Primorski DNEVNIK

št. 133 (15.235) leto LI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni 'Dobердob' v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni 'Slovenija' pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600
GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

SOBOTA, 20. MAJA 1995

CISALPINA GESTIONI S.p.A.
investicijski skladi
pri
BCI KB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Slovenija ne mara patriarha Pavla

MILE ŠETINC

»Košarica« srbskemu patriarhu je padla na bolj spolzek teren, kot bi lahko sklepali po prvih komentarjih, češ da res ne kaže dovoljevati obiska prvega človeka cerkve, ki je podprla vsa agresorska dejanja in s tem tudi vojne zločine, ki so jih v zadnjih letih na Balkanu zagrešile različne srbske države in poldržave. Včerajšnji molk vseh pristojnih slovenskih državnih in cerkvenih organov kaže svojevrstno zadrego. Razkriva jo tudi samo vladno sporočilo, ki zmuzljivo opozarja na »poudarjene politične implikacije« nameravanega obiska, v isti sapi pa zatrjuje, da nima ničesar proti »patriarhovemu pastoralnemu poslanstvu«. Sporočilo se sklene nekako takole: patriarh lahko pride, vendar šele »v ugodnejših razmerah«. Ne gre torej za načelno zavračanje, ki bi izhajalo iz očitka o nesprejemljivi politični vlogi srbske cerkve. Z načeli je namreč tudi v tem primeru težko. Že iz vladnega sporočila izhaja »implicitno« priznanje, da zavrnitev patriarha krši načelno pravico pravoslavnih državljanov Slovenije, da se srečajo s svojim verskim poglavarjem. Poleg tega je v svetu le malo velikih verske skupnosti, ki ne bi na različnih ravneh »nesprejemljivosti« posegale v politiko. Nenazadnje se nam naslednje leto obeta običajno spektakularni obisk poglavarja katoliške cerkve, ki je v svoji zadnji encikliki pozval k državljanski nepokorščini povsod tam, kjer tolerirajo splav - Slovenija pa je ena redkih držav, ki ima splav povzdignjen celo na raven ustavne pravice.

Skratka, vladni NE srbskemu patriarhu je bolj praktične narave. Vlada se je s tem izognila notranjepolitičnim problemom, ki bi jih sprožil tak obisk, kar ji je očitno pomembneje od sodelovanja v ekumenski tajni diplomaciji »na nevtralnem terenu« (o njej lahko sklepamo iz nedavno izražene pripravljenosti škofa Šuštarja, da sprejme pravoslavnega kolega). Iz vsega tega lahko potegnemo še en sklep: Slovenija bo ena zadnjih držav na svetu, ki bo normalizirala odnose s Srbijo. Dasiravno je v najožjem izboru držav, ki bi imele od tega največje gospodarske koristi. Razumi, kdor moreš.

Abetejeva jeza pod grbom leva

VIDEM - V vili Manin v Passarianu je bil včeraj 9. posvet tržaške zavarovalne družbe Generali o zavarovalništvu in industriji, ki ga je tokrat posvetila pokojninskim skladom kot sredstvu za pokojninsko varnost in za razvoj trga kapitalov. Poleg tehničnih poročil predstavnikov zavarovalnih družb in njihovega strokovnega združenja, so na posvetu nastopili tudi zastopniki Confindustrie, vlade in sindikatov, tako da so prišla še enkrat in zelo močno na dan razhajanja ob osnutku pokojninske reforme.

Na 11. strani

Kovinarji podprli reformo pokojnin

RIM - Sindikati kovinarjev Cgil, Cisl in Uil so včeraj na zasedanju generalnega sveta z veliko večino glasov odobrili predlog pokojninske reforme, o katerem so se dogovorili vlada in sindikati. Zasedanja se je udeležil tudi tajnik Cgil Sergio Cofferati, ki je opozoril na nevarnost, da bi notranji spori osibili sindikat prav v tem trenutku, ko ni še končan boj proti tistim, ki bi želeli uničiti socialno državo.

Na 3. strani

Jutri v Nedeljskih temah Primorskega dnevnika

Slovenec v Mehiki

Ne, ne gre za nikakršen potopis, ampak je **Marko Waltritsch** odkril in napisal zelo zanimivo zgodbo o slovenskem stotniku Francu Kastelcu, ki je kot avstrijski vojak potoval s cesarjem Maksimilijanom v Mehiko.

Vendar bodo ljubitelji zgodovine jutri kar dvakrat prišli na svoj račun. **Elio Fomazarič** se je namreč zopet podal v Gabrje na Goriškem, kjer se je o prvi svetovni vojni pogovarjal s skoraj 90 let staro Olgo Primožič Mozetič.

Pa tudi **otroci repentabrske osnovne šole Alojza Gradnika** so poskrbeli za ljubitelje zgodovine, saj rišejo in pišejo o spominih svojih babic.

Dijake tržaškega TTZ Žige Zoisa in oddelka za geometre pa še zlasti zanima zemljepis, kar jasno izhaja iz brošurice, ki so jo napisali in narisali po študijski ekskurziji v Liguriji: opisali so deželo, njene zanimivosti in tudi njene gospodarske dejavnosti.

Med najpomembnejše gospodarske teme pri nas pa sodi tržaški off-shore. Za kaj pravzaprav gre? Na to in številna druga vprašanja odgovarja odvetnik **Albano Pellarini**.

Seveda se še vedno spominjamo 50 obletnice Primorskega dnevnika; tokrat nekoliko drugače: **Jože Koren** je na rimski proslavi spremljal Tržaški oktet in zbral vrsto zanimivih in tudi ganljivih utrinkov.

Naslovnico pa t okrat namenjamo novi nevarnosti, ki ogroža človeštvo: **Vojko Colja** razmišlja o virusu eboli in ugoravlja, da to še zdaleč ni več samo problem Afrike.

POGAJANJA ZA STROGO ZAPRTIMI VRATI

Italijansko-slovenski pogovori v Rimu

Vprašanje nepremičnin še na dnevnem redu

RIM - V Rimu so včeraj za strogo zaprtimi vrati potekali pogovori med italijansko in slovensko delegacijo, ki jo vodita Amedeo de Franchis, šef političnega urada zunanjega ministrstva in Matjaž Jančar. Na dnevnem redu so odnosi med obema državama, ki jih se vedno kalijo nekatera nerešena vprašanja kot so vrnitev nepremičnin italijanskim beguncem na eni strani in vrnitev nekaterih nepremičnin, ki jih je Slovencem v Italiji odtujil fašizem po drugi. Od izida pogovorov je seveda odvisna tudi usoda pridružitve Slovenije k Evropski zvezi, saj bi Italija v primeru neugodnega izida dvostranskihm pogajanj lahko spet postavila svoj veto za postopek pridruževanja Ljubljane k EZ. Iz dvoran, kjer potekajo italijansko-slovenski pogovori ni včeraj na vsak način pronicnila niti besedica, kaže pa, da se bodo pogovori nadaljevali tudi prihodnji teden.

Kljub vsemu pa nekatera znamenja o tem, da pogovori potekajo pozitivno, obstojajo. Tako je na primer na italijansko-avstrijskem simpoziju, ki je bil včeraj v Rimu, zunanja ministrica Agnellijeva dejala, da odnosi s Slovenijo niso najboljši, vendar da upa, da ji bodo se v teku večera prinesti dobre vesti. Pri tem je očitno mislila na italijansko-slovenske pogovore. Poleg tega je Italija skupaj z Avstrijo prevzela soorganizatorstvo konference, ki naj bi bila še pred koncem leta na Dunaju in na kateri bi predstavili Slovenijo. Ko bi pogovori med obema državama bili v slepi ulici, se Italija prav gotovo ne bi odločila za tak korak.

Še en korak Slovenije k Evropi

LJUBLJANA - V Bruslju so se včeraj popoldne uspešno končala pogajanja med predstavniki Slovenije in Evropske unije o pridruženem članstvu Ljubljane v Evropski uniji. Kot je povedal slovenski veleposlanik pri Evropski uniji Boris Cizej je slovenska pogajalska skupina z evropsko uskladila še zadnja nerešena vprašanja s področja kmetijstva. Kot je povedal eden od slovenskih pogajalcev Dušan Vojadinovič, je Slovenija obdržala dosedanje trgovinske ugodnosti, ki jih je imela v Jugoslaviji. Besedilo sporazuma naj bi bilo v dokončni obliki potrjeno že v torek, v sredo pa naj bi ga obravnavali stalni predstavniki držav članic Evropske unije COREPER in sporazum pripravili za parafiranje, kar lahko vodji obeh pogajalskih delegacij Benjamin Lukman in Serge Abou storita že v četrtek ali petek. Po parafiranju bo sporazum Evropska komisija na dnevni red uvrstila morda že 7. junija. Po besedah Cizja bi bil lahko sporazum o pridruženem članstvu Slovenije Evropski uniji podpisan na zasedanju sveta zunanjih ministrov EU 12. junija ali na svetu ministrov.

BOSNA / POGAJANJA O PRENEHANJU DEJAVNOSTI OSTROSTRELCEV

Modre čelade pred umikom Zveza Nato se pripravlja

Žrtev ostrostrelca tudi uslužbenec, ki skrbi za barikade. (AP)

SARAJEVO, BEOGRAD - Zveza Nato je včeraj države članice pozvala, naj sporočijo končno število vojakov, ki naj bi ščitili morebitni umik mirovnih sil ZN iz Bosne in Hercegovine in kdaj bodo povsem na razpolago. Poleg tega je vrhovni poveljnik Nata za Evropo, ameriški general George Joulwan, države pisno obvestil, naj bodo vojaki v največji bojni pripravljenosti.

Na bojiščih Bosne in Hercegovine je bilo včeraj razmeroma mirno. Unprofor je poročal le o občasnih nočnih spopadih med srbskimi in muslimanskimi enotami v okolici Sarajeva in v bihaški enklavi. Potem ko so v četrtek vojaški poveljniki muslimanske in srbske vojske Unproforju obljubili, da bodo prenehali topniško obstreljevanje Sarajeva, so se včeraj med poveljnikom civilnega dela mirovnih sil Dejanom Mihovim in podpredsednikom bosanskih Srbov Nikolo Koljevićem začela se pogajanja o prenehanju ostrostrelske dejavnosti na območju bosanske prestolnice.

Na 18. strani

TPPZ SKGZ

Partizanska pesem
ob 50-letnici zmage

Danes, ob 20.30
v Sportno-kulturnem centru
v Zgoniku

Dogovor o referendumih?

RIM - Pogajanja med levo sredino in desnico, da bi se izognili referendumom o televiziji, se bližajo koncu. Morda bo že v prihodnjih dneh prišlo do dogovora o zamrznitvi tistih točk zakona Mammì, ki so v središču referendumske kampanje (številu televizijskih mrež, ki si jih lahko lasti posameznik, prekinjanje filmov po televiziji z reklamnimi spoti, reklamni priliv za televizije in lastniški ustroj javne televizije RAI. Poleti naj bi parlament izglasoval nov zakon. D'Alema in Previti sta včeraj omenila možnost dogovora, Fini je bil bolj shepticen. Predsednik posebne parlamentarne komisije o TV Napolitano je za ponedeljek sklical ožji odbor komisije.

Stran 3

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Drugi Trg Gutenberg
Včeraj so predstavili bogat program letošnje, druge izvedbe tržaškega knjižnega sejma Trg Gutenberg. Prireditev bo od 26. maja do 4. junija na Trgu Unità.
Stran 5

Občinski odbornik o pokopališču
Tržaški občinski odbornik Pecol Cominotto je spregovoril o preureditvi pokopališča pri Sv. Ani in o nevšečnostih za prebivalstvo.
Stran 5

Novo vodstvo obrtne cone v Dolini
Po izvolitvi novega vodstvenega odbora na nedavnem občnem zboru, so te dni njegovi člani izvolili tudi novega predsednika Franka Mingota.
Stran 11

Ikone Silve Bogatec
Silva Bogatec, ki se je najprej uveljavila kot umetnostna obrtnica, se zadnja leta »laično« posveča ustvarjanju ikon.
Stran 15

Fondriest ugnal Romingerja
V sedmi etapi kolesarske dirke po Italiji je zmagal Italijan Maurizio Fondriest, ki je v sprintu premagal roza majico Tonyja Romingerja.
Stran 26

NOVICE

50 let dnevnika Dolomiten

BOCEN - Dnevnik nemške manjšine v Gornjem Poadižju Dolomiten slavi 50. obletnico povratka v kioske. Odgovorni urednik Toni Ebner v priložnostnem uvodniku opominja, da ima dnevnik svoje korenine že v daljnem 1882, obnovili pa so ga takoj po koncu vojne, in sicer 19. maja 1945. Fašisti so ga zatirali, nacisti pa zaplenili, se spominja odgovorni urednik, ki navaja tudi, da skoraj 60 odstotkov pripadnikov nemške manjšine, starejših od 14 let, - to je 153 tisoč oseb - vsak dan bere Dolomiten

Štirje mestni redarji so se zastrupili v prometu

RIM - Štirje redarji, med katerimi tri ženske, so se morali včeraj zateči na oddelek za prvo pomoč bolnišnice Santo Spirito v Rimu, ker so se med delom zastrupili v mestnem prometu. Promet so dopoldne urejevali na križišču Trga Trionfale, kjer je prejšnjo noč zaradi prometne nesreče odpovedal semafor. Po približno štirih urah dela v smogu in toplem ozračju, je mestne redarje začela zajemati slabost z vrtoglavico. Ob 11.30 so jim zdravniki v oddelku za prvo pomoč diagnosticirali zastrupitev s škodljivimi plini. Mestni redarji so večkrat zaprosili, da bi jih zamenjali -poudarja sindikat Ospol- v uradu oddelka pa so naleteli na gluha ušesa in so morali še naprej dalj časa delati v zelo onesnaženem okolju.

Ustanovitev vsedržavne agencije za zaposlitve

RIM - Vlada namerava zaprositi pooblastilo od parlamenta za reformo namestitev; že z zakonskim osnutkom o tržišču dela pa namerava uvesti novost: ustanovitev vsedržavne agencije za zaposlitve. Kot so včeraj sporočili sindikalni predstavniki po srečanju z ministrom, naj bi šlo za organizem, ki bi imel nalogo koordiniranja in razdeljevanja finančnih sredstev deželnim agencijam. Slednjim, ki bodo avtonomno upravljale dodeljena finančna sredstva, bodo predsedovali deželni odborniki za delo. Zakonski osnutek bi moral tudi vsebovati določila za pospešitev postopkov o namestitvah.

V železniškem prometu spet težave zaradi stavk

RIM - V železniškem prometu napovedujejo nove težave zaradi stavk. Že jutri bo stavkalo osebje na vlakih, včlanjeno v sindikat CNPV, naslednjo nedeljo pa bodo stavkali strojevodje okrožij Neapelj, Reggio Calabria, Bologna, Firence, Genova, Turin in Milan. Sindikat Comu se bo sestal v ponedeljek in že napoveduje nove stavke za junij, sindikat vlakovodij pa je napovedal vsedržavno stavko od 21. ure 29. maja do iste ure naslednjega dne.

Glede stavke osebja na vlakih, ki bo od danes zvečer ob 21 uri do jutri ob isti uri, pa je vodstvo Državnih železnic pojasnilo, da bo stavka zajela samo okrožji Bologna in Firence in da bodo zveze na daljših progah vsekakor zagotovljene, do manjših težav pa bi lahko prišlo v krajevnem prometu v Toskani in Emiliji - Romagni.

RIM / TAJNIK DSL D'ALEMA VZTRAJA, NAJ BODO VOLITVE JESENI

Bivšim demokristjanom se zdaj ne mudi na volitve

Ali Casini in Buttiglione pripravljata preporod nekdanje KD?

RIM - Vprašanje datuma prihodnjih parlamentarnih volitev spet sili v ospredje politične razprave. Potem ko je sam predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro prejšnji teden namignil na možnost, da bi predčasne volitve utegnile biti spomladi prihodnjega leta, so se pozicije različnih sil na italijanski politični šahovnici nekoliko drugače razporedile. Bivši predsednik vlade Silvio Berlusconi, ki je do pred kratkim na ves glas zahteval volitve takoj, ali vsaj čimprej, zdaj previdno molči oziroma v komaj slišnih tonih zatrjuje, da ni spremenil mnenja, pri čemer pa daje jasno razumeti, da se mu konec koncev ne mudi več tako hudo. Na drugi strani pa je tajnik Demokratične stranke levice Massimo D'Alema prevzel vlogo tistega, ki najbolj pritiska za hitro sklicanje predčasnih volitev, čeprav v isti sapi zagotavlja, da ga vprašanje datuma sploh ne zanima.

To stališče je tajnik Hrasta ponovil tudi včeraj na srečanju z nekaterimi finančnimi operaterji v Milanu. »Ne vem, kdaj bodo volitve,« je dejal, »in me niti ne zanima. Potrebno pa je ustvariti politično vlado, in to je možno samo z volitvami.« D'Alema je spomnil, da je imela njegova stranka pomembno vlogo v sodelovanju s tehničnimi vladami, kot so bile Ciampijeva, Amatova in Dinijeva. Toda zdaj je zelo vprašljivo, je dejal, ali bi bila nova tehnična vlada še vedno koristna za državo.

»Nismo med tistimi,« je dejal D'Alema z jasnim namigom na Berlusconija, »ki tolčejo po mizi in zahtevajo volitve oktobra ali novembra, saj je to smešno in otročje, poleg tega pa tudi v nasprotju z veljavnimi ustavnimi načeli. Pač pa trdimo, da ni pogojev, da bi po izčrpanju naloge Dinijeve vlade sestavili vlado in pripravili program za koristno nadaljevanje zakonodajne dobe. In prav zato se pripravljamo na možnost volitev.«

Največji nasprotniki volitev v kratkem roku pa so nenadoma postali bivši demokristjani Krščansko-demokratskega centra in Buttiglionejevega dela Ljudske stranke, ki so prav včeraj napovedali združitev parlamentarnih skupin kot nadaljnji korak zbliževanja. Že takoj po že omenjenem Scalfarovem namigu so voditelji teh dveh skupin hiteli pritrjevat Kvirinalu, včeraj pa so spet potrdili, da naj bi volitve po možnosti bile čez eno ali še raje čez dve leti. Sam Rocco Buttiglione se je včeraj zavzel za »širok sporazum med vsemi ali skoraj vsemi političnimi silami,« ki bi omogočil Dinijevi vladi, da ostane tudi po odobritvi reforme pokojnin in da izvede tiste reforme in odobri tista nova pravila, ki so po splošnem mnenju najbolj nujna. Program »Dinijabis« naj bi po Buttiglionejevem mnenju zajemal reformo javne uprave, neposredno izvolitev državnega poglavarja, povezano z volilnim sistemom z dvema krogoma, ureditev vprašanja informacije in uresničitev privatizacij. Vse to bi nova Dinijeva vlada lahko naredila do spomladi prihodnjega leta, je prepričan Buttiglione, ki pa ni videti posebno zaskrbljen, ko bi vse to terjalo še več časa.

Podoben scenarij pa je predvidel tudi predsednik KDC Clemente Mastella: ko bo Dini izčrpal svojo nalogo, ga bo predsednik republike poslal pred parlament, takrat pa se bo videlo, ali bi Dini lahko ostal še »leto ali dve«, kot se je izrazil bivši minister za delo.

V levem centru so to nenadno soglasno zaviranje s strani bivših demokristjanov tolmačili kot znamenje poskusa, ki je v polnem teku, da bi nekako obnovili staro Krščansko demokracijo. Za to pa seveda Buttiglione in Casini potrebujejo čas, morda tudi zato, da bi prepričali tudi vsaj del Biancove Ljudske stranke, odtod odklanjanje volitev v kratkem roku. Zainteresirani sicer zanikajo, češ da je KD mrtva, pokopana in politično neponovljiva, sum pa ostaja. Nekoliko nespretno ga je včeraj opravičil Roberto Formigoni, Buttiglionejeva desna roka, ki je očital D'Alemi, da hoče volitve oktobra prav zato, da bi preprečil izvedbo načrta o ponovni združitvi bivših demokristjanov. Sicer pa je tudi Formigoni hitel zatrjevat, da ne gre za obnavljanje stare KD: »Mi hočemo združiti zmerne sile, katoliško in liberalno usmerjene, da bi ustvarili alternativo levici.«

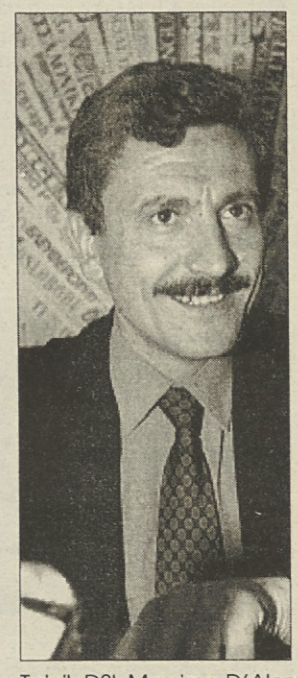

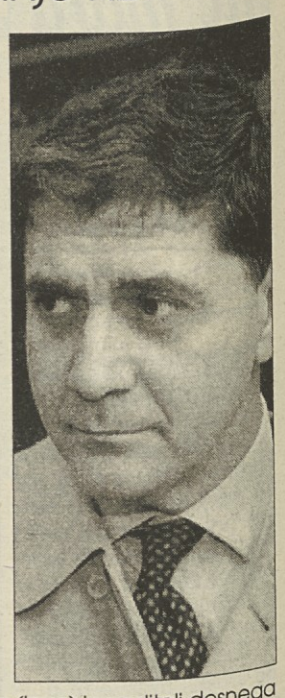

Tajnik DSL Massimo D'Alema (levo) in voditelj desnega dela Ljudske stranke Rocco Buttiglione (foto AP)

NUORO / NASELJE PALMASERA

Na Sardiniji ugrabili turističnega podjetnika

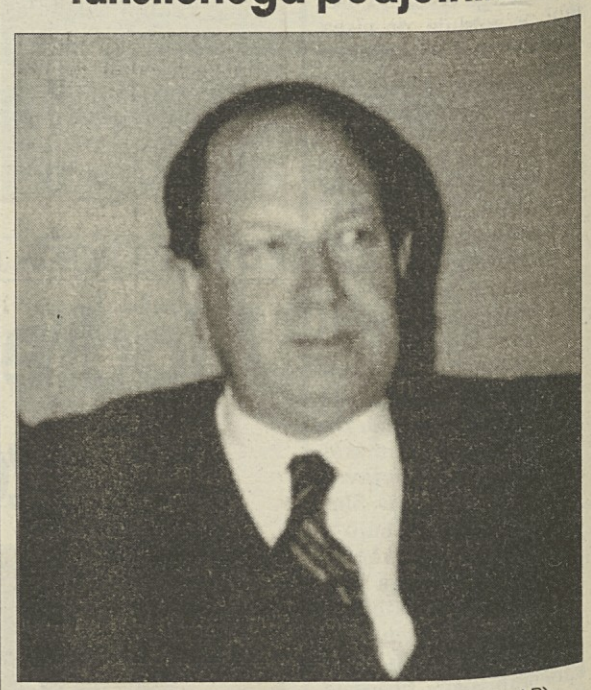

Ugrabljeni podjetnik Ferruccio Checchi (telfoto AP)

CALA GONONE (NUORO) - Prejšnjo noč so neznanci v turistični vasi »Palmasera« ugrabili turističnega podjetnika Ferruccia Checchija; od ugrabitve do alarma je minilo kar 40 minut. Ugrabitelji so namreč vdrli v turistično vasico »Palmasera« malo po 22.30. Imobilizirali so Checchijevo ženo Gildo Romano in hčere ter druge osebe, ki so bile v hotelu. Gildi Romano je uspelo le ob 23.15, da se je odvezala in lahko sprožila alarm. Ugrabitelji so si tako zagotovili veliko prednost, da so se lahko nemoteno z ugrabljenim oddaljili in izginili neznano kam. Glavni cilj ugrabitve pa naj bi bila po mnenju preiskovalcev 3-letna hčerka Gioia. Preiskovalci so prepričani, da se »zapor« Ferruccia Checchija nahaja v Supramonteju, ki se začenja nedaleč od Cala Gagnone v zalivu Orosei v bližini Dorgalija.

Preiskave o ugrabitvi bo koordiniral okrožni namestnik državnega pravdnika Mauro Mura. V turistični vasici »Palmasera« pa so policija in karabinjerji že začeli preiskave in zaslišali osebe, ki so se ob vdoru ugrabiteljev nahajale v hotelu.

Ferruccio Checchi je bil v mladih letih poštni uradnik v predmestju Rima; zapustil pa je »gotovo« delovno mesto in skupno s podjetnikom iz Mentane ustanovil svojo družbo. To je bil prvi korak, pravijo najožji prijatelji; družbo je nato zaprl in ostal sam, potem ko je zgradil turistično vasico Palmasera. Sin Rodrigo upravlja hotel v Tivoliju, ki ga je odkupil od očeta. Te obveznosti skupno z dejavnostjo gradbenika v Monterotondu ga še navezujejo na svoj rodni kraj, kjer občasno prebiva in kjer se ob praznikih zberejo njegovi sorodniki in ožji prijatelji. Izven tega kroga je bil Checchi malo poznan, v Monterotondu pa so ga smatrali kot nekakšen »nedosegljiv mit«.

RIM / PROSLAVA OB 143. OBLETNICI DRŽAVNE POLICIJE

Veliko uspehov v boju proti kriminalu

Zahvala predsednika Scalfara - Za 2, 8 odstotka zločinov manj kot v prejšnjem letu

RIM - Ob navzočnosti predsednika republike Oscarja Luigija Scalfara in drugih najvišjih državnih oblasti je bila včeraj v Rimu slovesnost ob 143. obletnici ustanovitve državne policije. V svojem nagovoru se je Scalfaro zahvalil policiji za njeno dragoceno delo, omenil znatne uspehe, ki so bili doseženi v boju proti krominalu, in se poklonil spominu onih, ki so v tem boju padli. Nekaj podatkov o rezultatih tega boja pa je podal notranji minister Antonio Brancaccio: indeks kriminalitete se je v lanskem letu zmanjšal za 3, 8 odstotka v primerjavi z letom 1993, umorov je bilo za 10, 2 odstotka manj, na področju boja proti organizirtanemu kriminalu pa so onesposobili 218 mafijskih združenj, zaplenili imovino za 2.480 milijard lir, zaščitili kakih 1000 mafijskih skesancev in več kot 3.000 njihovih svojcev.

Kar se tiče umorov, kij je bilo lani 956, v 534 primerih pa so odkrili krivce. Bombnih atentatov je bilo za 12 odstotkov manj kot leto prej, namernih požigov za 13 odstotkov manj, zabeležili pa so štiri primere ugrabitev proti devetim, kar so jih zabeležili leto prej.

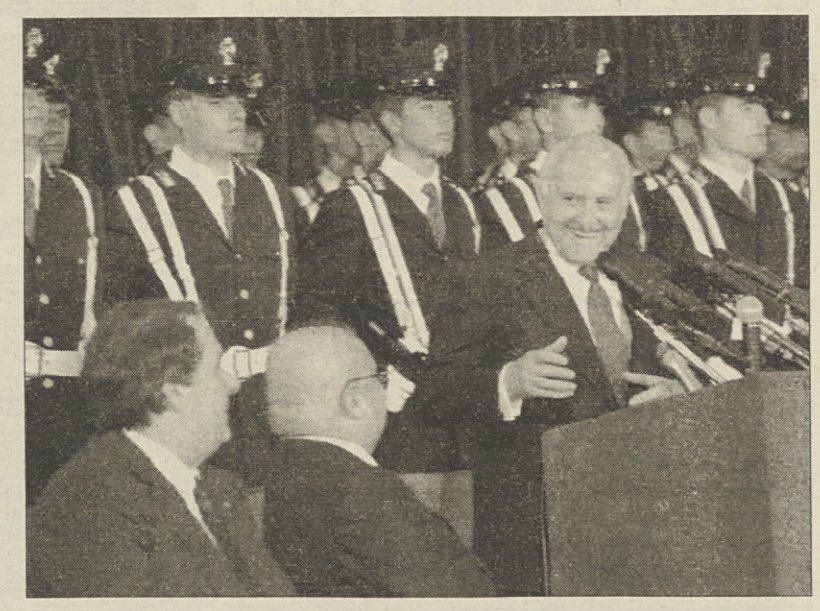

Pri tem pa je minister Brancaccio spomnil na zadnja dva primera ugrabitev - enega so zabeležili prav včeraj - in poudaril, da mora biti boj proti tej obliki kriminala še bolj odločen. Tatvine še vedno predstavljajo večino vseh kaznivih dejanj - točneje 61 odstotkov - lani pa so jih vsekakor zabeležili za 2, 7 odstotka manj, 5 odstotkov manj je bilo ropov, 10 manj pa ropov z obtežilnimi okolnostmi. Povečalo pa se je število prijav zaradi izsiljevanja (za 4, 2 odst.), kar po besedah ministra dokazuje, da se je zaupanje državljanov v organe pregona povečalo.

Na sliki (telefoto AP) **pozdrav predsednika Scalfara na proslavi. Na levi poveljnik policije Masone.**

Zlata kolajna G. Palatucciju, »reškemu Schindlerju«

RIM - Na rimski proslavi ob obletnici policije so podelili zlato kolajno komisarju Javne varnosti Giovanniju Palatucciju, ki je med drugo svetovno vojno vodil kvesturo na Reki in tam rešil pred deportiranjem v koncentracijska taborišča na tisoče Židov in drugih preganjancev. Že od leta 1938, ko so v Italiji odobrili protižidovsko zakonodajo, je kot šef urada za tujce pomagal mnogim Židom, da so se izselili na tuje, leta 1939 pa je v Opatiji rešil pred nacisti 800 Židov, ki so bili iz Nemčije namenjeni v Palestino. Računajo, da je Palatucci rešil najmanj 5000 oseb. 13. septembra 1944 ga je Gestapo aretirala in poslala v Dachau, kjer je umrl 10. februarja 1945.

REFERENDUMI / MRZLIČNA POGAJANJA

Morda dogovor o referendumih o TV

Časa za izglasovanje novega zakona pa je res malo

RIM - Referendumi o televiziji so monopolizirali referendumsko kampanjo. V posebni parlamentarni komisiji pa tudi drugod, med političnimi silami, se nadaljujejo srečanja, na katerih predstavniki leve sredine in desnice iščejo način, kako bi se lahko izognili referendumskih vprašanjem o televiziji.

Vse kaže, da je prišlo sinoči vendarle do koraka naprej na poti, ki bi obšla referendume. Poročevalec posebne parlamentarne komisije za vprašanja televizije Giorgio Bogi naj bi našel izhod iz zamotanega klopčica. Po »nasvetu« nekdanjega ministra Guarina naj bi svetoval zamrznitev tistih točk zakona Mammì, ki zadevajo štiri »televizijske« referendume: število televizijskih mrež, prekinjanje filmov z reklamnimi spoti, reklamo na televiziji in lastninsko podobo javne televizije RAI. Poudaril pa je, da bi morali ob morebitnem dogovoru določiti tudi točni datum o začetku parlamentarne razprave o novem zakonu o televiziji. Ta zakon naj bi izglasovali pred iztekom poletja, to pa zato, ker številne politične sile priganjajo k političnim volitvam v jeseni.

Predsednik posebne parlamentarne komisije Napolitano se je včeraj dopoldne srečal s predsednikom vlade Dinijem, kar je tudi znak, da se v televizijskem loncu nekaj kuha. Po srečanju je sklical za ponedeljek ožji odbor komisije.

Predstavnik Forze Italia Previti je sinoči izjavil, da visi Damoklejev meč televizijskih referendumov nad obema političnima skupinama: levim centrom in desnico. Prepričan pa je bil, da se bo dogovor zaključil brez zmagovalcev in poražencev. Po drugi strani je Berlusconi izjavil novinarjem, da sploh nic ne ve o pogajanjih.

O njih pa je spregovoril tajnik DSL Massimo D'Alema. Včeraj je spet izjavil, da bi se lahko izognili referendumom. Tudi zato, pravi, ker bi morali preseči sedanji televizijski zakon Mammì, kot je to določila razsodba ustavnega sodišča. D'Alema meni, da bi morali pripraviti zakon, ki naj bi prepovedal kopičenje televizijskih mrež, tako imenovani antitrust. Ta zakon naj bi bil strog, po mnenju voditelja DSL pa ima parlament na voljo še dovolj časa, da ga izglasuje. Odvisno je pač od politične volje, je pristavil. O Fininvestu je povedal, da je to veliko podjetje, ki se bo pač prilagodilo novemu zakonu, kot se zakonom prilagajajo tudi druga podjetja.

Direktor L'Unità Valter Veltroni je odgovoril na očitke, češ, da potekajo med njim in predsednikom Confalonierijem podtalna pogajanja o novem televizijskem ustroju. Podobno je izjavil tudi Confalonieri. O njih naj odloča parlament, je poudaril. Predsednik poslancev Forza Italia Vittorio Dotti je s svoje strani zanikal, da naj bi bil Berlusconi tisti, ki naj bi zaviral potek pogajanj o referendumih. Če bi tako bilo, bi se jaz ne mogel udeležiti pogajanj, je izjavil.

Medtem ko si levosredinska koalicija in Forza Italia prizadevata, da bi ne prišlo ob vprašanju televizijskih referendumov do razkola, je predsednik Nacionalnega zavezništva Fini prepričan, da se bo Italija 11. junija izrekla o vseh dvanajstih referendumih. Fini ne verjame, da bo parlamentu uspelo izglasovati zakona o televiziji.

Referendumi o televiziji so zasenčili druga referendumska vprašanja. Nanje spominja vodstvo Stranke komunistične prenove, ki je odločilo, da bo svojim somišljenikom svetovalo, naj volijo sedemkrat Za (za tri referendume o zakonu Mammì, za tri referendume o sindikatu in o svetu dela ter za referendum o prisilnem bivališču) in štirikrat Ne (proti referendumu o privatizaciji RAI, o pooblastilih za trgovine, o urniku trgovin in o občinskem volilnem zakonu).

RIM / ODNOSI ITALIJA-AVSTRIJA

Prvi obisk novega zunanjega ministra

Schussel in Agnellijeva podčrtala dobre odnose med obema državama

Susanna Agnelli z novim avstrijskim zunanjim ministrom Schusslom (telefoto AP)

RIM - Novi avstrijski zunanji minister Wolfang Schussel se je v Rimu sestal s šefinjo italijanske diplomacije Susanno Agnelli. Oba sta se namreč udeležila italijansko-avstrijskega simpozija o novi Evropi. Delo je potekalo v štirih delovnih skupinah, od katerih se je ena še posebej ukvarjala z vprašanjem evropske integracije. Ob tej priložnosti je beseda tekla tudi o pridružitvi Slovenije k Evropski zvezi, za kar se še posebej zanima avstrijska stran.

Odnose s Slovenijo, čeprav le mimogrede, je omenila tudi Agnellijeva, ko je ugotovila, da so odnosi med Italijo in Avstrijo zelo dobri, saj je sporazum, ki zadeva Južno Tirolsko zgleden, medtem ko so odnosi s Slovenijo »nekoliko manj dobri«. Glede tega je dodala, da so ravnokar v teku pogovori med diplomatskimi predstavniki Slovenije in Italije ter izrazila upanje, da bo že zvečer imela boljše vesti.

Italijansko-avstrijski pogovori so bili kar se da prisrčni, saj temeljijo na zelo dobrih temeljih medsebojnega sodelovanja, ki bi se po vstopu Avstrije v Evropsko zvezo morali še okrepiti. Avstrijska stran je podčrtala svoj interes za italijanske predloge o reformi maastrichtskega sporazuma, obenem pa tako Rim kot Dunaj gledata z naklonjenostjo na perspektivo razširitve EZ, pod pogojem seveda, da se zaščiti mediteranski del Zveze.

Agnellijeva je tudi napovedala, da bo zakon o zaščiti podatkov, ki bo omogočil italijanski pristop k schengenskem sporazumu, nared še letos.

BRITANSKI TEDNIK

Economist: Murdoch naj kupi mreže Fininvesta

LONDON - Ugledni britanski tednik Economist poziva Italijo, naj se zaradi nacionalističnih teženj ne zoperstavi morebitni prodaji dveh televizijskih mrež Fininvesta magnatu sredstev javnega obveščanja Rupertu Murdochu. Silvio Berlusconi namerava dovoliti Murdochu odkup dela njegovega imperija. Italijani bi morali to dopustiti, ocenjuje Economist. Po njegovem mnenju je Murdoch oportunist, a je manj nevaren kot Berlusconi, ker nima političnih pretenzij.

Pred kratkim se je odrekel avstralskemu državljanstvu, da je lahko postal Američan in s tem zadostil pogoju za nakup televizijske mreže Fox. Zaključil je izdatno pogodbo z ameriško telefonsko družbo MCI, sedaj pa se zanima še za Fininvest. S tem naj bi postal, vedno po mnenju Economista, najbolj zanimiv magnat na svetu. Britanski list vendar zaključuje, da bosta kabelska televizija in satelitska televizija zagotovili pluralnost sredstev javnega obveščanja.

PROGRESISTI

Predlog: za referendum potreben milijon podpisov

RIM - Progresistična skupina v senatu je včeraj predložila zakonski osnutek za spremembo 75. člena ustave, ki zadeva ljudske referendume. Progresisti predlagajo, naj zahtevo po referendumih podpiše vsaj milijon ljudi, namesto sedanjih 500 tisoč.

Osnutek so podpisali senatorji Forcieri, Petruccioli, Villone in načelnik skupine Salvi. Vsebuje le en člen. V spremnem poročilu je omenjeno, da je ustavna norma predvidevala 500 tisoč podpisov v času, ko je bilo v Italiji 28 milijonov volilnih upravičencev. Sedaj je število volilnih upravičencev naraslo na približno 48 milijonov, zaradi česar bi morali temu uskladiti tudi ustavno normo.

Progresisti zagovarjajo povišek števila podpisov tudi s dejstvom, da je prišlo v zadnjih letih pogostoma do zlorabe referendumov. Zadevali so povsem obrobna vprašanja, o katerih bi moral razpravljati parlament. Predlog vsebuje še eno pomembno točko: na referendumih naj bi zahtevali ukinitev ali vsega normativnega besedila, člena ali odstavka, ne pa več posameznih besed ali celo vejic, kot je bilo doslej v veljavi.

RIM / POZIV TAJNIKA CGIL COFFERATIJA K STRNJENOSTI

Kovinarski sindikati odobrili predlog reforme pokojnin

»Sporazum z vlado preprečil uničenje socialne države«

RIM - S 138 glasovi proti 9 in enim vzdržanim je glavni svet kovinarskih sindikatov Fim-Cisl, Fiom-Cgil in Uilm-Uil odobril sporazum med vlado in sindikati o pokojninski reformi. Za sklep kovinarjev je vladalo veliko pričakovanje, saj je to najmočnejši pa tudi najbolj borbeni sindikat, prav kovinarski delavci pa se tačas ubadajo s hudimi problemi zaradi krize v industriji.

Prav zaradi važnosti zasedanja se ga je udeležil tudi glavni tajnik Cgil Sergio Cofferati, ki je na prisotne naslovil apel, naj sporazum podprejo. Poudaril, da je to »najboljši možni sporazum«, da pa je pot do odobritve pokojninske reforma še dolga. Zato je Cofferati pozval delavce in sindikalisti, naj ne gredo na limanice tistim, ki bi želeli uničiti socialno državo. Reforma, o kateri so se sindikati sporazumeli z vlado, je dejal tajnik Cgil, je bistveno drugačna od tiste, ki jo je hotel uresničiti Berlusconi in ki je dejansko hotela izničiti javni pokojninski sistem. Sindikalni voditelj je ogorčeno zavrnil obtožbe nekaterih, da naj bi bili s sporazumom z vlado izdali delavce, ampak nasprotno poudaril, da je sporazum sad velikih delavskih bojev lansko jesen. Sicer pa je Cofferati poudaril tudi nujnost, da ostane razprava v sindikatu na omikani ravni in da sindikat v tem trenutku ne sme dajati videza, da je razdvojen, ker bi to izkoristili tisti, ki so še na delu, da bi reformo pokojnin spremenili na slabše.

Sporazum so včeraj odobrili tudi sindikati uslužbencev pošt in komunikacij (rezultat glasovanja je bil 293 proti 13) ter sindikati zaposlenih v zdravstvu.

Predlog reforme bo prišel v obravnavo v poslansko zbornico po 30. juniju. Tako je včeraj v avli sporočil predsedujoči Raffaele Della Valle, ki je povedal, da bo do tega datuma zaključila svoje delo pristojna poslanska komisija.

Medtem pa Stranka komunistične prenove pripravlja že napovedani obstrukcionizem. Ob navzočnosti tajnika Bertinottija in predsednika Cossutte sta se včeraj sestali parlamentarni skupini, ki sta že pripravili okrog dva tisoč spreminjevalnih predlogov. Član tajništva Marco Rizzo je povedal, da gre za »vsebinske amandmaje«, ki bi lahko bistveno izboljšali predlagano reformo.

Sestanka se niso udeležili tako imenovani »disidenti«, ki ne soglašajo z Bertinottijevo linijo. V njohovem imenu je sen. Serri pojasnil, da spor v SKP ne zadeva toliko vsebine napovedane pokojninske reforme, ki jo tudi notranja opozicija negativno ocenjuje, pač pa strategijo boja, da bi jo spremenili.

RIM / POČUTI SE KAR DOBRO

Padovskega novinarja našli v bližini Sarajeva

Mattea Tosona, ki je izginil 20. aprila, je tudi včeraj videla posebna italijanska delegacija v Bosni

PADOVA - Bosanska policija je v ponedeljek okrog polnoči našla približno deset kilometrov od središča Sarajeva padovskega novinarja Matteo Tosona. Tosona, ki je izginil meseca aprila, je tudi včeraj za 20 minut že drugič videla posebna italijanska delegacija v Bosni; ugotovila je, da se kar dobro počuti. Kot se je izvedelo na Farnesini, je Toson lahko oddal sporočilo materi in ji sporočil, da je bosanska policija z njim ravnala dobro. Vse italijanske oblasti pa so vsekakor zelo oprezne glede tega primera: previdnost razlagajo tudi s tem, da je v Italiji še odprta preiskava in da bodo vse morebitne informacije o celotni zadevi neposredno sporočili sodnim oblastem.

Družina Mattea Tosona se je včeraj toplo zahvalila italijanskim oblastem, ki so vložile veliko truda pri iskanju Mattea in ki so bile po besedah matere družini vedno »zelo blizu«. Farnesina, je še dodala, nam je v vsem zelo pomagala, pomagala nam je tudi, da smo bili potrpežljivi, ker čakanje ni bilo enostavno. Matteova mati se je zahvalila tudi bosanski vladi, ki je po njenih besedah »zelo sodelovala«. Zaenkrat pa še ni prišlo do neposrednega stika med Tosonom in družino.

Možnost, da bi bil Matteo Toson še živ in da bi se nahajal v Sarajevu, so iz vplivnih virov Organizacije združenih narodov nakazali že pred nekaj dnevi. To možnost so nakazali tudi prostovoljcem združenja »Blaženih graditeljev miru« med njihovim zadnjim humanitarnim potovanjem v Bosno. Tako je včeraj povedal don Albino Bizzotto, ki je odgovoren za skupino; dodal je tudi, da so isti vplivni viri zatrjevali, da se padovski novinar lahko nahaja kot ujetnik nekje v Bosni, po vsej verjetnosti v Hrasnici, kjer pa mednarodne oblasti nimajo nobene moči. Iz srbskih virov pa so italijanskim prostovoljcem ponavljali možnost, da je Toson že mrtev. V svojih prizadevanjih za osvoboditev Tosona je imel don Bizzotto dva sestanka: prvega z nekim politikom, drugega pa z visokim častnikom bosanske vojske generalom Divjakom; slednji je italijanski delegaciji obljubil, da se bo zanimal za ta primer in ugotovil, ali je Toson resnično ujetnik.

POKOPALIŠČA / ODBORNIK PECOL COMINOTTO

Kmalu načrt za ureditev pokopališča pri Sv. Ani

Za nevšečnosti v novi mrtvašnici kriva prejšnja uprava

Pokopališče pri Sv. Ani ni zasičeno; pokopi se bodo nadaljevali, obenem pa tudi prenovitvena dela. Tako je na včerajšnji tiskovni konferenci napovedal tržaški občinski odbornik Gianni Pecol Cominotto. Srečanje z novinarji je sklical zato, ker so nekateri (italijanski) časopisi zadnje dneve zagnali vik in krik nad slabim upravljanjem pokopališča in pogrebne službe.

Polemiko so »navdihnili« nekateri tržaški politični možje, seveda z namenom, da bi med občani omajali ugled sedanje občinske uprave. Cominotto jim ni ostal dolžan. Enega je izrecno imenoval: listarja Camberja, ki je kritiziral upravo zaradi slabega delovanja nove mrtvašnice v Ul. Costalunga, je spomnil, da je načrt nove mrtvašnice sprejela in gradnji sledila občinska uprava, v kateri je igrala vidno vlogo prav politična stranka (LpT), ki ji Camber pripada. Novi objekt je stal 14 milijard lir, že takoj po odprtju pa je postalo jasno, da ne zadošča zahtevam moderne tovrstne strukture. Cominotto je omenil pomanjkljivosti. V njem ni prostorov za pogrebno službo (slačilnice, uradi) in za tehnično službo pokopališča. Prav tako niso projektant in takratni upravitelji pomislili na izgradnjo podzemskega vhoda, ki bi omilil marsikatero pomanjkljivost. Dostop vozil je sila težaven; prevoz trupel do krematorijske peči je kompliciran. Teh pomanjkljivosti ne bo mogoče popraviti.

Novi del pokopališkega kompleksa pri Sv. Ani (Foto KROMA)

Gianni Pecol Cominotto

Sedanja občinska uprava je začela zato iskati alternativne rešitve. Našla jih je v treh doslej neuporabljenih poslopjih ob starem vhodu in ob prvotnem vhodu na pokopališče. Pretekli teden je dala Občina v zakup dela za izredno vzdrževanje teh prostorov. V poslopju levo od nekdanjega vhoda bodo uredili prostore za grobarje in urade za tehnično službo. Uredili ga bodo v roku šestih mesecev, dela bodo stala 150 milijonov lir. Na poslopju desno od vhoda morajo popraviti streho. Tu bodo uradi upravne službe pokopališča. V majhnem starodavnem poslopju neoklasičnega sloga ob prvotnem vhodu bo sedež službe za javnost. Ljudje bodo lahko v njem dobili vsa potrdila in dokumentacijo, ki so potrebna ob pogrebih.

Odbornik Pecol Cominotto je tudi spregovoril o pokopih na tržaškem pokopališču. Dejal je, da se bodo kmalu pri pokopih poslužili novih tehnologij. Eno od teh predstavlja uporaba novega tipa krste, v katero je vgrajena cevka, ki omogoa mikrooksidacijo in hitrejšo mineralizacijo. Krsta naj bi razpadla v roku krajšem od desetih let, kar naj bi omogočilo poprejšnje odkopavanje posmrtnih ostankov in ponovno uporabo pokopaliških polj. Odbornik je napovedal tudi, da se bo v ponedeljek začelo odkopavanje približno 6000 grobov na poljih št. 33 in 34. V roku enega leta bodo na tej površini možni novi pokopi. V kratkem bo tudi na voljo prostor za kakih 800 družinskih grobov. Ljudje čakajo za odkup družinskega groba tudi do 12 let...

Prihodnji mesec bo občinski odbor odobril novi načrt za pokopališče pri Sv. Ani, zatem pa bo že na vrsti načrt za ureditev predmestnih in okoliških pokopališč. Takrat bo seveda govor tudi o pokopališčih na vzhodnem in zahodnem Krasu, ki še najbolj zanimajo naše ljudi.

PRISTANIŠČE / V VIDIKU SKORAJŠNJE PRIVATIZACIJE

K upravi povabili partnerje iz Avstrije

Avstrijci hočejo nižje tarife in hitrejše usluge

Možnosti razvoja avstrijskega prometa skozi tržaško pristanišče in neposrednega sodelovanja avstrijskih partnerjev pri upravljanju privatizirane luške dejavnosti so bile teme včerajšnjega srečanja zastopnikov tržaškega pristanišča, italijanskih železnic, podjetja Alpe-Adria za kombinirani prevoz s predstavniki avtrijskih železnic in tamkajšnjih gospodarskih, predvsem industrijskih operaterjev.

Gre za pobudo v okviru širšega načrta za ojačenje prevozne smernice, ki ji v okviru Evrospke zveze pravijo »Jadranski koridor« in ki bi se morala razviti tudi glede na nove dimenzije srednjeevropskega političega in gospodarskega prostora. Pristop Avstrije k Evropski zvezi je s tega vidika zelo pomemben, pravtako bistven pa je tudi postopek skorajšnje privatizacije tržaškega pristanišča, v okviru katere bi lahko avstrijski partnerji spremenili svoj odnos: doslej so bili najpomembnejši tuj uporabnik uslug tržaškega pristanišča, z vstopom v zasebno podjetje, ki bo upravljalo pristanišče, pa bi lahko postali neposredni upravljalec luških dejavnosti.

V 50-ih letih so podoben predlog izdelali sami Avstrijci, vendar je v takrat še napetem povojnem vzdušju italijanska osrednja oblast odločno odklonila, da bi tujci soupravljali pristanišče«italianissimega« Trsta...

Na včerajšnjem srečanju so avstrijski gostje pokazali veliko zanimanja za novo možnost sodelovanja, obenem pa so poudarili, da je treba prilagoditi tarife tržaških luških dejavnosti onim, ki veljajo v pristaniščih Severne Evrope in ki so znatno nižje od tržaških. S tega vidika je še zlasti pomembna posodobitev železniških uslug: od vseh italijanskih je tržaško pristanišče tisto, skozi katerega gre največ blaga, ki ga prevažajo po železnici in ne s tovornjaki; za uveljavitev tega kombiniranega prometa pa je treba, da se po eni strani znižajo tarife za promet po italijanskih železnicah in za prehod skozi tržaško luko, po drugi pa, da se promet odvija s hitrejšim tempom.

OKOLJE / DEŽELNI NAČRT

Kmalu odstranitev azbesta

Tečaji za specializacijo delavcev - Vprašanje dokončnih odlagališč

Najpozneje do junija bo deželna uprava predstavila načrt za dokončno odstranitev zdravju nevarnega azbesta. Vest je sporočil včeraj deželni odbornik za okolje, Gianluigi D'Orlandi na okrogli mizi o zakonski ureditvi vprašanja odstranitve azbesta in zaščiti zdravstva in okolja, ki ga je priredilo tržaško podjetje Italspurghi Ecologia.

Deželni načrt bo predvideval v prvi vrsti popis vseh objektov, v katerih je še prisoten azbest. In teh ni malo: na Trsakem vzbujajo največ skrbi zapečateni stari vagoni na proseški železniški postaji, vendar je azbesta še veliko v drugih krajih: od sicer minimalnih delcev na številnih poslopjih, ki imajo na strehi ali na fasadah plošče iz »eternita«, do večjih količin v termičnih centralah in v nekaterih proizvajalnih obratih.

V naslednji fazi bo deželna uprava uredila postopke za varno vskladiščenje azbesta in za nadzorovanje postopkov, po katerih bodo to rakotvorno snov odstranili in zbrali na primernih lokacijah.

Pri tem postopku bodo sodelovale, poleg deželnih služb, tudi krajevne zdravstvene enote in specializirana podjetja. V ta namen bo deželna uprava uvedla profesionalne tečaje za specializirane delavce, ki se bodo ukvarjali z odstranjevanjem azbesta.

Veliko in še ne povsem rešeno vprašanje pa je ureditev primernih deponij, ki bodo dokončna odlagališča te nevarne snovi. Na tem področju namerava deželna uprava v največji možni meri sodelovati z zasebniki, ki se ukvarjajo z odstranjevanjem nevarnih odpadkov; vendar se morajo podjetja specializirati in spoštovati vsa zelo zahtevna določila na vsedržavni in deželni ravni, je zaključil odbornik D'Orlandi.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PR.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715
Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: EDIGRAF, Trst
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publiest SRL
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povišek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT
Naročnina za Italijo 430.000 LIT
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PRI SV. IVANU / OB 143. OBLETNICI USTANOVITVE

Proslava dneva policije

Iz poročila kvestorja Cernetiga izhaja, da je Trst v bistvu mirno mesto

Podobno kot po vsej Italiji so tudi v Trstu včeraj praznovali dan državne policije, ki je torkat slavila 143-letnico ustanovitve sil javnega reda. Med slovesnostjo v svetoivanski vojašnici, kjer je šola za policijske podoficirje, je novi tržaški kvestor, Lorenzo Cernetig podal pregled intenzivnega in uspešnega delovanja policije v preteklem letu. Poleg delovanja za preprečevanje »običajnih« kriminalnih dejavnosti, v prvi vrsti tatvin in nasilnih dejanj, je tržaška policija imela izredno veliko opravka za preprečevanje nelegalne trgovine z mamili in z orožjem, ter z nadzorom tujcev. Vendar, je poudaril kvestor Cernetig, je Trst še vedno mesto brez velikega kriminala in policija uspešno zagotavlja varnost državljanov.

Poleg predstavnikov krajevnih oblasti, so bili prisotni tudi gostje iz Slovenije, med katerimi Anton Dvoržak za notranje ministrstvo in Boris Rehart za slovenski Interpol, ter poveljnik koprske policije.

»JADRANSKO POBRATENJE«

Stari čolni in jadrnice v Tržaškem zalivu

Danes in jutri bodo na morju pred tržaškim nabrežjem plule nenavadne stare jadrnice in rešilni čolni: gre za »jadransko pobratenje«, pobudo, ki bo letos združila Trst in Benetke, prihodnja leta pa bo povezala vsa jadranska pristanišča.

V dopoldanskih urah se bo zbralo približno 12 starih jadrnic, ki bodo priplule iz Benetk, Chioggie, Gradeža in iz tržaških portičev; popoldne ob 14.30 bodo odplule proti Miramarju, od koder se bodo vrnile predvidoma ob 19. uri.

Ob 17.45 bo ob pomolu Audace veslaška regata, na kateri se bodo pomerili dijaki navtičnih šol iz Trsta, Benetk, Ancone, Pirana, Reke, Vlorja v Albaniji, iz Grčije in tržaške mednarodne pomorske akademije. Dijaki, ki bodo veslali na rešilnih čolnih, bodo v nedeljo od 10.30 tekmovali za prvo in drugo mesto. Ob zaključku te regate bo priplula znana in izredno lepa šolska jadrnica italijanske mornarice »Amerigo Vespucci«. Takoj zatem ob 12. uri bo župan Illy odplul na krovu jadrnice, last Ottavia Missonija, in sredi Tržaškega zaliva predal »dožev prstan« prvemu od osmih veslaških čolnov, ki bodo nesli prstan do 140 kilometrov oddaljenih Benetk.

Že danes in vse do prihodnje nedelje, 28. maja bo v pomorskem muzeju (Campo Marzio 5) na ogled razstava o tradicionalnih pomorskih dejavnosti na jadranskem območju. Razstava bo odprta od 8.30 do 13.30, v ponedeljek pa je muzej zaprt.

KNJIŽNI SEJEM / VČERAJ PREDSTAVILI LETOŠNJO IZVEDBO

Drugi Trg Gutenberg bo še bogatejši

Knjige bodo zasedle Trg Unità od 26. maja do 4. junija

Lanskoletna izkušnja je bila izredno pozitivna, saj so bili rezultati opazni čez celo leto. Zato bo v Trstu prihodnji teden spet zaživel Trg Gutenberg, knjižni sejem pa bo trajal več dni kot lani (deset) in tudi program raznih prireditev bo še pestrejši. In končno bodo letos Trgu Gutenbergu vtisnili še zaznavnejši »mladinsko-otroški« pečat kot lani, saj so še poseben uspeh doživele prav pobude namenjene najmlajšim bralcem. Na včerajšnji predstavitveni konferenci letošnje izvedbe je bilo navdušenje organizatorjev, predstavnikov Ljudske knjižnice kot krajevne zastopnice ministrstva za kulturo in okolje in študijskega centra za mladinsko književnost »A. Alberti«, zelo očitno, čeprav so v isti sapi povedali, da je priprava takšne prireditve zelo naporna. Vendar pa je veliko zanimanje, ki so ga npr. že v pripravljalni fazi pokazale razne šole - predvidene delavnice za šolsko mladino so namreč že skoraj vse zasedene - že odtehtalo velik del vloženega napora.

Poleg občinstva, ki je lani najprej obiskalo razstavni prostor na Trgu Unità, potem pa se s kuponi za popust oglasilo v posameznih knjigarnah, pa so prireditev primerno nagradili tudi razni sponzorji in javne uprave in ustanove. Zato se je predstavnica tržaške Ljudske knjižnice Antonia Ida Fontana včeraj zahvalila vsem (in seznam je spodbudno dolg), ki so na kakršenkoli način omogočili, da se Trg Gutenberg v drugo predstavlja v še bogatejši obleki. Glede na dejstvo, da knjižni sejem traja kar deset dni (od 26. maja do 4. junija), so ga z vsebinskega vidika želeli nekoliko urediti in so pripravili dnevne tematske sklope. Tako bo npr. po otvoritvi v petek, 26. maja, sobota namenjena znanstveni literaturi, nedeljo, 28. t.m., pa so posvetili mladinski knjigi.

Za najmlajše občinstvo so pripravili res veliko srečanj, delavnic in tudi predstav. O otroško-mladinskem delu prireditve sta včeraj govorila Livio Sossi in Giancarlo Pellegrin, ki sta tudi glavna organizatorja. Deželna predsednica Italijanskega združenja knjigotržcev Eleonora Ferrante pa je naglasila pomen zelo množičnega pristopa tržaških knjigarn, kar spodbija kritike o premajhnem zavzemanju le-teh, da bi knjigo približali čim širšemu krogu bralcev.

Na srečanjih, s katerimi je nabit program letošnjega Trga Gutenberg, bo nastopilo tudi več slovenskih ustvarjalcev. Tako se bosta mladi publiki predstavila pesnik Marko Kravos (nastopil bo tudi na srečanju sodobnih pesnikov) in ilustrator Klavdij Palčič, Jasna Merkù bo vodila delavnico ilustracije, igralska skupina SKD Tabor se bo predstavila z Vajami v slogu, na srečanjih z avtorji bo nastopil tudi Dušan Jelinčič s prevodom Zvezdnatih noči in med otroškimi revijami bo govor tudi o Galebu. Sodelovala bo tudi ludoteka Lupusinfabula. (bip)

Kaj pa prisotnost slovenske knjige?

Vse kaže, da letos stojnice s slovenskimi knjigami ne bo. Lani je bila in tudi letos je bilo organizatorjem do tega, da bi se prireditve udeležili tako slovenska knjigarna kot tudi založba v Trstu. Prisotnost na sejmu pa terja precej napora in tudi denarja, tako da so vprašani vabilo z obžalovanjem odklonili. Morda bi veljalo še enkrat preveriti, če ne bi nastopa, npr. s skupnimi močmi, vseeno zmogli, saj je priložnost prepomembna.

PROSLAVA V NOVINARSKEM KROŽKU

Sto let časopisa Il Lavoratore

O zgodovini in pomenu glasila spregovoril Claudio Tonel

»Nismo se hoteli spomniti samo enega izmed najstarejših časopisov delavskega gibanja v Evropi, najbolj branega časopisa med prvo svetovno vojno v Trstu in zadnjega legalnega komunističnega glasu v fašistični diktaturi, temveč spet prehoditi pot velikih bitk, ki so jih Italijani in Slovenci na teh tleh izbojevali za zmago svobode, demokracije in socializma«. Tako piše Claudio Tonel v spremni besedi brošure Il Lavoratore, ki so jo delili na včerajšnji proslavi ob stoletnici tržaškega časopisa Il Lavoratore. Na pobudo deželnega združenja Enrico Berlinguer, novinarskega krožka in s prispevkom predsednika dežele Furlanije-Julijske krajine - na slovesnosti je bil prisoten tudi podpredsednik deželnega sveta FJK Miloš Budin - so včeraj v prostorih novinarskega krožka proslavili stoletnico časopisa, ki je skozi stoletje predstavljal upe velikega dela tržaške populacije in bi lahko še dalje odgovarjal svojemu poslanstvu, če bi ne bil prisiljen na molk, je bil mnenja Tonel, ki je pol stoletja stal časopisu ob strani. V imenu deželnih kronistov je spregovoril Giorgio Cesare, ki je Il Lavoratore označil kot enega izmed nepogrešljivih opazovalcev naše mestne stvarnosti za razumevanje njegove zgodovine. (td)

REHABILITACIJA

Pol stoletja iskal očeta, ki ga je dal Stalin ubiti

Leonu Bernetiču po rodu iz Marezig je bilo po skoraj polstoletnem iskanju vesti o smrti njegovega očeta v Kazahstanu končno zadoščeno. Konec aprila je v nekdanji sovjetski republiki prejel potrdilo, s katerim je tamkajšnja oblast rehabilitirala njegovega očeta Rudolfa, ki so ga ustrelili novembra 1937. leta po stalinskem procesu.

Rudolf Bernetič se je po konfinaciji na otoku Ustica zatekel skupaj z nekaterimi drugimi slovenskimi antifašisti v Moskvo. Tu so ga leta 1935, v času stalinskih čistk, aretirali in ga obsodili na tri leta prisilnega dela v Kazahstanu. Oktobra 1937 so ga zaprli in ga po enomesečnem zaslišavanju obsodili na smrt. Ustrelili so ga še istega dne.

Njegov sin Leon Bernetič je začel takoj po koncu druge svetovne vojne iskati očeta. Lani se je podal v Kazahstan, letos se je tja vrnil, odkril kraj, kjer so njegovega očeta ustrelili in tudi dobil od tamkajšnjih oblasti dokument o njegovi rehabilitaciji.

MARINA GRŽINIČ V MIELI GOSTJA SKUPINE 85

Alternativno umetniško dogajanje v Ljubljani

V gledališču Miela je bilo sinoči zanimivo srečanje o alternativni slovenski kulturi v Ljubljani, ki ga je priredila Skupina 85 v sodelovanju z goriškim Kinoateljejem. Gost srečanja je bila Marina Gržinić, ena najpomembnejših slovenskih video makerjev, ki je v sodelovanju z Aino Šmid ustvarila vrsto video projektov, s katerimi je na raznih svetovnih festivalih dosegla mnogo nagrad. Zadnjo prav pred kratkim na festivalu v Riccioneju. Poleg tega je pred kratkim v Sloveniji izšla knjiga, ki jo je spisala v sodelovanju z Alešem Erjavcem z naslovom Ljubljana - osemdeseta leta v umetnosti in kulturi.

Prav o tem je spregovorila Marina Gržinić, ki jo je sicer maloštevilnemu a zainteresiranemu občinstvu predstavil Aleš Doktorič. Poudarila je pomen, ki ga je alternativna umetnost imela v Sloveniji v osemdesetih letih, pomen, ki je izviral zlasti iz povezanosti med umetniškimi gibanji in gibanji civilne družbe. Iz vsega tega je nastala nova zavest, ki je v določenem smislu tudi sprožila globoke spremembe v tedanji Jugoslaviji. Vse to obravnava tudi knjiga, v kateri so vsi pojavi predstavljeni v celotnem kontekstu.

Srečanje, ki je iz več plati prikazalo tedanje alternativno umetniško dogajanje v Ljubljani in drugod v Sloveniji, njegove učinke na tedanjo stvarnost in to kar je ostalo dandanes, ko se je kontekst popolnoma spremenil, se zaključilo s predvajanjem treh video produkcij Marine Gržinić in Aine Šmid: Rdeči čeveljčki, ki je prejela nagrado v Riccioneju, Luna deset in Zgodba o metulju. (bov)

NOVICE

Tudi otroški zbor Venturini na minifestivalu popevke

Minifestivala tržaške popevke, ki bo v ponedeljek, 22. t.m., ob 16. uri v pivovarni Forst Europa, se bodo udeležili tudi malčki otroškega pevskega zbora Fran Venturini od Domja. Predstavili bodo pesmico z naslovom Uffa, uffa avtorice Campanelle, ob spremljavi za priložnost nekoliko manjše zborove zasedbe pa bo solo zapela Ylenia Zobec. Pod vodstvom neutrudne Suzane Žerjal se člani otroškega zbora od Domja pripravljajo tudi na nastop na 21. mednarodnem mladinskem pevskem festivalu, ki se bo od 26. do 28. maja odvijal v Celju. Odpotovali bodo v petek zjutraj, že popoldne pa je predviden nastop. Pred koncem sezone čaka OPZ Fran Venturini še nastop na zaključnem koncertu letošnje 25. revije otroških pevskih zborov, ki jo nekako vzporedno s Primorsko poje prireja Združenje pevskih zborov Primorske. Po nedavni udeležbi na občinski reviji v Kopru je bil zbor izbran med najboljšimi, predstavil pa se bo na koncertu Naše pesmi, ki bo v nedeljo, 4. junija, v Kulturnem domu v Novi Gorici. (dam)

Skupščina upokojencev v ponedeljek na Opčinah

V ponedeljek bo na sedežu Kulturnega društva Tabor na Opčinah (v Ul. del Ricreatorio 1) skupščina vseh upokojencev z Opčin, s Proseka, iz Križa, z Repentabra in iz Zgonika. Skupščino prirejajo Spi-Cgil, Fnp-CISL in Uilp-Uil, da bi upokojence informirale o hipotezi sporazuma med vlado in sindikati o pokojninah.

Revija glasbenih skupin

»Anagrumba« (Vsedržavno združenje glasbenih skupin) in »Načrt Musika« prirejata revijo glasbenih skupin, ki bo meseca junija v Boogie Bar Club v Ul. Donota 4. Manifestacije se lahko udeležijo tudi posamezniki ali skupine, ki niso iz Trsta. Vpisovanje je na sedežu ArciNOVA v Ul. Pasteur 44, ali v Boogie Bar Club.

Baklada za mir v Glinščici

Tradicionalna baklada za mir in maša, ki bi morali biti drevi v Glinščici, sta bili zaradi slabega vremena preloženi na prihodnjo soboto 27. t.m. Zbirališče bo ob 20. uri pri cerkvici sv. Marije na Pečah.

Predstavitev knjige »Buffalo Bill v Trstu«

Deželna kinoteka bo v sodelovanju z založbo La Mongolfiera iz Trsta predstavila knjigo Giorgia Sterna »Buffalo Bill v Trstu«; predstavitev bo v sredo ob 20.30 v deželni kinoteki v Ul. Cantú 10; prisotna bosta avtor in Carlo Gaberscek, ki je avtor kritičnih esejev o filmski produkciji Johna Forda. Ob tej priložnosti bodo tudi prvič v Italiji predvajali dokumentarec »Buffalo Bill's Wild West« (»Divji Vzhod Buffala Billa«).

V Boljuncu se nadaljuje praznik komunističnega tiska

Pred gledališčem Prešeren v Boljuncu se tudi danes nadaljuje praznik komunističnega tiska, ki ga prireja SKP. Drevišnji večer (z začetkom ob 19. uri) bo posvečen solidarnosti z narodi bivše Jugoslavije; govorila bosta prof. Riccardo Luccio in sen. Stojan Spetič: ob 21. uri bo igral ansambel »Long Slunk«.

Sen. Ersilia Salvato danes o bioetiki

Na povabilo deželnega foruma žena SKP bo senatorka Ersilia Salvato danes ob 11.30 orisala svoj zakonski osnutek o bioetiki. Ob tej priložnosti bo forum predstavil dekalog o družinskih posvetovalnicah in pozval k čim širši udeležbi na vsedržavni manifestaciji, ki bo 3. junija v Rimu.

Drevi predvajanje filma »Jefferson in Paris«

V kinodvorani Nazionale bodo drevi ob 20. uri prvič v Italiji predvajali film Jamesa Ivorya »Jefferson in Paris«, v katerem igrata Nick Nolte in Creta Scacchi. Istočasno bodo film predstavili na 48. filmskem festivalu v Cannesu.

Druga aretacija zaradi »rasnega sovraštva«

Zvečer 7. maja letos so hudo ranili 47-letno Hrvatico Gabrielo Erger: pretepel jo je 32-letni bosanski Srb Mile Simić med prepirom o dogodkih v nekdanji Jugoslaviji. Simića so aretirali na podlagi zakona, ki prepoveduje rasno sovraštvo. Včeraj pa so karabinjerji po daljši preiskavi aretirali pod isto obtožbo še Dušana Bastinaca, 35-letnega Hrvata, ki je sodeloval pri pretepu Ergerjeve.

Sporočilo Pokrajine Trst

Pokrajina Trst opozarja, da je 28. aprila zapadel rok za predstavitev samoprijave in za plačilo novega davka na zasedbo javnih površin TOSAP (vključno s prehodi za vozila). Davčni zavezanci lahko uredijo svoj položaj, s plačilom znižanih kazni, do 28. maja 1995, in sicer na Uradu za dajatve Pokrajine Trst, Trg Vittorio Veneto 4, 1. nadstropje - telefon 3798315, po naslednjem urniku: ob ponedeljkih in četrtkih od 9. do 13. in od 15. do 17. ure.

RICMANJE / PROMENADNI KONCERTI

Drugi krog za godbe na pihala

V gosteh godbi iz Corna di Rosazzo in Zagorja

Z nastopom godbe iz Corna di Rosazzo in pihalnega orkestra SVEA iz Zagorja se danes zaključujejo letošnji Promenadni koncerti, ki jih ricmanjska godba na pihala prireja na vaškem trgu v Ricmanjih. Glasbena srečanja, ki dosegajo letos svoje deveto uspešno leto prisotnosti na našem kulturnem prizorišču, ustvarjajo za občinstvo prijetne in za godbenike nadvse zanimive priložnosti neposrednega stika z raznimi godbeniškimi sestavi. S tem namenom - da ponudijo namreč pravi koncertni prostor sicer "običajni vaški godbi" - so Promenadni koncerti privabili v Ricmanje kar lepo število tovrstnih instrumentalnih sestavov iz naše dežele, iz sosednje Slovenije, pa tudi iz Avstrije. Poleg koncertnega nastopa se torej pobuda ricmanjskih godbenikov obrestuje tudi v smislu prijateljskih stikov in kulturnih izmenjav.

Obe godbi na pihala, ki bosta danes popoldne, z začetkom ob 17. uri, nastopili na trgu sredi Ricmanj, se prvič predstavljata našemu občinstvu. Godba na pihala iz Corna di Rosazzo je bila ustanovljena na začetku tega stoletja, šteje okrog 40 članov, večina teh pa je mlajših. V zadnjih letih se je uveljavila tudi kot prireditelj glasbenega tekmovanja za mlade gojence godbeniških šol v videmski pokrajini. Zanimivost je še v tem, da jo vodi ženska, in sicer Fernanda Delle Case.

Zadnji gost letošnjih Promenadnih koncertov je pihalni orkester SVEA iz Zagorja. Razvil se je iz manjše godbeniške skupine, ki jo je pred 135 leti v tem rudarskem mestecu ustanovil češki učitelj glasbe Jurij Plhak. Danes šteje orkester preko 80 članov, v zadnjih letih se je udeležil številnih gostovanj po Evropi, doživel pa velike uspehe na mnogih mednarodnih tekmovanjih (najodmevnejše je prav gotovo zlato odličje leta 1981 na svetovnem tekmovanju na Nizozemskem). Orkester je posnel že samostojne TV oddaje, tri kasete in CD ploščo, tik pred izidom pa sta še nova kaseta in CD plošča. (dam)

DREVI V PETERLINOVI DVORANI

Pesnik Ciril Zlobec v SKK

Gosta bo predstavila Zora Tavčar Rebula - Nastop članov gledališkega krožka

Slovenski kulturni klub, ki vsako soboto prireja srečanja za mlade, organizira večkrat predavanja, ki se uokvirjajo v določeno tematiko ali sklop. Tako je bil letos na vrsti sklop treh večerov, ki so osvetljevali indijski svet, kulturo in religijo, nekaj večerov je bilo posvečenih aktualnim, nekaj pa mladinskim tematikam... Minulo soboto pa je bil že drugič sestanek posvečen obletnici konca druge svetovne vojne. Tokrat so klubovci medse povabili gospo Lido Debeljak Turk, ki je predavala o antifašistični organizaciji TIGR. Predavateljica se je v to temo in obdobje poglobila, ko je za slovensko radijsko postajo pripravljala niz oddaj z naslovom Četrtkova srečanja. Zbrala je veliko podatkov, predvsem pa dragocena pričevanja protagonistov tiste dobe. Srečanje je bilo res zelo zanimivo, saj so mladi dobili veliko novih informacij o ljudeh in obdobju naše polpretekle zgodovine, ki je še premalo poznano in raziskano.

Se posebno uspešni pa so literarni večeri. Letos jih je bilo že nekaj: pisatelj Boris Pahor je ob 90. obletnici njegovega rojstva predstavil Edvarda Kocbeka, prof. Nada Pertot je, ob 150. obletnici njegovega rojstva, spregovorila o Simonu Gregorčiču, na začetku aprila pa so se mladi srečali s pisateljem, Prešernovim nagrajencem, Alojzom Rebulo.

Nocoj se bodo mladi lahko zopet udeležili literarnega večera. Prisluhnili bodo znanemu slovenskemu pesniku Cirilu Zlobcu, ki bo to poletje praznoval svojo 70-letnico. Njegovo življenje in delo bo predstavila prof. Zora Tavčar Rebula. Člani gledališkega krožka SKK pa bodo, pod vodstvom mentorice Lučke Susič, pripravili recital njegovih pesmi; vmes bo igral na kitaro Sandi Vatovani. Za vse, predvsem pa za letošnje maturante, bo to enkratna priložnost, da se s pesnikom srečajo in da o njem izvejo kaj, česar se morda v šoli se niso učili. Vsi, ki se torej tega večera želijo udeležiti, so vabljeni v Peterlinovo dvorano, v ul. Donizetti 3, ob 19. uri.

Breda Susič

OB OBLETNICI ZMAGE NAD NACIFAŠIZMOM

Spomini Boljunčanov na dogodke pred 50 leti

Leta 1947 so v vasi postavili spomenik padlim

V vseh naših krajih so se ljudje v teh prvih majskih dneh na najrazličnejše načine spomnili dogodkov pred 50 leti. Zelo občuteno je bilo tudi v Boljuncu, kjer so priredili srečanje z živimi pričami takratnih dogodkov.

Kako so Boljunčani pričakali osvoboditev, kako je vas, ki je štela 140 udeležencev v osvobodilnem gibanju, ki je imela 22 padlih (trije so bili talci) pričakala zadnje dneve bojev proti skupnemu sovražniku?

Štirje nemški kanoni so v noči od 29. na 30. april streljali proti partizanskim enotam, ki so se približevale preko Glinščice vasi. Odgovarjale so jim partizanske brzostrelke prvih partizanskih izvidnic, ki so od Glinščice prihajale v vas. Več nemških vojakov je bilo pri tem ubitih, med temi dva, ki sta bila na tem, da poženeta v zrak poslopje domače šole.

Boji so trajali vso noč od 29. do 30. aprila. Proti večeru so se boji zaključili. Nemci so se začeli umikati, partizanske enote so že bile v vasi. Imele so nekaj ranjencev, ki so jim v Boljuncu tudi nudili prvo pomoč, potem pa so 1., 2. in 3. maja še vedno bili boji za osvoboditev mesta.

»Pri nas smo bili v velikih pripravah na ta dogodek,« so nam povedale ženske, ki so bile tedaj še mlada dekleta. »Doma smo šivale slovenske in jugoslovanske zastave s peterokrako zvezdo, pa titovke; vso vas pa so naši mladinci prekrili z napisi, da živimo tu Slovenci, da hočemo tu ostati in da smo hvaležni jugoslovanskim partizanskim enotam, ki so nas osvobodile. V tistem času so v Boljuncu poslovale tri pekarne. Povsod je delo potekalo tako, da smo lahko pripravili pakete za borce, ki so bili naše pomoči potrebni in tudi veseli.«

Čisto na kratko nam je spomin zašel na tisto bombardiranje v juniju 1944, ko je bilo napravljeno veliko škode tudi v Boljuncu in bližnjih zaselkih, ko je v Krogljah umrla pod bombami družina z 11 člani, ko je umrla v Boljuncu tričlanska družina, ko je umrlo komaj 16-letno dekle, ki so jo ubili ostanki bombe, medtem ko se je njena mati čudežno rešila.

Ženske in dekleta, ki so bile ves čas vojne zveste kurirke in so prenašale pošto tudi do vseh bližnjih krajev Brega in vse do Istre, so čakale na praznik osvoboditve s še posebnimi občutki. Iz starih rjuh so pripravljale zastave, Angela Žerjal in Ida Česnih pa sta bili tisti, ki sta ponesli prvo zastavo - simbol svobode - na zvonik domače cerkve, ki so ji nacisti s svojim kanonom tik pred koncem odbili konico.

Bili so hudi in težki časi, so nam povedali udeleženci srečanja (Slava Slavec je prihajala iz zaporov v Koroneju, 10. maja pa se je začasno vrnil od partizanov Boris Bandi), pa vendarle zelo lepi, vsi so bili prepričani, da je vse najhujše za njimi, da se svetu resnično obeta tisti svet, za katerega so padli in umirali naši najboljši - svet miru, sprave, strpnosti in demokracije.

Nemške enote so takoj sprevidele, da je konec vojne. Nekateri so se vdali, druge so partizanske enote, ki so nadaljevale pot do Trsta, zajele. 3. maja so se vsi vaščani, mladi in stari, podali peš na pot v Trst, kjer je bila na trgu Unità velika manifestacija. Ni šlo vse tako lahko, kot bi si človek mislil. Se so bili v mestu ostanki nacistov in fašistov, ki so naše ljudi, ki so prihajali iz vseh krajev tržaške pokrajine, napadali in zasmehovali. Srečanje na trgu Unità pa je bilo kljub temu zelo prijetno. »Bilo nas je veliko. Iz Boljunca smo prišli v mesto peš. Na čelu sprevoda so bili člani narodnoosvobodilnih odborov, nato mladina in potem vsi vaščani. Prvič, po tolikih letih zatiranja in suženjstva, smo se čutili enaki z enakimi.«

Vsa medvojna leta so imeli v Boljuncu svoj praznik Majenco, ki so jo morali prekiniti, zaradi vojnih dogodkov leta 1942 pa so jo prvič obnovili leta 1946. »Veste, pred vojno je na našem maju plapolala tržaška zastava, od leta 1946 pa je vedno na maju vihrala rdeča zastava. Na ta naš praznik smo Boljunčani ponosni in naši mladi se ob tej priložnosti vedno spomnijo vseh padlih, ki jih je bilo v naši vasi 22. Tem smo postavili leta 1947 spomenik **(na sliki)**, pred katerim imamo proslave za prvi november, 25. april in za prvi maj.«

Leta 1986 so v Boljuncu odprli Partizanski klub, kjer se vsak dan zbirajo domačini ob klepetu, igranju kart, pa tudi ob obujanju spominov na nekdanje čase. Klub je zelo priljubljen, saj zahajajo sem tudi gostje italijanske narodnosti, ki pravijo "Andiamo dai partigiani", in Slovenci, ki poznajo klub, kot partizanski klub.

Neva Lukeš

ZANIMIV SEMINAR TABORNIŠKE ORGANIZACIJE

Kaj načrtuje Rod modrega vala?

Po občnem zboru (december 1994) se je za tabornike začela nova sezona. Poleg zimovanja ter običajnih sestankov in sej smo v letošnji program uvedli vrsto srečanj s starši in člani organizacije. Na teh sestankih se je vodstvo neposredno seznanilo z željami, težavami, pomisleki in kritičnimi pripombami članov kot tudi njihovih staršev, saj so srečanja s slednjimi zelo redka in bežna (reci-piši: pred izletom ali med obiski na taboru). Obenem pa so bila ta srečanja priložnot, da smo osvežili namen in značilnosti taborniške organizacije ter da smo predstavili program za pomlad - poletje 1995.

Med temi pa smo se vneto pripravljali na slovensko Evrošolo ter na častne straže ob 50. obletnici osvoboditve. Pred letnim taborom pa se bomo še srečali na spomladanskem izletu v partizansko tiskarno »Slovenija« ter na dvodnevnem taboru, ki pa je v svojem bistvu že priprava na taborjenje.

Letos smo s pripravami začeli nekoliko prej, saj smo aprila posvetili tej naši osrednji in najpomembnejši akciji celodnevni seminar. Kar lepo število članov in poslušalcev (članov od 15. do 20. leta z nekaterimi starostnimi izjemami) je sledilo profesionalnemu predavanju Aleša Pesege iz Ljubljane in Emila Mumila, načelnika za program Zveze tabornikov Slovenije, iz Slovenskih Konjic. Njima so poverili nalogo, da nas popeljeta od nalog in odgovornosti vodstva do priprav, poteka in programa taborjenja. Seveda se priprave na taborjenje začnejo že veliko pred datumom odhoda.

Pogovor smo začeli prav s predpripravami, ki so najbolj zahtevni del programa (npr. izbira in ogled tabornega prostora, datum - koordinacija vseh dopustov in študijskih obveznosti, pregled opreme...) in nadaljevali s tem, kaj čaka vodstvo organizacije po taborjenju (potrditi izvedbo zapisnika, finančni obračun, poročila, analiza morebitne pohvale in priznanja). Toliko o nalogah Rodovega vodstva.

Osrednji del seminarja pa je bil namenjen nalogam tabornega vodstva in programu samega. V tem delu smo slišali zelo koristne napotke o tem, kako prijaviti taboreče upravnemu organu, o zdravniških pregledih, o zavarovanju itd.), kaj storiti v primeru sanitarne, gasilske ali gozdarske inspekcije itn.

Po tem uradniško-birokratksem delu smo pogovor nadaljevali s točkami, namenjenimi programu. Ta program naj bi v grobih obrisih oblikovali vsi, ki bodo v tabornem vodstvu. V prvi fazi naj bi to bil program vsakega posameznika (kandidata za taborno vodstvo), v drugi fazi pa naj bi osnutke vzklajevali in končno prišli do sinteze, ki naj bi bila odraz načrtov tiste skupine ljudi.

Vsak program mora upoštevati v prvi vrsti kraj, kjer taborimo, število in starost taborečih in mora biti kombinacija štirih osnovnih taborniških elementov, in sicer: narava, družba, zdravje (šport) in kultura, ne da bi pri tem pozabili taborniških šeg in navad.

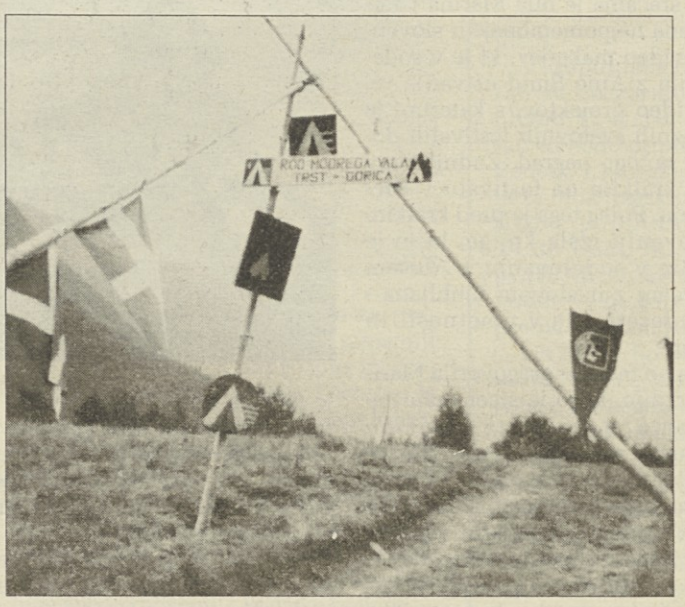

Zavedati se moramo, da taboreči ostanejo pri tabornikih za to, kar so doživeli. Z novimi idejami in sugestijami, ki smo jih slišali na letošnjem prvem seminarju (o drugem bomo še poročali) imamo možnost, da izboljšamo kvaliteto letnih taborov. Da nam bo to uspelo, pa samo seminarji niso dovolj.

Predavatelja sta nam na privlačen način posredovala teme in nas seznanila s težavami, s katerimi se sooča vsak tabornik, ki pripravlja taborjenje.

Že na samem začetku je bilo jasno, da bo seminar tudi priložnost primerjanja naših taborjenj z osrednjimi slovenskimi. Ugotovili smo, da naši tabori niso daleč od slišanega, kar zadeva priprav, so pa nekoliko sibkejši v vsebini.

Od naših predavateljev smo se poslovili z zavestjo, da so nam take pobude v spodbudo za nadaljno delovanje.

-ZP-

ŠOLE / NEVZDRŽNO V SVETOIVANSKI TELOVADNICI

Bodo slačilnice končno preuredili?

Včeraj na ogledu občinska komisija

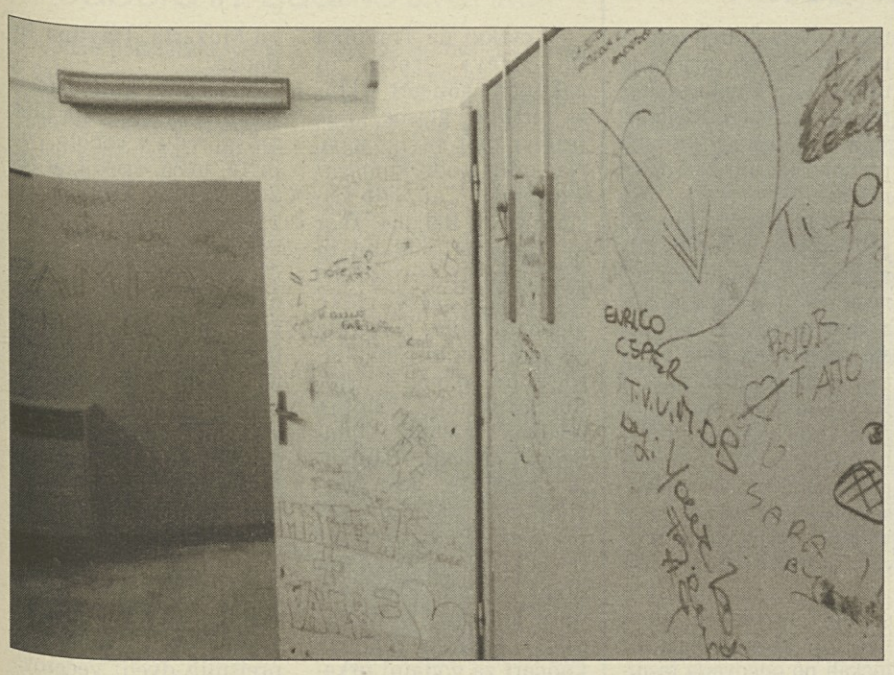

Omet se lušči s sten, stranišča so neuporabna, prhe ravno tako. Slačilnice telovadnice šole Sv. Cirila in Metoda pri Sv. Ivanu so skratka v tako obupnem stanju, da jih dejansko ni mogoče več uporabljati. Da bi bila slika neusmiljenega propadanja tega pomembnega objekta, ki ga v dopoldanskih urah uporabljajo slovenski osnovnošolci, nižješolci in višješolci, popoldne in zvečer pa razna pretežno športna in rekreacijska društva, je dovolj, da s pogledom zaobjamemo »freske«, ki »krasijo« stene, vrata, obešalnike in vse ostalo, kar se da pač popisati. Obiskovalcu se odpre široka paleta turobnih političnih, ideoloških in nacionalističnih z mržnjo prepredenih sporočil in prava antologija, da ne rečemo enciklopedija dvoumnih ljubezenskih izpovedi ter izrazov iz popačenega spolnega žargona. Splošna podoba je tako nespodobna in žalostna, da skušajo učitelji in profesorji prikriti nedolžnim očem to nespodobnost. Med predvčerajšnjimi šolskimi igrami so enostavno zaklenili vrata. Telovadni prostori v Ul. Caravaggio, ki so jih domiselni malčki preimenovali v »Ul. Scarafaggio«, dobesedno propadajo že nekaj let, vendar se pri občinski upravi, ki je za šolske prostore odgovorna, doslej ni nihče zmeni. Vsaj do včerajšnjega dne ne, čeprav so šolski dejavniki neštetokrat posegli na Občini. Resnici na ljubo, se je prav včeraj pojavila na šoli posebna občinska komisija, si ogledala vso to »krasoto« in zagotovila, da se bodo v čim krajšem času lotili popravil. Po njihovih uzjavah naj bi slačilnice usposobili za redno in dostojnejšo dejavnost pred koncem poletja, to se pravi pred pričetkom prihodnjega šolskega leta. Upajmo.

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA, 20. maja 1995
BERNARDIN

Sonce vzide ob 5.29 in zatone ob 20.34 - Dolžina dneva 15.05 - Luna vzide ob 1.00 in zatone ob 11.31.

Jutri, NEDELJA, 21. maja 1995
VALENS

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 15,5 stopinje, zračni tlak 1009,1 mb pada, veter 3,6 km na uro severnik, vlaga 96-odstotna, v jutranjih urah je padlo 18,6 mm dežja, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 16,7 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI

RODILI SO SE: Diego Gravisi, Iva in Sara Drekalovic, Marco Pecenca.

UMRLI SO: 76-letni Paolo Belich, 93-letna Rosa Simonich, 83-letna Angela Stepancic, 79-letni Luigi Bensi, 66-letni Bruno Tramontini, 76-letna Giuditta Stagni, 77-letna Teodora Dinelli.

OKLICI: šofer Gualtiero Suban in šolnica Paola Verdi, skladiščnik Bruno Smillovich in varuška Maria Antonella Vigini, uradnik Diego Alberti in uradnica Annalisa Katalan, uradnik Carlo Cimino in vzgojiteljica Morena Cerna, uradnik Andrea Maizzan in šolnica Gianna Reiner, kmet Dario Terzoni in prodajalka Edes Figelj, zdravnik Daniele Angerame in zdravnica Tanja Legiša, električar Nevio Gratton in čistilka Aura Pobega, elektronski tehnik Fabio Liso in v pričakovanju zaposlitve Olivera Kostić, trgovec Michele Mastromarino in uradnica Morena Lamonaca, uradnik Andrea Brunetti in šolnica Chiara Di Jasio, šofer Mauro Reggente in delavka Evangelina Ligotti, tehnik Alessandro Kramar in pismonoša Karen Perossa, finančni stražnik Francesco Acca in prodajalka Nicoletta Maiolino, bolničar Roberto Joslyn in pomočnica Raffaella Rasman, podjetnik Michele Lisco in lekarnar Doriella Benussi, taksist Pasquale Marino in gospodinja Alla Popovitch, uradnik Sergio Sindici in uradnica Annalisa Peschier.

Zaradi skorajšnje obnovitve razstavnih prostorov
OPREMA Korošec
Nudi na vseh razstavljenih artiklih
POPUST od 20 do 80% POHITITE

PUBLIEST
Tel. (040) 7796611 - Fax 768697
oglasi - obvestila: 8.30 - 12.30
osmrtnice - sožalja: 8.30 - 12.30
13.30 - 17.00 (razen sobote)

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 15., do NEDELJE, 21. maja 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Istrska ulica 18 (tel. 7606477), Škedenj - Ul. Soncini 179.

BAZOVICA - (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Istrska ulica 18, Škedenj - Ul. Soncini 179, Trg Libertà 6.

BAZOVICA - (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Libertà 6 (tel. 421125).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - **TELEVITA**

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 17.00, 18.50, 20.40, 22.30 »Genio per amore«, i. Walter Matthau, Meg Ryan, Tim Robbins.

EXCELSIOR - 18.35, 20.25, 22.15 »L'amore molesto«, r. Mario Martone.

EXCELSIOR AZZURRA- 18.30, 20.15, 22.00 »Don Juan De Marco, maestro d'amore«, i. Marlon Brando.

AMBASCIATORI - 17.00, 19.30, 22.15 »Rob Roy«, i. Liam Neeson, Jessica Lange.

NAZIONALE 1- 16.15, 17.40 »Piccole canaglie«; 20.00, 22.15 »Jefferson in Paris«, r. James Ivory, i. Nick Nolte, Greta Scacchi.

NAZIONALE 2 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Morti di salute«, i. Anthony Hopkins, Bridget Fonda, Matthew Broderick.

NAZIONALE 3 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »A proposito di donne«, i. Whopi Goldberg, Mary Louise Parker, Drew Barrymore.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Il prete«, prepovedan mladini pod 14. letom.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Piaceri insaziabili di mogli in calore disposte a tutto«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.15 »La carica dei 101«, risanka, prod. Walt Disney; 17.45, 19.55, 22.10 »Virus letale«, i. Dustin Hoffman, prepovedan mladini pod 14. letom.

ALCIONE - 18.30, 20.15, 22.10 »Sostiene Pereira«, r. Roberto Faenza, i. Marcello Mastroianni, Stefano Dionisi, Daniel Auteil, Nicoletta Braschi.

LUMIERE - 16.30, 18.20, 20.10, 22.15 »Prima dell'alba«, r. Richard Luiklater, i. Etan Hawke, Julie Delpy.

PRIREDITVE

SKD PRIMOREC - Trebče prireja tečaj "Minuta za zdravje" MASAŽA STOPAL danes, 20. t. m. od 15. do 20. ure v telovadnici O.Š. Pinko Tomažič v Trebčah. Vodi: Helena Bizjak.

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE prireja do ponedeljka 22. t.m., v Boljuncu pri gledališču F. Prešeren "PRAZNIK TISKA".

SLOVENSKA KULTURNO GOSPODARSKA ZVEZA in TPPZ P. Tomažič prirejata slavnostni koncert ob 50. obletnici osvoboditve s predstavitvijo novih kaset in kompakt plošč. Nastop bo danes, 20. t. m., ob 20.30 v Športnem centru v Zgoniku.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB, Ul. Donizetti 3 prireja danes , 20. t. m. SREČANJE s pesnikom Cirilom Zlobcem ob njegovi 70-letnici. Avtorja in njegovo delo bo predstavila Zora Tavčar. Recital izbora Zlobčevih pesmi bo izvajal gledališki krožek SKK. Začetek ob 19. uri. Vsi prisrčno vabljeni, posebno letošnji maturantje.

GODBA NA PIHALA IZ RICMANJ vabi na 9. izvedbo PROMEDNADNIH KONCERTOV na Trgu v Ricmanjih Jutri, 21. t. m., ob 17. uri nastopajo sledeči pihalni orkestri: Corpo bandistico di Rosazzo - Corno di Rosazzo (UD) in Pihalni orkester Svea - Zagorje ob Savi.

SKD VIGRED-Sempolaj in KD Rdeča zvezda-Saležr prirejata II. otroško revijo "Vsi smo prijatelji" jutri, 21. t.m., ob 18. uri v ŠKC v Zgoniku. Prijateljsko vabljeni.

ŽPZ I. GRBEC naznanja, da je že 15 let odkar veselo poje in navdušuje vaša srca. Zato želi to obletnico praznovati skupaj z vami. Toplo ste vabljeni jutri, 21.t.m., ob 17.30 v gledališče Marijinega doma pri sv. Ivanu (Ul. Brandesia). Čaka vas veliko presenečenje.

SLOVENSKA ŽUPNIJSKA SKUPNOST V ROJANU vabi na PROŠLAVO ob 30-letnici radijskega prenosa nedeljske maše iz cerkve v Rojanu, ki bo jutri, 21. t. m., ob 20. uri v rojanski cerkvi. Spored obsega pevske in orgelske točke.

KD ROVTE - KOLONKOVEC, Ul. Montesernio 27 vabi na zaključek 14. PRAZNIKA VINA jutri, 21. t. m., ob 17. uri. Domačini, ki se gojijo trte za družinsko rabo, bodo skušali spoznati svoje vino. Nagrajenje za najboljša vina.

GLEDALIŠKA SKUPINA SKD TABOR z Opčin gostuje v ponedeljek, 22. t. m., ob 20.30 v Kulturnem centru S. Kosovel v Sežani s kabaretom VAJE V SLOGU. Vabljeni!

IZLETI

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV Trst prireja 7. junija izlet v Treviso. Dopoldne ogled naturistične oase Sile, popoldne ogled mesta. Vpisovanje 30. maja od 9. ure dalje na sedežu društva v Ul. Cicerone 8, tel. št. 360324.

ČESTITKE

Danes praznuje v Križu svojih 50 let ZMAGA ŠKABAR por. SEDMAK. Vse najboljše ji želijo Rokčevi.

Danes si obljubita večno zvestobo NADJA in DINO. Vse naj, naj... jima kličejo Martina, Marko, Franko in Mara.

"Ta rinčka je okrogla ko mlinsko kolo, tak tudi vajina ljubezen naj bo". Svoji (bivši ?) pevki NADJI vse naj, naj...v zakonskem življenju voščijo pevke ŽPS Stu ledi.

Danes stopata na skupno življenjsko pot

Nadja in Dino

Ob srečnem dogodku jima iskreno čestitajo in želijo toplega razumevanja, sreče in zdravja v življenju

mama, oče
in brat Valter

OBVESTILA

KMETIJSKA ZADRUGA v Trstu vabi svoje člane, da se udeležijo rednega občnega zbora, ki bo v drugem sklicanju danes, 20. maja, ob 17.30 v dvorani "A. Ukmar" kulturnega društva "F. Venturini" pri Domju.

KD SLOVAN - Padriče vabi celotno vaško skupnost in vse člane na OBČNI ZBOR, ki bo potekal v prostorih Gozdne zadruge v torek, 23. t. m., ob 20. uri v prvem sklicu in ob 20.30 v drugem.

ZBOR JACOBUS GALLUS vabi ob načrtovanju nove sezone pevke in pevce, ki bi želeli pristopiti k zboru, naj se že sedaj javijo na tel. štev. 765293 (Sara Superina) ali 299632 (Janko Ban) ob uri obedov.

V DRUŠTVU SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV v Trstu bo v ponedeljek, 22. t. m., ob 20.30 predavanje Justina Stanovnika na temo »50-letnica osvoboditve«.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE - tajništvo Trst obvešča osnovnošolske učitelje, ki so uspešno opravili redni učiteljski natečaj po izpitih in naslovih, da je na šolskem skrbništvu v Trstu v uradu za slovenske osnovne šole na ogled lestvica natečaja. Kandidati imajo deset dni časa za morebitni priziv glede napačnega točkovanja naslovov.

NA OS J. RIBIČIČ in SS I. CANKAR bo v ponedeljek, 22. t.m., ob 11. uri podeljevanje bralnih značk. Prisotna bo pesnica Neža Maurer. Zborček oš J. Ribičič se bo srečal s pesnico na radiu istega dne ob 9. uri. Toplo vabljeni!

MALI OGLASI

ZARADI BOLEZNI oddam dva prostora za potovanje Primorskega dnevnika po Italiji z 10-odstotnim popustom. Informacije pri potovalnem uradu Aurora, na tel. št. 631300.

PRODAJALNA nudi stalno zaposlitev mladi in vestni osebi. Zaželjena je diploma višje šole ter italijansko državljanstvo. Prošnje naslovite na Publiest Srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod šifro " Marljivost".

IŠČEM stanovanje v najem za kratek čas na območju zahodnega Krasa. Tel. št. 229349.

RESNO zaposlitev išče 21-letni mladenič, vojaščine prost z lastnim avtom, prenosnim telefonom, ima profesionalne tečaje iz eletrotehnike. Tel. št. 368230.

BAR na Proseku išče 18/20 letno/ega vajenko/ca za poletno sezono. Tel. št. 225286 v jutranjih urah.

KOVINARSKA delavnica išče 15/16-letnega vajenca. Ponudbe po telefonu ali osebno: Podjetje Breg, Obrtna cona Dolina, tel. št. in fax 228563.

DRUŠTVENA PRODAJALNA na Opčinah išče uslužbenca. Tel. št. 211054 ali 213274.

IŠČEMO za v najem poslovne prostore primerne za trgovsko dejavnost na področju dolinske občine (Domjo, Boljunec, Pesek). Pisne ponudbe na Publiest Srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod šifro "Sharfi".

V TRŽIČU oddam prostor primeren za urad, 40 kv. m. Tel. št. (0481) 711772 med 13. in 17. uro, oz. po 20. uri.

ENOSTANOVANJSKA hiša v Gorici v Ul. Brigata Pavia 20, na prodaj. Tel. št. (0481) 535048 med 17. in 19. uro.

PRODAM belo opel astra 1.4 SW_club, 45.000 km za 15.500.000 lir. Tel. na št. 0360/791777 ali 040/350450.

V SREDO, 10. t. m. se je izgubila črna mačka z dolgo dlako perzijske pasme v okolici Ul. Fiordalisi na Opčinah. Pošten najditelj naj pokliče na tel. št. 2156001 De Carli, čaka ga 1.000.000 lir.

OSMICA je odprta pri Simčevih v Križu 202.

OSMICO je odprl Alojz Kante, Praprot št. 18.

OSMICO je odprl v Zgoniku Stanko Milič.

V MEDJE VASI ima odprto osmico Paolo Ferfolja. Toči belo in črno vino ter nudi domač prigrizek.

OSMICO je odprl Alfredo Brajnik, Domjo 172. Toči belo malvazijo doc in rdeči merlot. Vabljeni! Tel. št. 824917.

OSMICO je odprl Jožef Kukanja, Devinščina 1.

OSMICO so odprli pri Batkovih, Repen 32. Tel. št. 327240.

OSMICO ima odprto Ivan Terčon, Mavhinje 42. Poskrbljeno je za pijačo in jedačo.

PRISPEVKI

Danes bi dopolnil naš nepozabni Sergij Husu 45 let. Ob tej priložnosti darujeta mama in tata 50.000 lir za KD Prosek-Kontovel.

V počastitev spomina Borisa Raceta Žarka daruje Tržaška kreditna banka 5.000.000 lir za Stadion 1. maj.

Podjetje Impexport Dušana in Borisa Kosute daruje 200.000 lir za stroške, ki jih je imela sekcija VZPI-ANPI Križ ob proslavi 50-letnice osvoboditve in 20-letnici postavitve spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na Stanka Boleta darujeta Elda in Gojmir Demšar 50.000 lir za Zadružni center za socialno dejavnost.

Namesto cvetja na grob Irene Suc Danev in Stanka Stoke darujeta Nataša in Paolo Bukavec 50.000 lir za AO Jaka Štoka.

V spomin na sošolca Emila Čuk daruje Milko Cebulec 50.000 lir za SKD Tabor.

Minilo je 50 let odkar je padla draga Anica Maver. V njen spomin daruje sestra Ivanka 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah.

Susanna Sosič daruje 100.000 lir za popravilo strehe Prosvetnega doma na Opčinah in 100.000 lir za Stadion 1. maj.

V spomin na Mariso Milani darujejo sosedje iz Bazovice 130.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na Stanislava Boleta daruje gospa Sanda Sessi 100.000 lir za Stadion 1. maj.

Namesto cvetja na grob Innocenza Gunnelle darujeta Milka in Klavdij Batič 15.000 lir za gradnjo Kulturnega doma v Lonjerju.

V spomin na Rudka Marca darujejo sosedje 120.000 lir za SD Zarja.

Namesto cvetja na grob Rudka Marca daruje Silvester Križmančič 50.000 lir za SD Zarja.

Namesto cvetja na grob Rudka Marca daruje sestrična Marija Matijolova 30.000 lir za SD Zarja.

V spomin na Rudka Marca darujejo Olga in Gabriela 30.000 lir za SD Zarja.

Namesto cvetja na grob gospe Rose Simonich - Stopper darujeta Miranda in Gildo Zettin 100.000 lir za Stadion 1. maj.

V spomin na drago nono Roso Simonich - Stopper darujeta Peter in Sandra de Walderstein 200.000 lir za SZ Sloga.

V spomin na Roso Simonich vd. Stopper darujeta Rosalia Marsetti in Renata de Walderstein 100.000 lir za SZ Sloga.

V spomin na mamo oz. tašča Roso Simonich - Stopper darujeta Marija in Pepi Stopper 100.000 lir za SZ Sloga.

Ob poravnavi članarine za leto 1995 darujejo za sekcijo VZPI-ANPI Prosek-Kontovel: Anica Ban 5.000 lir, Zvonko Kalc 5.000 lir, Oskar Ferluga 30.000 lir, Ljudomil Nabergoj 10.000 lir, Štefanija Štoka 5.000 lir ter Anica Verša vd. Puntar 10.000 lir.

Radovan Zorn daruje 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Proseku in 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.

V spomin na dragega Stanka Bole darujeta Tatjana in Pino Panjek 50.000 lir za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grob Stanka Boleta darujeta družini Siega in Rogelja 100.000 lir za Stadion 1. maj.

V spomin na Innocenza Gunnella darujeta Bruna in Dora Čok 30.000 lir za Skupnost Družina Občine.

V spomin na Innocenza Gunnella daruje družina Donati 30.000 lir za Skupnost Družina Občine.

V spomin na Borisa Race Žarka darujeta Graziella in Aleksij 50.000 lir za Stadion 1. maj.

Namesto cvetja na grob Oskarja in Izidora Saurin darujeta Sergio in Marisa Zivec 50.000 lir za cerkev sv. Jerneja v Barkovljah.

V počastitev spomina Stanka Boleta daruje Pavla Kukanja 100.000 lir za Stadion 1. maj.

V počastitev spomina pok. Borisa Raceta daruje Aleksander Rustja 200.000 lir v Sklad odbora za ohranitev Stadiona 1. maj.

Za popravilo spomenika padlim v NOB pri Domju so darovali: Stefanija Škerl (Domjo) 20.000 lir, Cisa Martinotti (Domjo) 12.000 lir, Salvino Arangio (Domjo) 15.000 lir, Livio Blokar (Domjo) 50.000 lir, Jordan Kral (Domjo) 50.000 lir, Marijan Spetič (Lakotišče) 100.000 lir, Paolo Barazutti (Lakotišče) 50.000 lir, Alfredo Brajnik (Domjo) 100.000 lir, Sergio Mauri (Lakotišče) 50.000 lir, Gildo Crevatin (Str.della Rosandra 46) 30.000 lir, Paolo Jerman (Frankovec) 50.000 lir, Korado Sedmak (Pulje) 30.000 lir, Miranda Jerman (Krmenka) 50.000 lir, Italo Giacomin (Krmenka) 16.000 lir, Mario Serli (Krmenka) 10.000 lir, Argeo Klun (Krmenka) 10.000 lir, Leo Bertocchi (Krmenka) 30.000 lir, Aldo Marsetti (Krmenka) 30.000 lir, Vito Sancin (Krmenka) 20.000 lir, Karmelo Tul (Krmenka) 50.000 lir.

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvu Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritličje) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

Prispevajte za Sklad Albina Bubniča

ŠTEVERJAN/UPRAVI OBČINE BO ZDAJ SLEDIL Z OČMI OPOZICIJE

Zmeraj sem poudarjal pomen osebne odgovornosti

Pogovor z Ivanom Humarjem bivšim županom v Števerjanu

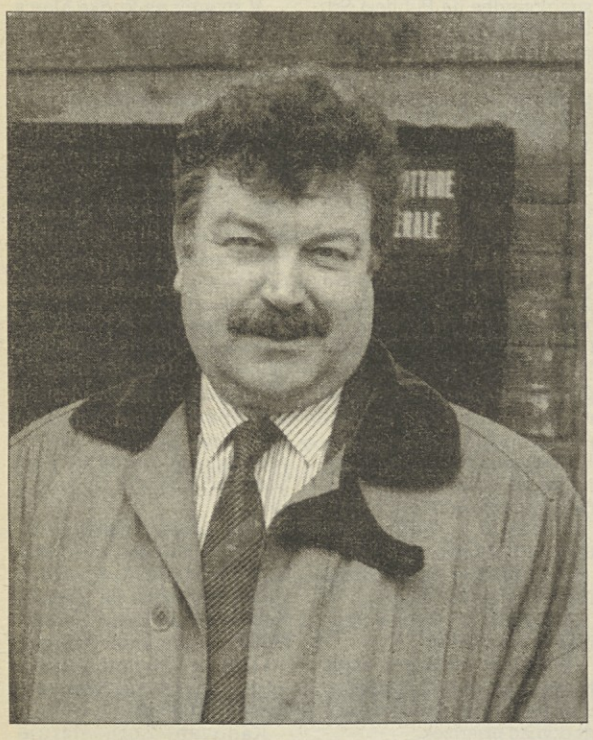

Ivan Humar je po dveh mandatih županovanja zamenjal vlogo. Odložil je sicer zelo težko funkcijo, vendar pa bo še zmeraj pri upravljanju občine, čeprav na čelu opozicijske skupine.

S kakšnimi občutki si sprejel novo vlogo ?

Zelo preprosto povedano, z velikim olajšanjem. Dolžnosti sem prevzemal z zavestjo, da je pač to breme in odgovornost, ki jo je treba sprejeti. Zato občutim zdaj zares veliko olajšanje.

V desetih letih se je marsikaj spremenilo. Tudi odnosi med občani in upravitelji, vsakdo ima pač svoj oseben pristop. Kakšne spremembe si opazil prav na tem področju, ki ni sicer vsem na očem, tistim, ki so poklicno ali drugače pri upravljanju občine pa takorekoč vsakdanji.

Lahko povem le svoje osebne izkušnje: določen način dela in doslednost polagoma le zaležeta. Zelo preprosto povedano, ob začetku mandata je bila močno opazna neka aroganca. Sčasoma so tudi najbolj trmasti spoznali, da je tudi v odnosih na krajevni ravni treba spoštovati določen način dela in da vsega res ni mogoče dovoliti in reševati po domače.

Kakšen nasvet ponujaš mladim, ki so ali ki se pripravljajo za delo na politično-upravnem področju ?

Zelo nerad dajem nasvete, kakor je po drugi strani zelo malo pripravljenosti prisluhniti. Menim pa, da ni mogoče mimo dveh ali treh osnovnih stvari: zavest, da je upravitelj na uslugo skupnosti, osebna odgovornost in dosledno spoštovanje predpisov. Tudi v podrobnostih.

V občinskem svetu, na prvi seji, si že opredelil stališče vaše skupine v odnosu do nove uprave. Korekten in kritičen odnos, ste napovedali. Bilo pa je tudi nekaj kritik in že prvi "politični" spopad.

Nobenega spopada ni bilo. Ker sem si zmeraj prizadeval biti dosleden, seveda nisem mogel glasovati za predstavljeni program. Kar bi pomenilo mirno in neprizadeto sprejeti program nove večine, ki v nekaterih točkah ne odgovarja resnici, ker je stvarnost bistveno drugačna. Tak primer je recimo Cesta vina in češenj.

Bo za družino zdaj več časa in pozornosti?

To je vprašanje, ki si ga zastavljam tudi sam. Mislim, da bo, vendar pa se časa ne da ustaviti. Ko po desetih ali več letih ugotoviš, da so otroci odrasli brez tebe, da se je povsem spremenilo družinsko življenje ti ostane samo dvom. Se je splačalo ?

Tvojemu nasledniku si že čestital in zaželel uspešno delo in uspešno sodelovanje tudi z opozicijo. Bi k temu še kaj dodal ?

Nič posebnega. Pričakujem, da bodo vse to kar so napovedali v programu in še več, tudi uresničili. Predstavniki Občinske enotnosti v občinskem svetu pa bomo to stalno preverjali.

(Pogovor zapisal Vlado Klemše).

Evropa in mladi

V Kulturnem domu bo danes, ob 9.30, na pobudo Evropeistične akademije, seminar na temo Mladi in proces evropskega združevanja. Posebej velja poudariti, da bodo udeleženci seminarja v glavnem dijaki višjih srednjih šol iz Celovca, Gradca, Nove Gorice, Osijeka in seveda tudi iz Gorice. Glavni poročili bosta imeli prof. Maria Antonia Blasina in dr. Annalisa Ghini.

Razstava razglednic in podob Goriških Brd

Na gradu Dobrovo bodo danes ob 10. uri odprli zanimivo razstavo starih razglednic, risb in podob Brd. Razstava, ki nosi naslov Brda-Collio- In den Ecken bo na ogled na Dobrovem do 20. avgusta, zatem jo bodo prenesli v dvorano pri zadružni kleti v Krminu, kjer bo na ogled od 1. do 8. oktobra. Zadnja postaja razstave pa bo prihodnje poletje v mestnem muzeju v Brežah (Friesach). Tu bodo eksponati na ogled od 7. junija do 31. avgusta.

Razstavo so priredili pod pokroviteljstvom treh pobratenih občin oziroma krajev, Dobrovega, Krmina in Brež. V pripravi je tudi bogat katalog, ki ga bodo uradno predstavili 10. junija na Dobrovem, ko bo v tem kraju tradicionalni Praznik češenj. Katalog je v treh jezikih, prinaša pa tudi vrsto prispevkov o zgodovini Brd, o umetnosti, o odnosih med Krminom in Brdi itd. Katalog je izdala založba La Laguna, ki ima na tem specifičnem področju že bogato tradicijo.

Na razstavi so na razglednicah, oziroma na risbah, predstavljeni naslednji kraji v Brdih: Krmin, Bračan, Dolenje, Koprivno, Moš, Ločnik, Podgora, Pevma, Števerjan, Šmartno, Kojsko, Kozana, Vipolže in še številni drugi kraji, ki sestavljajo enotno geografsko, gospodarsko in kulturno celoto območja Brd. In še informacija: razstavo je pripravila skupina kulturniških zanesenjakov, iz Brež, Gorice, Nove Gorice v sodelovanju s filatelističnim krožkom F. Marušič in Goriškim muzejem.

JUTRI / PRI PETERNELU V BRDIH

Jutri spominska slovesnost

Ob obletnici tragičnih dogodkov in ob 50-letnici osvoboditve

Pri Peternelu v Goriških Brdih bo jutri ob 17. uri, spominska slovesnost ob spomeniku padlim borcem in civilnim žrtvam fašističnega in nacističnega divjanja. Slavnostna govornika bosta član Izvršnega odbora ZZB NOV Slovenije Tone Poljšak ter podpredsednik pokrajinskega odbora VZPI/ANPI za Goriško Silvino Poletto. Kulturni spored bodo oblikovali Moški pevski zbor "Jezero" iz Doberdoba, godba na pihala "Brda" ter učenci Osnovne šole Dobrovo. Ob spomeniku bo častna straža slovenske vojske.

V nedeljo popoldne bo spominska slovesnost tudi v Cerovem, pri spomeniku talcev . Tu bo govoril Rafael Gravnar, član Občinskega odbora borcev iz Nove Gorice.

Na obeh komemoracijah se bodo spomnili 50-letnice osvoboditve in zmage nad nacifašizmom. Prireditelji, Občinski odbor zveze borcev in udeležencev NOB iz Nove Gorice, občina Brda, VZPI/ANPI in Krajevni skupnosti Dobrovo in Kojsko ter krajevni borčevski organizaciji sporočata, da bosta komemoraciji ob vsakem vremenu.

Spomenik Pri Peternelu so postavili na kraju, kjer so se nacifašisti, spomladi leta 1944, potem ko je bilo zaustavljeno med ofenzivo njihovo napredovanje v Brda, iz maščevalnosti zverinsko znesli nad civilnim prebivalstvom.

GLASBA / PIHALNI ORKESTRI

5. Glasbeno srečanje konec tedna v Doberdobu

Nastopi treh godb in seveda domače

V Doberdobu je tudi letos zadnji teden v maju namenjen glasbi. Člani pihalnega orkestra Kras in njihovi prijatelji so že skoraj uredili vse, kar je potrebno za vaško šagro v občinskem parku. Velik platnen šotor bo postavljen že v petek, tako da bo šagra potekala tudi v slučaju slabega vremena.

Program predvideva veliko briškolo v petek, ples v soboto in nedeljo, predvsem pa, kar je glavni cilj godbenikov, veliko glasbe in petja. V soboto zvečer bodo namreč nastopili organizatorji šagre, torej sami člani pihalnega orkestra Kras. V koncertu bo nastopil tudi solist z baritonom in solistka s flavto. Ob glasbeni spremljavi bo zapel dekliški zbor Jezero ter vokalna solista.

Nedeljski program bo prav tako posvečen glasbi. Pozno popoldne bo promenadni sprevod in nastop godbe Viktor Parma iz Trebč, pihalnega orkestra iz Turjaka in občinske godbe "G. Rossini" iz Castions di Strada. Kulturni program bo posvečen spominu lani umrlega Ermanota Gergoleta, ki je bil dolgoletni član godbe Kras, njihov tajnik in deželni predstavnik ANBIME.

S "Petim glasbenim srečanjem na Krasu", kot so ga poimenovali kraški godbeniki, Doberdobci nadaljujejo kulturno tradicijo že od leta 1987, ko je že opešanemu pihalnemu orkestru dala nov zagon skupina dvajsetih mladih glasbenikov, ki so mu danes redna opora in nadaljni up pri gojitvi glasbene kulture edine slovenske godbe na Goriškem. Poleg mladih, sledijo pihalnemu orkestru tudi učenci godbene šole, ob njih pa bedi pet starejših članov godbenikov, ki so tu že od same ustanovitve godbe. Vsi skupaj upajo, da jim bo s skupnimi močmi uspelo prirediti lepo šagro, izzvati iz instrumentov prijetne melodije in zabavati občinstvo ob veselih zvokih narodnozabavnih viž in ob pristni domači kuhinji.

(KS)

DREVI V CERKVI NA TRAVNIKU

Zadnji koncert v okviru ciklusa cerkvene glasbe

Gost: Cappella Carinthia

V cerkvi na Travniku bo drevi tretji in zaključni koncert ciklusa cerkvene glasbe, ki ga prireja zbor sv. Ignacija. Nastopili bodo komorni ansambel "Cappella Carinthia" iz Beljaka, zbor sv. Ignacija, vokalni in instrumentalni solisti ter ansambel goriške glasbene šole. Na orgle bo igral Lucio Comellato, zbor bo vodil prof. Stanko Jericijo, celotno izvedbo pa Hans Schamberger, dirigent Cappella Carinthia. Kot solistki bosta nastopili sopranistka Enza Pecorari in mezzosopranistka Romina Basso. V prvem delu koncerta bodo izvedli Stanka Jericija koncert za godalni orkester in orgle. Drugi del koncerta zajema skladbe Mozarta, Haydna in Bacha.

Prva dva koncerta v travniški cerkvi sta bila na sporedu v soboto, 6. in 13. maja, vsakokrat ob 20.30. Prvi koncert je zajemal bogat spored vokalnih skladb ob orgelski spremljavi Lucia Comellata, peli sta sopranistka Enza Pecorari in mezzosopranistka Romina Basso. V soboto, 13. maja je bil koncert skladb v izvedbi dveh manjših skupin gojencev goriške glasbene šole . Šlo je za godalni ansambel in za ansambel pihal. Današnji zaključni koncert pa predvideva popolnejšo zasedbo in nastop pravzaprav vseh izvajalcev prejšnjih dveh večerov, kot gost pa bo nastopil zbor Cappella Carinthia.

ČRPALKE

Danes popoldne in jutri bodo na Goriškem obratovale naslednje bencinske črpalke

GORICA

IP - Ul. Crispi, 14

ESSO - Ul. Lungo Isonzo, 77

MONTESHELL - Ul. Aquileia, 20

ERG - Ul. sv. Mihaela, 35

AGIP - Ul. Trieste, 174

TRŽIČ

MONTESHELL - Ul. Boito, 43

IP - Ul. Metteotti

AGIP - Ul. Cosulich

RONKE

AGIP - Ul. Redipuglia

KRMIN

AGIP - Drev. Ven. Giulia

OBVESTILA

KŠD JADRO prireja jutri izlet z ladjo v Portobuso. Ladja odpelje iz Gradeža. Na razpolago še nekaj mest. Tel. (0481) 482015.

IZLETI

SPD GORICA obvešča udeležence jutrišnjega izleta na Golico, da avtobus odpelje točno ob 6.30 iz Rožne doline (na slovenski strani). Društvo priporoča točnost, primerno obutev in obleko (zaradi razmočenih tal), kosilo iz nahrbtnika. Ob povratku, popoldne, postanek v Škofji Loki in ogled muzeja z vodičem.

Pride Tamara in Valentina začara.
Iz odbojkarskih vrst, odpelje ga v Trst. Naš prapor se joče, potolažit se noče.

Valentin in Tamara

naj z rožicami ovita, bo pot vajin'ga para in srečna bodita!

Odbojkarji Našega prapora

KINO

GORICA

VITTORIA 18.40-20.20-22.00»Uomini, uomini, uomini«. Christian De Sica in Massimo Ghini. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 18.00-20.00-22.00»A proposito di donne«. W. Goldberg in M.L. Parker.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

OBČINSKA 2 pri Sv.Ani, Ul. Garzarolli 154, tel. 522032.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

CENTRALE, Trg Repubblike 26, tel. 410341.

POGREBI

Danes, ob 10.15, Maria Polenčič, iz splošne bolnišnice v Krmin; ob 11. uri, Pasqua D'Orfeo vdova Mele, iz mrliške veže glavnega pokopališča v cerkev pri Sv. Ani, pokop na glavnem pokopališču.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Avgust Strindberg

GOSPODIČNA JULIJA

Gostovanje Slovenskega mladinskega gledališča iz Ljubljane

V ponedeljek, 22. (Red A) in v torek, 23. maja 1995 (Red B) ob 20.30 uri v Kulturnem domu v Gorici (ul. Brass 20)

Avtobus za ponedeljkovo predstavo vozi po običajnem voznem redu.

POKRAJINA / ZDRAVSTVO

Načelno da vendar ...

Odobrena dva dokumenta odbora in Ljudske stranke

Goriški pokrajinski svet je v četrtek spet razpravljal o javni zdravstveni službi. Na potek in zaključke razprave je, kot kaže, vplival izid popoldanskega srečanja med tajniki treh sindikalnih zvez, deželnim odbornikom Fasolo, generalnim ravnateljem Zdravstvene ustanove, Predsednico Marcolinijevo in podpredsednikom Calligarisom. Že včeraj smo zapisali, da je bilo srečanje uspešno samo z vidika ponovne navezave dialoga, medtem ko so ostala bistvena vprašanja še nerazčiščena in se bodo pogovori nadaljevali v začetku junija. Zvečer je o zdravstvu, s posebnim ozirom na preureditev zdravstvenih okrajev, razpravljal pokrajinski svet in tudi izglasoval dva dokumenta. Enega je predložil odbor, enega pa svetovalci Ljudske stranke. Za dokument odbora je glasovalo štirinajst svetovalcev, dva sta bila proti (Buttignon in Pironi) . Prav tolikšno število glasov je prejel predlog LS, proti pa sta glasovala Buttignon in Pironi. DSL in SKP sta predložili tudi osnutek resolucije v zvezi z družinskimi posvetovalnicami, ter sama DSL osnutek resolucije glede nekateri osnovnih zdravstvenih storitev. Oba sta bila zavrnjena. Stališče pokrajinskega odbora glede predlagane reorganizacije zdravstvenih okrajev je strnjeno v štirih točkah, vendar, po pravici rečeno, ni ne krop ne voda. Daje sicer splošno ugodno mnenje , vendar sočasno opozarja na številna druga vprašanja in nejasnosti. Bolj razčlenjen je doku-

Denarna pomoč za poplavljence

Goriška pokrajinska uprava je te dni nakazala preostali denar nabirke za pomoč po poplavah prizadetemu prebivalstvu v Piemontu. Že pred meseci so trem občinam (Diano d'Alba, Grinzane Cavour in S. Stefano Belbo) nakazali skoraj 116 milijonov lir, te dni pa še preostali denar in sicer 41.822.600 lir. V omenjenih treh občinah so novembra lani pomagali člani civilne zaščite in drugih prostovoljskih društev in združenj iz naše pokrajine. V skupinah, ki so čistile rečne struge, poti in nasploh pomagale odstranjevati posledice vodne ujme, so bili tudi pripadniki prostovoljskih skupin izb Doberdoba in Sovodenj, o čemer smo svoij čas poročali. In prav to dejstvo, to je, da so Goričani že pomagali, je botrovalo odločitvi, da se tudi denarna pomoč nameni tem krajem. Ob zaključku humanitarne akcije se je Predsednica Marcolinijeva s posebnim pismom zahvalila županom vseh petindvajsetih občin na Goriškem in prebivalstvu.

OBRAČUN DEJAVNOSTI IN PODELITEV PRIZNANJ

Slovesnost na gradu ob prazniku pripadnikov zbora policijskih sil

Posebne naloge policije na meji

V vseh pokrajinskih središčih v državi so včeraj, ob 143. letnici ustanovitve, obeležili praznik pripadnikov policijskega zbora V Gorici je bila slovesnost na gradu, kjer je goriški kvestor pred zbranimi predstavniki najvišjih civilnih in vojaških oblasti in tudi predstavnikov policije iz sosednje Nove Gorice, podal obračun dejavnosti policije na celotnem območju pokrajine in opozoril na nekaj vprašanj, ki bi jih kazalo rešiti v doglednem času, saj bi tako pripadnikom policijskega zbora omogočili primernejše pogoje pri opravljanju vsekakor zahtevnih nalog. Vprašanja zadevajo v glavnem posodabljanje struktur, stanovanjskih in drugih objektov. Tako naj bi se v kratkem zaključil postopek urejanja dokumentacije za globalno prenovo vojašnice Massarelli pri Rdeči hiši (stavba je last goriške Občine), ki predvideva tudi ureditev garaže za službena in druga vozila . Iz poročila podanega na včerajšnji slovesnosti je razbrati, da je postopek skoraj zaključen in da tudi začetek gradbenih del ni več daleč. Uspešno se rešuje tudi vprašanje zagotovitve primernega sedeža za policijski komisariat in sedež prometne policije v Tržiču. V poročilu je kvestor dr. Davini posebej podčrtal, da je bila dejavnost pripadnikov policijskega zbora v letu, ki je za nami usmerjena predvsem na učinkovito nadzorovanje teritorija s ciljem preprečevanja širjenja kriminalne dejavnosti, ilegalnega priseljevanja, tihtopastva orožja, mamil in drugih kaznivih dejanj.

V obdobju od maja lanskega leta do danes so pripadniki policijskega zbora, je za Davinijem poročal namestnik Rustia, obravnavali 1.500 deliktov, 497 oseb so prijavili sodišču, od teh šest mladoletnikov. Priprli so 109 oseb. Precej dela so imeli zaradi "pritiska" tujcev, oziroma ilegalnega priseljevanja. Po zakonu predvidene postopke so uvedli in dokončali proti 807 tujim državljanom.

Zanimiv je podatek, da so v zgoraj omenjenem razdobju začasno odvzeli 383 vozniških dovoljenj (poprečno eno na dan), skoraj tisoč je bilo prometnih nezgod, v katerih je življenje izgubilo 23 oseb, 509 pa je bilo ranjenih. Pomemben uspeh so policijski organi dosegli na nekaterih specifičnih področjih kakor recimo pri zatiranju mednarodnih tihotapskih mrež (ukradeni avtomobili), preprečevanju izkoriščanja prostitucije, razpečevanju ponarejenga denarja (pri čemer velja podčrtati odlično sodelovanje s slovensko policijo), zatiranju preprodaje mamil (zaplemba preko treh kilogramov kokaina).

Na slovesnosti so izročili tudi priznanja.

NOVICE

Fotografska dokumentarn o bombardiranjih Tržiča

V galeriji Alle Antiche mura bodo danes ob 11. uri odprli dokumentarno fotografsko razstavo o letalskih bombardiranjih Tržiča in krajev v okolici v letih 1944 in 1945. Razstavo je priredilo Javno večnamensko kulturno središče v Ronkah, v sodelovanju z odbornistvom za kulturo v Tržiču. Govorila bosta občinski odbornik Del Bello in predsednik Javnega večnamenskega kulturnega centra Tiziano Pizzamiglio. Razstava bo na ogled do 25. maja, ob delavnikih med 10. in 12.30 ter med 16.30 in 19. uro, ob praznikih pa med 10. in 13. uro.

Društvo Caravan Club nadaljuje bitko z občino

Društvo Caravan Club Gorizia nadaljuje bitko (na daljavo seveda), da bi prišlo do primernega sedeža in da bi občina poskrbela tudi za ureditev nekaterih drugih zadev. Tako je društvo te dni, v pisni obliki, izrazilo začudenje sprico odgovora, ki ga je posredovala občina. Rajonski svet na Rojcah je namreč že lani odobril uporabo ene od sob sedeža rajonskega sveta za dejavnost DCC. Društvo ugotavlja tudi, da še niso bili storjeni potrebni koraki za ureditev prehodne in informacijske postaje na parkirnem prostoru pri Rdeči hiši, kar naj bi navsezadnje služilo in pomagalo razvoju turistične dejavnosti.

Ogrevalne naprave lahko delujejo še do 29. maja

Župan je včeraj podpisal odlok, ki do 29. t.m. dovoljuje uporabo ogrevalnih naprav. Le te so lahko vključene največ štirinajst ur dnevno, med 5. in 23. uro. Ukrep je v zvezi z valom hladnega vremena, ki se že nekaj dni zadržuje nad našim področjem.

V opatiji v Rožacu duhovno srečanje za voditelje skavtov

V opatiji v Rožacu bo danes popoldne duhovno srečanje za voditelje skavtskih družin z Goriskega, ki ga organizira združenje italijanskih katoliških skavtov (AGESCI) . Srečanje se bo pričelo ob 16. uri. Kot prvi bo govoril duhovnik Albino Bizzotto, predstavnik združenja mirovnikov (Beati costruttori di pace) iz Padove. Govoril bo zlasti o prizadevanjih in dejanjih v korist miru v Bosni in Hercegovini. Za njim bo spregovoril sociolog Franco Santamaria, ki deluje v okviru skupnosti "Abele " v Torinu.

Zagreta od ljubezni nista opazila da se avtomobil pogreza

Ljubezenski zmenek se je precej nenadejano končal za parček, ki je v bližini pokopališča v Medeji obtičal v blatu. V poznih večernih urah so stanovalci zaslišali klice na pomoč. Najprej so pomislili na nezgodo. Z ozirom na smer od koder so klici prihajali, so domnevali, da je kdo z avtom zavozil v Idrijco. Na srečo hujšega ni bilo. Avtomobil je namreč obtičal v blatu in so ga na cesto spravili kaj kmalu, seveda s pomočjo traktorja in vrvi in razumevajočega kmeta, ki se je, kljub dežju, podal na reševalno akcijo. Ni znano, če sta bila zalcjubljenca

MORARO / PROTI OPOREČNIKOMA

Licitacija davkarije na domu

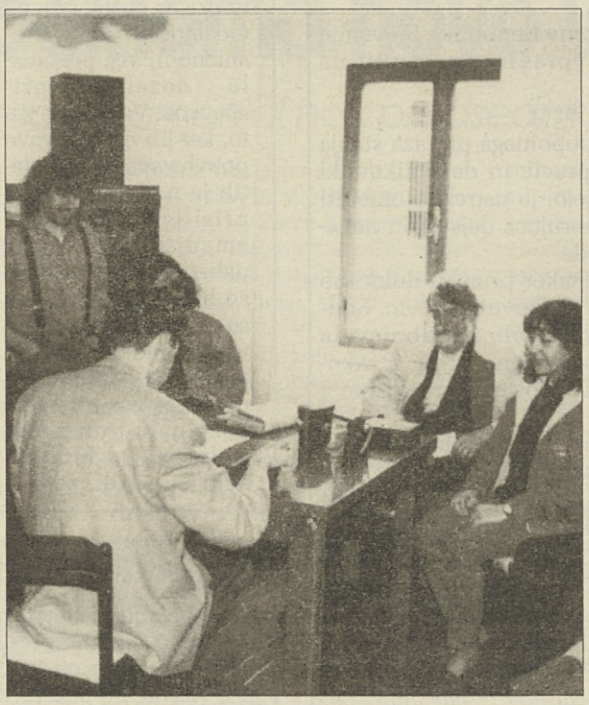

Davčni oporečniki - oporečniki proti stroškom za oboroževanje - še niso izumrli, po drugi strani pa je Država neomajna v zahtevi, da pride do denarja, ki so ga oporečniki odtegnili in preusmerili v humanitarne namene. O tem zgovorno priča dogodek v Moraru, kjer so v stanovanju dveh oporečnikov(foto Studio reportage) Daniele in Adriana Colugnata opravili licitacijo. Državi je bilo treba zagotoviti 109, oziroma 99 tisoč lir. Na prvo licitacijo ni bilo odziva, zato so jo včeraj ponovili. Interesenti so tokrat bili, vendar pa iz vrst oporečnikov, ki glede denarja, ki gre za oboroževanje mislijo (in delajo) enako kot Daniela in Adriano. Tako smo izvedeli, da je predstavnik zelenih Fiorelli kupil na licitaciji avtomobilski radijski sprejemnik (sam se je pošalil, da ga bo namestil na bicikel), nekaj drugih predmetov so kupili drugi, ki so poskrbeli tudi za plačilo raznih stroškov v zvezi z varščino, registrsko takso itd. Priložnost, ki so jo oporečniki vsekakor izrabili za propagandiranje njihovih stališč. Do konca meseca je treba namreč izpolniti prijavo dohodkov in prav to je priložnost, za izvajanje davčnega oporekanja vojaškim stroškom.

KRONIKA

Poškodbe so bile smrtne

Včeraj smo poročali o težki prometni nesreči v Krminu, kjer je avtomobilist v križišču ulic Einaudi in Venezia Giulia zbil 81-letno Fides Del Fabro iz Krmina, ki je nameravala prečkati cesto. Ponesrečenko so prepeljali v videmsko bolnišnico, na oddelek za oživljanje in intenzivno nego, kjer pa je, kljub prizadevanjem zdravnikov, umrla. Pokojnica je bila iz znane krminske družine.

Nesreča se je zgodila nekaj pred deveto uro, ponesrečenko je z avtomobilom alfa romeo 155 zbil Giovanni Colman iz Krmina, ki je vozil proti središču mesta. Ženska je ob trku zadobila številne telesne poškodbe, usoden pa je bil menda močan udarec v glavo, saj je dobesedno prebila prednjo šipo na avtomobilu.

MLADI / NOCOJ V DVORANI UGG

Zadnji pevski nastopi

V veliki dvorani goriškega telovadnega društva (UGG) bo drevi, ob 19. uri, zaključno srečanje mladinskih pevskih zborov in kulturniških skupin pod geslom "Skupaj v Evropi". Medtem ko so na prvih dveh večerih nastopale v glavne domače skupine, bodo danes na vrsti gostje iz Hrvaške, Slovenije in Madžarske. Kot prvi pa bo nastopil pevski zbor nižje srednje šole Ivan Trinko iz Gorice. Zatem bo nastopil zbor OS iz Nove Fužine pri Ljubljani, zatem gojenci goriske glasbene šole in še zbor srednje šole Ascoli iz Gorice. V drugem delu bodo peli dijaki srednje šole iz Osijeka, zbor Seghizzi, zbor srednje šole Locchi in dijaki iz Zalaegerszega. ki so že nekaj dni na obisku na Goriškem in ki so jih sprejeli tudi na županstvu. Nocoj bo torej sklepni večer prijetnega srečanja v znamenju petja, glasbe in različnosti. (Na sliki - s četrtkove prireditve v dvorani UGG - foto Studio Reportage)

TRST / PREDNOST ZNAČILNOSTIM IN POTREBAM

Dežela snuje reformo gorskih skupnosti

Vrsta srečanj z zainteresiranimi upravami

TRST - V vidiku novih in ekskluzivnih zakonskih pristojnosti glede ureditve krajevnih uprav, ki jih določa ustavni zakon 2/93, deželna uprava že pripravlja zakonski osnutek o preureditvi gorskih skupnosti, ki ga bo tudi kmalu predložila.

Odbornik za krajevne avtonomije Oscarre Lepre namerava vsekakor poglobiti glavne smernice, ki so bile izbrane za preureditev teh ustanov; v načrtu ima vrsto posvetovanj z zainteresiranimi upravami. Predvidel je vrsto sestankov, prvi od katerih bo že v torek v Pordenonu; sestanki se bodo nadaljevali v četrtek v Trstu in v petek v Vidmu; na njih se bodo zbrali predsedniki gorskih skupnosti, župani, predsedniki Pokrajin ter predstavniki UNCEM, UPI in ANCI.

Zakonski osnutek o institucionalni ureditvi gorskih skupnosti predvideva tako organizacijsko in funkcionalno ureditev, ki bo slonela na značilnih potrebah krajevnih skupnosti ter na njihovih specifičnostih in diferenciacijah.

Upoštevajoč obstoječo juridično klasifikacijo goratih in delno goratih predelov zakonski predlog predvideva, da se razmeji teritorij sedanjih desetih gorskih skupnosti na tri velike ustanove, ki naj zaobjamejo gorate predele:

1. Zahoda (zaobjel bi teritorij gorskih skupnosti pordenonske pokrajine);
2. Srednjega dela (zaobjel bi teritorij gorskih skupnosti videmske pokrajine);
3. Vzhoda (zaobjel bi teritorij gorskih skupnosti goriške in tržaške pokrajine).

Skupno z ustanovitvijo treh velikih skupnosti deželni osnutek tudi uvaja - je obrazložil odbornik Lepre- oblike združevanja, kooperacije in sodelovanja med krajevnimi ustanovami za izvajanje nalog in za upravljanje občinskih služb s posebnim ozirom na sektorje skrbstva, socialnih storitev ter ureditve in izkoriščanja teritorija za krajevne javne prevoze.

Zakonski osnutek nadalje predvideva dodeljevanje finančnih sredstev, da bi prišlo do prostovoljne ustanovitve »zvez« med malimi goratimi občinami; organi »zvez« bodo župani, ki jih bo prebivalstvo neposredno izvolilo: glavni cilj pa je, da bi se tako oblikovale »občine dolin«. Zakonski osnutek nadalje predvideva določila o juridičnem statusu gorskih skupnosti, ki so imenovane »teritorialne krajevne uprave«.

Stezice: zakaj smo Slovenci zgubili starodavni stik z morjem

Od Tržiča do Kopra je slovenski človek stoletja živel v neposrednem stiku z morjem. Stoletja je živel naš ribič najprej z zemljo in nato z morjem. Življenje, ki je nekoč sklenilo sveto zavezo zemlje in morja, je danes že rušeno. Danes, ko ni več ribičev, ni ostalo niti malo povezanosti s tem naravnim elementom. Zgubili smo torej tisto naravno bogastvo. Kako je do tega stanja prišlo, zakaj ni več slovenskih ribičev vzdolž tržaške obale, kaj je pomenilo morje, zakaj so izpodrinili slovenskega človeka z Obale. O vsem tem bo govora v nedeljo, ko bo na sporedu oddaja "Kam vodijo naše stezice".

Pri oddaji, ki jo bo vodil Mario Šušteršič, bodo sodelovali kapetan Bruno Lisjak-Volpi. Danes upokojeni kapetan je eden izmed redkih, če že ne edini specialist za to področje. O zgodovini slovenskega ribištva je že napisal knjigo "Slovensko pomorsko ribištvo skozi stoletja od Trsta do Timava", ki je v tisku in bo zagledala luč poleti. V studiu bosta še Tanja Vessel, ki je doktorirala na tržaški univerzi, njena dizertacija pa je bila o ribištvu v času Avstroogrske, ter Edi Filipčič, vodja edine slovenske pomorske agencije v Trstu. S temi tremi gosti bo torej govora ne samo o ribištvu in ribičih, ampak tudi o zgodovinskih trenutkih, o entologiji, o tradicijah. Branka Kadunec je s snemalno ekipo poiskala v Križu pri Trstu stare ribiče, posnela je nekaj starih dokumentov in seveda tudi portiče, ki so bili nekdaj slovenski.

"Kam vodijo naše stezice" se bodo začele v koprskem studiu ob 18. uri, v nedeljo, 21. maja 1995, na TV Slovenija 1 pa jih bodo ponovili v petek, 26.5. ob 13.55.

Čestitke ob jubileju Primorskega dnevnika

Zelo sem cenil vabilo na proslavitev 50-letnice izhajanja dnevnika slovenske manjšine v Italiji. Žal mi pred časom sprejete obveze ne dovoljujejo, da bi bil prisoten. Za vabilo se Vam iskreno zahvaljujem in Vas prosim, da vsem prisotnim posredujete moja najboljša voščila.

Lamberto Cardia
Podtajnik pri predsedstvu ministrskega sveta

Dragi prijatelji Primorskega dnevnika

Pošiljam Vam najbolj iskrena voščila ob 50-letnici izhajanja dnevnika slovenske etnične skupine v Italiji. Mi Tirolci občudujemo Vaš časopis in vas imamo za nekakšne zaveznike v našem skupnem interesu po zaščiti etničnih skupin.

Ker tudi Dolomiten praznuje 50-letnico v povojnem času, bi Vam predlagal, da bi si izmenjala abonma naših dnevnikov. Morda bi tako lahko prispevali, tudi samo z občasnimi vestmi, k zbližanju slovenske in tirolske skupnosti.

Dr. Toni Ebner
Odgovorni urednik Dolomiten

Spoštovani gospod Bojan Brezigar,

v imenu uredništva revije Primorska srečanja Vam iskreno čestitam jubilejno leto izhajanja Primorskega dnevnika, s katerim sem tudi sam marljivo sodeloval vrsto let ter tako nadaljeval »družinsko tradicijo«, saj je v povojnih letih tudi moj prastric Vinko Gaberc-Gaberski pogosto objavljal svoje prispevke v vašem dnevniku.

Lepe pozdrave in obilo uspehov pri nadajlnjem delu

Slavko Gaberc, gl. urednik Primorskih srečanj

Cenjeni dr. Brezigar

lepa hvala za Vaše vabilo (ki sem ga prjela komaj 15. maja....!) na 50-letnico Vašega izhajanja. Proslave sicer bi se ne mogla udeležiti, ker se mi je pripetila osebna nezgoda.

Ob tej lepi slavnosti Vam vsekakor čestitam in želim obilo uspeha v pomembnem poslanstvu Primorskega dnevnika, v boju za pravice slovenske manjšine v Italiji, v boju proti asimilaciji in za vsestranski razvoj naše narodne skupnosti.

Prejmite najlepše pozdrave!

Jelka Gerbec

Iskreno čestitamo vsemu kolektivu Primorskega dnevnika ob 50-letnici izhajanja glasila.

Zahvaljujemo se za poslanstvo, ki ga opravlja dnevnik, saj je obstoj naših društev v veliki meri odvisen od našega zamejskega tiska, ki nas obvešča o dogajanju v društvih.

Želimo Vam nadaljnji uspeh in veliko zvestih bralcev.

Slov. kulturno društvo Barkovlje

Ob 50.letnici izida prve številke »Primorskega dnevnika« naše iskrene čestitke - uredništvu in sodelavcem vašega časopisa.

Želimo Vam, da bi »Primorski dnevnik« tudi v prihodnje nadaljeval s tradicijo dobrega poročanja.

Dom Upokojencev Sežana

PISMO UREDNIŠTVU

ZSKD in deželni prispevki

Pismo gospe Marije Ferletič, ki je bilo objavljeno v PD 9.5.1995, preseneča zaradi več razlogov. V prvi vrsti prizadene popolno pomanjkanje trezne distance in objektivnosti do vprašanj, ki jih obravnava. To je po svoje tudi razumljivo: gospa Ferletič je predsednica Sveta slovenskih organizacij, hkrati pa tudi članica posvetovalne komisije, ki obravnava prošnje in daja mnenja o porazdelitvi denarnih sredstev na osnovi deželnega zakona za kulturno dejavnost Slovencev v FJK. SSO je dejavnik, ki je neposredno deležen teh prispekov. V štiriletju 91/94 je kot edina organizacija s priznano funkcijo deželnega pomena v celoti prejemala posebno postavko (doslej 250 milijonov), ki jo zakon predvideva.

Zgodovina o odnosu, ki ga je imela Dežela do ZSKD v političnem ozračju prve republike, bi bila vredna globlje obravnave. Gotovo bi bilo zanimivo primerjati vedenje, ki ga je imela Dežela v določenih letih n.pr. do ZSKD in do SSO. Morda bi bilo to celo potrebno, saj je v pismu gospe Ferletič neko namigovanje, ki očitno dokazuje njen kratek spomin. Trditev, da »ZSKD se je začela zanimati za deželne podpore dokaj pozno, ker je razpolagala z neskromnimi sredstvi iz matice« je namreč zelo hudobna in netočna izjava. Ker upam, da je resnično sad nenamerne pozabljivosti, bom skušala osvežiti spomin z nekaterimi dejstvi.

Odkar je naša Dežela izglasovala prvi celoviti zakon za kulturo (D.Z. 68/81) je ZSKD začela vlagati prošnje. Nekaj let je prejela prispevek v višini 7 milijonov lir. Nič niso zalegla vsakoletna pritoževanja, da je bil prispevek popolnoma neustrezen in nesorazmeren s količino in kakovostjo dejavnosti Zveze na deželni ravni. Od leta '87 ZSKD resnično ni več prejemala deželnih prispevkov. Vendar ne zato, ker jih ne bi krvavo potrebovala (v tistih letih je n.pr. ZSKD bila prisiljena na boleče zmanjšanje števila uslužbencev), prošnje so bile zavrnjene, ker so bile napisane v slovenščini in v zvezi s to afero je še vedno brez odgovora naš priziv na deželnem upravnem sodišču. Od leta '89 smo se, tudi zaradi vedno večje finančne stiske, dosledno potegovali za deželno priznanje. Zadoščali smo namreč vsem zakonskim pogojem, vendar je bil vozel politični in to so nam večkrat priznali sami deželni funkcionarji.

Tudi nov zakon 46 iz leta '91, specifičen za kulturo slovenske manjšine, ni bistveno spremenil odnosa do ZSKD in ji ni priznaval deželne in povezovalne vloge. Štiri leta smo tako prejemali prispevek kot nekoliko večje društvo. Leta '94 smo končno dobili priznanje in s tem tudi pravico, da črpamo prispevke iz namenske zakonske postavke. Če bi SSO dejansko ne nasprotoval temu, da bi ZSKD pridobila status posebnega deželnega pomena, kot to trdi, bi to lahko lojalno dokazal tako, da bi se boril za povišanje omenjene postavke v finančnem proračunu. Izbral pa je drugo pot in skušal prepričati deželnega odbornika, da Zveza nima pravice do priznanja.

Toliko iz dolžnosti do resnice.

Vendar mislim, da ni to ključen problem. Vprašanje je bolj obširno in to, kar globlje prizadene v pismu je to, da hoče gospa Ferletič zreducirati vse realne probleme naše kulture (in jih ni malo...) na eno in edino načelo: to kar imenuje »uravnovešanje«, pojem, ki zgleda biti istočasno izhodišče in cilj njenega mišljenja in najbrž tudi delovanja. Ne moremo in nočemo sprejeti tega načela kot poglavitno vodilo pri kulturnem delu. Bolj nas zanima soočanje na drugih temeljih: so naše (in tu mislim na vse) kulturne prireditve res primerne za rast in razvoj naše skupnosti? Naša kulturna ponudba odgovarja potrebam naših ljudi? Je naše kulturno delovanje resničen odraz naših ustvarjalnih potencialov? So denarna sredstva iz zakona 46/91 optimalno izkoriščena za razvoj naše kulture? Kako bomo reševali vsevečjo brezposelnost, ki narašča tudi na kulturnem področju?

Če si ne bomo postavljali predvsem teh vprašanj in ne bomo znali najti ustreznih in usklajenih odgovorov, bomo vsi samo kulturno revnejši.

S spoštovanjem

Nives Košuta
deželni tajnik Zveze slovenskih kulturnih društev

Bogdan Berdon

Pravno stanje jezikovnih pravic Slovencev v Italiji

93

Teorija o »bratrancih« in o neki drugačnosti tržaških Slovencev je lahko prava past za našo narodno zavest.

Tržaški Slovenci smo Tržačani z veliko začetnico, toda s svojo slovensko istovetnostjo. Vtopitev v brezoblično tržaško »skupnost«, katere edini uporabni (in »uradni«) jezik je italijanščina, je predprag poitalijančevanja.

Samo dvostransko »tržačanstvo« je lahko sprejemljivo. Samo dejanska dvojezičnost, ki enako vsebinsko velja tudi za večino, lahko jamči manjšino pred morebitnimi prikritimi »zadnjimi nameni«.

Bližnja preteklost nas opozarja na nevarnost takih in podobnih splošnih miselnih kalupov. Ti so povzročili množično odtujitev in v najboljših primerih so naši rojaki osali »Slovenci italijanskega jezika« (»Sloveni di lingua italiana«). Sicer pa so postali »triestini«, nikakor pa ne Tržačani.

Janko Jeri se je spraševal že leta 1965, »kam je v enajstih letih izginilo skoraj 38.000 slovenskih prebivalcev« (J. Jeri, Izkrivljena resnica, Sodobnost, št. 6 in 7/1966, Bogdan Berdon, O asimilaciji tržaških Slovencev, Most 1967, št. 11)). Neoporečni viri so nudili podatke o številčni moči Slovencev na ozemlju današnje tržaške pokrajine v tem stoletju:

1. leta 1910 so našteli 70.032 Slovencev,
2. leta 1945/46 pa prav tako 70.000 Slovencev.

Številčno stanje je bilo približno isto, kljub dvema svetovnima vojnama, petindvajsetletni fašistični strahovladi, protislovenski genocidni politiki, zatiranju vsega, kar je bilo slovenskega na kulturnem, verskem, gospodarskem, političnem področju. Naša številčna moč ni opešala med leti 1910 in 1945/46.

3. Leta 1961, ob tedanjem popisu prebivalstva, pa se je izjavilo za Slovence (ali slovensko govoreče) samo 25.582 oseb.

Golo statistično število je prav gotovo izkrivljeno in v tej zvezi so bile izrečene resne in osnovane kritike na račun samega načina popisa, na račun časa, na pomanjkanje jamstev, da bi izid štetja odgovarjal stvarnemu narodnostnemu stanju na tržaškem itd.

Sama bivša ZVU je ugotovila, da je bilo leta 1951 na tržaškem ozemlju 63.000 Slovencev.

Se danes ni mogoče iti mimo tega podatka brez občutka groze nad tem kulturnim genocidom. Med nas je prišla sovražna sila, ki je povzročila to, česar ni mogel doseči fašizem s svojim petindvajsetletnim nasiljem. Vprašanje, »kam je izginilo skoraj 38.000 slovenskih prebivalcev«, ni doslej imelo odgovora. Janko Jeri ugotavja, da so bile izselitve neznatne, da je bila rodnost normalna itd. V resnici je vprašanje retorično, kajti odgovor je na dlani: 38.000 tržaških Slovencev ni nikamor «izginilo«, vsi so ostali tu. Z njimi smo se srečevali vsak dan in preživele srečavamo še dandanes. Niso pa več Tržačani, kajti spremenili so se v »triestine« ali pa so postali izposojeni »Italijani«.

Po nastanku suverene Republike Slovenije bo treba tudi to vprašanje postaviti na dnevni red.

****

Na koncu tega nepopolnega prikaza stanja naših jezikovnih pravic in dejavnikov, ki te pravice pogojujejo, je ustrezno omeniti tudi nekatera ohrabrujoča dejstva in nekatere nevarne zablode.

1) Sodstvu gre vsekakor priznati določeno odprtost do naših jezikovnih pravic. Sodna oblast je večkrat celo spodbujevala zakonodajalca, naj končno uredi z zakonom pravno varstvo slovenske manjšine v Italiji.

Predsednik Tržaškega sodišča dr. Vincenzo D'Amato je v razlagalni odločbi z dne 6.4.1994 št. 448/94 ugotovil pravico do rabe slovenskega jezika v vseh civilnih postopkih. Ugledna revija Giustizia Civile, ki jo vodi sam predsednik Vrhovnega kasacijskega sodišča dr. Vittorio Sgroi, objavlja D'Amatovo odločbo in poudarja pravico pripadnikov slovenske manjšine do rabe materinega jezika »v kateremkoli civilnem postopku pred sodno oblastjo, pristojno na ozemlju, kjer živi zaščitena manjšina« (»in qualsiasi giudizio civile davanti all'autorità giudiziaria avente competenza sul territorio dove è insediata la minoranza tutelata«).

(Se nadaljuje)

Rezijanski kulturni večer v Vidmu

VIDEM - Kulturno društvo "Rosajanska dolina" iz Vidma prireja kulturni večer, ki bo namenjen Rezijankam. Pobuda bo danes ob 20.45 v škofijski dvorani Scrosoppi v Vidmu. Po pozdravnih besedah podpredsednice društva Anne Chinese, župana iz Rezije Luigija Palettija, pesnice Silvane Paletti, Elene Di Lenardo in Francesca Micellija, bodo nastopile pevke skupine Rože majave in plesalci rezijanske folklorne skupine. Pred kulturnim sporedom bodo odprli fotografsko razstavo in prikazali diapozitive iz Rezije. (r.p.)

FARCO s.r.l.
FINE CHEMICALS
34132 TRST UL. DEL LAVATOIO 4
TEL. 040 - 365424 FAX 040 - 363918
PETROKEMIJA
KEMIJA
FARMACEVTIKA
KOZMETIKA
BIOPRIMA®
COSMETICS ITALY

FARCO s.r.l.
FINE CHEMICALS
34132 TRST UL. DEL LAVATOIO 4
TEL. 040 - 365424 FAX 040 - 363918
PETROKEMIJA
KEMIJA
FARMACEVTIKA
KOZMETIKA
BIOPRIMA®
COSMETICS ITALY

Šibak konec tedna na trgih

MILAN - Potem ko je bil začetek naravnost odličen, je bil konec tedna na italijanskih denarnih in finančnih trgih vse prej kot dober. Lira je v pričakovanju ponedeljkovih projekcij o gibanju inflacije plačala davek tudi na mednarodnih trgih in spusila marko tja do 1.155 lir, medtem ko je bil dolar le za dve liri dražji kot v četrtek. Sicer pa se je nemški bankovec okrepil do vseh glavnih valut, saj je dolar občutil posledice zaviranja ameriških gospodarskih gibanj.

Precej izrazito znižanje tečajev vrednostnih papirjev je včeraj doživel tudi milanski borzni trg, kjer je bilo poslov za skupaj 700 milijard lir. Pravih razlogov za negativni potek sestanka pravzaprav posredniki ne vidijo, zato so prepričani, da so temelji trga solidni in da so negativni vplivi izključno zunanji (kot šibka lira, osibitev tečajev BTP future in padec Wall Streeta). Indeks MIB se je znižal za 2,12 odstotka, zadnji Mibtel za 1,20, Mib-30 pa za 1,39 odstotka.

POKOJNINSKI SKLADI / POSVET ZAVAROVALNICE GENERALI

V ospredju razhajanja o pokojninski reformi

Polemičen nastop Abeteja, zadrega Moreseja (Cisl)

VIDEM - Razpon med vlado in sindikati na eni strani ter zvezo industrijcev na drugi je prišel do izraza v vsej svoji vsebini na zasedanju, ki ga je zavarovalna družba Assicurazioni Generali organizirala včeraj v vili Manin v Passarianu. Gre za običajni letni seminar, ki ga Generali prirejajo že deveto leto in na katerem obravnavajo vsako leto po eno aktualno temo, seveda s področja zavarovalništva. Tokrat je bila tema povezava med pokojninskimi skladi in razvojem trga kapitalov, torej vprašanje, ki je verjetno v tem času med najaktualnejšimi in najbolj zgočimi temami italijanske gospodarsko-politične stvarnosti.

Da je tako, dokazuje tudi udeležba na tem srečanju: Confindustria se je predstavila v popolni »bojni opremi« s predsednikom Luigijem Abetejem in z generalnim direktorjem Innocenzom Cipolletto, na njihovi strani pa so bili domala vsi veliki voditelji zavarovalnih družb, začenši s predsednikom in pooblaščenim upraviteljem družbe Generali Eugeniom Coppolo di Canzanom in Gianfrancom Guttyjem.

Teza, ki jo zastopajo delodajalci, je znana: pokojninska reforma je presibka, da bi ne bremenila delodajalcev; je torej šele začetek in ne ustreza dejanskim potrebam. Zavarovalni sektor pa ima še dodaten interes, saj so možnosti dopolnilnega zavarovanja preskromne, da bi zadovoljile zavarovalne družbe, ki so očitno od pokojninske reforme pričakovale mnogo več.

Te teze je že na začetku zasedanja obrazložil Cipolletta, ki je kot primer navajal ameriški pokojninski sistem, v katerem dosega vrednost pokojninskih skladov zasebnih družb 5.000 milijard dolarjev; v Italiji so socialne dajatve najnižje na svetu, pa tudi zadnja reforma ne rešuje problemov in ne bo zajezila državnega deficita: Cipolletta je prepričan, da je Italija presibka, da bi si lahko privoščila luksuz tako velike neuravnovešenosti.

Njegova izvajanja je podkrepil predsednik organizacije industrijcev Luigi Abete: v dolgem, zelo neurejenem in mestoma skrajno polemičnem posegu je raztrgal sporazum o pokojninski reformi. Čeprav je priznal, da gre za korak naprej v primeru s prejšnjim normativom, je dejal, da gre le za utvaro, kajti nova ureditev še zdaleč ne jamči prihodnosti za novozaposlene in mlade. Skratka, tisti, ki so sklepali sporazum, so mislili samo nase, brez ekonomske računice, ki bi bila v tem primeru nujno potrebna. Sindikati so torej izvojevali le Pirovo zmago, kajti novi sistem je zaradi pomanjkanja finančnih sredstev zapisan propadu. Zato ga industrijci niso podpisali.

Žal je bila druga stran šibko zastopana: namesto napovedanega generalnega sekretarja CISL D'Antonija, je sindikate zastopal član vodstva CISL Morese, ki se je z zelo tehnično obrazložitvijo sporazuma med vlado in sindikati izognil polemiki, čeprav je industrijcem namenil nekaj bodic, kot na primer namig, da sindikati ne morejo pristati na težnje, da bi »obvezno pokojnino spremenili v dodatno in integrativne pokojninske sklade v obvezno pokojnino«. Teze sindikatov o«zaprtih« skladih, ki jih vsebuje sporazum z vlado, zavarovalnemu sektorju dejansko omejujejo maneverski prostor, tako da je bil Moresejev poseg zelo osamljen.

Podtajnik v ministrstvu za industrijo Luigi Mastrobuono, ki se je znašel v križnem ognju, je imel pri povzemanju razprave težko delo. Abeteju je na kratko odvrnil, da je sporazum med vlado in sindikati uranovešen in da enovito obravnava javno skrbstvo in zasebne možnosti pokojninskih skladov. Italijanske družine imajo vrsto potreb; dolga leta so vlagale prihranke predvsem v nakup stanovanja. Kako bo s trgom nepremičnin, če bodo morale vse prihranke vlagati v pokojninske sklade? To je samo primer, kako mora država skrbeti za vse aspekte in za vse potrebe državljanov, kar se je po Mastrobuonovem mnenju pri sporazumu o pokojninski reformi tudi zgodilo.

Bojan Brezigar

Na občnem zboru ni pričakovati zamenjav v upravnem svetu Generali

VIDEM - Kot je bilo mogoče izvedeti včeraj ob robu zasedanja v vili Manin, na junijskem občnem zboru delničarjev Generali ne bi smelo priti do večjih novosti pri obnovitvi upravnega sveta zavarovalne družbe. Ta je prav pred kratkim kooptiral nekdanjega francoskega premierja Raimonda Barra. Kar zadeva pogajanja za odkup kapitalskega deleža druge največje avstrijske banke, javnega zavoda Creditanstalt, pa je predsednik Eugenio Coppola potrdil zanimanje svoje grupe, zamudo pa je pripisal dunajski vladi. Ta je namreč pravkar naročila že tretjo cenitev 48-odstotne kvote bančnega zavoda, ki jo je namenila privatizaciji, čeprav je tržaška zavarovalna grupa v začetku ponujala odkup vsega 70-odstotnega paketa v rokah javnih delničarjev.

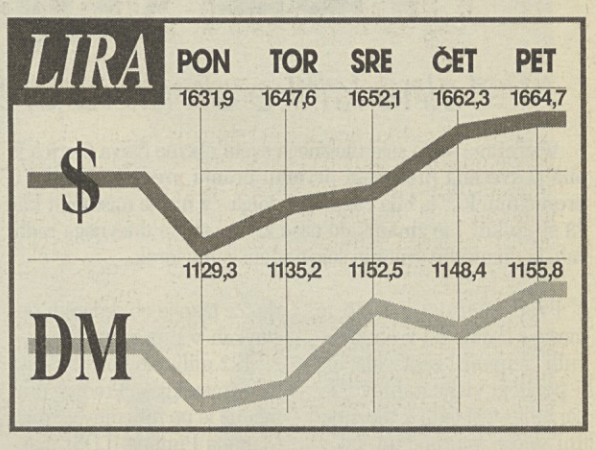

Javni računi se počasi izboljšujejo

RIM - Italijanski javni računi se izboljšujejo: v prvem trimesečju letos se je po podatkih zaklada skupni primanjkljaj znižal na 36.300 milijard lir ali za 17,3 odstotka (v enakem obdobju lani je znašal 43.888 milijard). 31. marca je bilanca izkazovala dokončne dohodke v vrednosti 106.125 milijard, dokončni izdatki pa so znašali 171.933 milijard lir. Primanjkljaj, ki ga je treba pokriti, je torej konec marca dosegel 65.808 milijard, medtem ko so tekoče zakladne operacije dosegle presežek v vrednosti 29.508 milijard lir.

NOVICE

Industrijska proizvodnja marca večja za 8,7 odstotka

RIM - Po zadnjih podatkih zavoda Istat se je italijanska industrijska proizvodnja v letošnjem marcu glede na februar povečala za 0, 9 odstotka, v primerjavi z lanskim marcem pa za 8, 7 odstotka. Do največja porasta je prišlo na področju precizne mehanike (-25, 1%), prevoznih sredstev brez avtomobilov (+22, 2%), mehanskih strojev in naprav (+17, 9%), avtomobilov (+16%), oblačil (+13, 1%), pisarniških pripomočkov in naprav za obdelavo podatkov (+10, 1%) in proizvodnje kovinskih izdelkov (+9, 3%). Kar zadeva proizvodnjo dobrin široke porabe pa Istat dodaja, da se je za 9, 7 odstotka povečala proizvodnja trajnih dobrin, za 9, 1 odstotka poltrajnih, medtem ko se je proizvodnja netrajnih dobrin povečala za samo 3, 7 odstotka.

Zanussijeva tehnika v Vietnamu

PORDENON - Pordenonska grupa Zanussi, točneje njena obrata v Susegagni pri Trevisu in v Firencah, sta dobavili tehnilogijo za prvo tovarno hladilnikov v Vietnamu. Gre za obrat v Nam Dinhu, kraju, ki je oddaljen 100 kilometrov od prestolnice Hanoia in ki so ga včeraj predali namenu. Nastal je na osnovi kooperacijske pogodbe med Elektroluxom International, ki je večinski lastnik Zanussija, in vietnamsko družbo Nam Dinh Company, v začetku pa bo proizvajal 10 tisoč hladilnikov letno, ki se bodo čimorej povišali na 50 tisoč. Elektrolux International je lani povečal promet za 50 odstotkov in prišel do približno 150 milijard lir, kar gre v celoti pripisati iztržkom od prodaje proizvodov in tehnologije tovarn grupe Zanussi.

Z gradbenim odpustom zbrali že 3.400 milijard

LUCCA - Po podatkih ministrstva za javna dela so italijanske občine z gradbenim odpustom do 31. marca letos zbrale 3.400 milijard lir, končni obračun po zapadu vseh rokov pa naj bi se povzpel do kar 11 tisoč milijard lir.

OBRTNIŠTVO / PO NEDAVNEM OBČNEM ZBORU

Konzorcij obrtnikov Dolina ima popolnoma novo vodstvo

Dušana Pangerca je zamenjal nov predsednik Franko Mingot

TRST - Konzorcij obrtnikov Dolina, ki je gotovo najpomembnejša obrtna stvarnost Slovencev v Italiji, je te dni obnovil in pomladil svoje vodstvo. Dosedanjemu predsedniku Dušanu Pangercu in ostalim odbornikom - Dragu Oti, Emilu Oti, Borisu Bandiju in Oskarju Racmanu - je nasledil nov odbor, ki so ga člani konzorcija izvolili na občnem zboru v začetku maja. Odborniki so se prvič sestali v torek, 16. maja, in si porazdelili funkcije, za novega predsednika pa so izvolili Franka Mingota. Podpredsednik je Ervin Žerjal, ostali odborniki pa so mladi podjetniki Elena Parovel, ki bo opravljala dolžnosti organizacijske tajnice, David Stupar, ki bo zadolžen za promocijske zadeve, in Florjan Žerjal, ki bo skrbel za tehnične strukture.

Na občnem zboru je bil izvoljen tudi nov nadzorni odbor, ki ga v skladu z zakonodajo sestavljajo izključno revizorji, vpisani v ustrezni poklicni seznam. Novi predsednik nadzornega odbora je Boris Kuret, redna člana pa sta ob njem še Vojko Lovriha in Marija Marc, nadomesti člani pa Stevo Kosmač in Giorgio Bevk. Prejšnji nadzorni odbor pa so sestavljali Boris Kuret, Claudio Ota, Luciano Žerjal, Marija Marc in Vojko Lovriha.

Starim odbornikom, posebno pa še dosedanjemu predsedniku Dušanu Pagnercu, gre velika zasluga za dosežke konzorcija, ki so za tržaške razmere res izjemni. Konzorcij obrtnikov Dolina je namreč dokončal obrtno cono, ki so jo predali namenu preteklo jesen in ki v tržaški pokrajini nima primerjave: razprostira se na 38 tisoč kvadratnih metrih površine, od katerih je 12.600 pokritih, uporabne notranje površine pa je za skupaj 17 tisoč kvadratnih metrov. Delovnih hal je 12, z modularnimi enotami po 450, 600 in 1.050 kvadratnih metrov. V coni je naseljeno 22 podjetij s približno 150 zaposlenimi.

Z izgradnjo cone se je okvirno zaključil prvi del življenja konzorcija, ki je v bistvu nastal prav s tem namenom. Novi odbor ima zdaj nalogo, da izkoristi ogromni potencial prisotnih podjetij, tudi glede na možnosti sinergij. V obrtni coni je namreč več podjetij, ki delujejo v istih sektorjih. Pomislimo samo na avtomobilski servis z avtomehanično delavnico, vulkanizerstvom, avtolektrikarstvom in dvema avtokleparstvoma, ali pa na gradbeni in splošno stanovanjski servis z gradbenimi podjetji, ključavničarstvom, elektrikarskim, vodnim, plinskim in dvigalnim inštalaterstvom, proizvodnjo zasteklitev in podobnimi dejavnostmi.

Naloga seveda ni lahka, saj se konzorcij pojavlja na tržišču s polno močjo v trenutku pri nas še trajajoče splošne krize, računa pa lahko na zanos in kvaliteto, ki sta dolinskim obrtnikom doslej omogočala spretno premoščanje težav, in tudi na nove možnosti, ki se vendarle pojavljajo. Nenazadnje pa se lahko opira tudi na dobro voljo in predvsem sposobnost novega upravnega odbora.

Andrej Šik

CRT za donosno in varno naložbo

TRST - CRT-Banca je med prvimi denarnimi zavodi v Italiji, ki je varčevalcem ponudila nove možnosti vlaganja njihovih prihrankov, in sicer take, ki jamčijo večjo varnost kot klasične oblike investiranja na finančnih trgih, katere že lep čas pretresajo posebno velike motnje. Gre za nekaj vrst inovativnih hranilnih certifikatov z novimi obrestovalnimi količniki, za tako imenovane »strukturirane« hranilne certifikate druge generacije, ki jamčijo tako varnost naložbe kot kompetitiven donos. CRT-Banca je izdala dve omejeni emisiji teh certifikatov, ki so varčevalcem na voljo do 31. t.m.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS
SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK
NOVOST V POLETNEM VOZNEM REDU
LJUBLJANA - PRAGA - LJUBLJANA
3-krat tedensko • Ponedeljek, sreda, petek
Informacije in rezervacije:
• ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7
tel. 061/131-81-55
• prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6
tel. 061/313-312
• ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3
tel. 062/27-038, 26-155
• ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45
tel. 066/38-458, 38-512

NOVA GORICA / PREDLOG PRORAČUNA

122 milijonov velika »luknja«

Načelne kritike osnutka proračuna mestne občine: ne spodbuja gospodarnosti, le potrebe pokriva

Včerajšnja šesta seja mestnega sveta občine Nova Gorica je bila posvečena predvsem prvemu branju predloga odloka o proračunu. Ker je bila razprava dolga - v njej je nastopilo kar 23 svetnikov - je zmanjkalo časa za vse točke dnevnega reda, zato bodo mestni svetniki sejo nadaljevali v torek.

Pred včerajšnjo sejo je mestna občina od vseh krajevnih skupnosti zahtevala, naj ji pošljejo svoje zahteve, ki naj bi jih v skladu z možnostmi vnesli v proračun. Izkazalo se je, da je lokalnih potreb veliko več, kot bo denarja. Že tako je ob sedanjih postavkah v proračunu za skoraj 122 milijonov načrtovanega primanjkljaja. Predlog proračuna je po mnenju svetnika Marjana Pintarja (LDS) narejen preveč po starem in ni prav nič gospodaren, Ivo Hvalica (SDSS) pa je pripomnil, da je »nametan skupaj, kot je naneslo«. Predvsem ne spodbuja k ustvarjanju nove vrednosti, kar naj bi bil po novem smisel proračunov. Vsi, ki so v proračunu zajeti, samo pasivno čakajo, kdaj bodo od občine dobili denar. »Ta praksa je bila veljavna v preteklosti in zdaj je preživela.« S tem in tudi z ugotovitvijo, da je treba proračune v prihodnje sestavljati »po evropsko«, se pravi v prejšnjem letu za naslednje leto, je soglašala večina svetnikov. Prav tako so opozorili na odnos mestne občine do treh sosednjih novih občin, ki so nastale z »razpadom« nekdanje enotne novogriške občine. »To, da so Miren-Kostanjevica, Brda in Kanal dobile vsaka svoj avtomobil, Nove Gorice še ne odvezuje od izpolnitve drugih obveznosti,« je pripomnil svetnik Tomaž Marušič.

Na včerajšnji seji so se svetniki posvetili predvsem razčiščevanju vsebinskih vprašanj in le malo konkretnim postavkam, vendar bo treba na naslednji seji kaj reči tudi o teh. Vse pripombe bodo vnesli in uskladili s predlogom, pri tem pa je župan opozoril, da je ostalo pravzaprav zelo malo časa za sprejetje proračuna. Ta je že skoraj za polovico manjši, ker se dejavnosti odvijajo naprej.

Vojko Cuder

Svetnik Ivo Hvalica ni toliko govoril o odhodkih kot o prihodkih proračuna. Pri tem je omenil pred dnevi sprejeti zakon o igrah na srečo. »Ne glede na to, kaj izjavljajo novogoriški župan in nekateri svetniki, je vključen v novi zakon tudi moj amandma. Zaradi njega tudi daje zakon lokalnim skupnostim 50 odstotkov davka, pridobljenega od igralništva. Zaradi njega bo v Novo Gorico prišla milijarda in dvesto milijonov tolarjev na leto. To pa je približno petnajst milijonov nemških mark, kar je veliko več, kot daje Hit Novi Gorici zdaj na osnovi podpisane pogodbe. Portoroška igralnica je v primerjavi s Hitom dala kraju letališče, Avditorij in marino. Kaj pa je Hit dal Novi Gorici? Nič ali zelo malo. Za to sem se boril v državnem zboru in sem ponosen na to, kar sem dosegel, vi pa ste me polivali z gnojnico. Župan niti zadovoljen ni, da je občina prišla do tega denarja.« Predlagal je, naj občinski svet takoj sestavi delegacijo, da občina čim prej pride do denarja. »Pozivam vas, da takoj zagrabimo priložnost, in to brez velikega politiziranja! " Župan Črtomir Špacapan je ob teh besedah ohranil mirno kri. Izjavil je le, da bo Hvalici zaploskal takrat, ko bo denar res prišel v občino. O tem pa močno dvomi...

Naš nasvet, kako pokriti novogoriški proračunski primanjkljaj (Foto: V. C.)

Goriški študentje dva dni spoznavali domače razmere

NOVA GORICA - Podjetniška sekcija Kluba Goriških študentov je v Novi Gorici pripravila dvodnevni program predavanj in predstavitev za svoje člane. Program se je začel včeraj popoldne v konferenčni dvorani v Perli in se bo nadaljeval še danes. Zanimiv ni samo za študente, saj so k sodelovanju povabili odlične strokovnjake.

Uvodnemu nagovoru novogoriškega župana Črtomirja Špacapana je sledilo predavanje Tatjane Vončina o položaju in usmeritvah novogoriškega gospodarstva, nato so navzoče seznanili s študijem MBA v Radovljici pod okriljem prof. dr. Janeza Prašnikarja. Mag. Stane Flander je podrobneje predstavil Strateško pogajanje v odnosih med poslovnim svetom, predavanje na temo Način študija v ZDA pa je predstavil ameriški profesor Larry Jones s Kellog School of Management iz ZDA. Danes bosta na sporedu še predavanji dr. Bogomirja Kovača o podjetniškem načrtovanju med poslovnim načrtom in strateškim planiranjem ter predavanje dr. Vada Dimovskega z ministrstva za gospodarske dejavnosti z naslovom Odličnost in menedžment v Sloveniji. Opozorimo naj tudi na današnjo predstavitev projekta tretje univerze v Kopru in Novi Gorici, o kateri se zadnje čase veliko govori in razmišlja. Na dvodnevnem srečanju študentov se bodo predstavila podjetja Salonit Anhovo, Iskra Avtoelektrika, Zavarovalnica Triglav, Hit Casino Perla in Hit, d. o. o., s svojimi načrti za prihodnost. To je prvi tak projekt podjetniške sekcije Kluba goriških študentov. Z njim mlada generacija dokazuje, da jo položaj regije in mesta, od koder so doma, še kako zanima in želijo biti v stalnem stiku z njo. (V. C.)

IDRIJA / OBČINSKI SVET

Dan sv. Ahacija - idrijski občinski praznik

22. junija se Idrijčani spominjajo najbogatejšega odkritja cinobaritne rude leta 1508

Idrijski občinski svet je tudi dnevni red tokratne seje razdelil na dva dela. Na četrtkovi seji so zaključili večino predvidenih točk, v drugem delu seje, ki bo v torek, 30. maja, pa se bodo posvetili predlogu občinskega statuta.

Največ pozornosti je pritegnilo poročilo komisije o ravnanju s komunalnimi odpadki, ki je svetnikom predlagala, naj prekine dosedanje sodelovanje s podjetjem Barles, s katerim je nekdanja občina podpisala pogodbo o ustanovitvi skupnega projekta Čisto mesto. Potem ko je svoje poglede svetnikom vnovič razložil direktor Barlesa Jože Leskovar, so na predlog župana Sama Bevka razpravo preložili do naslednjega sklica. V tem času si bodo priskrbeli neodvisno pravno mnenje, saj pogodbenik opozarja, da občino bremeni 1, 8 milijona nemških mark finančnih obveznosti v primeru tožbe. Sprejeli so tudi sklep, da bo Komunala do dokončnega razpleta še naprej skrbela za odvoz odpadkov, in soglasno potrdili imenovanje novega direktorja Komunale Zorana Rustje, ki bo 1. junija prevzel svoje dolžnosti. Prejšnji direktor Anton Velikajne odhaja v pokoj, hkrati pa je bil kot nadomestni član imenovan tudi v občinski svet. Na tokratni seji so idrijski svetniki razpravljali tudi o prihodnjem delovanju dveh nekdanjih občinskih skladov, za katera bodo sestrski občini Cerkno predlagali, da bi še naprej delovala pod skupno streho. To sta stanovanjski sklad in sklad malega gospodarstva, katerih skromna sredstva bi bilo nesmotrno še bolj drobiti. Sprejeli so tudi predlog za spremembo ureditvenega načrta v Rožni ulici in Gasi v starem delu mesta, kjer naj bi zgradili poslovno-stanovanjski objekt. Idrijski občinski svet je na četrtkovi seji potrdil tudi predlog o občinskem prazniku in podeljevanju občinskih priznanj. Predsednik sveta Franci Jereb je za občinski praznik predlagal 22. junij, dan svetega Ahaca, ki so si ga idrijski knapi zbrali za svojega zaščitnika že davnega leta 1508, po odkritju najbogatejšega nahajališča cinabaritne rude na današnjem Ahacijevem trgu sredi Idrije. Ob tej priložnosti bodo podeljevali tudi občinska priznanja in nagrade ter tako kot doslej posebne Pirnatove nagrade za ustvarjalce na področju kulture.

Roman Bric

DIVAČA / MULTIMEDIALNI PROJEKT

Potovanje skozi skrivnostno deželo, imenovano Kras

Terra mystica carsica je navdušila prve gledalce

V novem klubu Orient Express v Divači se je v četrtek odvijala premiera izvirnega multimedialnega projekta z naslovom Terra mystica carsica, ki so jo pripravili člani glasbene skupine Angel heart. Z mladimi umetniki, ki so predstavo ustvarili, so obiskovalci skozi uro in pol glasbe, video- in diaprojekcije popotovali po Krasu in Obali ter preživeli čudovit večer. V galerijskem prostoru so istega dne odprli tudi razstavo fotografij Vide Klenovšek.

Idejni vodja skupine in avtor glasbe za projekt je bil 28-letni Danijel Černe iz Divače, sociolog, ki piše glasbo za gledališče, modne revije in predvsem za skupino Angel heart. Za snemanje, režijo in montažo videoprojekcije je poskrbel Dejan Pestator, svobodni režiser iz Ljubljane, ki se že veliko let ukvarja s filmom, njegov zadnji film pa je prejel prvo nagrado na festivalu Julijske Alpe v Trstu. Za luč je poskrbel domačin Marjan Olenik iz Lokve, ozvočenje pa so v roke zaupali Sežancu Igorju Kosu.

Projekt Terra mystica carsica je izraz ustvarjalnosti mladih ljudi, ki ustvarjajo na različnih področjih. Predstava je vsebovala pet elementov: poleg glasbe še video- in diaprojekcijo s plesom in svetlobo. Glavni element predstave je bila glasba skupine Angel heart, ki je zajemala več zvrsti od klasične glasbe do rocka. Ostali elementi so bili v neki meri podrejeni glasbi, vendar zato nič manj samostojni in pomembni. V predstavo so prek video- in diaprojekcije vključili Kras kot pokrajino in metaforo za skrivnostno deželo.

In kakšna je ta skrivnostna dežela?

Na to vprašanje je Danijel Černe odgovoril: »-Kras je dežela nenehnega hrepenenja, dežela, polna simbolov in drugačna od vsakdanjega sveta. Včasih nam uspe priti tja, a samo za trenutek. Kras lahko simbolizira 'skrivnostno deželo' in ravno hrepenenje po takšni deželi metaforično izraža vsebino Krasa. Tukaj so čudeži narave, ki presegajo našo končnost in ljudi, ki se s klesanjem v kamen približajo nesmrtnosti. Kras je dežela, katere skrivnostnost ustvarja in navdihuje umetniška dela. Potovanje skozi Kras in odkrivanje lepot tega sveta je svojevrstno doživetje, ki ga želimo prikazati in skozi našo predstavo vdihniti utrip kraškega življenja.«

Besedila pesmi so bila v angleškem in slovenskem jeziku. Predstava je nastala brez finančne podpore, ustvarjalci pa so se potrudili za profesionalno izpeljavo projekta.

Izvajalci načrtujejo, da bi projekt še razširili in pripravili glasbeno televizijsko oddajo, izdali CD in CD-rom ter posneli videospot. Jeseni pa načrtujejo daljšo turnejo in nastope zunaj Krasa in Obale.

Olga Knez Stojković

LOGATEC / LITERARNI VEČER

Zasvojenost z mamili ni vezana le na Obalo

Pisateljica Marinka Fritz Kunc je knjigo Borboletta namenila mladim, njihovim staršem in prijateljem

Zanimiva gostja literarnega večera v logaški knjižnici, ki je že pred tremi leti napolnila dvorano narodnega doma v Logatcu, pisateljica Marinka Fritz Kunc, je tudi tokrat predramila razmišljanja sicer nekoliko manjševilne publike.

Literarni večer je bil namenjen zasvojenosti z mamili in pisateljičini šesti knjigi Borboletta, ki nevsiljivo, toda občuteno pripoveduje o usodi družine, ki so jo zaznamovala mamila.

Romanizirana resnična zgodba iz našega vsakdana, ki jo je v svoji bližini doživljala avtorica, nas pretrese in predrami, saj zasvojenost z mamili postaja sestavni del naše resničnosti, pred katero se še vedno sprenevedamo, čeprav pred uničujočo zasvojenostjo ni varen nihče. Pogovor z avtorico, ki je v zadnjem času po šolah opravila več kot dvesto srečanj z mladimi, je vodila novinarka Ingrid Kovač Brus. Omenili smo že, da je Marinka Fritz-Kunc doslej napisala šest knjig, ki so s svojo prepričljivostjo pritegnile pozornost ljubiteljev mladinske literature vseh starosti.

Avtorica, ki živi v Piranu, kjer je zasvojenost z mamili zlasti med mladimi zelo razširjena, je dobra poznavalka problematike. Proti tej nevarnosti se bori s knjigo in osebnim stikom v pogovorih z mladimi kot enem od načinov v boju za »demistifikacijo mamil«, ki jo v naši družbi še vedno jemljemo premalo resno. V njenem predzadnjem delu, Dokumentarna knjižica postaja Death, so opisane resnične zgodbe zasvojencev, družin in uničenih življenj, pred tem pa so izšle še knjige Grand Fouette, Ne verjemi vetru, Pusti čakati jutri in njen prvenec Janov krik, s katerim je avtorica že pred leti požela ugodne ocene literarnih kritikov.

Najnovejša knjiga Borboletta je izšla v samozaložbi, berljiva zgodba o zlu in doživljanju notranjega sveta zasvojenosti pa je namenjena vsem mladim ter njihovim staršem in prijateljem.

Roman Bric

ODPOVED GOSTOLJUBJA SRBSKEMU PATRIARHU

Užaljene reakcije dela srbskega tiska

Po patriarhovem obisku na Palah je njegov načrtovani obisk v Sloveniji postal zelo vprašljiv

LJUBLJANA - Slovenska vlada se je po dolgotrajnih polemikah v zvezi z napovedanim obiskom patriarha srbske pravoslavne cerkve gospoda Pavla predvčerajšnjim končno odločila »da v sedanjih razmerah tak obisk ni sprejemljiv«. Danes smo želeli zbrati nekaj reakcij na to odločitev, vendar jih žal od slovenske uradne politike nismo mogli dobiti. Uradno pa ni reagirala niti srbska pravoslavna cerkev.

Pobudo za obisk srbskega patriarha v Sloveniji je dalo vodstvo Srbske pravoslavne cerkve v Sloveniji - torej metropolit zagrebško-ljubljansko-tržaški gospod Jovan in protojerej Peran Bošković. Želeli so, da bi sredi junija srbski patriarh prišel v Slovenijo na dvodnevni obisk, med katerim naj bi imel v Kočevskem Rogu mašo za tam pokopane četnike, kar je v slovenski javnosti vzdignilo največ prahu. Sicer pa naj bi bil glavni cilj patriarhovega obiska posvetitev prenovljene pravoslavne cerkve v Ljubljani in srečanje s pravoslavnimi verniki iz Slovenije na slovesni akademiji, ki naj bi bila v Cankarjevem domu. Med obiskom je bilo predvideno srečanje z nadškofom Alojzijem Šustarjem, s čimer se je ta tudi strinjal. Vlada je svojo odločitev sprejela - vsaj tako trdi v sporočilu za javnost - upoštevajoč mnenja in ugotovitve posameznih ministrstev ter vladnih služb. Zanimivo pa je, da nobeno od teh ministrstev včeraj ni bilo pripravljeno pojasniti svojega stališča. Sicer pa je vladni sklep napisan precej zmerno in diplomatsko. Vlada namreč poudarja, da noče v ničemer ovirati ali nasprotovati izpolnjevanju želja in potreb tistih svojih državljanov, ki so po veroizpovedi in kulturni pripadnosti povezani z okolji, iz katerih izhajajo, in da ne nasprotuje patriarhovemu pastoralnemu poslanstvu, za katerega upa, da bo lahko v ugodnejših razmerah - v zadovoljstvo prizadetih vernikov - brez zadržkov tudi izpolnjeno. Toda še tako zmerno sporočilo ni odvrnilo hude užaljenosti beograjskega časopisa Večernje novosti, ki je na drugi strani objavil komentar z naslovom Mržnja iz dežele. Komentator omenja domnevne izjave premiera Drnovška in notranjega ministra Šterna, češ da bi patriarhov obisk »povečal ogroženost države« in se pri tem sprašuje: »Ali gospod Drnovšek misli, da bi se ob patriarhovem obisku v Sloveniji pravoslavci dvignili k vstaji?« Že v naslednjem stavku pa novinar »odkrije« pravi razlog in pravi: »To je dolgotrajna politična nesloga med politiki in strankami v Sloveniji, ki izhajajo iz nerešenih odnosov med katoliško cerkvijo in državo. Ker je patriarha povabila škofovska konferenca, bi se lahko v javnosti ustvaril vtis, da ima, kar zadeva odnose Slovenije z ZRJ, cerkev pozitivnejši odnos od državne oblasti, ki je proti povezavi z Beogradom. S tem, da jo na neprimeren in nečloveški način vlači v svoje igre, želi slovenski državni vrh povedati, da cerkev ogroža državo,« končuje svoje »pojasnilo« novinar Večernjih novosti. Drugi srbski časopisi so o odločitvi slovenske vlade samo poročali. Agencijske vesti neodvisnih agencij Fonet in Beta sta objavila časopisa Politika in Naša borba, pri čemer v Naši borbi pišejo, da »slovenska vlada ne želi dati vize srbskemu patriarhu tudi zato, ker spodbuja bosanske Srbe k nadaljevanju vojne«.

Slednje v dobrsni meri res drži. Ne drži pa cela vrsta natolcevanj in napačnih podatkov. Odkod novinarju Večernjih novosti podatek, da je srbskega patriarha povabila slovenska škofovska konferenca? In odkod vtis o enih, ki so Beogradu bolj, in drugih, ki so mu manj naklonjeni? Sicer pa smo na takšne in podobne dezinformacije vajeni že dolga leta. Vsekakor pa je res, da bi bil po patriarhovem obisku na Palah, kjer je podprl »kandidata« za sojenje na haškem sodišču, ki ju ne podpira več niti Slobodan Milošević, načrtovani obisk zelo vprašljiv.

Janja Klasinc, Maja Masičević

Beograjski nadškof Franci Perko je včeraj na beograjski televizijski postaji Studio B povedal, da obžaluje, ker slovenske oblasti niso imele več posluha za obisk srbskega patriarha. Dejal je, da je ob nedavnem obisku v Ljubljani v pogovoru s premierom Drnovškom vztrajal pri tem, da se obisk patriarha Pavla v Sloveniji omogoči, saj bi po Perkovem mnenju ta obisk prispeval k umiritvi odnosov na Balkanu. **(M. M.)**

Patriarhov obisk v sedanjem političnem trenutku ni primeren (Foto: BOBO)

Drobnič: Zahteve po moji razrešitvi niso utemeljene

V ZLSD menijo, da se je Anton Drobnič »v neskladju s svojo funkcijo močno politično angažiral«

LJUBLJANA - »Gre za povsem politično akcijo, ki nima nikakršnih strokovnih utemeljitev. Glede na to, da se bo v kratkem v pravosodju odločalo o pomembnih kadrovskih rešitvah, so v ozadju politične igre in javni poziv Janeza Kocijančiča za mojo razrešitev je samo ena karta več, na katero igrajo določene politične sile.« Tako je zahteve predsednika Združene liste socialnih demokratov Janeza Kocijančiča za zamenjavo generalnega državnega tožilca včeraj komentiral Anton Drobnič, ki zdaj opravlja to funkcijo.

Zahteve po zamenjavi prvega človeka slovenskega tožilstva segajo pravzaprav že v leto 1990, ko je takratni Demos Antona Drobniča predlagal za to funkcijo, skupščina pa je to potrdila. Kmalu po njegovi izvolitvi se je zaradi Drobničevega angažiranja v Novi slovenski zavezi začelo javno zbiranje podpisov (teh je bilo na koncu več kot trideset tisoč) za njegovo razrešitev, ki so jo takrat podpisali tudi najvišji politični predstavniki, med njimi tudi del članov slovenskega predsedstva.

Po nedavnem nastopu Antona Drobniča na RTV, ko je govoril tudi o svojem domobranskem delovanju med drugo svetovno vojno in odnosu do polpretekle zgodovine, so v ZL spet sprožili vprašanje tožilčeve razrešitve, saj menijo, da se je Anton Drobnič »v neskladju s svojo funkcijo močno politično angažiral«. Po njegovih javnih izjavah pred obeležitvijo 50. obletnice konca druge svetovne vojne in padca nacifašizma pa so se v ZL odločili, da tokrat ne ostane le pri besedah, ampak da poskušajo v državnem zboru vendarle uvrstiti na dnevni red vprašanje predčasne razrešitve generalnega državnega tožilca, ki mu sicer mandat poteče leta 1998.

Formalni razlog za to naj bi bila zavrnitev poročil javnih tožilstev o njihovem delu v letih 1992 in 1993, saj poslanci na majski seji poročil niso sprejeli. Po mnenju Janeza Kocijančiča je »državni zbor z glasovanjem o poročilih na povsem nedvoumen način izrazil svoje stališče o gospodu Drobnicu, o njegovem delu in ravnanju«. »Stvar demokratične kulture in higiene je, da po takem glasovanju generalni državni tožilec prevzame odgovornost za svoje delo in sprejme posledice zavrnitve poročil o delu institucij, za katere odgovarja,« menijo v ZL. Anton Drobnič glasovanje o poročilih razume drugače. Meni, da je bilo glasovanje potrebno zato, da so našli nekaj, s čimer so opravičili zahtevo po razrešitvi, in dodaja, da poročili nista bili zavrnjeni, temveč so bili zavrnjeni le spremljajoči predlogi odbora za notranjo politiko in pravosodje, ki se je kot matično delovno telo opredeljeval do predloženih poročil. Zato je povsem nepotrebno, da se ZL sklicuje na poročili, saj je po Drobničevem prepričanju javni poziv politično povsem jasen.

Zagotovo pa ne bo tako jasna interpretacija določb zakona o državnem tožilstvu, ki v nekaj členih našteva razloge, zaradi katerih je mogoče tožilca predčasno razrešiti. Da se bo ob vseh teh interpretacijah na zadevo gledalo s povsem različnih političnih optik, pa tudi ni treba posebej poudarjati.

Majda Vukelić, foto: BOBO

»ZADEVA BRANE ERŽEN« / POSLANEC IMA VSE VEČ TEŽAV

Od »politične bombe« razvpitega poslanca je ostal samo dim

Bo svoj poslanski mandat neslavno končal že v Tržiču?

TRŽIČ - »Prava politična bomba bodo dokumenti, ki vam jih bom pokazal,« je v četrtek zvečer, ko je privolil v pogovor, po telefonu zagotovil poslanec Brane Eržen. Ko pa smo se včeraj ob dogovorjeni uri oglasili v Tržiču, je od »poslančeve bombe« ostal zgolj dim, ki so ga malo pred nami gasili policisti.

Razvpiti tržiški poslanec je imel namreč tudi včeraj dopoldne očitno zelo velike probleme sam s seboj. Kot smo neuradno izvedeli, so po kuhinji domače hiše v Loki pri Tržiču zleteli skoraj vsi krožniki. Tržiški policisti, ki jim umirjanje poslančeve krvi domala postaja že redna obveznost, so znova morali intervenirati. Okoliški domačini vedo povedati, da policijski avto z utripajočimi lučmi in zavijajočo sireno, ki se ustavi pred Erženovo hišo, ni več nobena posebnost. Poročali smo že, da se je eno takšnih poslančevih divjanj znotraj zidov lastne hiše, ko naj bi po besedah očividcev popolnoma uničil spodnje prostore in razbil vsa stekla, vključno s televizijskim zaslonom, končalo za rešetkami policijske postaje, kjer je moral prebiti noč. Kot kaže, pa gre čedalje bolj navzdol tudi poslančevo politično življenje, saj ga je, kot je znano, pred dnevi SDSS preko svoje podružnice v Tržiču izključila iz svojih vrst. Eržena še vedno ni videti na njegovem delovnem mestu v stavbi državnega zbora, in to kljub temu da je pred mesecem dni zagotovil, da bo poslansko delo začel »po bolezni« znova opravljati konec maja. V zvezi z Erženom sta javnosti znani še najmanj dve stvari. Prva, ki je dvignila največ prahu, je »stalno nadlegovanje« ene od uslužbenk državnega zbora - Eržen sicer hoče za tem videti poskus njegove politične diskvalifikacije - druga pa je občutno zmanjšanje njegove poslanske plače. O vsem tem smo želeli včeraj povprašati tržiškega poslanca, a smo naleteli na zaprta vrata. Eržen se je po dopoldanskih dogodkih očitno moral »nekoliko odpočiti« in mu ni bilo do sicer obljubljenega klepeta z novinarjem. Tisti, ki ga bolje poznajo, vam bodo zatrdili, da se nikakor ne more otresti problemov z alkoholom. Ta naj bi mu tudi »pomagal« pri udarnejših izjavah, sicer pa gre za tihega človeka, kakršnega z izjemo nekaj zadnjih nastopov poznamo tudi iz slovenskega parlamenta. Temu bi lahko pripisali tudi njegovo občasno pisanje komentarjev v regionalni časopis, ki pa naj bi jih sam zgolj podpisoval, besedila pa naj bi mu pisali v stranki. Če omenimo še zgodbe v zvezi z njegovimi prometnimi nesrečami - nekatere se bodo končale na sodišču - je tisto, po čemer je Eržen postal širše znan, skoraj zaokroženo. Ob nadaljevanju sedanjega stanja, ki se vleče že nekaj tednov, je namreč vse več tistih, ki polglasno menijo, da starega Eržena sploh ne bo več v stavbo parlamenta, pač pa bo svoj poslanski mandat neslavno končal kar v Tržiču. Sicer pa je pred mesecem dni za Republiko sam zatrdil: »Komaj čakam čas, ko ne bom zaradi vsake najmanjše reči na prvih straneh časopisov.«

Vine Bešter

MEDNARODNI CENTER ZA PODJETJA V JAVNI LASTI

Za državo je pomemben, a ji je tudi v veliko breme

Vlada meni, da bi center morali v celoti prestrukturirati in kadrovsko prevetriti, sicer je njegov nadaljnji obstoj vprašljiv

LJUBLJANA - Ko se je pred časom v javnosti veliko govorilo o tem, kako se da za nič dela dobiti ogromno denarja, se je tej zvezi omenjalo Mednarodni center za podjetja v javni lasti (ICPE) kot zadnji ostanek neuvrščenosti v naši državi. Vlada se je na četrtkovi seji odločila, da naredi red oziroma da center ukine, če bo ugotovila, da reda ni mogoče več narediti.

Mednarodni center, ki je bil ustanovljen leta 1979, je edina mednarodna institucija pri nas in v bistvu s tega stališča pomembna, saj ima Slovenija interes, da bi bila Ljubljana sedež mednarodnih organizacij; težava je le v tem, da je center naši državi samo v breme. Center ima 41 držav članic, toda te niso redne plačnice članarine. Tako je denimo leta 1992 članarino poravnalo osem držav, leta 1993 pet držav, lani pa le štiri, in sicer Indija (od tu je tudi izvršilni direktor), Srilanka, Malezija in Slovenija. V številkah to pomeni naslednje: skupni stroški poslovanja so od leta 1981 do leta 1993 znašali 20.492.000 dolarjev, doslej so države članice prispevale 6.270.000 dolarjev, od tega Slovenija po osamosvojitvi 45 tisoč dolarjev.

Že na skupščini centra, ki je bila oktobra lani, je Slovenija dala pobudo za njegovo programsko, organizacijsko, finančno in kadrovsko prestrukturiranje. Center naj bi se programsko usmeril v mednarodno podiplomsko izobraževalno ter raziskovalno-razvojno dejavnost, pri čemer naj bi članstvo v centru ponudili državam srednje in vzhodne Evrope. Države članice naj bi vse svoje finančne obveznosti poravnale najpozneje do letošnjega septembra, tiste, ki tega ne bi storile, pa bi se morale odpovedati nadaljnjemu članstvu in vsem pravicam in zahtevkom. Na predlog ministrstva za znanost in tehnologijo se je vlada odločila, da bo center nadaljeval delo le v primeru, če se bo s celovitim prestrukturiranjem centra strinjalo vsaj pet držav članic. Če bo tako, potem bodo morali v centru opraviti tudi temeljito kadrovsko prevetritev - vključno z izvršilnim direktorjem, ki mu sicer mandat poteče marca prihodnje leto - saj je sedanja sestava po mnenju vlade neustrezna. Pa še novo ime naj bi center dobil, in sicer Mednarodno univerzitetno in raziskovalno-razvojno središče. **(M. V.)**

AVSTRIJA / ANKETA

Večina bi se izrekla proti Evropski uniji

Razočaranje nad politiki

DUNAJ - 140 dni po uradnem pristopu Avstrije k Evropski uniji (EU) se - čeprav tesna - večina Avstrijcev na referendumu ne bi več izrekla za to. Takšen je rezultat najnovejših raziskav avstrijskih javnomnenjskih inštitutov.

Razlog za precejšnjo razočaranost nad EU je v tem, da niso izpolnjenje obljube avstrijskih politikov glede tega, da bo zaradi pristopa prišlo do občutnih pocenitev na skoraj vseh področjih.

Pristojna sekretarka za evropska vprašanja Brigitte Ederer je zaradi negativnega mnenja Avstrijcev o EU menila, da je morda vzrok za to tudi v tem, da so avstrijski politiki pred referendumom 12. junija lani (66,7 odstotka Avstrijcev je glasovalo za pristop) - »s polno paro« informirali o prednostih pristopa k EU, potem pa je informiranje precej popustilo. »To je bila brez dvoma napaka«, je priznala Edererjeva, ki pa je del krivde pripisala tudi avstrijskemu gospodarstvu, ki ni poskrbelo, da bi bil pocenitev deležen tudi potrošnik. Glede položaja na delovnem trgu je socialdemokratska državna sekretarka poudarila, da je s pristopom k EU prišlo do številnih investicij, ustvarjenih je bilo tudi več novih delovnih mest.

(I. L.)

ZADEVA GRASSER / IZJAVA PREDSEDNIKA ZSO STURMA

»Razvrednotenja uporniškega gibanja ne bomo dopustili«

Slovenski partizani so bili del odpora evropskih narodov

CELOVEC - Žalitve žrtev odpora proti nacistični strahovladi na Koroškem, še posebej slovenskih partizanov, ki si jih je privoščil svobodnjaški namestnik koroškega deželnega glavarja Karlheinz Grasser - označil jih je za »sovražnike Koroške« - se naprej močno odmeva v koroški javnosti.

Skandalozno oznako je v posebni izjavi zavrnil tudi predsednik Zveze slovenskih organizacij (ZSO) Marjan Sturm. V zvezi z Grasserjevimi napadi na borce za svobodo je opozoril na dejstvo, da so zavezniške sile v Moskovski deklaraciji iz leta 1943 izrecno zahtevale od Avstrijcev aktiven odpor proti nacifašizmu kot pogoj za ponovno vzpostavitev državne samostojnosti in suverenosti. »Koroški Slovenci smo k temu odporu veliko prispevali, odpor pa je bil tudi sestavni del odpora vseh evropskih narodov in narodnosti in na to smo lahko ponosni«, je dejal Sturm.

Glede očitkov koroškim partizanom, čes da so se borili za Jugoslavijo in ne za Avstrijo, pa je Sturm opozoril, da ti ne držijo.»V letih 1942, 1943 in 1944 tako Avstrije kot Jugoslavije ni bilo, vsakdo, ki se je boril proti nacizmu, se je v prvi vrsti boril za to, da bi ta nečloveški režim propadel«.

Predsednik ZSO je nadalje poudaril, »da si

Predsednik ZSO M. Sturm

koroški Slovenci ne zatiskamo oči pred dejstvom, da so bile tudi na strani partizanov napake in da je po vojni prišlo do nekaterih maščevalnih dejanj, ki jih ne morem odobravati«.Dejstvo pa je, da danes svobodnjaki in nemškonacionalne sile na Koroškem skušajo razvrednotiti celotno upornisko gibanje prav s tem, da ob vsaki priliki opozarjajo na te akcije.

Sturm: »Koroški Slovenci se bomo odločno upirali vsem poskusom revizije zgodovine, kajti vselej znova moramo misliti na to, da je bilo bistvo nacionalsocializma industrijsko uničevanje ljudi in narodov«. Prav zato je bil odpor proti temu zločinskemu režimu zgodovinsko nujen in pravilen. Vsakdo, ki se je temu režimu uprl, je tudi - zgodovinsko gledano - stal na pravi strani.

Ivan Lukan

UNIVERZE

Uspeh zelenih in liberalnih študentov

Nizka udeležba

DUNAJ - Volitve zastopstva študentov in studentk na avstrijskih univerzah in visokih šolah v obliki volitev novega centralnega odbora Avstrijske visokošolske zveze so se končale z uspehom zelenih in liberalcev, dokaj občuten poraz pa so doživeli konservativni in socialistični študenti.

Najmočnejša frakcija v novo izvoljenem vseavstrijskem študentskem parlamentu je - kljub izgubi treh mandatov - z 28 sedeži še naprej konservativna Akcijska skupnost (AG), na drugem mestu je lista zelenih in alternativnih študentov (GRAS) s 13 sedeži (+3), Zveza socialističnih študentov (VSSTÖ) je izgubila dva sedeža in jih ima zdaj le še sedem. Liberalna študentska lista je pri svojem prvem samostojnem nastopu osvojila šest sedežev. Volilna udeležba je bila tradicionalno nizka; - od 230.000 volilnih upravičencev se je volitev udeležilo le 29 odstokov.

Akcijska skupnost kot najmočnejša stranka je že napovedala svojo pravico do zasedbe najvišje pozicije v študentskem parlamentu, toda tudi zeleni so napovedali svojo kandidaturo.

Ivan Lukan

NOVICI

Podkancler Schüssel proti liberalizaciji politike do tujcev

DUNAJ - Predsednik ljudske stranke in podkancler Wolfgang Schüssel se je jasno izrekel proti liberalizaciji avstrijske zakonodaje glede tujcev. Trenutna (restiriktivna) ureditev je bistveno prispevala k pomiritvi položaja v državi, je poudaril Schüssel po pogovoru z novim notranjim ministrom Casparjem Einemom. Zato pa se je podkanlcer izrekel za »večjo občutljivost« organov notranjega ministrstva oziroma oblasti v praksi, pri čemer ni izključil tudi individualne rešitve posameznih občutljivih primerov.

Razprava o konkordatu

DUNAJ - Predsednica Liberalnega foruma Heide Schmidt je okrepila svojo kritiko glede konkordata in zahtevala nova pogajanja med državo in Cerkvijo. Konkretno se je izrekla proti »privilegiranemu položaju katoliških privatnih šol v primerjavi z drugimi«, sprožila pa je tudi razpravo o cerkvenih praznikih. Menila je, da je v Avstriji - še posebej z vidika gospodarske politike - preveč praznikov. Pobudo je medtem podprla tudi socialdemokratska državna poslanka Karlssonova.

CELOVEC / RAZSTAVA IN PREDSTAVITEV KNJIGE

Pozabljeno taborišče Ljubelj

Na otvoritvi je spregovoril tudi kulturni referent Ausserwinkler

CELOVEC - V koroški metropoli so v teh dneh organizirali pretresljivo razstavo o koncentracijskem taborišču na severni strani ljubeljskega predora, »pozabljenenu taborišču« pa je namenjena tudi knjiga, ki je izšla v celovški založbi Drava.

Razstava v Napoleonovem skednju (Napoleonstadl) bo odprta še do 28. maja, pripravil pa jo je Akcijski komite Mauthausen/Aktiv Kärnten/Koroška v sodelovanju s celovško univerzo.

Otvoritve razstave, ki na pretresljiv način dokumentira nečloveške pogoje, v katerih so ujetniki iz različnih evropskih držav umirali pri gradnji predora, so se udeležili podsekretar SE Peter Leuprecht, namestnik deželnega glavarja Ausserwinkler, celovski podžupan Metelko ter priča grozot in zločinov v tem taborišču, Janko Tišler.

Otvoritveni govor je imel univ.prof. Gstettner, ki je bil tudi na predstavitvi knjige Ljubeljski predor in pozabljeni kacet na Koroškem avtorja Josefa Zausniga. Predstavila jo je vodja založbe Drava Helga Mračnikar.

(I. L.)

MADŽARSKA

Gyorgy Klapka prodaja Običajni detergent

EMIL VARADI / REUTER

BUDIMPEŠTA - Se spomnite starega, običajnega pralnega praska? Tistega, ki se v reklamah nenehno pojavlja kot rjava škatla poleg pisane embalaže praška znane znamke, ki vedno pere bolje.Madžarski podjetnik Gyorgy Klapka se je odločil, da bo proizvajal nov prašek z imenom Običajni detergent in ga prodajal kot večno žrtev krivice nepoštenih reklam. Prašek je nedavno poslal v budimpeštanske trgovine, kjer ga prodajajo v polkilogramskih škatlah rumene barve s preprostim črnim napisom Običajni detergent. Domiselni poslovnež svojega izdelka skoraj sploh ni reklamiral, če ne upoštevamo nekaj posterjev in rumenih trabantov s črnim logom, ki se vozijo po Budimpešti. Klapka trdi, da multinacionalke zapravijo od 20 do 30 odstotkov cene praška za promocijo svojega izdelka. Sam pravi, da želi denar dati svojim strankam.

»Idejo sem dobil približno pred letom in pol. Izdelati pralni prašek ni nobena umetnost. Stotine podjetij to počne in vsi izdelki so skoraj enaki,« je izjavil pred zidom rjavih škatel. »Trditev, da je ena znamka boljša od druge, je le pesek v oči. Nobenih slabih praškov ni več. Ljudje jih izbirajo po vonju.« Svoje podjetje z imenom Korporacija Običajni detergent je ustanovil z začetnim kapitalom 8200 dolarjev. Podjetje, v katerem je 90-odstotni lastnik, bo izdelovalo tudi Običajni mehčalec in Običajni detergent za pomivanje posode, načrtuje pa tudi izdelavo običajnih plenic, šampona, deodorantov, marcipana, čokolade in polnjenih bonbonov. Madžarski državni inštitut za preverjanje kakovosti izdelkov Kermi je sporočil, da je Običajnini pralni prašek prestal vse potrebne preizkuse.

Klapka je prek odvetnika že poslal devet pisem madžarskim izdelovalcem praška ter multinacionalkam Henkel in Procter and Gamble. Od njih zahteva, naj v svojih reklamah nemudoma prenehajo kritizirati »običajne« praške in mehčalce. Predstavniki Henkla in Procterja and Gambla zahtev niso želeli takoj komentirati. Madžarska agencija za gospodarsko konkurenco (ECA) trdi, da so zaščitene znamke in splošni izdelki upravičeni do zaščite pred nelojalno konkurenco. »Pomembno je, da kupec pozna izdelek,« je izjavila vodja ECA Erszbet Kanizsai-Nagy.

Klapka svoj izdelek prodaja za 118 forintov; vsoto, ki si jo lahko privoščijo tudi upokojenci in ki je za 30 odstotkov nižja od cen zahodnih praškov. »Prašek prodajam, ker je madžarski in poceni,« je izjavila Gabriella Farkas, lastnica zasebne trgovine. »Ne nasprotujem tujim čistilom, nisem pa prepričana, da so boljša.« Dodala je še, da 600 gramov tujega praška stane 207 forintov.

Klapka, ki ga je policija enkrat osumila tihotapljenja, je znan tudi po tem, da je organiziral vrsto kuhinj za ubožne. Danes je prepričan, da bo njegova kampanja prispevala k znižanju ravni cen. »Če mi ne bo uspelo nič drugega, razen da znižam cene predragih detergentov, sem storil veliko dobrega za to državo,« je sklenil.

Madžarsko zunanje ministrstvo protestira

BUDIMPEŠTA (Reuter) - Madžarsko zunanje ministrstvo je ostro zavrnilo obtožbe turistične revije, ki jo izdaja Britansko združenje potrošnikov. V zadnji številki te revije namreč piše, da je Madžarska ena najnevarnejših držav na svetu, saj naj bi madžarski kriminalci samo lani oropali kar šest odstotkov britanskih turistov, ki so obiskali to podonavsko državo.

»Celo laikom je jasno, da uporabljeni statistični vzorec ni reprezentativen,« je omenjene podatke komentiral tiskovni predstavnik madžarskega ministrstva za zunanje zadeve Gabor Szentivanyi. Lani je Madžarsko obiskalo štirideset milijonov tujih obiskovalcev, od tega 21 milijonov turistov. Štirinajst tisoč tujih turistov je bilo resnično žrtev zločinskih podvigov tamkajšnjih nepridipravov. »Od tega je bilo 13.242 tatvin in 108 oboroženih ropov. Če bi bili podatki, ki jih je objavila omenjena revija, verodostojni, bi lopovi lani na Madžarskem oropali ali kako drugače oškodovali kar dva milijona tujih gostov. Z gotovostjo lahko rečemo, da je naša država izredno varna,« je zbranim novinarjem zatrdil Szentivanyi, ki tudi meni, da se turisti s podobnimi nevarnostmi soočajo v vseh državah. »Marsikje je za varnost turistov precej slabše poskrbljeno kot pri nas.« je še pribil.

IKONOPISJE

»Laična pot« ustvarjalke Silve Bogatec

V petek, 26. maja bodo v Beneški galeriji v Špetru odprli razstavo ikon, ki so jih umetniško oblikovali Paolo Orlando, Pasquale Zuanella in Silva Bogatec. Medtem ko sta se Orlando in Zuanella kot teologa poglobila v mistično sporočilnost ikon nekako po »službeni dolžnosti«, je Silva Bogatec **(na sliki, foto KROMA)** ubrala veliko težjo »laično pot«, za katero se je zavestno odločila leta 1991, po desetletnem uspešnem izkustvu na področju umetnostne obrti. Več let je bila tudi tajnica obrtne sekcije pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju.

V zadnjih štirih letih se je Silva Bogatec iz svoje notranje potrebe v celoti posvetila študiju ikonopisja pri jezuitu patru Egonu Sedlerju na šoli Saint'Georges v Publieru. Pater Sedler je njen mentor in opravlja umetniško supervizijo nad njenimi res številnimi deli, ki jih poklanja raznim cerkvam. Tako je izdelala pokrivalo za misal v katedrali sv. Justa v Trstu, podobo jeruzalemske Matere božje, ki jo je lani na Marijino vnebovzetje poklonila cerkvi na Tabru, ikono svete Katerine za istoimensko cerkev, ikono svete Evfemije in Tekle za cerkev v Grljanu, ikono svetega Antona egipčanskega za cerkev sv. Antona v Istri in ikono škedenjskega zavetnika za škedenjsko cerkev. Za vzor so ji srednjeveške ikone do 14. stoletja.

Ikonopisje je teološka umetnost in njen izvor sega v začetek krščanstva. Ikono pojmujejo kot neke vrste okno, ki je odprto v večnost. V podobo se navaden človek težko poglobi in veliko odtenkov sploh ne razume, dokler po globokem razmišljanju in kontemplaciji ne dojame božje resnice. Umetnik lahko upodobi ikono le, če najde v sebi notranji mir in podoživlja mističnost božje resnice. Ni naključje, da so se včasih s to umetnostjo ukvarjali menihi, ki so prej bili 40 dni v polnem postu, da so se ustrezno duhovno pripravili.

Ikona je pripomoček za transcendentalno povezavo z bogom in jo karakterizira trojna razsežnost: znanstveno poznavanje, umetniška vrednost in teološka vizija. Kdor podcenjuje katero izmed teh dimenzij, ne more pravilno dojeti pomena ikone. Če zanemarimo teološki aspekt, postane ikona zgodovinski element ali spomenik, ki sicer vsebuje dragocene podatke za zgodovinsko in foklorno izročilo, vendar izgubi svojo duhovno vrednost. Če pa opustimo znanstveni element, zapademo v subjektivizem, ki nam preprečuje, da bi razločevali bistveno od postranskega, tako da tvegamo potvorbo transcendentalne resnice, h kateri ikona teži.

Boris Simoneta

8. KNJIŽNI SEJEM V TURINU

Pohvalne ocene in navdušenje mladih obiskovalcev

Drugi dan turinskega knjižnega sejma je potekal v znamenju lepega, sončnega vremena in tisočev mladih, osnovnošolcev, dijakov in študentov, ki so dobesedno navalili na Lingotto Fiere in preplavili razstavni prostor s svojim iskrenim in doživetim zanimanjem za vse, kar se dogaja.

Letošnji sejem je od samega začetka doživel navdušen sprejem časnikarjev, saj imajo vsi pomembnejši italijanski časopisi samo pohvalne ocene na njegov račun. Medijskim pohvalam so najbolje pritegnili ljudje, saj je četrtkov dan zabeležil kar 19.900 obiskovalcev.

Kongresna dejavnost, ki je v letošnji izvedbi sejma naravnost zadušljiva, pa kakovostno zaostaja za lansko. Spored konferenc, predavanj in vsakovrstnih srečanj je prenatrpan, o čemer vedo najbolje povedati prav časnikarji. Nemogoče je slediti vsemu, čeprav je kongresno središče tako urejeno, da je moč preskakovati iz dvorane v dvorano torekoč kar čez hodnik.

Med zanimivejše četrtkove teme lahko prištejemo razpravo o tem, kaj napraviti z obstoječo ustavo: napisati jo znova, pokrpati jo ali počakati, da se razkorak med njenimi členi in sodobno družbo poveča do skrajnosti? Domenico Fisichella, bivši minister in pripadnik Nacionalnega zaveznistva, ambasador Sergio Romano in jurist Gustavo Zagrebelsky se niso mogli povsem zediniti in so ostali vsak na svojem stališču. Kazalo je, da bo bolj markantno srečanje pisateljev-začetnikov, ki so s svojo prozo oživili italijansko pripovedništvo 90-tih let in ki so dokazali, da je v italijanski družbi še veliko vsebine, ki bi jo kazalo spraviti na papir. Nesporna zasluga italijanskih novincev v pripovedništvu je prav ta, da so uspeli premagati nezaupanje založnikov in bralcev do te zvrsti in da so z vero v literaturo ustvarili nov videz sodobne pripovedniške umetnosti.

Včerajšnji dopoldan pa je v veliki meri potekal v znamenju nobelovega nagrajenca za leto 1986 Wola Soynke. Nigerijski pisatelj, ki trenutno živi v ZDA in predava na harvardski univerzi (»Mi lahko vi poveste, kam naj se odselim junija, ko mi bo poteklo dovoljenje za bivanje,« je hudomušno vprašal časnikarje na improvizirani tiskovni konferenci), je vodil maratonsko srečanje posvečeno karibski literaturi oz. literaturi držav, ki gravitirajo h karibskemu morju. Wole Soynka je veliki duh letošnjega turinskega sejma; že po videzu mogočen in skrivnosten, zna s svojim temparamentom predočiti čar Črne celine in vseh njenih skrivnostnih čarobnosti. Včeraj ga je v veliki dvorani kongresnega centra poslušala večtisočglava množica povečini mladih; ob velikem duhovnu Soynki so bili zbrani Austin Clarke (Barbados), Raphael Confiant (Martinica, »Martinščice«, bi rekel naš slikar Deziderij Švara), Renè Depestre (Haiti), Antonio Olinto (Brazilija), Lisandro Otero (Kuba) in še nekaj drugih Karibčanov.

Skoro istočasno je potekalo srečanje na temo: Do kod je možen razvoj iz krize branja. Najbolj markantna osebnost omizja je bila založnica Giancarla Mursia, ki je polno dvorano očarala s svojim optimizmom, s svojo predanostjo knjigi in z iskreno zavzetostjo, da bi se nekaj napravilo, da bi ljudje brali več, tako bi tudi znižali ceno knjigam, ker bi več prodali. Iznesla je zanimivo zamisel, da bi v kratkem proslavljali tudi svetovni dan knjige (kot je v Španiji že »uzakonjeno«: fant podari dekletu vrtnico, ona pa njemu knjigo).

Vzdušje na prizorišču 8. knjižnega sejma je enkratno; veliki praznik knjige pa se bo nadaljeval do torka, 23. maja.

(ris)

S plesom proti grozotam vojne

Na sceno končno posije žarek svetle luči, vendar da bi bilo sporočilo še jasnejše Luciana Savignano še z besedami izrazi neizpolnjivo željo, da bi se vsi, ki so zapustili napadene domove »vrnili s sprehoda«. Balet »A la memoire«, ki ga je na Mahlerjevo in Bergovo glasbo pripravil koreograf Micha van Hoecke, je namenjen vsem žrtvam vojne na območju bivše Jugoslavije. Gre za izredno pretresljivo, istočasno pa s čisto plesno govorico podano predstavo modernega baleta, ki so jo uvrstili v letošnjo spomladansko glasbeno sezono tržiškega gledališča. Tokratna sezona je bila sicer zasnovana kot prikaz baročne glasbe, vendar pa je uvrstitev nastopa plesne skupine Miche van Hoeckeja z izredno baletnico Luciano Savignano nedvomno velika obogatitev, prireditelji sezon v občinskem gledališču v Tržiču pa so še enkrat pokazali izredno občutljivost do aktualnih tem in poznavanje ustvarjalnega utripa na različnih področjih.

Prizadevanje organizatorjev je takoj nagradilo številno občinstvo, ki je z zasluženim ploskanjem nagradilo nastopajoče. Skupina, ki je nastopila tudi na lanskem čedajskem Mittelfestu, je v Tržiču najprej prikazala koreografijo svojega vodje »Il combattimento di Tancredi e Clorinda« (Spopad med tancredijem in Clorindo, na sliki prizor iz tega baleta) na Monteverdijevo glasbo. Ljubljenka velikih sodobnih koreografov Luciana Savignano je nato nastopila v solo plesu »Luna« (koreografija Maurice Bejart, glasba J. S. Bach). Drugi del sporeda je zapolnil že omenjeni ples »A la memoire«, ki je obenem obsodba vojne, vendar s kančkom upanja na boljši jutri.

Marco Masini drevi v Pordenonu jutri v Caorlah pa zvezdica Ambra

Kako daleč je obdobje, ko je bila italijanska avtorska popevka zaznamovana s citati svetovno znanih poetov, ko so besedila nekaterih pesmi lahko sprožila zanimive kulturne debate.

Televizijska doba je pripeljala tudi v italijansko (in ne samo v to) popevko vrsto novih besed, predvsem pa vsakdanji poulični žargon mladine. Lahko je tudi res, da se z uporabo vsakdanjega besednega zaklada avtor približa nivoju poslušalcev, a to ni povsem razveseljivo, ko nas to spominja na vse nižji kulturni nivo mlajših generacij.

S tem si lahko razlagamo tudi uspeh Marca Masinija (na sliki), ki bo v okviru promocijske turneje zadnjega albuma nastopil drevi ob 21. uri v športni palači v Pordenonu. »Vaffanculo« pred dvemi leti, »Bella stronza« letos so naslovi pesmi, s katerimi je Masini najbolj zaslovel in obenem sprožil val polemik. Morda ga ne gre karati, saj je brez dlak na jeziku povedal le to, kar današnja mladina misli in si njegovi kolegi ne upajo povedati tako direktno. Masini je pred nekaj meseci izdal novo, četrto ploščo z naslovom »Il cielo della Vergine«, katere so prodali že več kot 300.000 izvodov.

Poleg drevišnjega Masinijevega nastopa se nam v prihodnjih dneh ponuja vrsta zanimivih glasbenih prireditev. Prav tako danes se bodo v Celovcu pričele predstave slavnega musicala Cats, ki je marca triumfiral v Milanu. Na razstavišču koroškega glavnega mesta bodo »mačke« gostovale do vključno 1. julija. Predvidene so predstave tako v angleškem kot v nemškem jeziku.

Jutri se bodo najstniki in seveda njihovi starši podali na krajši izlet v Caorle, kjer bo na glavnem trgu nastopila televizijska zvezdica Ambra. V ponedeljek bo v gledališču Miela v Trstu gostovala skupina Laibach. John Bon Jovi pa bo vse svoje italijanske fanse razveselil s koncertom v Milanu v torek, 23. maja.

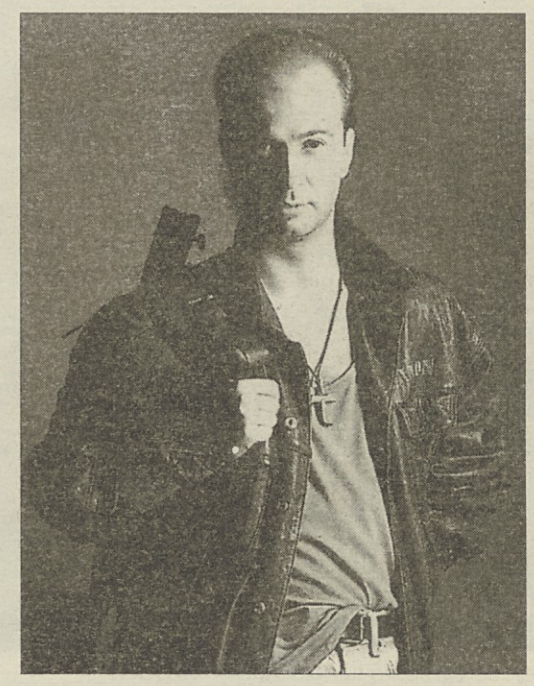

Težje nam bo izbrati koncert v zadnjih majskih dnevih. Izredno natrpan program nas v soboto, 24., vabi v športno dvorano Palaverde v Trevisu, kjer bo ameriški jazz-fusion kitarist Pat Metheny s svojo skupino predstavil zadnji album We Ilve here, v ponedeljek, 29. maja bo v gledališču Toniolo v Mestrah nastopila kantavtorka Tanita Tikaram, dan kasneje pa bo Pino Daniele nastopal na nogometnem stadionu v Bassanu del Grappa.

Zelo pestro bo na zadnji majski dan v parku Galvani v Pordenonu, kjer bomo poslušali angleškega pevca Eltona Johna. Pred njim bo nastopila zmagovalka letošnjega sanremskega festivala Giorgia, ki jo bomo lahko poslušali dan kasneje tudi na odru igralnice Perla v Novi Gorici. Če že smo pri Sanremu, naj omenimo tudi, da bodo zmagovalci festivala med mladimi izvajalci, vokalna skupina iz Campanije Neri per Caso (njihov prvi cd je najbolj prodana italijanska plošča zadnjih dveh mesecev) gostovala 2. junija v disku Hippodrome v Tržiču.

AW

GLASBA / 25 LET GLASBENE MLADINE SLOVENIJE

Pomagala je izoblikovati danes priznane umetnike

LJUBLJANA - Glasbena mladina Slovenije z raznimi prireditvami med 13. in 24. majem praznuje 25 let delovanja. Danes, 20. maja pa je v Ljubljani celodnevno kulturno-umetniško praznovanje. Ob 11.00. uri se bo začelo z otvoritvijo razstave v DSS, nadaljuje se z nastopi mladih glasbenikov, vse skupaj pa bo zaključeno s slavnostnim koncertom ob 20.00. uri v veliki dvorani SF. Nastopili bodo danes priznani umetniki, ki so v svojih študentskih časih tesno sodelovali z GMS. Slišali bomo lahko Trobilni kvartet Gallus, Jerka Novaka, Cveta Kobala, Lada Jakso, Trio Lorenz, Evo Novšak - Houška in pihalni trio Slowind.

Zgodovina glasbenomladinskega gibanja v Evropi se začne že v letih med II. svetovno vojno, uradno pa so leta 1945 ustanovili organizaciji Jeunesses musicales Belgije in Francije. V bistvu precej pozno, leta 1964 seže plemenita ideja pomoči mladim glasbenim ustvarjalcem tudi do Slovenije. Tega leta namreč v Ljubljani organizirajo Glasbeno mladino Ljubljane.

Idejni oče je bil Ciril Cvetko, prvi predsednik dr. Heli Modic. Tudi v Mariboru organizirajo nekaj podobnega, tam deluje društvo glasbenih pedagogov, ki prireja komentirane in programsko usmerjene koncerte.

Vendar to še vedno ni bila Glasbena mladina Slovenije. Na njeno ustanovitev so Slovenci morali počakati do 1969. Takrat Cvetko Budkovič, od 1967 predsednik Glasbene mladine Ljubljane, skupaj s tajnico Janjo Lovrenčič stopi do Iva Tavčarja, predsednika Zveze kulturnih in prosvetnih organizacij Slovenije. Skupaj mu predstavita vse probleme in težave, s katerimi se srečuje GML, na Tavčarjevo pobudo pa izvolijo pripravljalni odbor Glasbene mladine Slovenije. Težave GML Tavčar namreč označi za družbeni problem. Sledijo sestanki, posveti, družbeno moralno in politično podporo za ustanovitev GM pa je dala tudi republiška skupščina in decembra 1969 se rodi organizacija, ki v teh dneh slavi 25 let.

V kratkem se pod vtisom nove ustanovitve državne organizacije ustanovijo še osnovne področne skupnosti, dve tudi v zamejstvu (Trst in Gorica). Izoblikuje se več področij delovanja. Izdajati začnejo revijo, ki nosi ime organizacije, pomagajo pri realizaciji koncertov, že 1970 organizirajo prvo mednarodno izmenjavo - mladi Trio Lorenz skupaj z Evo Novšak - Houška se odpravi na dvomesečno turnejo po Kanadi. Sledi sodelovanje z mednarodno federacijo (Irena Grafenauer leta 1975 na ta način igra prvo flavto v Svetovnem orkestru Mednarodne zveze Glasbenih mladin). V delovanje GM pa se vključijo profesionalni domači orkestri, zazvenijo prve glasbene matineje, kvizi, dobimo prve glasbene izdaje in navsezadnje so zadnja štiri leta tudi organizatorji mednarodnega festivala Druga godba. S svojimi povezavami je GM omogočila mladim glasbenim umetnikom vpogled v ustvarjanje vrstnikov iste generacije, v okviru raznih mednarodnih in domačih glasbenih kurzov pa so organizirali tudi druženja z njimi. S tako širokim spektrom delovanja je GM zasidrana na glasbeno-kulturnem področju prav povsod. Nekaj posebnega pa je tudi to, da danes GM oblikujejo tisti ljudje, ki so pred leti od nje dobivali. Slovenski glasbeni ustvarjalci in poustvarjalci zato morajo biti nekako navezani na to organizacijo ali bolje gibanje, ki živi kot široka družina.

Celoto, imenovano GMS tvorijo manjše, samostojne območne enote. Vsaka posebej oblikuje glasbeno dogajanje na svojem, manjšem območju, vsaka zase najbolje pozna svoje mlade talente in jih preko GMS usmerja na odre širšega občinstva. Posebej omenimo najstarejšo in prvo: Glasbeno mladino ljubljansko, ki je v sredo z nastopom pevskega zbora Veter v Slovenski filharmoniji proslavila 30. obletnico obstoja. Pri GML vsako leto prirejajo razne koncertne cikle. Naj omenimo Jesenske serenade, ki plemenitijo septemberske noči že od davnega 1976 in potekajo na širšem ljubljanskem območju, od gradu Bogenšperk preko manjših atrijskih odrov prestolnice do gradu Grimščе na Bledu in Kosove graščine na Jesenicah. Tu so še komentirani koncerti s simfoniki RTV Slovenija in Slovensko filharmonijo, sprehod skozi zgodovino jazza z Big Bandom in poučna Glasbena popotovanja z orkestrom slovenske policije. Za koncertno vzgojo, ki je prepotrebna za zdrav razvoj vsakega glasbenika, pa prirejajo komorne koncerte, na katere se prijavljajo mladi poustvarjalci prek javnega razpisa.

Po vseh teh uspešnih letih si pri Glasbeni mladini prislužili pestro praznovanje.

Martin Žužek

GM je bila pomembna stopnica k uspehu flavtiske Irene Granfenauer

Umrl Aleksander Godunov

LOS ANGELES (Reuter) - V starosti 45 let je umrl slavni ruski baletnik Aleksander Godunov, ki je v ZDA ostal med gostovanjem Bolšoj baleta leta 1979. Takoj se je pridružil ansamblu newyorškega American Ballet Theatra in v njem plesal tri leta, ko se je preselil v Los Angeles, pa je začel snemati filme; med drugimi je leta 1985 igral s Harrisonom Fordom v filmu Priča in z Bruceom Willisom v Umri pokončno. V Los Angelesu je živel sam, redno ga je obiskovala medicinska sestra - menda je imel v preteklosti težave z alkoholom -, ki ga je v četrtek tudi našla mrtvega v stanovanju. Policijsko poročilo navaja, da je umrl »naravne smrti«.

EVROAGENDA

AMSTERDAM

Grafike Vincenta van Gogha

Vincent van Gogh: Grafische werk. Van Gogh Museum, Paulus Potterstraat 7, Amsterdam, do 27. avgusta, odprto vsak dan med 10. in 17. uro, informacije na tel. 0031/20/570 52 00.

Grafični opus Vincenta van Gogha (1853 - 1890) sestavlja le devet litografij in ena jedkanica, ki kažejo na njegove ambicije na področju grafike. Razstava je prva v seriji van Goghovega muzeja, ki bo namenjena umetnikovim delom na papirju in ki jo bodo realizirali v naslednjih štirih letih. Van Gogh je litografije ustvaril med letoma 1882 in 1885, njegova edina jedkanica pa je študija za znani Portret dr. Gacheta (Na sliki: Žalost, 1882, litografija). **(V. U.)**

BARCELONA

Tatlin v Barceloni

Tatlin. Museu Picasso, Montcada 15 - 19. Barcelona, do 25. junija, od torka do sobote med 10. in 20. uro, nedelja med 10. in 15. uro, informacije na tel. 0034/3/3196 310.

Razstava, ki pomeni doslej najobsežnejši retrospektivni pregled del ruskega konstruktivista Vladimira Tatlina (1885 - 1953), ponuja okoli 200 del (slike, risbe, dela v mešanih tehnikah, rekonstrukcije njegovih izgubljenih del). Pregled pričenjajo zgodnja figurativna dela, nadaljujejo ga dela, ki dokumetnirajo prehod v abstrakcijo, med modeli pa sta prisotna tudi maketa Spomenika III. internacionali in verzija Aviotatlina (Na sliki: Mornar - avtoportret, 1911). **(V. U.)**

PADOVA

Sv. Anton Padovanski se razstavi

I capolavori per sant' Antonio. Museo civico, piazza del Santo, Padova, do 9. julija, od ponedeljka do petka med 9. in 19. uro, sobota in nedelja med 9. in 22. uro, informacije na tel. 0039/49/663 499.

Razstava se osredotoča na vrhunske ikonografske predstavitve enega najpopularnejših frančiškanskih svetnikov in zaščitnika Padove, sv. Antona. Na razstavi so zastopana dela Mantegne, Vivarinija, Piera della Francesca (Na sliki delo iz leta 1468), Tommasa da Modena in drugih slikarjev, pomembnih za zgodovino umetnosti Veneta. Razstava obsega tudi dela nekaterih pomembnih španskih in portugalskih slikarjev. **(V. U.)**

DUNAJ

Španski nadrealizem

Spanischer Surrealismus. Kunsthalle Wien, Karlsplatz, Treitlstraße 2, Wien, do 16. julija, odprto vsak dan razen torka med 10. in 18. uro, četrtek med 10. in 20. uro, informacije na tel. 0043/1/586 97 76-14.

Razstava z več kot 200 deli se osredotoča na fenomen španskega nadrealizma v obdobju med letoma 1924 in 1939 oziroma od uveljavitve avantgarde do obdobja španske državljanske vojne. Obsega slike, risbe in skulpture okoli 45 avtorjev, med katerimi so zastopani Salvador Dalí, Oscar Domínguez, Luis Fernández, Julio Gonzáles, Joan Miró in Pablo Picasso (Na sliki: Akt na belih tleh, 1927). **(V. U.)**

GLASBA / EVROPSKA TURNEJA SKUPINE LAIBACH

Z Natom nad Trst

Uradna fotografija potekajoče evropske turneje skupine Laibach

LJUBLJANA - Skupina Laibach, najuspešnejši slovenski izvozni artikel na področju zabavne glasbe, se bo v ponedeljek, 22. maja med svojo mini turnejo po Evropi ustavila na promocijskem koncertu v tržaškem Teatru Miela. To bo prvi nastop te skupine v Trstu. Predstavljajo studijski album Nato, ki ga je izdala založba Mute oktobra lani. 25. maja jih pričakujejo v Fortess Quefort v Nemčiji, kjer bodo kot glavna atrakcija prvega večera prispevali svoj delež k tridnevnemu festivalu Fetish, v okviru katerega se bodo predstavile tudi nekatere svetovno znane rokerske in elektro-korovske skupine: Danzig, Shock Therapy, Neon Judgment, Test Department in drugi. Prvega julija je napovedan koncert v hrvaški prestolnici, načrtujejo pa tudi nastop v obleganem Sarajevu. **(M. P.)**

FILM / 48. MEDNARODNI FESTIVAL V CANNESU

Od zgodovine, tradicije in mističnosti do rocka in reaggeja sodobnosti

LJUBLJANA - Na otvoritvenem večeru 48. mednarodnega filmskega festivala v Cannesu v sredo - s projekcijo prvega od treh francoskih filmov v tekmovalnem delu programa Mesto izgubljenih otrok (La cité des enfants perdus) Jean-Pierra Jeuneta in Marca Cara, fantastične zgodbe prividov in magije - je bila zvezda predsednica 9-članske žirije, igralka Jeanne Moreau. Že drugič v tej vlogi je pred 2.300 povabljenci predstavila žirijo, ob tem pa poudarila da je v žiriji »stalen občutek izredne in skoncentrirane napetosti«, saj se predvsem bojijo, da ne bi naredili napake.

Že ogled najmanj stotih filmov, od tega 24 v tekmovalnem delu, v 12 dneh festivala je svojevrsten napor. Po svečani sredi, ko so v Cannes prispele tudi prve zvezde - Diane Keaton, Andie McDowell in Sophie Marceau - so se odprla vrata templja sedme umetnosti in v četrtek so se začele projekcije tudi v okviru spremljevalnih sekcij. Teden kritike je v ritmih reggaeja odprl prvenec Kanadčana Stephena Williamsa Edini preživeli (Soul Survivor) o dveh bratrancih v jamajški skupnosti v Torontu. Petnajst dni režiserjev, v katerem bodo predvajali 16 filmov iz 14 držav, in na katerem so doslej odkrili imena kot so Wim Wenders, Jim Jarmusch in Spike Lee, je otvoril prav tako Kanadčan, priznani gledališčnik Robert Lepage s Spovednikom (Le confessionnal). Določeni pogled pa je otvoril britanski film belgijskega režiserja Ula Grosbarda Georgia. V filmu v ritmu rocka igra Jennifer Jason Leigh propadlo pevko, ki se utaplja v alkoholu in drogah ob zvokih Elvisa Costella in Louja Reeda.

Filma, ki so ju v četrtek predvajali v okviru temovalnega dela pa sta bila v povsem drugačnem vzdušju. Souleyman Cissé, Malijec, ki je leta 1987 dobil nagrado žirije za film Yeelen, je v četrtek predstavil film Čas (Waati) počasnega ritma in z odlično fotografijo, v katerem je združil staro afriško kulturo in sodobnost kontinenta, ki je prizadet z revščino in vojnami.Japonski režiser Masahiro Sinoda pa je preko zgodbe o slikarju Sarakuju v istoimenskem filmu podal podobo Japonske 18. stoletja, skozi svet gledališča kabuki, kulture in slikarstva. **(AFP, V. R.)**

JAPONSKA / PRIZNANJA ČLANOV VZVIŠENE RESNICE

Sekta odgovorna tudi za atentat s cianidom

Policija je zbrala dokaze o tem na sedežu pri gori Fuži, kjer so proizvedli posebno plastiko za posode s strupom

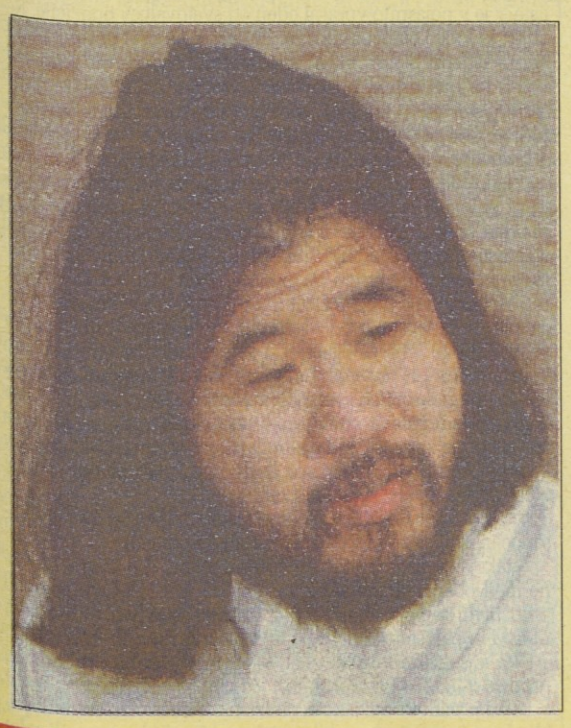

TOKIO - Sekta Vzvišene resnice je odgovorna tudi za spodleteli majski atentat s cianidom na postaji Šinjuku v središču Tokia. To so ugotovitve policije, ki je na sedežu sekte ob vznožju gore Fuži odkrila plastične posode iste vrste kot tiste, ki so jih uporabili pri atentatu. Plastika, iz katerih so izdelane te posode ni v prodaji. Sekta jo je proizvedla v lastnem laboratoriju, zato da bi v posodah lahko hranila natrijev cianid in žvepleno kislino. Snovi bi se vneli s pomočjo tempirnega mehanizma. Atentat je spodletel čisto slučajno: neka čistilka je videla plastični vrečki v moškem stranišču in ju odnesla k vratom, da bi ju pozneje vrgla v smeti. Malo zatem se je ena od vreč vnela, zaradi nepredvidene spremembe položaja pa je mehanizem zastal, tako da je čistilka imela dovolj časa, da je obvestila pristojne oblasti, ki so takoj posegle, ugasile ogenj in preprečile katastrofo. Klimatizacija bi namreč razširila cianidove hlape po vsej velikanski postaji, skozi katero gre vsak dan 2, 5 milijona oseb.

Policija je do odkritja prišla šele po aretaciji vodje sekte Soka Asahare **(na sliki)** in 28 drugih vodilnih osebnosti. Čeprav Asahara molči, so drugi že priznali marsikaj, še zlasti šef kemijskega laboratorija Masami Cučija.

Kar 1.440.000 $

Kar 1.440.000 ameriških dolarjev je v neki lasvegaški igralnici na pokerju prigral Dan Harrington iz kalifornijskega Downeyja, kar je težko ponovljiv rekord. (Telefoto AP)

ZDA / VREME SE JE NAD SEVERNO AMERIKO DOBESEDNO ZAREKLO

Srednji vzhod pestijo zračni vrtinci, jug pa ogrožajo katastrofalne poplave

Do sedaj le pet žrtev, gmotna škoda pa je ogromna in raste iz ure v uro

WASHINGTON - Ameriški srednji vzhod že nekaj tednov pestijo vrtinčasti viharji (tornadi), ki so v zadnjih dveh dneh samo v Tennesseeju terjali tri življenja in več kot petdeset ranjenih. Zračni vrtinci so hudo prizadeli versko skupnost Amish v Ethridgeu, kakih sto kilometrov od Nashvillea. Porušenih je 32 hiš, skupnost pa je ostala brez elektrike. O izpadih električne energije pa poročajo tudi iz drugih krajev, kjer so zračni vrtinci poškodovali daljnovode in električne drogove. Na območju Lawrencea je kar ena tretjina cest neprevoznih, ker so zatrpane z izruvanim drevjem in ruševinami hiš. Zračni vrtinci so pestili tudi Kentucky, le da so tu povzročili predvsem gmotno škodo in nekaj lažje ranjenih otrok, ker jim je tornado odkril streho njihove šole. O izredni moči teh zračnih vrtincev zgovorno priča naš posnetek **(telefoto AP)** iz kentuckyjskega McAfeeja, kjer je avtomobil zračni vrtinec zagnal več sto metrov daleč od porušene hiše, ki je vidna v desnem kotu slike.

Ce Tennessee in Kentucky pestijo tornadi, pa se od Teksasa do Virginije ubadajo s poplavami. Od nedelje je na tem območju padlo od 12 do 25 cetimetrov dežja, tako da ljudje že bežijo iz območij ob Misuriju, ki so ji prizadele poplave leta 1993. Do sedaj sta tu utonili že dve osebi, ki sta se z avtom poskušali prebiti na varno.

ZAIRE / SANITETNI KORDONI ZAUSTAVILI DOTOK HRANE V GLAVNO MESTO

Po virusu ebola sedaj tudi lakota

ŽENEVA, KINŠASA - V Zairu je od 124 uradno okuženih umrlo zaradi virusa ebole že 89 oseb. To je včeraj v Ženevi sporočila Svetovna zdravstvena organizacija, ki je obenem navedla, da se je v zadnjih 24 urah umrljivost povečala s 69 na 72% in da se bo brzkone še povečala. V Ženevi so tudi poudarili, da do sedaj niso zabeležili nobenega primera okužbe izven zairskih meja in da je tudi tu kar 92% okuženih osredotočenih v mestu Kikwitu.

Zaradi ebole pa se sedaj Zaire ubada z novimi težavami. Sanitetni kordoni so res preprečili širjenje epidemije, a so tudi zaustavili pretok hrane, tako da bo 5 milijonov ljudi v Kinšasi kaj kmalu občutilo lakoto. Ta pa že pesti več kot 3 tisoč ljudi iz Kikwita, ki jih je vojska zaustavila pri Mongati.

Medtem pa znanstveni krogi navajajo, da so baje zdravi prenositelji virusa ebole miši, podgane in morda netopirji.

Na sliki (telefoto AP): italijanska nuna, ki še vedo dela v Kikwitu.

ZDA / V VESELJE KREDITORJEV

Nemški poslovnež Schneider je padel v roke zvezni policiji v Združenih državah

MIAMI - Ameriški zvezni policiji FBI je na Floridi uspelo aretirati nemškega poslovneža Schneiderja in njegovo ženo, ki sta se že dalj časa skrivala v Miamiju. Schneider je bil v Nemčiji lastnik velikega nepremičninskega in gradbinskega imperija, ki se je aprila 1994 zrušil in povzročil ogromno škode celotnemu nemškemu gospodarstvu.

Agenti FBI so Schneiderja ujeli pred neko banko v središču Miamija. Bil je v družbi z nekim drugim, za sedaj še neznanim moškim. (Preiskovalci so o njem dejali le, da je italijanski državljan, ki živi v Ženevi.) Schneider in žena, ki so ju zaenkrat zaprli v zvezni zapor v Miamiju, sta že morala pred tamkajšnjega sodnika.

Pri največjem nemškem kreditnem zavodu Deutsche Bank, ki je tudi najbolj izpostavljen Schneiderjev kreditor, so vest o aretaciji sprejeli z zadovoljstvom. Ko je 61-letni poslovnež ugotovil, da je stečaj neizogiben, je pred 13 meseci zapustil Nemčijo, odpotoval v Ženevo, nato v Washington in končno na Florido. Po zadnjih ocenah številni nemški kreditorji čakajo v domovini na povračilo 6, 7 milijard mark.

Strah zaradi ropa v Inturistu

MOSKVA - Moskovski policisti iščejo oborožena moža, ki sta v sredo oropala draguljarno in menjalnico hotela Inturist, nedaleč od Kremlja. Roparja sta ob belem dnevu stopila v halo, prestrašila na desetine gostov, ranila prisotnega policista in nato pobegnila. Luksuzni hotel so v preteklosti obiskovali le tujci, danes pa so med gosti tudi novi ruski bogataši. Do nedavnega je hotel ščitil mafijec Kvantrishvili, ki so ga lani ubili. Rop bi lahko spadal v okvir boja za oblast nad središčem mesta po njegovi smrti.

ČEČENIJA / PREDSEDNIŠKI VETO

Jelcin proti pogajanjem z uporniki

MOSKVA, GROZNI (Reuter, dpa) - Ruski predsednik Boris Jelcin je včeraj z vetom zavrnil parlamentarno zahtevo po brezpogojnem začetku mirovnih pogajanj s čečenskimi uporniki. Kot je sporočil tiskovni urad predsednika, bi izpolnitev te zahteve destabilizirala položaj v Čečeniji.

Uporniški voditelj Džohar Dudajev je zaradi nadaljevanja ruskih napadov zavrnil pogovore s predstavniki novega proruskega čečenskega vodstva. Pogajanja je prejšnji teden predlagal ruski predsednik vlade Viktor Černomirdin. Ruska tiskovna agencija Interfax poroča, da so včeraj najhujši spopadi potekali okoli vasi Seržen-Jurt in Bamut. Poveljstvo ruskih oboroženih sil poroča o štirih mrtvih na svoji strani in o še neugotovljenem številu padlih med čečenskimi uporniki. Naslednji korak pri napredovanju ruskih enot bo najverjetneje strateško pomembni Seržen-Jurt, 30 kilometrov jugovzhodno od Groznega. Vas je že več dni cilj topniških, raketnih in letalskih napadov, predvidoma pa naj bi pehota oporišče upornikov skušala zavzeti v prihodnjih 48 urah. Rusko odločnost, da nameravajo popolnoma »počistiti« vse uporniške položaje, je med svojim obiskom na Kitajskem pokazal tudi obrambni minister Pavel Gračov. Dejal je, da se je pripravljen pogovarjati s poveljniki čečenskih oboroženih sil, če bodo privolili v »popolno prekinitev ognja, kapitulacijo in predajo orožja.«

V čečenski prestolnici Grozni (Foto: Arhiv)

Nočni mir v Groznem kalijo le pijani mladoletni ruski vojaki

GROZNI - Čečenska prestolnica gotovo ni pravi kraj za iskanje praznega stanovanja. Pol ure pred policijsko uro, ta se začne ob devetih, smo bili še vedno na cesti. »Nikar ne ostanite zunaj, ko se stemni. Ruski vojaki streljajo celo v svoje lastne sence,« nas je opozoril prijatelj. Ko je sonce nad porušenim mestom že zahajalo, je bilo na ulicah veliko ljudi, ki so hiteli vsak proti svojemu cilju. Mladoletni ruski vojaki so se nalivali z vodko, na glavi so imeli črne rute, zato so zelo spominjali na pirate.

Občasno so streljali v zrak, med njimi je bil neki orjak, ki se je pretvarjal, da bo izstrelil granato. Avtomobil z razbitim vetrobranskim steklom, preluknjan od izstrelkov, je drvel po ulici. Pogumno smo se odpravili iskat zavetje, vendar smo kmalu ugotovili, da primernega stanovanjskega poslopja v Groznem ni lahko najti. Mladenič, ki smo ga v središču mesta vprašali, kje živijo družine, se je začel krohotati. »Srečen bi bil, če bi ostal le eden od mojih sosedov,« je odgovoril. V nekdaj najlepšem delu mesta, ki mu rusko topništvo prav tako ni prizaneslo, je nekaj hiš kljub uničenju še primernih za bivanje, vendar so večinoma prazne. Pogled skozi prerešetana polkna obiskovalca prepriča, da so tu nekoč živeli premožni ljudje; sredi dnevne sobe stoji razbit klavir, v spalnicah so starinske omare, po tleh ležijo oblačila, ki so jih stanovalci v naglici pustili razmetana po vsem stanovanju. Pred neko drugo hišo je na drevo obešen napis: »Tu živijo ljudje.« Skripajoča vrata nam odpre starejši možak in takoj pove, da v hiši ni več prostora: »Štiri družine smo že vzeli pod streho.« Iz sosednje hiše pride ženska srednjih let - predstavi se kot Tamara - in nas prijazno povabi v hišo. Pravi, da mora pokazati čečensko gostoljubnost. »Vrnite se po koncu vojne. Pripravili vam bomo večerjo in lahko boste ostali pri nas.« Pri sebi ima ključ sosednje hiše, iz katere so se vsi izselili. V njej je vse tako kot nekoč: porcelan na policah, lepo okrašena luč, ki visi nad jedilno mizo, na tleh ležijo biljardne krogle. Na policah je veliko knjig, na stenah visijo slike, na omari je vaza z umetnimi rožami. Tamara nam odpre velika vrata na stopnišču in nas pelje v pritličje, kjer so živele tri družine. Pripravi nam skromen obed iz domačega sira in paradižnika, med jedjo nam pripoveduje o mesecih, ko je mesto obstreljevala ruska vojska. »Ko smo se odločili, da vendarle zapustimo Grozni, je bilo že prepozno, saj so letala mesto nenehno bombardirala. Pove nam, da je bila zadnjič v središču mesta pred desetimi dnevi. Iz predala vzame čiste, vendar malo vlažne rjuhe. Ko odide, zaslišimo streljanje, ki postaja močnejše pozno ponoči. Ruski vojaki obstreljujejo bližnje hribe, ob zori se oglasijo tudi ostrostrelci in nekaj izstrelkov pade tudi na streho; slišati je, kot bi padala toča. Naš voznik »Džokar Musajevič« - ime je dobil zaradi podobnosti s čečenskim voditeljem Dudajevim - hitro vstane iz postelje, ki si jo je postlal na mizi za biljard. »Ostrostelec je nekje blizu,« nas opozori. Šele proti deveti uri zjutraj utihne orožje. V Groznem vlada navidezni mir. Uradnik, ki ga na letališču vprašamo, če so mesto ponoči napadali čečenski gverilci, se le nasmehne. Pove nam, da običajno streljajo pijani ruski vojaki. »Naši fantje so si včeraj nalili preveč vodke. Sledi njihovega streljanja lahko vidite povsod, tudi tukaj. Priznam, da me je bilo pošteno strah.«

Elif Kaban / Reuter

TADŽIKISTAN / MIROVNA POGAJANJA

Najprej je treba skleniti sporazum o premirju

KABUL - Tadžiški predsednik Emamoli Rakhmanov in vodja Islamistične vstaje Abdulah Noori sta včeraj v Kabulu skušala postaviti temelje boljših odnosov, kar vsekakor ni bila lahka naloga, saj vse, kar se dogaja, nasprotuje njunim prizadevanjem. Kot so sporočili iz virov, ki so blizu obema pogajalcema, je bil glavni cilj srečanja v Kabulu predvsem to, da bi se oba tadžiška voditelja seznanila, saj se doslej še nikoli nista osebno srečala.

»Kako naj brata zaupata drug drugemu, če se nikdar ne srečata?« je v pojasnilo vprašal eden od svetovalcev opozicije. Razlike, ki ločijo oba voditelja, so očitne že na prvi pogled. Petinštiridesetletni Noori, vitek, s skrbno oblikovano in negovano brado ter prodornim pogledom, pokrit s tradicionalnim tadžiškim pokrivalom topijem, velja za duhovnega očeta, čeprav je tudi vojaški poveljnik opozicije. Rakhmanov se mu je poklonil z besedami, da je »velika osebnost Tadžikistana«, kot ga je označil pred novinarji. Petdesetletni zajetni Rakhmanov v pretesni obleki s kravato pa prej spominja na funkcionarja, ki je pravkar končal partijsko šolo. Pri pogajanjih je bil navzoč tudi afganistanski predsednik Burhanudin Rabani, prav tako tadžiškega porekla, predvsem pa močno zavzet za mir v Tadžikistanu, saj hoče svoji frakciji Džamiat-i-Islami na severozahodu Afganistana za vsako ceno zagotoviti redni oskrbovalni koridor proti Kabulu. Obe delegaciji sta se nemudoma lotili ključnih vprašanj. Kot pri prejšnjih »uradnih« krogih pogajanj, ki so potekala pod pokroviteljstvom ZN v Moskvi, Teheranu in Islamabadu, se je razprava vrtela predvsem okrog vprašanj premirja in »narodne sprave«, ki bi morala slediti državljanski vojni, v kateri je umrlo več deset tisoč ljudi. Pogajalska izhodišča opozicije so vsebovala tri ključne zahteve:

- takojšnjo ustanovitev začasne vlade (državnega sveta) v Dušanbeju, ki bi jo sestavljale »nepristranske osebnosti«;
- takojšnjo ustanovitev oboroženih enot, ki bodo razmeščene med obema stranema; te čete naj bi, kot je izjavil eden od predstavnikov opozicije, poleg Rusov sestavljali tudi turški, iranski in pakistanski oddelki ter čete iz evropskih držav;
- takojšen umik ruskih čet, ki so med zadnjim premirjem prodrle v tadžiški Badakshan.

Zdaj je vzdolž tadžiško-afganistanske meje razmeščenih približno petnajst tisoč ruskih vojakov, ki naj bi preprečili vdor islamističnih upornikov z afganistanskega ozemlja. Številni analitiki dvomijo, da bosta obe pogajalski strani v treh dneh dosegli soglasje. Gre predvsem za čiščenje terena pred sestankom v Alma Ati, ki naj bi bil 22.maja, kot je sporočil eden od svetovalcev opozicije. Afganistanske oblasti si prizadevajo, da bi sedanji dogovori ostali tajni. V kabulskem hotelu Interkontinental mrgoli agentov Khada, obveščevalne službe, ki niti ne prikrivajo, da vlečejo na ušesa vsako besedo, del slišanega pa posredujejo novinarjem. »Večina med njimi so nekdanji komunisti, ki se ne morejo znebiti starih navad« nekdanjega režima, ki so ga mudžahidi premagali aprila 1992, je pripomnil eden od afganistanskih novinarjev.

Hervé Clerc / AFP

Vojaki SND na meji med Tadžikistanom in Afganistanom

SREDNJA AMERIKA

Konec teologije osvoboditve v salvadorski cerkvi

SAN SALVADOR - Monsignor Fernando Saenz Lacalle, vojaški kurat in kritik svobodomiselne teologije, je tudi uradno postal novi salvadorski škof; na ta položaj ga je že prejšnji mesec imenoval papež Janez Pavel II. Njegovo odločitev odobrava tudi konservativna vlada predsednika Armanda Calderona.

Monsignor Saenz je po rodu Španec, v San Salvador, kjer je večina prebivalstva katoliške vere, pa se je priselil leta 1962. Predsednik države je Saenza ob nominaciji označil kot »velikega evangelista in duhovnika, ki je sposoben prispevati k vzpostavitvi tako želenega socialnega miru v državi«. Njegovo imenovanje so z navdušenjem sprejeli tudi drugi člani vladajoče desne stranke Arena in Republikanska nacionalistična zveza. Poslanec René Figueroa je celo izjavil: »To je dokaz, da nas bog še ljubi.«

V dvanajstletni državljanski vojni - končala se je leta 1992 - je bilo ubitih več kot 75 tisoč ljudi. Nekateri cerkveni dostojanstveniki so med vojno in po njej razkrivali grozodejstva, ki so jih zagrešili eskadroni smrti in vojska. Monsignor Oscar Arnulfo Romero, od leta 1977 salvadorski škof, je simboliziral boj cerkve proti uzakonjenemu nasilju in si prizadeval za socialno pravičnost. Umorjen je bil med mašo 24. marca 1980. Posebna komisija, ki je raziskovala njegov umor, je odkrila, da ga je naročil major Roberto d'Aubuisson, ustanovitelj stranke Arena. Ko se je decembra 1992 v državo vrnil vodja gverilskih upornikov, je najprej obiskal Oscarja Arnulfa Romera. Slednji je tik pred smrtjo izjavil: »Če bom umorjen, bo boj, ki sem ga začel, nadaljevalo ljudstvo.« Vojska je med državljansko vojno večkrat obsodila cerkev, da ščiti gverilce. Veliko duhovnikov, ki niso bili na strani vojske, je bilo umorjenih; svetovno javnost je najbolj pretresel umor šestih jezuitov v univerzitetnem naselju novembra 1989. Monsignor Saenz je skupaj s svojim namestnikom, monsignorom Gregoriom Roso Chavezom, nadaljeval delo monsignora Artura Rivere y Damasa, ki je umrl za posledicami srčne kapi. Ker si je prizadeval za mir, so njegovi nasprotniki poudarjali, da so njegove pridige preveč politične, preveč levo usmerjene. Salvadorska cerkev je namreč v prvem krogu predsedniških volitev aprila 1994 svarila pred nevarnostmi, če bodo volilci glasovali za Armanda Calderona, kandidata stranke Arena. Po imenovanju je novi 62-letni salvadorski škof napovedal, da se ne bo vmešaval v politiko: »Za zlo, imenovano teologija osvoboditve, ki kaže značilnosti nasilja, v Salvadorju ni več prostora.«

Francis Kohn / AFP

MEDNARODNA SKUPNOST UPA NA NOV ZAČETEK MIROVNEGA PROCESA NA BALKANU

Ugodna ponudba za Miloševića

BEOGRAD (AFP) - Srbski predsednik Slobodan Milošević se ukvarja z mislijo, da bi priznal mednarodne meje Bosne in Hercegovine, če bi mednarodna skupnost delno odpravila sankcije zoper ZR Jugoslavijo (Srbijo in Črno goro), so sporočili iz dobro obveščenih virov v Beogradu. Intenzivna pogajanja, ki so ta teden potekala med srbskim predsednikom in Robertom Frasurom, ameriškim predstavnikom skupine za stike (ki jo sestavljajo ZDA, Rusija, Francija, Nemčija in Velika Britanija), so, kot poročajo omenjeni viri, dosegla precejšen napredek.

Milošević bo moral do naslednjega sestanka z ameriškim predstavnikom preučiti različne možnosti, saj se bodo pogovori v nadaljevanju osredotočili predvsem na vprašanje, za koliko časa in na katerih področjih bodo sankcije odpravljene.

Uradni jugoslovanski mediji o tem sestanku, ki je bil v zadnjih treh tednih že peti zapored, niso poročali. New York Times pa je včeraj potrdil, da so ZDA Miloševiću predlagale novo ponudbo, o kateri se je Frasure s srbskim predsednikom pogovarjal že dvakrat, v torek in sredo. Kot piše omenjeni časnik, naj bi v skladu z najnovejšim načrtom za dvesto dni odpravili vse gospodarske sankcije, razen prepovedi uvoza nafte in orožja. Britanski zunanji minister Douglas Hurd je v sredo v Washingtonu izrazil upanje skupine za stike, da bo Milošević priznal Bosno in Hercegovino, kar bi po njegovem pomenilo pomemben korak proti koncu utvar o združitvi bosanskih Srbov z matično Srbijo.

Za Beograd naj priznanje mednarodnih meja BiH ne bi pomenilo tudi priznanja sedanjih sarajevskih oblasti in njihove suverenosti nad celotnim ozemljem te nekdanje jugoslovanske republike, opozarjajo v beograjskih diplomatskih krogih. Predvsem naj bi omogočilo postopno uveljavljanje tistega mirovnega načrta, ki ga je pripravila skupina za stike pred skoraj enim letom in po katerem bi 51 odstotkov ozemlja pripadlo hrvaško-muslimanski federaciji Bosni in Hercegovini, 49 odstotkov ozemlja pa bosanskim Srbom, ki zdaj nadzorujejo sedemdeset odstotkov ozemlja. Obe strani naj bi potem vstopili v nekakšno ohlapno zvezo.

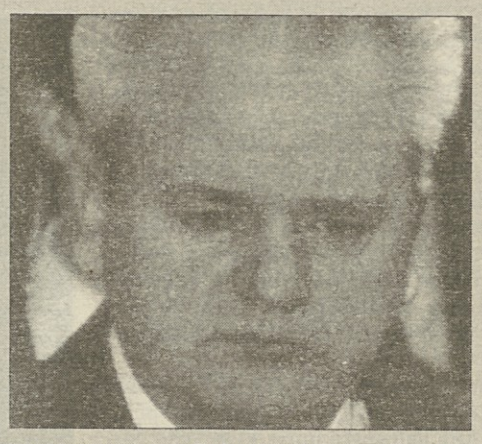

Srbski predsednik Slobodan Milošević

Vodja bosanskih Srbov Radovan Karadžić je že večkrat izjavil, da takšni zvezi ne bo nasprotoval, če bo prej prišlo do formalnega priznanja (enostransko razglašene) Republike Srbske (RS). Včeraj je v Parizu tiskovni predstavnik francoskega zunanjega ministrstva potrdil, da pogajanja o beograjskem priznanju Bosne in Hercegovine napredujejo. Poudaril je, da so naloge Frasura »soglasno in natančno opredelili« na sestanku političnih direktorjev vseh petih članic skupine za stike, ki je bil 12. maja v Frankfurtu.

V Londonu pa je David Owen, sopredsedujoči Konference o nekdanji Jugoslaviji, ugotovil, da obstaja upanje, saj sta tako Velika Britanija kot Francija prepričani, da bi to priznanje pomenilo začetek mirovnega procesa. Če bi Milošević to zares storil, priznanje sicer ne bi imelo »neposrednega in takojšnjega učinka na položaj v Sarajevu«, pomembno pa bi vplivalo na celoten mirovni proces in spodbudilo neposreden dialog med srbskim in bosanskim predsednikom.

NEMČIJA / POSLEDICE VOLITEV

Prva glava na tnalu je Kinklova

Medtem ko so nedeljski volilni rezultati v Severnem Porenju-Vestfaliji in Bremnu v nemški socialni demokraciji sprožili razpravo o »rdeče-zeleni« nemški politični prihodnosti, to je o oblikovanju levosredinskega bloka, ki naj bi zaradi izjemnega uspeha Zelenih - ti so tretja najmočnejša nemška stranka - postal alternativa sedanji konservativno-liberalni koaliciji, v liberalni stranki že izrekajo prve mandatne kazni. Klaus Kinkel prihodnji mesec na kongresu nemške liberalne stranke (FDP) v Mainzu ne bo več zahteval, da mu delegati obnovijo mandat strankinega predsednika; pač pa bo svoje napore osredotočil - kot je povedal sam po srečanju strankinega vodstva in po pogovoru s kanclerjem Kohlom - na dolžnosti, ki jih ima kot podkancler in zunanji minister.

Kinkel, ki je zdaj star oseminpetdeset let, je maja 1992 postal naslednik Hansa-Dietricha Genscherja na čelu bonskega zunanjega ministrstva, junija 1993 pa je prevzel še položaj strankinega predsednika, ki ga je imel dotlej v rokah nekdanji nemški gospodarski minister grof Lambsdorff. Ta se je moral svojemu položaju odreči zaradi nedopustnih nakazil neobdavčenega denarja nemških gospodarskih koncernov v strankino blagajno, pri čemer pa mu niso mogli dokazati, da se je tudi osebno okoristil. Poudarjena značilnost generacije Genscherjevih in Lambsdorffovih političnih sinov in vnukov je ambicioznost in med strankarskimi yuppiji je bil umik obeh političnih starost povod za tako grobe intrige, da so za zaprtimi vrati padale hude besede in tekle tudi grenke solze, kar na poseben način priča o krizi, v kateri se je znašla liberalna stranka. Kinkel, katerega staž v stranki je bil izjemno kratek, je sredi teh obračunov lahko prišel na čelo stranke zaradi dveh dejavnikov: zato, ker v te spletke ni bil neposredno vpleten, in zato, ker je v takšnem položaju užival zaupanje obeh starost, ki sta se umikala z operativnih položajev, zaupanje Genscherja in Lambsdorffa.

Znotraj stranke je bil Klaus Kinkel že nekaj časa pod pritiski zahtev, naj se umakne in vodenje prepusti drugim, predvsem mlajšim politikom. Pritiskom se je doslej uspešno izmikal, vendar pa je veliko psov lisičja smrt: številke so namreč neusmiljene in stranko kar silijo k temu, da dokončno najde grešnega kozla, ki ga je začela iskati že na svojem zadnjem kongresu, ki se je sprevrgel v žalostno predstavo notranjih sporov. Volilna poraza, ki ju je FDP zabeležila v nedeljo, sta število porazov zaokrožila na ducat. Odkar je Kinkel na čelu stranke, je ta zabeležila le dva volilna uspeha: prvega na oktobrskih volitvah v bundestag, kjer pa se ima za rešitev po vsej verjetnosti zahvaliti tudi zaveznikom iz vrha krščanskodemokratske stranke; in februarja na deželnih volitvah v Hessnu. EFP je tako s svojimi poslanci razen v bundestagu navzoča le še v petih od šestnajstih nemških deželnih parlamentov. Zdi se, da jo zapuščajo tudi klienti, ki jih je vedno iskala predvsem med veliko in srednjeveliko industrijo ter med dobro plačanimi pripadniki svobodnih poklicev, ki tradicionalno podpirajo stranke, ki zagovarjajo omejevanje državnega intervencionizma ter predvsem omejevanje obsega obdavčevanja. Ker je bil njen obstoj vedno zelo odvisen od udeležbe na oblasti, bije zdaj stranka boj za preživetje. Na roko ji gre dejstvo, da je od zadnjih volitev v bundestag minilo šele dobrega pol leta. Pač pa ji ne gre na roko pritisk, pod katerim se je zaradi poraza liberalcev znašla nemška krščanska demokracija, združena v sovpregi CDU/CSU. Medtem ko je bila bavarska CSU v koaliciji tradicionalno nasprotni pol liberalcev ob vrsti pomembnih političnih tem (represija in pooblastila represivnih organov, politika do tujcev in azilantov, odprava plodu itn.), se je Kohlova CDU vselej zavedala, kako pomemben je za oblikovanje koalicije meščanskih strank tisti segment volilcev, ki jih je »pokrivala« FDP. Pred Kohlom, ki bo moral čez poldrugo leto sredi legislature že zaradi svoje starosti razmišljati predvsem o lastnih naslednikih, je zaradi krize FDP še dodatna »strateška« težava: odločiti se bo moral, ali naj CDU še naprej računa na zavezništvo z liberalci ali pa naj začne osipajoči se volilni rezervoar liberalcev vezati nase - in tako sama prispeva k »zgodovinskemu zatonu« FDP. Seveda bi lahko tudi CDU začela razmišljati - kar nekateri pragmatiki v njenih vrstah in na lokalni ravni že počno - o sodelovanju z Zelenimi, vendar pa sodi takšno koaliranje za zdaj še vedno v politično fantastiko.

Marjan Sedmak

FRANCIJA / PO IMENOVANJU NOVEGA KABINETA PREMIERA ALAINA JUPPÉJA

Vlada, ki je skoraj popolna

PARIZ - Francoski predsednik vlade Alain Juppé, ki je napovedal odločen boj proti brezposelnosti, je v petek požel veliko pohvalnih besed o sestavi svoje nove vlade, ker je v njej precej žensk. Deležen je bil tudi nekaterih kritik, češ da je njegov kabinet prevelik.

Predsednik Francije Jacques Chirac je v četrtek imenoval 42-člansko proevropsko usmerjeno vlado, in tako potrdil nadzor obeh konservativnih strank na vseh ravneh - od lokalne do narodne skupščine in predsedniške palače na Elizejskih poljanah.

V Juppéjevi vladi je dvanajst žensk, v Balladurjevi, kjer je bil Juppé zunanji minister, pa so bile le tri. Povprečna starost je 48, 6 leta, kar pomeni, da se je vlada v povprečju pomladila za štiri leta. Konservativni pariški dnevnik Figaro je v včerajšnjem komentarju na prvi strani zapisal, da ima »Juppéjeva vlada skoraj vse, da bi razveseljevala«, pri tem pa ima posebno težo tudi ravnovesje med neogolisti in centristi.

Juppé je včeraj v radijskem intervjuju izjavil, da bo v bitki za nova delovna mesta ukrepal »hitro in trdo«. »To je vojna napoved brezposelnosti,« je dejal.

Alain Madelin, novi finančni in gospodarski minister, je v petek znova potrdil, da je francoski frank stabilen. Ob slovesnem prevzemu dolžnosti se je strinjal s svojim predhodnikom Edmondom Alphandéryjem in desetletja staro francosko politiko, da je frank vezan na nemško marko. Politični analitik Philippe Alexandre pa je v petek izjavil, da se bo morala vlada, ki ima preveč članov, soočiti s problemom odgovornosti. Ministri bodo drug drugemu hodili po prstih, meni Alexander. Tako napoveduje nesoglasja na primer med skrajno liberalnim Madelinom in Jeanom Arthuisom, ministrom za gospodarski razvoj in načrtovanje, ali med ministrom za delo Jacquesom Barrotom in vplivno državno sekretarko za zaposlovanje Anne-Marie Couderc, ki poroča neposredno premieru Juppéju in ne ministru Barrotu.

Alain Madelin in Edmond Alphandéry (Telefoto: AP)

Levičarski dnevnik Libération pa je včeraj zapisal, da nova vlada prinaša generacijsko spremembo in pomeni »upokojitev krokodilov, pokopališče slonov«. To je prvič, da je premier pri sestavljanju vlade izpustil veterane, piše pariški Libération, ki obžaluje edino izjemo: 68-letnega Bernarda Ponsa, ministra za transport in javna dela. Dnevniki France Soir, Le Parisien in InfoMatin so na svojih naslovnicah objavili fotografije ženskih članic vlade. Francija po odstotnem deležu žensk v politiki močno zaostaja za evropskim povprečjem.

Alister Doyle / Reuter

O čem pišejo drugje po svetu

O srečanju Kohl-Chirac v Strasbourgu

»Posamezne osebe odhajajo, toda par ostaja: Francija in Nemčija imata podobne interese glede prihodnosti. Tega se zavedajo tako v Parizu kot v Bonnu in to tudi kažejo. Jacques Chirac je s tem, da se je že drugi dan po svoji zaprisegi srečal z nemškim kanclerjem Kohlom, izkazal kontinuiteto s svojim predhodnikom. Toda razen spoštovanja tradicije je tukaj v igri še nekaj: sestanek med Kohlom in Chiracom je bil nujen zaradi trenutne politične situacije. Prijaznost in dokazovanje prijateljskih odnosov ne moreta biti najpomembnejša dejavnika, saj je v ozadju še veliko nejasnosti. Nemčija se na primer sprašuje, v kolikšni meri se bo novi francoski predsednik zavzemal za nadaljnjo gradnjo Evrope... Negotovost vlada tudi na drugi strani Rena in drugod, saj se Evropejci sprašujejo, ali so socialne reforme združljive z izjemno strogo francosko monetarno politiko.« **(La Croix, Pariz)**

»Okrog srečanja med Chiracom in Kohlom je bilo veliko razburjenja. Simboliko njunih pogovorov so si v obeh glavnih mestih razlagali kot znak, da Chirac francoske zunanje politike ne namerava radikalno spremeniti. Lahko namreč izhajamo iz tega, da se bosta Chirac in njegov premier Juppe zavzemala za evropsko integracijo, še naprej močan frank in partnerstvo z Nemčijo. Velika Britanija se lahko osredotoči na zadeve, v katerih se Majorjeve in Chiracove zamisli ujemajo. Oba si namreč prizadevata za zmanjšanje oblasti Evropske komisije. Chirac, najbolj očiten "pro-američan" med vsemi predsedniki pete republike, se zavzema tudi za nadaljnjo integracijo Francije v zvezo Nato. Ta prizadevanja ne bodo ogrozila nemško-francoskega partnerstva. Velika Britanija bo morda ugotovila, da ima evropski trikotnik Bonn-Pariz-London, zdaj ko je v Franciji zavladal Chirac, enako dolge stranice.« **(The Times, London)**

O položaju francoskega premiera Juppeja

»Za uresničitev Chiracovega predvolilnega programa, ki gotovo ni blestel s konkretnimi predlogi, je zdaj odgovoren predvsem novi francoski premier Juppe... Če kmalu ne bo konkretnih rezultatov in če se bo kupna moč Francozov še naprej zmanjševala, bodo volilci postali nestrpni. Juppe mora računati s tem, da ga bo Chirac uporabil za "varnostni ventil" ali grešnega kozla. Po francoski ustavi namreč predsednik ni odgovoren za vladno politiko, čeprav ima vse niti v rokah prav on. Tovrstna situacija bi lahko že kaj kmalu pripeljala do določenih napetosti.« **(Basler Zeitung, Basel)**

O odstopu Klausa Kinkla s položaja predsednika stranke FDP

»Nemški liberalci so v zadnjih dneh govorili predvsem o tem, da kljub hudim volilnim porazom njihove stranke, ne nameravajo razpravljati o spremembah v vodstvu stranke. Tudi Klaus Kinkel je izključil možnost svojega odstopa. Zdaj pa se je vodja liberalcev osebno podal v ofenzivo in dal na razpolago svoj položaj. Sprašljivo pa je, ali bo Kinkel s to potezo pomagal liberalni FDP. Zamenjava na vrhu stranke nemškim liberalcem še ne bo prinesla novih glasov, ki jih nujno potrebujejo za svoje politično preživetje. Za slednje so namreč potrebna korenite spremembe v strukturi stranke.« **(Die Presse, Dunaj)**

»Kaj boš pa zdaj, FDP? Na naslednjem strankarskem kongresu bo veliko govora o tem, na kakšen način lahko - čim prej - znova izostrijo liberalni profil stranke. Toda s čim? Morda bodo liberalni FDP zavladali tisti možje, ki že nekaj časa s svetlečimi očmi gledajo čez mejo v Avstrijo, kjer tamkajšnji - tako imenovani - svobodnjaki s svojim zelo desničarskim programom žanjejo velike uspehe. Se bo moto FPD torej glasil: zamenjajmo Kinkla za Haiderja...? Tako korenitih sprememb stranka gotovo ne bi preživela. Zna se pa tudi zgoditi, da bodo poslanci nemških liberalcev rekli, da vzrok smrti v končni fazi sploh ni pomemben.« **(Süddeutsche Zeitung, Hamburg)**

Izrael zavrnil pogovore o prihodnosti Jeruzalema

JERUZALEM - Izrael je včeraj vnovič zavrnil palestinski predlog za začetek pogajanj o prihodnosti in statusu mesta Jeruzalem. »Najprej je treba izpeljati tisto, o čemer smo se dogovorili in sporazumeli,« je izjavil izraelski zunanji minister Šimon Peres. Izrael se bo zato v skladu z mirovnim sporazumom, ki sta ga septembra 1993 v Washingtonu podpisala izraelski premier Jicak Rabin in vodja Palestinske osvobodilne organizacije Jaser Arafat, zaenkrat pogovarjal samo o širitvi palestinske avtonomije na Zahodni breg in o izvedbi palestinskih volitev. Pogajanja o statusu »svetega mesta« pa naj bi se začela šele maja prihodnje leto.

TAJSKA / ŽE JULIJA PREDČASNE PARLAMENTARNE VOLITVE

Premier razpustil parlament

BANGKOK (AFP) - Tajski premier Chuan Leekpai je včeraj razpustil parlament in razpisal nove parlamentarne volitve, ki naj bi bile 2. julija, ter tako preprečil razpad vladne koalicije. Po odloku kralja Bhumibola Adulyadeja, ki ga je podpisal tudi Chuan Leekpai, je bil parlament razpuščen zaradi velikih razhajanj med političnimi strankami, ki so grozila, da bodo povsem ohromila delo vlade in ustavila demokratične procese v državi.

Premier se je odločil za ta ukrep, potem ko je stranka Palang Dharma (PDP), članica vladne koalicije, sklenila, da ne bo podprla vlade pri glasovanju o njeni zaupnici. Vodja PDP Chamlong Srimuang, ki je hkrati podpredsednik vlade, je včeraj zjutraj sporočil omenjeni sklep svoje stranke. Ker se bo PDP vzdržala, se je vlada znašla v težkem položaju, saj ji je formalno ostalo le 155 glasov. V nasprotnem primeru glasovanje o zaupnici vladi ne bi predstavljalo resne grožnje premieru, saj zaseda opozicija v 360-članskem tajskem parlamentu le 159 sedežev, za nezaupnico pa bi jih morala zbrati več kot polovico, torej vsaj 181.

Razpustitev parlamenta z napovedjo predčasnih volitev pa je pokopala tudi upe, da bi Chuan lahko postal prvi civilni predsednik tajske vlade, ki bi svoj štiriletni mandat pripeljal do konca, zlasti še, ker je vojska večkrat poudarila, da se ne bo vmešala v politično dogajanje. Chuan je vodil koalicijsko vlado, ki jo je sestavljalo pet strank, od septembra leta 1992, ko je vojska zadušila množične nerede in so bile razpisane volitve. Od takrat je trikrat spremenil sestavo vlade; zadnjič 12. decembra lani, ko se mu je posrečilo ohraniti koalicijo tako, da je Stranko novega upanja (NAP) zamenjal s stranko Chart Pattana.

Opozicija je nemudoma protestirala proti datumu napovedanih volitev, 2. julija, češ da je rok prekratek, saj bi po sedanji zakonodaji od razpustitve parlamenta do volitev moralo preteči najmanj 60 dni. »Datum je po vsej verjetnosti izbran zato, da bodo na volitvah pridobile več glasov največje in najbolj organizirane stranke, se pravi tiste, ki so že zdaj na oblasti,« je ocenil neki tuji opazovalec. Premier se je po pogovorih s kraljem že sešel z najpomembnejšimi predstavniki dosedanjih koalicijskih strank, s katerimi naj bi se dogovorili o sestavi nove, začasne vlade.

Novinarji pred predsedniško palačo v Bangkoku (Telefoto: AP)

ČRNA GORA

Pravoslavna cerkev ruši spomenike NOB

PODGORICA - Pred dnevi je v črnogorski javnosti sprožila hudo ogorčenje novica, da so »neznanci« v samostanu Duljevo v občini povsem Budva unicili spomenik Primorskemu bataljonu.

Marmornega obeležja, ki je stalo na samostanskem dvorišču, so se lotili kar z jeklenim drogom in ga razbili na kosce, spominska plošča pa je izginila neznano kam. Liberalna zveza občine Budva je v sporočilu za javnost zapisala, da je bilo to necivilizirano in predrzno dejanje izvršeno po naročilu metropolita Srbske pravoslavne cerkve v Črni gori, kar je sprožilo splošno zgražanje in vrsto ugibanj. Cerkveno vodstvo je očitke zavrnilo s skopo uradno obrazložitvijo, da je bil spomenik »premeščen na ustreznejši kraj«, kar naj bi bila po mnenju cerkve pravzaprav velikodušna poteza.

Neverjetno! Cloveku se kar topi srce spričo tako iskrene skrbi za dobrobit črnogorskega ljudstva in njegove državnosti, ki je SPC načelno sploh ne priznava, saj trdi, da so si črnogorski narod izmislili kominterna, Vatikan, Josip Broz in drugi »zarotniki proti srbskemu narodu«. No, le nekaj dni po tem, ko je cerkev izdala sporočilo za javnost, se je oglasil tudi metropolit Amfilohije Radović in izjavil: »Dokler bom jaz poglavar cerkve, takšni spomeniki nimajo kaj iskati v samostanih.« Takšne besede pa žal niso nič nepričakovanega, če pridejo iz ust Rista Radovića, samozvanega Amfilohija. Gre namreč za prav tistega »božjega namestnika«, ki je že večkrat javno očrnil vse, ki se čutijo Črnogorce in se zavzemajo za svobodno, demokratično in suvereno Črno goro; za človeka, ki že več let, vse odkar je prišel na prestol svetega Petra Cetinjskega, razpihuje sovraštvo in oživlja stare zamere. Metropolit Amfilohije redno obiskuje in blagoslavlja četniška grobišča, podeljuje nazive četniškim starešinam in brez sramu poveličuje ravnogorsko gibanje Draža Mihajlovića.

S svojim neutrudnim delovanjem si je prislužil naziv »Risto Sotona« in postal najpogostejša tema grafitov, ki krasijo pročelja stavb v črnogorskih mestih.

Akcija rušenja in skrunjenja partizanskih spomenikov pod pokroviteljstvom Amfilohija in njegovih se ni začela v samostanu Duljevo, ampak že veliko prej. Že pred štirimi leti je neki gojenec cetinjskega semenišča oskrunil nagrobnik treh znamenitih cetinjskih partizanov, vendar se je Srbska pravoslavna cerkev škandalu izognila s trditvijo, da je bil storilec mladoleten in da je na lastno pest počel, kar je pač počel. Danes seveda ni nobenega dvoma več, da je šlo pri takratnem in vseh poznejših podobnih incidentih za načrtna dejanja, za katerimi se skriva jasna namera - zatreti protifašistično in osvobodilno tradicijo črnogorskega naroda.

Amfilohijevi prsti so po vsej verjetnosti vmešani tudi v rušenje spomenika partizanom na Barutani pri Podgorici, kjer so se lokalni prebivalci zaradi tega incidenta med seboj nevarno sprli in razdelili v dva tabora, med katerima utegne priti celo do fizičnih obračunavanj. Napetost iz dneva v dan narašča, ker je za 28. maj napovedana maša zadušnica za padle četnike in posvetitev njihovih grobov. Razdeljeni na zagovornike in nasprotnike bližajočega se dogodka se sorodniki, sosedje, prijatelji in znanci ukvarjajo samo še s tem, kako naj čimbolje organizirajo oziroma preprečijo ceremonijo. Pozabljene sovražnosti so oživele in se razplamtele.

V takšnih okoliščinah, ki spominjajo na sod smodnika, lahko že najmanjša iskrica povzroči tragedijo. Gospod Jovičević, predsednik lokalne podružnice Liberalne zveze Podgorice, pravi, da skuša njegova organizacija po svojih najboljših močeh miriti strasti. Žal sedanja oblast na čelu z Demokratsko stranko socialistov doslej ni storila ničesar, da bi stopila na prste vandalom, ki uničujejo grobove in spominska obeležja. Tako vladajoča garnitura priliva olje na ogenj četniško-partizanskih sporov, ki so črnogorskemu narodu v zgodovini vselej prinesli samo gorje.

V minulih štirih letih je bilo v Črni gori uničenih več kot sto spomenikov in spominskih obeležij, posvečenih osebnostim in dogodkom iz obdobja narodnoosvobodilnega boja. Niti eden od teh neposrednih napadov na simbole črnogorskega upora proti fašističnemu okupatorju še ni bil kaznovan. Medtem pa si Amfilohijeva SPC - z nesebično pomočjo oblasti - na vse kriplje prizadeva onemogočiti oživitev Črnogorske pravoslavne cerkve, ki jo je regent Aleksander z odlokom ukinil leta 1920. Toda Črnogorcem je težko prepovedati, da bi bili, kar so.

Boško Đukić

Cetinjski samostan

Kiosk, vir preživetja za mnoge Albance

TIRANA - Prihod kapitalizma je v zadnjih letih povsem spremenil življenje povprečnih Albancev. Vsak posameznik se je po svoje odzval na nove razmere. Tisoči so zapustili državo in skušajo svojo življenjsko pot nadaljevati v tujini, predvsem v Italiji in Grčiji. Drugi so okradli državna podjetja in še danes živijo od plena. Za mnoge pa je postala majhna kovinska konstrukcija, ki jo Albanci imenujejo kiosk, osnova za njihovo preživetje. Nastalo je na tisoče kioskov. Albanci so jih postavili, kjerkoli so našli prost kvadratni meter. Povsod jih je veliko - v mestih in vaseh. Ne postavljajo jih le na tržnicah, temveč tudi v parkih ali na pločnikih. S kioski se danes preživlja veliko albanskih družin. Veljajo namreč za sinonim preživetja v novih razmerah svobodnega tržnega gospodarstva.

Perlat Mucu je bil dejaven član komunistične stranke, ko sta z ženo leta 1992 izgubila delo. Tekstilna tovarna, v kateri sta bila zaposlena, je namreč propadla. »To je bil najhujši čas v mojem življenju. Ostali smo brez dela, državna podpora pa je zadostovala le za deset dni,« se spominja Perlat Muco, ki je danes star 40 let. Takrat je imel zamisel, da bi skupaj z neko drugo družino najeli majhen kiosk. Medtem je »podjetje« že zraslo: Muco in njegovi poslovni partnerji imajo obsežno ponudbo blaga, od živil do industrijskih izdelkov. »Zdaj zaslužimo že toliko, da lahko vsak mesec nekaj privarčujemo.« Po uradnih podatkih je samo v Tirani postavljenih tri tisoč kioskov. Skoraj polovica pa naj jih ne bi imela dovoljenja pristojnih oblasti. Albanska vlada je dopuščala »na črno« postavljene kioske, saj je upala, da se bodo tako omilili socialni problemi, ki so posledica velike brezposelnosti. Lani pa so oblasti sklenile, da ne bodo več dopuščale postavljanja novih kioskov. Kljub temu ti še vedno rastejo kot gobe po dežju. »Večina kioskov je v družinski lasti. Služijo kot neke vrste varnostni ventil, ki preprečuje socialne nemire, do katerih bi lahko prišlo zaradi izredno slabih gospodarskih razmer,« pravi Astrit Dragoti iz tiranske mestne uprave. »Veliko imetnikov je grozilo, da bodo svoje kioske branili tudi z orožjem, če jih bo oblast nameravala zapreti. Zdi se, da mesto nima več nadzora nad dogajanjem.« Nekoč so številni kioski kazili podobo Tirane, toda danes njihovi imetniki svoje dobičke pogosto vlagajo v polepšanje »trgovinic«. Albansko vlado po mnenju Dragotijeve kaj malo skrbi za to: »Dokler znajo ljudje sami paziti nase, je vse v redu.« Albanska vlada namreč »gospodarstvo kioskov« v tujini prikazuje kot uspeh gospodarske preobrazbe in svoje liberalne gospodarske politike.

Artur Cekodhima / dpa

NEKJE V EVROPI

Smrt je mojster iz Srbije

BRANKO ŠÖMEN

Nekje v Evropi je za dežjem posijalo majsko sonce: vojna je znova nekje daleč, brezskrbnost se je vrnila na zagrebške ulice. Zmagali smo, je rekel Jure in ko smo se srečali, je vseeno predlagal, da gremo za vsak primer posedet nekam pod streho, pod zemljo, v klet. Z Romom naju je odvlekel čez trg (obrambni minister gospod Sušak se je z ženo in hčerko neprisiljeno sprehajal po trgu bana Jelačića, sprejemal ožarjenih lic čestitke hercegovskih upokojencev, pred Društvom Hrvaških književnikov je sedel novoizvoljeni predsednik gospod Stamać, srebal svojo pijačo in čakal, da mu pristopijo ljudje in se priporočijo za sprejem v Društvo...), v okusno opremljen lokal Palatinum. Bil je poln mladih ljudi, ki so klepetali in pili brezalkoholne pijače. Kdo neki jim daje te precenjene kune, me je prešinilo in skozi glavo sta mi preleteli dve številki: moja tašča, upokojenka v Osijeku dobiva 531 kun pokojnine - ta mesec so dali vsem upokojencem še po 50 kun napitnine! - natanko toliko je bil račun za kosilo, ko sva z ženo povabila na jagnjetino najinega sarajevskega prijatelja Ademirja...

- Zmagali smo, - je radostno ponovil Jure.

- Niste zmagali, zasedli ste samo šesto mesto, ker smo vam mi, Slovenci, dali za vašo Nostalgijo dvanajst točk, vi pa nam samo tri!

- Najhuje je, da je hrvaška žirija razdelila točke tudi francoski in ruski popevki, kar je tipično ritoliznistvo.

- O čem govorita?! Jaz mislim na zahodno Slavonijo in Pakrac... Rom je dvignil roki.

- Oprosti, oprosti. To ni bil boj, to je bila zasedba zasedenega. Priznam, bilo je odlično izvedeno.

- Kaj izvedeno!? Strategija hrvaške vojske je najboljša na svetu.

Vsaj dve stvari smo dokazali: da smo ta tri leta delali na sebi, da smo postali velesila in da smo se do Srbov obnašali korektno.

Fintirali smo, saj smo uro pred napadom na Pakrac napadli tudi Plitvice in Knin. Srbi so začeli umikati svoje vojake na ta področja ter nam tako naredili prazen prostor v Slavoniji.

- Zdaj odhaja od tam kar šestdeset odstotkov Srbov.

- Mnogi imajo krvave roke. Verjemi, da bodo kmalu hoteli nazaj, samo da jih Srbi več ne bodo pustili.

- Vse to je noro. Na koncu bodo dobili Hrvati svoje nazaj, Bosna bo postala samostojna država. Srbija se bo morala sprijazniti, da ne bo nič od Velike Srbije, da bo ostala samo Normalna Srbija. Potem se bo hitro vrnil kapital na Hrvaško in v Bosno. Obnovili bodo hiše, postavili najmodernejše tovarne, jadranski turizem bo znova zacvetel, samo v Srbiji bodo ljudje ostali v starih hišah in tovarnah. Srbija bo postala muzej preživelih idej, balkanskega načina življenja, čista eksotika...

- Kjer bo Bregović imel razpet velik ciganski šotor, v njem bo igral Žikino kolo, cepljeno z sevdahom, Šerbedžija pa bo recitiral svojo poezijo, kako je povsod lepo, doma najlepše...

- Ne vem, če bodo dogodki na Balkanu šli v to smer, - je rekel Rom, ki je imel za bregom vedno svoje literarne kombinacije.

- Prepričan sem, da bodo Slovenci pohiteli Srbom na pomoč. Vedno je od soseda najboljši dososed.

- Življenje treba gledati z različnih zornih kotov. Milošević predstavlja silo, ki zna samo rušiti, podirati. To je destrukcija duha in časa. Tuđman je doslej pokazal, da zna graditi, sodelovati, zato pa je Evropa poskočila, ko je začel tudi on s silo jemati svoje nazaj. V Londonu in Parizu mislijo, da Milošević ni več človek, ki bi bil lahko sobesednik za mizo, kjer se bo v prihodnje rezala torta miru. Balkanska košava ga bo odpihnila. Kot prej omenjeni šotor. Najprej bo izdrla prvi klin, Martićev, nato drugi klin, Karadžićev, in odnesla šotor v Donavo, vrgla v Črno morje.

- Kaj pa če bosta prav ta dva nacionalistična zločinca prevzela vojaško oblast v vsej »vascijeli vaseljeni«!?

- Ne bi se čudil. Srbska zgodovina je polna intrig, revoltov, pučev in atentatov.

- Točno. Smrt je mojster iz Srbije.

Jure in Rom sta me pogledala, kot da sem rekel nekaj nepredvidenega, bogokletnega, kot da sem ušel iz umobolnice, kot da sodim v Vrapče.

- Kaj buljita?! To je samo naslov knjige. Napisal jo je črnogorski pesnik Marko Vešović, ki je ves čas ostal v Sarajevu. Nisem prebral boljšega testamenta o tem, kar se dogaja med Srbi, Hrvati in Muslimani, da o Judih ne govorim. Dokazal je, da nesreča izenačuje ljudi. Zapisal je: postali smo bratje po čakanju granat, po drhtenju pred eksplozijami, po strahu v drobovju za svoje otroke, čigar jokanje niti Bog v nebesih ne bi mogel razdeliti na srbski, hrvaški ali muslimanski jok.

- Prav zaradi tega mogoče Slovenci, pa tudi drugi v Evropi, te vojne ne razumete, - je rekel jezno Jure. Rom pa je pokimal. Oba sta me gledala, ko sem jemal iz torbe knjigo, ki sem jo kupil v zanikrni knjigarni in mi je vrnila vero v bosansko književnost in pokončnost, v sarajevskega avtorja, ki je edini lahko z vso odgovornostjo zapisal, da je smrt mojster iz Srbije. Hotel sem dodati, da je to celo Veliki Mojster, a sem pomolčal in gledal, kako sta prijatelja začela listati knjigo. Jure jo je odprl in začel glasno brati: »Prijatelj iz Beograda je želel slišati, kaj je tokrat storil rušitelj Sarajeva general Mladić. Pa mi je rekel: Mar ni nobene možnosti da pobegneš v Beograd? Jaz pa sem mu odgovoril: Dokler v Srbiji vladajo fašisti iz Leve Reke, lahko pridem v Beograd samo na en način. Na tanku.

oto: Romeo Ibrišević

MENJALNIŠKI TEČAJI

19. maja 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	80,75	81,65	11,30	11,59	7,05	7,50
A banka Koper	-	-	-	-	-	-
A banka Nova Gorica	-	-	-	-	-	-
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	80,60	81,60	11,25	11,60	6,50	7,20
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	80,60	81,40	11,35	11,55	7,00	7,40
Banka Vipa NG, t: 065/ 28-511	80,66	81,44	11,25	11,58	7,02	7,14
Come 2 us *Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12*	81,05	81,30	11,45	11,52	7,10	7,25
Creditanstalt d. d.	80,60	81,40	11,35	11,60	6,90	7,40
Hida, *od 7-19, sob od 7-14*	81,20	81,25	11,46	11,48	7,15	7,20
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	81,16	81,21	11,45	11,47	7,20	7,23
Kompas Hertz Celje *Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15*	80,90	81,30	11,42	11,51	6,90	7,10
Kompas Hertz Velenje *Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13*	80,90	81,30	11,42	11,51	6,90	7,10
Kompas Hertz Idrija *Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15*	80,90	81,30	11,42	11,51	6,90	7,10
Kompas Hertz Tolmin *Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15*	80,80	81,20	11,42	11,51	6,90	7,10
Kompas Hertz Bled *Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19*	80,90	81,30	11,42	11,51	6,90	7,10
Kompas Hertz Maribor *Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13*	80,90	81,30	11,42	11,51	6,90	7,10
Nova kreditna banka Maribor d.d.	80,35	81,65	11,30	11,62	6,60	7,30
Lemo Šempeter,t: 065/ 32-250	80,70	81,43	11,30	11,50	7,03	7,17
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	80,90	81,40	11,35	11,55	6,98	7,30
Poštna banka Slovenije	79,15	81,30	10,70	11,46	6,38	7,28
Publikum Ljubljana, t: 312-570	81,20	81,26	11,48	11,49	7,14	7,19
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	81,00	81,39	11,35	11,50	7,10	7,30
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	81,10	81,50	11,42	11,52	6,90	7,40
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	81,25	81,40	11,46	11,49	6,70	7,20
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	80,00	81,60	11,25	11,65	6,50	7,20
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	80,67	81,39	11,30	11,55	7,05	7,17
Publikum NM, t: 068/ 322-490	80,90	81,25	11,38	11,56	7,10	7,40
Publikum Žalec, t: 063/ 715-114	80,90	81,45	11,42	11,55	6,90	7,45
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	81,10	81,50	11,44	11,55	6,90	7,30
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	81,10	81,40	11,39	11,56	7,10	7,30
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	80,70	81,30	11,31	11,58	6,50	7,20
SKB d.d.,***	80,90	81,65	11,35	11,73	7,00	7,45
SHP Kranj, t: 064/331-741						
SZKB d.d. Ljubljana	80,90	81,38	11,39	11,54	7,06	7,45
UBK Ljubljana, t:061/444-358	80,90	81,70	11,32	11,58	7,00	7,40
Upimo Ljubljana, t: 212-073	81,15	81,19	11,46	11,47	7,15	7,19

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 094 z dne 19.5. 1995 - Tečaji veljajo od 20. 5. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	83,7784	84,0305	84,2826
Avstrija	**040**	**šiling**	**100**	**1153,2664**	**1156,7366**	**1160,2068**
Belgija	056	frank	100	393,8638	395,0489	396,2340
Kanada	**124**	**dolar**	**1**	**85,6719**	**85,9297**	**86,1875**
Danska	208	krona	100	2074,8578	2081,1011	2087,3444
Finska	**246**	**marka**	**100**	**2659,7623**	**2667,7656**	**2675,7689**
Francija	250	frank	100	2284,7196	2291,5944	2298,4692
Nemčija	**280**	**marka**	**100**	**8109,0313**	**8133,4316**	**8157,8319**
Grčija	300	grd	100	—	50,4273	50,5786
Irska	**372**	**funt**	**1**	**—**	**187,3943**	**187,9565**
Italija	380	lira	100	7,0159	7,0370	7,0581
Rep. Hrvaška	**385**	**hrv. kuna**	**100**	**—**	**2263,4283**	**—**
Japonska	392	jen	100	134,3910	134,7954	135,1998
Nizozemska	**528**	**gulden**	**100**	**7245,9871**	**7267,7905**	**7289,5939**
Norveška	578	krona	100	1822,3426	1827,8261	1833,3096
Portugalska	**620**	**escudo**	**100**	**77,2791**	**77,5116**	**77,7441**
Švedska	752	krona	100	1583,0451	1587,8085	1592,5719
Švica	**756**	**frank**	**100**	**9732,4594**	**9761,7446**	**9791,0298**
Velika Britanija	826	funt šterling	1	183,4668	184,0189	184,5710
ZDA	**840**	**dolar**	**1**	**116,5268**	**116,8774**	**117,2280**
Evropska unija	955	ECU	1	149,7778	150,2285	150,6792
Španija	**995**	**peseta**	**100**	**93,2863**	**93,5670**	**93,8477**

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 20. 5. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. 10. 1995:					1,700,000	833,710	799,920	1,633,629
138	98,0835%	94,1082%	96,0958%		170,000	83,371	79,992	163,363

Tečajnica borznega trga

LJUBLJANSKA BORZA — LJUBLJANA STOCK EXCHANGE, INC.

št.: 91 **Datum: 19. 5. 1995**

Vrednost. papir	obr. m.div.	ex kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKC	796	(4.5.93)	12.100		17.5.	11.600	12.100			
PRB	1.000	(6.6.94)	14.717	2,69	19.5.	14.800	14.890	14.890	14.400	10.876
SAL	500	(7)(29.8.94)	20.201	,91	19.5.	20.120	20.300	20.300	20.100	6.060
SKBR	458	(16.5.94.)	33.491	,64-	19.5.	33.270	33.700	34.200	33.200	33.625
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RSO1	8,0	4.(31.12.94)	98,8	,75	19.5.	99,0	99,1	99,0	98,0	11.404
RSO2	9,5	8.(1.10.94)	103,1	,51	19.5.	103,2	103,3	103,4	102,5	29.237
RSO8	5,0	3.(30.11.94)	83,6	,46-	19.5.	82,5	84,0	84,0	83,5	102.309
RS11	7,0	4.(15.1.95)	88,5		16.5.	85,0	97,4			
RSL1D	8,0	4.(31.12.94)	97,7	,53	19.5.	97,2		97,9	97,2	322
RSL2D	9,5	8.(1.10.94)	102,0		17.5.	100,0	104,0			
SKB1	10,0	4.(1.11.94)	95,3	,32	19.5.	94,7	95,5	95,5	95,1	739
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR			11,593	4,97-	19.5.	1.110	12.250	11.610	11.500	522
DAD	10.000	(1.6.94.)	126.845	3,85	19.5.	125.800	127.000	128.200	121.800	36.531
FMD		(8)	16.494	,03	19.5.	16.600	16.990	16.900	16.300	1.798
GPGR			21.500		17.5.	19.350	21.840			
HMER			15.200		15.5.	14.500	15.100			
MKZ	218	(30.3.93.)	9.156	1,89-	19.5.	9.160	9.340	9.200	9.100	3.022
NIKR	4.000	(8)(10.6.94.)	4.483	3,90	19.5.	4.421	4.450	4.600	4.401	16.838
TCTR		(5)	768,7	,03	19.5.	766,0	775,0	770,0	766,0	1.128
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTP	4000	(23.5.94)	36.231	5,98	19.5.	36.010	36.480	36.500	36.000	13.478
PFNP			34.105	,61	19.5.	34.100	34.500	34.200	34.000	1.910
RGSP		(6)	750,0	7,51	19.5.	690,0	899,0	710,0	750,0	8
UBKP			10.368	5,75-	19.5.	10.400	10.900	10.510	10.200	4.023
VIP			40.900		18.5.	40.900	41.100			
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK12,0	4.(1.11.94)		98,0		5.5.	95,5				
OZG	11,0	4.(1.1.95)	88,0	,22-	19.5.	87,9	90,4	88,0	88,0	652
PCE	12,0	6.(1.12.94)	98,7A	,02	19.5.	98,7		98,7	98,7	376
PLJ	12,0	7.(1.1.95)	99,0A		19.5.	98,9		99,0	99,0	27
PGO	10,0	1.(1.6.94)	95,8		17.5.	95,1	98,0			
RSGS1	10,0	4.(1.6.94)	43,0		12.5.	31,0	40,0		38,0	

Tečajnica izvenborznega trga

ŠT. 91/95 - 19. 5. 1995

Vrednost. papir	obr. m.div.	ex kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
ODPRTI TRG C - Redne delnice										
GEAR			4.000A		19.4.	2.000	4.400			
GRDO	119	(8.3.94.)	32.500		31.3.	1.000	8.000			
HBRO			2.900		19.5.	1.551	3.000	2.900	2.900	203
INTR			3.490	,29-	19.5.	3.431	3.490	3.490	3.490	35
RDRO			10.200A	41,38-	19.5.	10.100	16.000	10.200	10.200	1.326
RGSR			501,0	,20	19.5.	470.0	490,0	501,0	501,0	10
ODPRTI TRG C - Prednostne delnice										
HBPO			3.026		18.5.	3.026	3.200			
00KBPI						4.000				
KBPP			30.000		18.4.	20.000	30.000			
UBKC			4.605		17.5.	4.500	5.100			
ODPRTI TRG C - Obveznice										
GORO	10,0	9.(15.1.95)	98,1		16.5.	98,1	100,0			
LOK	10,0	(1.10.94)	86,1		16.5.	86,5	90,0			
MLJO	10,0	(1.4.94)	93,6		17.5.	93,2	96,0			
OSMO	10,0	(1.10.94)	81,0		17.5.	80,0				
OLSO	10,0	81.9.94)	86,0A	,82	19.5.	81,5	86,4	86,0	86,0	940
ONM	11,0	(1.8.94)	88,2		18.5.	87,5	91,1			
OPO	10,0	6.(1.2.95)	86,0		16.5.	84,0	91,9			
UBKK	8,50	2.(15.4.95)	80,0		15. 3.	25,0				
VPIO	10,0	(1.10.94)	98,5		30. 1.	95,0	99,9			
KRATKOROCNI VREDNOSTNI PAPIRJI										
Blagajniski BS v DEM										
60 dnevni (vSIT)			-	-	-	-	-	-	-	-
90 dnevni (v SIT)										
120 dnevni (v SIT)										
Tolarski zapisi z nakupnim bonom										
BNB2 brez nak. bona(1. 6. 95)		(1.6.95)	99,8	,11	19.5.	99,7	99,8	99,8	99,8	24.953
del nak. bona (v SIT) NBS1			59.000a		19.5.	5.910		59.000	59.000	59
del nak. bona (v SIT) NBS2			20.315	2,36	19.5.	20.380	20.580	20.990	20.060	94.018
Dvodelni blagajniski zapisi BS										
150.000 SITskupaj maj										
tolarski del maj			108,6		2.3.					
devizni del maj			108,2		21.3.					
150.000 SITskupaj maj										
tolarski del maj										
devizni del maj										

SBI	19.5.95	prejšnji	d T	d%
	1.182,09	1.170,69	11,40	0,97

Vse pravice pridržane. Opombe: Obveznice, komercialni zapisi in blagajniški zapisi kotirajo v odstotkih (osnova je najnižja nominacija), delnice kotirajo v tolarjih; obveznice kotirajo brez pripisanih obresti; enotni tečaj je izračunan na podlagi tehtane aritmetične sredine; (0) - izkoriščena davčna olajšava; A - aplikacijski tečaj: borzni posrednik je hkrati kupil in prodal isti papir za različni stranki; S - suspendirano trgovanje; Z - zadržano trgovanje; * - dosežena 10-odstotna dnevna sprememba tečaja; ** - dosežena 30-odstotna omejitev - trgovanje je zadržano.
Obveznice z anuitetnim odplačilom glavnice: RS01, RS08, RSL1, SKB1, OZG, PCE, PGO, PLJ, RGS1; ex kupon - številka kupona in datum zapadlosti le-tega; (3) - obveznice kotirajo brez kupona vključno 4 delovne dni pred zapadlostjo le-tega; (4) - dospele obresti od vključno kupona, ki je zapadel 1.3. 93 dalje niso bile izplačane; (5) - od 12.4.94 delnica kotira brez kupona za l.93; (6) - od 26.5.94 delnica kotira brez kupona za l.93 in 92; (7)-izplačilo akontacije dividende za l.94; obr. m. - obrestna mera (obveznice); div. - dividenta (delnice) v SIT, če ni navedeno drugače; max. - najvišji tečaj določenega vrednostnega papirja; min. - najnižji tečaj določenega vrednostnega papirja.

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Nove Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij

Tečaji veljajo od 19. maja 1995 od 00.00 ure dalje

			ZA DEVIZE	
država	valuta	enota	nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	1154,8264	1159,0930
Francija	frank	100	2287,8100	2296,2625
Nemčija	marka	100	8120,0000	8150,0000
Italija	lira	100	7,0344	7,0603
V.Britanija	funt	1	183,7150	184,3938
ZDA	dolar	1	116,6844	117,1155

Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

banka	valuta	nakupni	prodajni
Probanka Maribor	DEM	81,20	81,50
SKB Banka d.d.	DEM	81,20	81,50

Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje.

Tečajna lista za odkup in prodajo deviz podjetij

Tečaj velja dne 20.maja 1995 od 00.00 do 24. ure

banka	valuta	nakupni	prodajni
Bank Austria	DEM	81,20	81,50
Banka Creditanstalt d. d.	DEM	81,25	81,40
Banka Noricum	DEM	81,20	81,50
SZKB	DEM	81,20	81,50
UBK banka	DEM	81,25	81,50

Devizni tečaji za USD, ATS, LIT in CHF so določeni na podlagi srednjih tečajev po trenutno veljavni tečajnici Banke Slovenije, pri drugih valutah pa je razmerje Banke Slovenije povečano oziroma zmanjšano za 0,25-odstotne točke. Tečaji veljajo za odkup prilivov in prodajo deviz do ECU = 30.000 na dan. Pri večjih prilivih in nakupih se tečaj določi z sporazumu.
* Banke, ki objavljamo tečaje, se zavezujemo kupovati in prodajati tujo valuto po objavljenem tečaju in v skladu s tekstom, ki dopolnjuje pogoje nakupa ali prodaje.

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica: tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611 Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

19. MAJ 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1625,00	1692,00
nemška marka	1128,00	1178,00
francoski frank	318,00	331,00
holandski gulden	1008,00	1049,00
belgijski frank	54,80	57,00
funt šterling	2557,00	2661,00
irski šterling	2606,00	2713,00
danska krona	289,00	300,00
grška drahma	7,00	7,30
kanadski dolar	1194,00	1243,00
japonski jen	18,70	19,40
švicarski frank	1352,00	1407,00
avstrijski šiling	160,40	166,90
norveška krona	254,00	264,00
švedska krona	219,00	228,00
portugalski escudo	10,70	11,20
španska pezeta	13,00	13,50
avstralski dolar	1165,00	1213,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	13,50	14,50
hrvaška kuna	300,00	320,00

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

11. MAJ 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,30	8,90
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,60	8,90
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,20
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,10
Italija	Kmečka banka Gorica	13,80	14,60
Italija	Tržaška kreditna banka	13,50	14,50

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

14. MAREC 1995	v DEM		
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4098	-
francoski frank	-	28.0770	-
nizozemski gulden	-	89.1430	-
belgijski frank	-	4.8360	-
španska peseta	-	1.0907	-
danska krona	-	24.8600	-
kanadski dolar	-	0.9945	-
japonski jen	-	1.5464	-
švicarski frank	-	120.0700	-
avstrijski šiling	-	14.2070	-
italijanska lira	-	0.8365	-
švedska krona	-	19.4450	-

KMEČKA BANKA - GORICA

19. MAJ 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1634,00	1679,00
nemška marka	1139,00	1174,00
francoski frank	319,00	334,00
holandski gulden	1012,00	1040,00
belgijski frank	55,00	56,20
funt šterling	2569,00	2659,00
irski šterling	2617,00	2707,00
danska krona	289,00	297,00
grška drahma	7,00	7,60
kanadski dolar	1203,00	1248,00
švicarski frank	1364,00	1394,00
avstrijski šiling	161,00	166,00
slovenski tolar	13,80	14,60

BANKA

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 20. 5. 95

	Nakupni	Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM	*81.22*	*81.50*

2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINSKEGA nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

ljubljanska banka

NOVA LJUBLJANSKA BANKA D. D., LJUBLJANA
PODRUŽNICA MILANO
Piazza A. Diaz 2 Milano
tel.: 0039 2 864 65300 fax: 0039 2 864 65358

MILANSKI DEVIZNI TRG

19. MAJ 1995	v LIRAH		
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	—	1664,760	—
ECU	—	2136,390	—
nemška marka	—	1155,840	—
francoski frank	—	325,880	—
funt šterling	—	2621,160	—
holandski gulden	—	1032,860	—
belgijski frank	—	56,147	—
španska pezeta		13,305	—
danska krona	—	295,770	—
irski funt	—	2668,280	—
grška drahma	—	7,169	—
portugalski escudo	—	11,019	—
kanadski dolar	—	1228,150	—
japonski jen	—	19,186	—
švicarski frank	—	1388,460	—
avstrijski šiling	—	164,390	—
norveška krona	—	259,790	—
švedska krona		225,980	—
finska marka	—	379,300	—
avstralski dolar	—	1195,630	—

ZVEZA BANK CELOVEC

19. MAJ 1995	v ŠILINGIH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	9,9000	10,4000
kanadski dolar	7,3000	7,7000
funt šterling	15,6500	16,4500
švicarski frank	826,5000	858,5000
belgijski frank	33,5500	34,8500
francoski frank	195,0000	203,0000
holandski gulden	616,0000	640,0000
nemška marka	690,1000	716,1000
italijanska lira	0,5980	0,6320
danska krona	176,5000	184,5000
norveška krona	155,0000	162,0000
švedska krona	134,2000	140,8000
finska marka	225,5000	235,5000
portugalski escudo	6,6300	6,9700
španska peseta	7,9800	8,4200
japonski jen	11,3500	11,8500
slovenski tolar	8,70	9,10
hrvaška kuna		

Tečaj velja za 100 enot, pri prvih treh pa za 1 enoto valute.

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

RAI 1

7.00 Otroski variete La Banda dello Zecchino, risanke
9.00 Oddaja za najmlajše
9.30 Koncert godbe italijanske policije
10.20 Dok.: Kvarkov svet
11.00 Predstavitev Genfest '95: 14.000 mladih za združeni svet
11.15 Aktualna odd.: Verdemattina
12.25 Vreme in dnevnik
12.35 Odd. o medicini Check-up (vodi A. Manduca)
13.25 Izžrebanje lota, vreme
13.30 Dnevnik in Tri minute
14.00 Tenis: Mednarodni turnir Italije, moški
15.15 Sedem dni v Parlamentu
15.45 Otroški variete Disney Club, vmes risanke
16.20 Aktualno: Genfest '95
17.55 Izžrebanje lota
18.00 Dnevnik
18.15 Oddaja o zdravju in lepoti: Più sani più belli
19.35 Nedeljski evangelij
19.50 Vreme, dnevnik, šport
20.40 Variete: I cervelloni (vodi Paolo Bonolis)
23.05 Dnevnik
23.15 Posebnosti TG1
24.00 Dnevnik 1 in vreme
0.20 Film: La cattedra (kom., It. '90, i. G. Brogi, C. Bigagli, D. Riondino)
1.50 Proza

RAI 2

6.30 Komični filmi
6.55 Jutranja oddaja Mattina in famiglia, vmes (7.00,7.30,8.00,8.30,9.00, 9.30,10.00) dnevnik TG2
10.05 Aktualne odd.: E' qui la festa?, 10.25 Evropski dnevi, 10.55 Tvoj bližnji, 11.15 Potrebujem te
12.00 Variete: In famiglia
13.00 Dnevnik, športna odd. Dribbling in vreme
14.00 Glasba: Mio Capitano
14.50 Aktualno: Dream Roads
15.35 Izžrebanje lota
15.40 Nan.: Harry in Hendersonovi
16.25 Film: La vendetta degli Apache (vestern, ZDA '65, i. R. Calhoun)
18.05 Sereno variabile
18.45 Nan.: Miami Vice
19.35 Vreme, dnevnik in šport
20.20 Variete: Ventieventi
20.40 Film: Giustizia per un amico (krim., ZDA '93, i. M. Gross, D. Stockwell)
22.20 Aktualno: Profondo giallo (vodi E. Gardini)
23.30 Dnevnik in vreme
23.50 Tedenski dnevnik o programih Laraichevederai
0.20 Nočni šport

RAI 3

6.30 Pregled tiska
7.15 Film: Il gioco delle ombre (dram., It. '90)
9.00 Dnevnik o televizijskih programih
9.30 Film: Buffalo Bill l' eroe del Far West (It. '65)
11.00 Oddaja o kmetijstvu
12.00 Dnevnik
12.15 Film: Un giorno a New York (glas., ZDA '49)
14.00 Deželne vesti, dnevnik
14.50 TGR - Okolje Italija
15.15 Šport: tenis, medarodni turnir Italije, moški
18.50 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.50 Kolesarstvo: Giro di sera
20.15 Tednik TG3 Omnibus
20.30 Aktualna odd.: Ultimo minuto
22.30 Dnevnik, deželne vesti
22.55 Aktualno: Harem (vodi C. Spaak), 23.50 Letti gemelli, filmske novosti
0.30 Dnevnik, pregled tiska, vreme, filmske novosti
1.00 Variete: Fuori orario

RETE 4

7.30 Nan.: Tre cuori in affitto
8.00 Nad.: Manuela
9.00 Variete: Buona giornata, vmes 9.15 Guadalupe, 10.20 Teleprodaja, 10.00 Guadalupe, 10.35 Febbre d'amore, 11.40 Rubi, 12.20 Cuore selvaggio, 13.00 4 x 7, vmes (11.25) dnevnik
13.30 Dnevnik
14.10 Medicine a confronto
16.25 Aktualno: Agenzia matrimoniale, 17.10 Perdonami
18.00 Nad.: Uccelli di rovo, vmes (19.00) dnevnik
19.30 Nan.: Falso arresto
20.30 TV film: L' amore non muore mai (dram., ZDA '92, i. S. Long)
22.30 Film: In viaggio con papà (kom., It. '82, r.-i. A. Sordi, vmes (23.30) dnevnik
0.50 Film: Sottozero (kom.)

CANALE 5

6.30 Na prvi strani
9.00 Aktualno: A tutto volume, 9.30 Nonsolomoda
10.00 Aktualno: Affare fatto - Teleprodaja
10.30 Nan.: Komisar Scali
11.45 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgarbi quotidiani
13.40 Aktualno: Amici, 15.25 Anteprima
16.00 Otroški variete, vmes risanke in nanizanka
17.55 TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00 Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40 Variete: Non dimenticate lo spazzolino da denti
23.00 Dnevnik
23.30 Nan.: Sul luogo del delitto - Lo zio della scimmia
0.40 Nočni dnevnik

ITALIA 1

6.30 Otroški variete
9.30 Nanizanke
11.00 Variete: L' Italia del Giro
12.25 Odprti studio, 12.30 Fatti e misfatti, 12.40 Šport studio
12.50 Variete za najmlajše
14.00 Odprti studio
14.30 Kolesarstvo: 78. Giro d' Italia, 17.00 Studio tappa
18.10 Aktualno: Village
18.20 Nan.: College
19.30 Odprti studio, vreme, 19.50 Šport studio
20.00 Variete: Karaoke
20.45 Film: Double Impact - La vendetta finale (pust., ZDA '91, i. Jean-Claude Van Damme)
22.50 Variete: Girosera
23.20 Film: Bersagli umani (pust., ZDA '91, i. M. Singer, R. Mc Dowall)
23.40 Aktualno: Fatti e misfatti
1.20 Italia 1 šport

TELE 4

13.30 17.45, 19.30, 22.10, 24.00 Dogodki in odmevi
20.30 Nan.: Gavilan, 21.15 The Rookies

MONTECARLO

14.00 18.45, 20.25, 22.30, 1.00 Dnevnik
19.30 Športna odd. Ciclissimo
20.35 Variete: Zvezdniki Bolšoja
23.00 Španski nogomet
1.00 Nočni šport

RAI 3 slovenski program

20.25 **Risanke: Bojan**
20.30 **Dnevnik**

SLOVENIJA 1

07.50 Radovedni Taček, pon.
08.00 Murov živalskem vrtu
08.20 Učimo se ročnih ustvarjalnosti, 20. oddaja, pon.
08.35 Pod klobukom, ponovitev
09.15 Mlada Evropa poje, oddaja belgijskeTV
09.25 Tok tok, za mladostnike
10.10 Zgodbe iz šoljke
10.40 Pogumen kot Lassie, ameriški film
12.10 Gore in ljudje, ponovitev
13.00 Poročila
13.05 Večerni gost: Zorana de Kide, ponovitev
14.10 Malo angleščine, prosim
14.35 Tednik
15.20 Poglej in zadeni, ponovitev
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Svet narave, 8/10 del angleške plz oddaje
18.00 RPL - studio Luwigana
18.45 Hugo, igrica
19.05 Risanka
19.18 Žrebanje 3x3
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
19.52 Utrip
20.10 Križkraž
21.15 Za tv kamero
21.30 Irska, 1. oddaja: Zlati časi Zelenega otoka
21.55 Ozare
22.10 Poročila, šport
22.40 **Sova:** Mancuso, FBI, ameriška nanizanka
23.30 Odbita krogla, ameriški film

SLOVENIJA 2

10.00 Slike na robu, dokumentarna baletna oddaja
11.00 Komisar Rex, ponovitev
11.50 Turistična oddaja
12.05 Sova, ponovitev
14.50 Športna sobota: Košarka NBA - San Antonio: Los Angeles
15.50 Slovenski magazin
16.20 Rim: Genfest '95: Pokažimo zedinjen svet, prenos
17.55 Maribor: Kvalifikacije za EP v odbojki (M)- Slovenija: Francija
20.10 Edinstveni Andy Schmidt, ameriški film
21.50 Koncert Aleksandra Mežka ob proslavi 50 - kletnice zmage
22.20 **Sobotna noč**

KANAL A

10.00 Ponovitve
16.55 Spot tedna
17.00 Na begu, ponovitev filma
18.40 Ameriških deset, glasbena oddaja
19.10 Beverly Hills 90210 III, ponovitev
20.00 Vreme
20.05 Živeti danes, dokumentarna oddaja
20.35 Splošna praksa, 22. del avstralske nanizanke
21.30 **Alamo I**, ameriški vestern
23.00 Vreme
23.05 Dionne Warwick
00.05 Spot tedna
01.40 Erotični film

Koper

15.00 Juke box, ponovitev
16.00 Euronews
16.10 Juke box, ponovitev
17.05 Carlo Goldoni: Sior Todero Brontolon, 2. del
18.00 Slovenski program: TV poper - kabaret
18.45 Primorska kronika
19.00 TV dnevnik
19.30 Jutri je nedelja - verska oddaja
19.40 O. J. - filmi, ki jih ustvarijo otroci
20.10 Euronews
20.30 Po Magellanovih poteh - potovanje okoli sveta v iskanju sledi, 3/5 del dokumentarca
21.20 Achtung baby! oddaja o kulturi, avtor: Roberto Ferrucci
21.50 »Il piacere degli occhi«, tedenska oddaja o filmu
22.20 Vsedanes
22.35 **Odbojka (M)** -kvalifikacije za EP Maribor: Slovenija - Francija

Avstrija 1

10.30 Nekoč je bil človek
11.00 Duck Tales
11.30 Mala trgovina groze
11.55 Serije
14.30 Ljubezen in tako naprej
14.55 Blossom Skoraj takom kot v starih časih
15.20 Parker Lewis Maščevanje je cool
15.45 Knight Rider
16.35 Superman Mister Make Up
17.25 Melrose Place Še enkrat smo jo odnesli
18.10 Beverly Hils 90210 Preizkušnja poguma
19.00 Milijonsko kolo
19.30 Čas v sliki, kultura
19.53 Vreme
20.00 Pogledi od strani
20.15 Ladja sanj Južna Afrika
21.50 Šport
22.50 Čas v sliki
22.55 **Kottan poizveduje** Mabuse se vrne
00.00 Goreča Indija, angleški film, 1959 Igrajo: Lauren Bacall in drugi
01.35 Klic na pomoč Kalifornija, ponovitev
02.20 Melrose Place, ponovitev
03.05 Beverly Hills, ponovitev
03.50 Čas priganja, ponovitev britanskega trilerja, 1989

Avstrija 2

09.05 Vitez iz Falwortha, ameriški film
10.40 James Bond, ponovitev
12.30 Hello Austria, Hello Vienna
13.00 Čas v sliki
13.10 Tretji človek, angleški kriminalka, 1949
14.50 Avstrija II
16.20 Alpe - Donava - Jadran
16.45 Kdo me hoče?
17.00 Čas v sliki
17.05 Ozri se po deželi
17.53 Svetovne religije
18.00 Nogomet
18.30 Sporni primeri
19.00 Avstrija danes
19.30 Čas v sliki, kultura
20.15 Prodana duša, avstrijski film, 1993 Režija: Anton Reitzenstein
21.45 Čas v sliki
21.50 **Rocky V.**, ameriški film, 1990
23.30 Groza pride ob desetih, ameriški triler, 1978 Igrajo: Charles Durning, Tony Beckley in drugi
01.05 Pogledi od strani Videonoč

Hrvaška 1

08.55 Poročila
09.00 Dobro jutro
10.30 Čvekalnica
11.30 Biskvitki, risana serija
12.00 Poročila
12.15 Cesarica, 177. del serije
13.00 Me je kdo iskal?, zabavnoglasbena oddaja
13.50 **Beverly Hills**, 13/30 del serije
14.35 Poročila
14.45 Turbo Limach Show
16.10 Umetnine svetovnih muzejev
16.20 Rim: Genfest, prenos
17.55 Televizija o televiziji
18.15 Prizma, multinacionalni magazin
19.15 Na začetku je bila Beseda
19.30 Dnevnik
20.03 Šport
20.10 Zadnji skavt, ameriški film, 1991 Igrajo: Bruce Willis, Damon Wayans, Halle Berry, Chelsea Field in drugi Joel Hallenbeck, zasebni detektiv, se je že navelical svojega dela in se loteva nalog z omalovaževanjem. V zakonu tudi ni vse v najlepšem redu. Toda ubijejo mu partnerja in to mu vlije novih moči. Igralec nogometa Jimmy Dix ga prepriča, da prevzame primer in kmalu odkrije, da je bil njegov partner vpleten v podkupovalno afero.
23.00 Dnevnik
23.20 Slika na sliko
00.50 Sanje brez meja

Hrvaška 2

13.55 TV koledar
15.35 Briljantina, oddaja za mladino
16.15 Ekran brez okvirja
18.15 Kutina '95: Mali juke box, posnetek
19.15 Risanka
20.10 Tom, humoristična serija (6/12)
20.40 Cro Pop Rock
21.45 Latinica: Hrvaška mladina
22.30 Športna sobota
22.45 **Nočna izmena** Življenje na severu, 77/88 del ameriške serije Državnik novega kova, 10/12 del humoristične serije
00.15 Pozabljeni, ameriški film, 1989

Madžarska

05.30 Vaska TV
06.00 Sončni vzhod, jutranji informativni magazin
08.00 Otroški program
11.00 Življenje v mrazu, serija
11.30 Natura magazin
12.00 Zvon
12.05 Dan, ki je pretresel svet, Lindbergov let
12.10 Vivaldi: Štirje letni časi
12.50 Obrambni dan prenos z letališča
14.35 Cesarski lovci, avstralski film
16.20 Genfest'95
17.50 Pesniški portreti
18.15 Storije
18.30 Kolo sreče
19.10 Pravljica
19.30 Dnevnik
20.10 5 minut proze
20.25 Filmski program
22.00 Pop rock, Griff Gentlemen's
22.35 Rosencrantz in Guildenstern sta mrtva, angl. film

NBC

10.00 Rolonda
11.00 Super prodaja
12.00 Poročila
13.00 Antarktika, dokumentarec
14.00 Ameriška hokejska liga
15.00 Golf
16.00 Mojstri na ledu
18.00 Danes
19.00 ITN novice
19.30 Ushuaia
20.30 Skozi čas
21.30 Govoreči jazz
22.00 ITN
22.30 Večer z Jayom Lenom
00.30 Zlata doba Rock 'n 'Rolla
02.30 Zares osebno
03.00 Najboljše iz Riviere
04.00 Skozi čas
05.00 Enak čas

CNN

14.30 Real News For Kids
15.00 Healthworks
15.30 Moneyweek
16.00 Science and Technology
16.30 Style With Elsa Klensch
17.00 Showbiz This Week
17.30 Diplomatic Licence
18.00 Earth Matters
18.30 Evans and Novak
19.00 World Bussines This Week From London
19.30 Newsmaker Saturday
20.00 Healthworks
20.30 Style With Elsa Klensch
21.00 Your Money
21.30 International Correspondents
22.00 Headline News
22.30 Futurewatch
23.00 Headline News
23.30 Both sides ... With Jesse
24.00 Headline News
00.30 Managing With Lou Dobbs
01.00 Pinnacle
01.30 On THe Menui
02.00 The Big Story
02.30 Showbiz This Week
03.00 Larry King Weekend
04.00 CNN World News
05.00 Capital Gang
05.30 Headline News

DISCOVERY

17.00 Izginjajoči svetovi, film o plemenu Zulu
18.00 Kraljica slonov, film o azijskih slonih
20.00 Gonič, film o govedu
20.45 Nebesne meje, film o vesoljskih plovilih prihodnosti
21.35 Prvi poleti, film o jurišnih letalih
22.00 Detektivi pod drobnogledom, film o privatnih detektivih
23.00 Izginjajoči svetovi, film o plemenu Naga iz Mongolije
00.00 Po letu 2000, oddaja o premičnih učilnicah

SKY NEWS

14.30 The Reporters
15.30 Travel Destinacion
16.30 48 Hours
17.30 Fashion TV
18.00 Live at Five
19.30 Week in Review Uk
20.30 Sportsline
21.00 Sky World News Tonight
22.30 The Reporters
23.30 49 Hours
00.30 CBS Evening News
02.00 Newswatch
02.30 The Reporters
03.30 F.T. West Of Moscow
05.30 Critical Earth
06.00 Newswatch

2/5

TVS 1 10.40

POGUMEN KOT LASSIE, ameriški film, 1946

Režija: Fred M. Wilcox
Igrajo: Elizabeth Taylorm Frank Morgan, Tom Drake in drugi

Tokrat bomo občudovali škotskega ovčarja Billa, enega od Lassievih mladičkov. Zrasel je v divjini, kjer ga je skoraj do smrti zdelal volk. Rešila ga je Kathie (E. Taylor), nato pa ga je za čuvanje čred zdresiral Harry MacBain. Toda ko Billa povozi tovornjak, mu nudi pomoč oficir, ki ga vzame s seboj na fronto. Tu se izkaže. Čeprav ranjen, prenese sporočilo, ki reši obkoljene vojake. Po vojni ovčar Bill spet pobegne in išče svojo gospodarico, deklico Kathie. Da bi preživel, celo kolje ovce in vse kaže, da ga bodo ubili. Reši ga Harry, ki ve za njegovo vojno junaštvo in ovčar Bill končno najde svojo Kathie...

2/5

TVS 1 23.30

ODBITA KROGLA, ameriški film, 1991

Režija: Russell Mulcahy
Igrajo: Denzel Washington, John Litgrow, Ice T, Kevin Pollak, Lindsay Wagner in drugi

Mlad washingtonski policaj spravi za zapahe preprodajalca drog in zločinca, ki ne pozna milosti. Zaradi tega postane junak ameriške predstolnice, obenem pa ambiciozni mladenič začenja kariero okrajnega tožilca. Ko si v istem času uredi družinsko življenje in stopi na politično prizorišče, se mu nekdanji spopad z zločincem nenadoma hudo maščuje. Slednji je presedel sedem let v zaporu in s pomočjo svojih zaveznikov sledil življenju policaja, ki ga je spravil za zapahe. Načrtuje maščevanje...

Denzel Washington

2/5

RAI 3 12.15

ON THE TOWN, ameriški film,1949

Režija: Stanley Donen
Igrajo: Gene Kelly, Frank Sinatra, Vera Ellen, Betty Garrett

Trije mornarji imajo štiriindvajseturni dopust v New Yorku, zato si hočejo poiskati kako dekle. Vsak najprej sreča, nato pa izgubi svojo idealno žensko, vendar se malo pred odhodom ponovno srečajo na vrhu Empire State Buildingsa... Film sta režiserja posnela po muzikalu Adolfa Greena in Betty Comden, ki sta poskrbela tudi za filmsko priredbo.

On The Town je pustil globoko sled v tem žanru, saj velja za nespornega klasika: odlikuje se po neobičajno zapleteni zgodbi in pa zato, ker je posnet izključno v eksterierih. On The Town je prejel dva oskarja za glasbo.

Gene Kelly

KANAL 20.35

SPLOŠNA PRAKSA, avstralska nanizanka, 22. del

Režija: Graham Thorburn
Igrajo: Michael Craig, John McTernan, Sarah Chadwick
Zamenjava spola

James Kennedy se odloči, da hoče postati ženska, kar ljudi v njegovi bližini popolnoma preseneti.. Pri tem mu pomaga dr. Robert Sharp. Ta problem pa povzroči tudi pravi spopad mnenj med samimi zdravniki, so zmožni ali ne narediti takšno operacijo? Tudi sam James ne vidi več prave rešitve - edini možni izhod je samomor... Dr. Steve pa tokrat rešuje ljubezenske težave enega izmed svojih pacientov.

TVS 1 17.10

SVET NARAVE, angleška plz serija, 8. del

Nekaj sto milj od živahnega kanadskega otoka Vancouver leži nenavaden tihomorski otok, ki so ga šele pred kratkim obiskali ljudje. Indijanci verjamejo, da na tem otoku prebivajo duhovi medvedov. Snemalca Jeff in Sue Truner sta prva televizijca, ki sta s kamero raziskala bogastvo divjih živali v gostih otokih, ki pokrivajo Otok belega medveda. Poskušala sta odkriti ozadje indijanskih legend.

Na otoku je zelo veliko ameriških črnih medvedov, vsak deseti pa je bel. Tu so še številna druga presenečenja, bobri, vidre, orli in trop smolnatočrnih volkov. Te živali se ne bojijo ljudi, kajti nikoli jih niso preganjali. Brez strahu se jim približajo in kmalu popolnoma pozabijo na njihovo navzočnost. Turnerjeva sta takoj ugotovila, da lahko tu posnemata zelo nenavaden film. S šestmesečno hčerko in strokovnjakom za medvede Charliejem Russellom so se utaborili na otoku in dve leti spremljali tukajšnje življenje.

2/5

KANAL A 21.30

ALAMO, ameriški zgodovinski vestern

Režija: Burt Kennedy
Igrajo: James Arness, Brian Keith, Alec Baldvin in drugi

Film prikazuje zgodbo o herojskih branilcih trdnjave Alamo, njihovem boju proti mehiški vojski do zadnjega moža, boju, ki jih je postavil na posebno mesto v ameriški zgodovini.

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Sobotna raglja; 9.30 O jeziku; 10.05 Kulturna panorama; 11.00 S knjižnega trga; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Naši poslušalci čestitajo; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Obvestila; 14.05 Poslušalci čestitajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Aktualni mozaik; 18.15 Večerni utrinek; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Klepet doma; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 22.40 Igra; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.30 Sobotni val; 8.40 Koledar prireditev; 9.45 Sobotna akcija; 11.30 Novice, obvestila; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Glasbene želje; 16.35 Popevki tedna; 17.50 Šport; 19.00 Večer z J. Webrom: gost, koncert, country.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 10.05 Zgodnja dela; 11.05 Jazz, blues...; 13.05 Izbrali smo; 14.05 Izobraževalni program;15.00 Slovenski oktet; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Baletna glasba;16.40 Umetni svetovi; 17.00 Glasbeni arhiv; 18.05 Roman; 18.25 Povabilo na ples; 19.30 Falstaff; 22.30 Znamenite prtiture; 23.55 Utrinek.

Radio Koper
(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,6 - 98,1 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 9.30,10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 9.15 Planinska postojanka; 9.45 Du jes!, zabavno in humorno; 10.45 Sobotna terenska akcija; 11.30 Turistična poročila; 12.00 S terena; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Terenska akcija; 13.40 Pet zvezdic; 14.10 Okno v svet; 14.45 Zanimivost; 15.30 Dogodki in odmevi - prenos RS; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Popoldne na MV; 17.30 Primorski dnevnik;19.00 Dnevnik; 19.30 Športni pr. MV.

Radio Koper
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturne aktualnosti; 11.45 Dorothy ed Alice; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Narečna odd.; 14.50 Single tedna; 15.00 Redazione teen; 16.00 Modri val; 18.45 Rigatoni; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

7.00-11.00 Dej nehi no; 8.00 Horoskop; 9.30 Kam danes; 10.15 Novice; 11.05 Notranjsko-kraški mozaik; 12.00 BBC Novice;13.55 Pasji radio; 14.00 13 ožigosanih; 15.00 Vodeni program; 16.30 O kulturi; 17.30 Angleščina, 19.15 Novice; 19.25 Vreme; 20.00 Stampeedo; 22.00 DJ Jernej in hot mix.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.10 Štiri tačke; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.10 Kviz: Z znanjem do izleta; 12.00 Mali oglasi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Pesmi tedna; 18.20 Verska: Pot do luči - Misijon v kranjski dekaniji; 19.30-24.00 Večerni pr.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 10.05 Otroški studio; 10.30 Top 17; 12.05 Sestanek starejših; 13.00 Slovensko-bistriška panorama; 14.10 Od Ptuja do Ormoža; 15.00 iz Slovenskih gioric; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.40 Radio express; 19.30 Športna sobota; 21.00 Lestvica zabavnih melodij; 22.00 Zrcalo dneva; 23.15 Nočni.

Radio Študent

11.00 Curriculum vitae; 17.00 RO: Lisandro Meza; 19.00 TB: John Zorn; 20.30 Afriški Ghost.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 8.40 Revival; 9.15 Filmi na ekranih; 9.25 Potpuri; 10.10 Koncert: Komorni orkester F.J.K.; 11.30 Iz Dopisnic z najbližjega vzhoda; 11.40 Znani ansambli; 12.00 Krajevne stvarnosti: Ta rozajanski glas;12.30 Glasba za vse okuse; 12.45 Primorska poje; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Nediški zvon, nato Glasbeni predah; 15.00 Tu 362875, z vami kramlja S. Verč; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Učenci tekmujejo; 18.00 Mala scena: Srce brez potnega lista (j. Povše,2 . nad.); 18.30 Slov. glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Občine

11.30,15.30, 17.30 Poročila;10.00 Foyer;15.00 Glasba po željah;19.00 Morski val.

Radio Koroška

18.10-19.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

07.00 Video: Weekend Alternative; 10.00 The Worst Of Most Wanted; 10.30 Cik - cak šov; 11.00 Velika slika; 11.30 Hit List Uk; 13.30 First Look; 14.00 Pulse; 17.00 Dance; 18.00 Velika slika; 18.30 MTV News - Weekend Edition; 19.00 Evropski Top 20; 21.00 Unplugged; 23.00 Firs Look, pon.; 23.30 Cik - cak šov; 02.00 The Worst Of Most Wanted; 02.30 Chill Out Zone; 04.00 Nočni video

SKY ONE

14.00 Coca Cola Hit Mix; 15.30 George; 16.30 Tretja kompanija; 17.00 Dogodivščine Brisco Countryja ml.; 18.00 Parker Lewis ne more izgubiti; 18.30 Konjeniki; 19.00 Rokoborba; 20.00 Space Precinct; 21.00 The X Files Reopened; 22.00 Cops I; 22.30 Cops II; 23.00 Zgodbe iz kripte; 23.30 Seinfeld

PRO 7

11.45Parker Lewis; 12.40 Superman - Loisine in Clarkove pustolovčine; 13.35 Potovanje na dno morja, pon.; 15.25 Pro Movie; 16.00 Zlata galeja, ameriški pustolovski film, 1954; 19.00 Risanke; 19.55 Poročila; 20.15 Spomini nevidnega moža, am. komedija, 1987; 22.10 Beg skozi pekel, ameriški akcijski film, 1990; 00.20 Poročila; 00.30 Neusmiljena tolpa ameriški film, 1886; 04.00 Oceanska pustolovščina; 04.50 Poročila; 05.50 Simpsonovi

PREMIERE

15.10 Nogomet; 17.40 Kralj grča, ameriška drama; 19.20 Obličje večnosti, dokumentarni film; 20.15 Karen McCoy - Mačka, am. triler, 1993; 22.00 Boks; 00.05 Sladko ubijanje, kan - britanski film, 1993; 01.35 Kalifornija, ameriški triler, 1993; 03.35 Varanje, ameriški film, 1994; 04.55 Krik golobice, ameriški film, 1992; 06.30 Kapitan Ron

SAT 1

13.25 Catwalk - skupina hoče na vrh, 6/29 del ameriške hum. serije; 14.20 Vse razen ljubezni; 16.50 Pojdi na vse!; 18.00 Nogomet; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Steinerjeva glasbena parada; 22.00 Ohoho moški; 23.00 Grof Bobby in njegova nečakinja, danski erotični film, 1974; 01.50 Discovery program, kratki film

EUROSPORT

08.30 Nogomet, UEFA 94/95; 09.30 Nogomet, evropsko klubsko prvenstvo; 12.30 Boks, ponovitev angleškega prvenstva; 12.45 Triatlon; 16.45 Formula 1, gran prix magazine; 17.15 Sidecar, prenos iz Nürburgringa; 18.00 Nascar, posnetek iz Talladege; 19.30 Dirke s tovornjaki; 20.00 Motorji, posebna tematska oddaja; 21.30 DTM, posnetek iz Mugella; 22.00 Motociklizem, posnetek dirke za VN Nemčije; 23.00 Klasični boksarski dvoboji

RTL

11.30 Princ z Bel - Aira; 12.00 Full House; 12.35 Korak za korakom; 14.10 Kdo je tu šef?; 15.45 A - Team; 16.50 Beverly Hills 90210; 17.45 Melrose Place; 19.10 Mini Playback Show; 20.15 Sanjska poroka; 22.00 Kako prosim?; 23.00 Sobotna noč; 00.00 Cyborg Cop, ameriški akcijski film

RTL 2

12.05 Pelle Osvajalec, am. film, 1987; 14.50 Manhattan bo moj, družinska kronika; 15.55 Neumrljivo obličje, avstrijska komedija, 1947; 17.35 Z dušo in telesom; 18.30 Surovo nasilje, amariški vestern, 1955; 20.00 Poročila; 20.15 Tvoji, moji, najini, am. komedija, 1967; 22.30 King's Ransom - igra brez meja, am. kriminalka, 1991; 02.20 Keoma

SKY MOVIES

15.00 Caught In The Act, ameriški film, 1980; 17.00 AOh God!, ameriški film, 1977; 19.00 Surf Ninjas, ameriški film, 1993; 21.00 Benny &Joon, ameriški film, 1993; 23.00 My New Gun, ameriški film, 1992; 00.40 Sins Of The Night, ameriška erotična drama; 02.10 Map Of THe Human Heart, ameriški film, 1993

MOVIE CHANNEL

15.10 Can- can, ameriški film, 1960; 17.25 Tarzan's New York Adventures, am. film, 1942; 18.40 Hook; 19.00 Dennis, ameriški film, 1991; 21.00 Incident In A Small Town, ameriški film, 1993; 23.00 The Vanishing, ameriški film, 1993; 23.00 Rising Sun, ameriška kriminalka; 02.25 Nightbreed, ameriški triler, 1993; 01.10 Fire In THe Sky, ameriški film, 1993

FILMNET +

12.10 Leap Of Faith, ameriški film, 1992; 14.00 And Then There Was One; 16.00 Pure Country, ameriški film, 1992; 18.00 Donato & Daughter; 20.00 Last Action Hero, ameriški akcijski film, 1993; 22.10 Gragon: The Bruce Lee Story, ameriški film, 1993; 00.10 Roxy, erotika; 04.00 Torch Song

SUPER CHANNEL

05.30 Poročila; Gospodarstvo; McLaughlinova skupina;Hello Austria, Hello Vienna; Europa Journal; Video moda; X press zabava; Rolonda; Super Shop; Antarktika, dokumentarni film; 14.00 Šport, hokej na ledu, golf, gimnastika; 18.00 Danes; 19.00 Poročila; 19.30 Ushuaia; 20.30 Detaline; 21.30 Govorimo o jazzu; 22.00 Novice; 22.30 The Tonight Show; 23.30 Pozno zvečer z Conan O'Brienom; 00.30 Zlata leta Rock' n 'Rolla; 01.30 The Tonight Show; 02.30 Res osebno; 03.00 Riviera

DSF

12.00 Hattrick; 12.45 Klasični Šport; 13.00 SP v rokometu;14.00 Tenis; 16.00 Goro D'Italia; 20.30 Futbol Mundial; 20.55 Hattrick Espanol; 22.50 Wrestling; 23.45 Bikini Open; 00.15 Motošport; 01.15 Direktno; 01.30 Wrestling; 02.25 Bikini Open

VOX

16.30 Nemi film, ameriški film, 1976; 18.00 Poročila; 18.20 Severnoameriški lovci, dokumentarni film; 19.15 Živa divjina; 20.15 Inšpektor Wexford posreduje; 22.00 Spiegel TV special; 00.00 Ameriškki nogomet; 02.20 Home Movies

TNT

20.00 Ambush, am. film, 1949; 22.00 Nortwest Passage, am. film, 1940; 00.10 Cattle Queen Of Montana, am. film, 1954; 02.50 Ambushs; 04.25 Haunted Gold

3 - SAT

17.00 Tarzan, gospodar džungle, am. film, 1959; 18.45 Svetovna dediščina, Tajska; 20.15 Hüschu za 70 let; 23.15 Boulevard Bio; 00.15 Šport

ZDF

13.05 Ta teden; 15.20 DTM'95, tekmovanje terenskih vozil; 15.40 Zgubite milijone; 17.50 Sodeluj; 18.00 Schwarzwaldska klinika, nadaljevanka; 19.00 Danes, vreme, 19.25 S srcem in smrčkom; 22.00 Aktualni športni studio; 23.20 Polnočna akcija

FILMNET

14.00 Modri kuščar, ameriška komedija, 1988; 15.30 Nogomet, prenos; 18.00 Moriški um, am. triler; 20.00 Kokon, am. zf film, 1985

CARTOON NETWORK

06.00 Dotik modrega med zvezdami; 06.30 Sadežovi; 07.00 Jutranja ekipa; 08.00 Kremenčkovi otroci; 08.30 Scooby Doo, kje si?; 09.00 Yogijev lov za zakladom; 09.30 Richie Rich; 10.00 Dinozaver Dink; 10.30 Sadežovi; 11.00 Biskvitki; 11.30 Heathcliff; 12.00 Svetovne risanke; 13.00 Vrnitev v Bedrock; 13.30 Dotik modrega med zvezdami; 14.00 Yogi medved in prijatelji; 14.30 Popajev lov za zakladom; 15.00 Kapitan Planet; 15.30 Scoobyjeva olimpiada; 16.00 Sharky & George; 16.30 Bugs & Daffy nocoj; 17.00 Detektiv Palec; 17.30 Ed Grimley; 18.00 Top Cat; 18.30 Scooby Doo, kje si?; 19.00 Jetsonovi; 19.30 Kremenčkovi

TV 5

16.10 Geniji v kratkih hlačah;17.15 Lunapark; 17.45 Vprašanje za prvaka; 18.15 Ameriška prihodnost; 18.30 Poročila; 19.30 Švicarska poročila; 21.30 Festival; 22.40 Gledališče: Kokoš, ki je nesla zlata jajce; 00.30 Večer

MOŠKA B2 LIGA / V ŠTANDREŽU

Imsa Kmečka banka bo že pred tekmo izvedela, kaj jo čaka

Poslovilna tekma tudi za trenerja Stero

Kakšna bo drevišnja tekma Imse Kmečke banke proti Portu iz Ravenne? Sproščeno slovo od domačih gledalcev, boj za osvojitev bolj ali manj prestižne zmage ali dramatično iskanje odrešilnega seta za obstanek v ligi? Odgovor na to vprašanje, bodo v taboru goriškega drugoligaša brzkone poznali že pred samim srečanjem. Neposredni tekmec za obstanek Isola iz Verone se bo namreč z vodečim Lugom pomerila že ob 18. uri. Znano je, da bi morala proti Lugu zmagati s 3:0. Samo v tem primeru bi tudi srečanje valovcev postalo pomembno, saj bi morali za obstanek iztrgati Portu vsaj en set.

Prevladuje mnenje, da Isoli takšen podvig ne more uspeti, zato v goriskem taboru dokaj spokojno pričakujejo nastop z mladinsko postavo ravenskega prvoligaša, čeprav vedo, da ne bodo mogli računati na poškodovanega podajača Marchesinija, ki si je na tekmi v Mestrah zvil gleženj. Vrh tega Cola že dva tedna ne trenira, ker je zaposlen v Milanu. Danes bo sedel na klopi za menjave. Namesto Marchesinija bo v začertni postavi zaigral mladi Simon Černic (letnik 1978), ki je svoje sposobnosti že dokazal, seveda pa nima niti desetine Marchesinijevih izkušenj.

Vodstvo OK Val se bo ob priliki zadnje domače tekme z napitkom poslovilo tudi od zvestih navijačev, ki jim bodo pripravili tudi majhno presenečenje. Od kluba se bo jutri uradno poslovil tudi trener Massimo Stera. »Zelo smo zadovoljni z delom, ki ga je Stera pri nas opravil v letos resnično nenaklonjenih razmerah, vendar smo skupno z njim prišli do zaključka, da se razidemo. On je preprosto predober trener za našo realnost,« nam je povedal športni vodja OK Val Ivan Plesničar, ki bo v prihodnjih dneh tudi uradno sporočil, kdo bo prevzel Sterovo mesto na klopi Imse Kmečke banke. Toda še prej se mora naša šesterka s čimboljšo igro in po možnosti tudi z zmago oddolžiti gledalcem za vse grenke pilule, ki so jih morali požreti v letošnji sezoni. Bila je res nesrečna, kaže pa, da se bo vendarle srečno končala.

ŽENSKA C1 LIGA / NA OPČINAH (18.00) PROTI CASSOLI

Koimpex mora absolutno zmagati

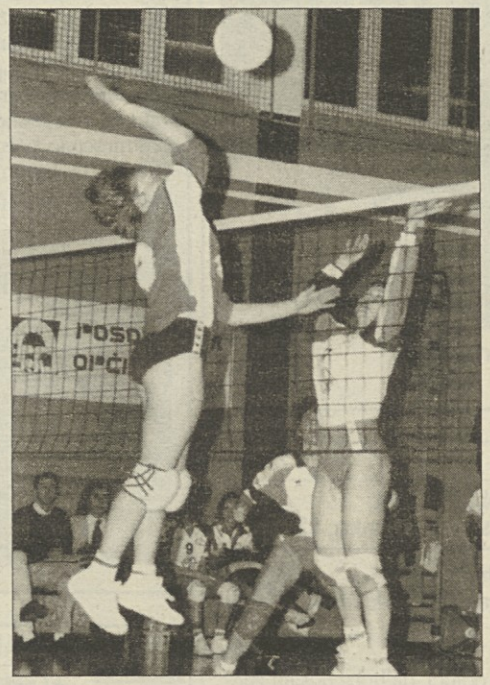

Katjo Fabrizi in ostale čaka važna naloga

Današnje zadnje kolo v ženski C1 ligi bo neposredno odločalo o usodi Koimpexove ženske ekipe, ki se je v zadnjih kolih nepričakovano znašla v boju za obstanek v ligi. Domače srečanje s Cassolo ni sicer direktni dvoboj za obstanek, kakršnega so na primer pred dvema tednoma v Štandrežu (uspešno) prestali valovci v tekmi z veronsko Isolo, ni pa zato nič manj pomembno. Slogašice si absolutno ne smejo privoščiti poraza, kajti v tem primeru bi jih na lestvici zelo verjetno dohitela Porcia, ki igra proti zadnjeuvrščenemu Cus Udine in ima boljši količnik v nizih od Koimpexa, kar velja tudi za Kennedy, Omo in Vivil, s katerim slogašice trenutno delijo položaj na lestvici. Če pa bi Sainove igralke danes zmagale, bi bile matematično rešene, ne glede na rezultate ostalih ekip.

Čeprav je Cassola že izpadla iz lige, bi bilo zgrešeno misliti, da stojijo slogašice pred lahko nalogo. V povratnem delu sezone je naša ekipa osvojila tako malo število točk, da si ne more privoščiti nikakršnega podcenjevanja. Poleg tega bi se Cassola z zmago izognila nevarnosti, da jo Tarcento prehiti na 12. mestu in si s tem izbori boljše izhodišče v primeru ponovnih vključitev izpadlih moštev v C1 ligo. Vrh vsega pa ne smemo pozabiti, da je Cassola le pred nekaj tedni v zaostali tekmi zadnjega kola prvega dela na domačih tleh premagala slogašice.

»To je tekma, ki odloča o celem prvenstvu, temu primeren mora zato biti naš pristop do nje,« pravi Slogin trener, ki je prepričan, da se dekleta dobro zavedajo pomena in težavnosti drevišnjega srečanja. K sreči bo Sain lahko računal na vse igralke, upa pa tudi, da bodo njegovo šesterko v čimvečjem številu podprli tudi navijači, ki tokrat absolutno ne smejo odpovedati.

domači šport

Danes

Sobota, 20. maja 1995

ODBOJKA

MOŠKA B2 LIGA

20.30 v Štandrežu: Imsa Kmečka banka - Cassa di Risparmio Ravenna

MOŠKA C1 LIGA

20.30 na Opčinah: Koimpex - Ideal S. Giustina Belluno

ŽENSKA C1 LIGA

18.00 na Opčinah: Koimpex - Cassola; 20.30 v San Doná di Piave: Heraclia Pav. Noventa - Bor Mercantile

MOŠKA C2 LIGA

20.30 v Villi Vicentini: Latterie Friulane - Soča Sobema; 20.30 v San Giovanniju al Natisone: Pav Natisonia - Bor Fortrade; 20.30 v Moši: Candolini - Olympia CDR

ŽENSKA C2 LIGA

20.30 v Bagnaria Arsi: B-Meters Volley 2000 - Sokol Indules; 20.00: Breg - Ottica Tomasini; 20.00 v Sovodnjah: Kmečka banka - Bo Frost

MOŠKA D LIGA

17.30 v Štandrežu: Espego - Domovip Porcia

ŽENSKA D LIGA

20.00 v Gorici, Slovenski športni center: Olympia Cerimpex - Gamma Legno Cecchini

1. MOŠKA DIVIZIJA

20.30 v Krminu: BVL Cormons - Naš prapor; 18.00 v Trstu, šola ITI Volta: Old Cats - Körting

KOŠARKA

MOŠKA C1 LIGA - PLAY OFF

20.30 v Briščkih, dom Ervatti: Jadran TKB - Cittadella

MOŠKA D LIGA

20.30 v Trstu, Ul. Forti: Acli Ts - Cicibona Mingot; 21.00 v Ronkah: Acli Ronchi - Kontovel; 18.30 v Tržiču: POM - Sokol Warm

PRVENSTVO »POMLAD«

16.00 v Briščkih, dom Ervatti: Dom - Barcolana

TURNIR CARROZZERIA ŽERJAL

V Trstu, Ul. Caravaggio: 16.00 Bor B - Sokol; 17.30 Bor A - Jadran.

Jutri

Nedelja, 21. maja 1995

TENIS

MOŠKA C LIGA

9.00 na Padričah: Gaja - TC Garden FVG

ITALIJANSKI POKAL - ŽENSKE

15.00 na Padričah: Gaja B - AT Campagnuzza B; 15.00 v Trstu: CA Generali - Gaja A

KOLESARSTVO

MARATON PRIJATELJSTVA

9.30 v Ljubljani: cilj v Lonjerju

GORSKO KOLESARSTVO

4. KRAŠKI BIKE SLALOM

10.00 v Repnu: prireja SK Brdina

NOGOMET

ZAČETNIKI

10.30 v Trstu, Ul. Flavia: Ponziana - Primorje B

KOŠARKA

V Trstu, Ul. Caravaggio: 9.30 finale za 3. mesto, 11.00 finale za 1. mesto

MOŠKA C2 LIGA

Odločilno kolo za Olympio CDR

Igra v Mossi - Soča Sobema v Villi Vicentini, v gosteh tudi Bor Fortrade

Zadnje kolo C2 bo odločilno za **Olympio CDR**, ki se še bori za obstanek v ligi. Olympia ima tokrat slab štartni položaj, saj je njena usoda odvisna tudi od rezultatov Corna v Buii in tekme med Maniagom in Torriano. Olympia igra v Moši proti ekipi, ki je v prejšnjem kolu matematično izpadla iz lige. Vseeno pa bo Mossa igrala danes za zmago, da vsaj izboljša svojo končno uvrstitev in upa na ponovno vključitev v C2 ligo v prihodnji sezoni. Olympia mora danes absolutno zmagati, po možnosti tudi s 3:0. Žal pa bo danes igrala v okrnjeni postavi. Maraž je med tednom moral na služenje vojaškega roka, na treningu pa si je zvil gleženj Gravnar, tako da je njegov nastop še vprašljiv. Prva šesterka Olympie tako še ni znana, vseeno pa bodo igralci gotovo dali vse od sebe. Na nekaterih odločilnih tekmah (npr. proti Natisonii ali Torriani) so goriški igralci letos že zatajili. Upamo, da bodo danes zaigrali kot znajo in da bo izgubil tudi Corno ali Torriana.

Zanimivo pa bo tudi v Villi Vicentini, kjer se bosta srečali najboljši ekipi prvenstva **Soča Sobema** in Vivil. Tekma sicer ne odloča o ničemer, saj imata ekipi zagotovljeno prvo oziroma drugo mesto, ima pa velik prestižen pomen. Sočani se hočejo maščevati proti edini ekipi, ki je osvojila točki v Sovodnjah, Vivil pa bo tudi hotel dokazati, da ni slabši od Soče, čeprav ima zdaj osem točk manj. Današnji nasprotnik sočanov ima predvsem dober napad, tako da bodo morali Cotičevi varovanci predvsem dobro servirati in blokirati. Prisotnost na treningih je bila med tednom zadovoljiva, danes pa bi morala Soča nastopiti v popolni postavi.

Bor Fortrade igra v gosteh proti Natisonii. Zaradi slabšega količnika v setih Natisonia ne more več doseči Corna in je torej že izpadla iz lige. Lahko pa še doseže Olympio, tako da bi imela več možnosti za ponovno vključitev v ligo v naslednji sezoni, zato ne bi smela biti motivirana. Borovci vsekakor ne bi smeli imeti problemov, če bodo igrali tako kot prejšnji teden proti Maniagu. Z zmago bi ohranili peto mesto, kar bi bil za Bor prav gotovo lep uspeh. Danes bodo prisotni vsi igralci, ki so se med tednom tudi dobro pripravili.

V D ligi bo **Espego** končal prvenstvo na domačem igrišču proti prvouvrščeni Porcii, ki ima že zagotovljeno končno prvo mesto na lestvici. Moč nasprotnika bo morda spodbuda za mlade Goričane, da se bodo še bolj potrudili. Kot v prejšnjem kolu pa bi tudi tokrat morali igralci stopiti na igrišče precej sproščeno. Prejšnjo soboto so potem tudi odigrali zelo dobro tekmo in presenetili Club Alturo, upamo da bodo tokrat končali prvenstvo na najboljši način. (A.M.)

MOŠKA C1 LIGA

Koimpex bi z zmago ohranil tretje mesto

Koimpex zaključuje letošnje prvenstvo na domačem igrišču proti močni Santa Giustini. Današnja tekma je pomembna, saj si lahko slogaši z zmago zagotovijo končno tretje mesto na lestvici in obdržijo tržaški Pallavolo za sabo, tako da postanejo prva ekipa v Trstu. Poleg tega bi slogaši potrdili svojo moč na domačem igrišču, kjer so letos izgubili samo z vodilnima San Miguelom in Pordenonom.

Prvo tekmo z današnjim nasprotnikom je Koimpex nerodno izgubil po tie breaku, to pa bo danes tudi dodatna motivacija za Blahutove varovance, ki se hočejo oddolžiti za tisti poraz. Pri slogaših bosta danes odsotna Čač, ki ima ošpice in Strajn zaradi delovnih obveznosti. Edini podajač bo tako Rovere, ki ne bo imel menjave. Aljoša Kralj pa je po poškodbi gležnja okreval in bo igral, čeprav seveda ni še v najboljši formi. (A.M.)

ŽENSKA C1 LIGA

Bor Mercantile se bo v zadnji tekmi v gosteh pomeril z vodilno Heraclio

Odbojkarice Bora Mercantile bodo prvenstveno sezono končale z gostovanjem pri prvouvrščeni Heraclii, ki si je po napredovanju v višjo ligo za cilj zadala še nepremaganost. Sodeč po zadnjih nastopih šesterke iz Novente Padovane s tem ciljem misli nadvse resno, zato je objektivno težko pričakovati, da bi se lahko plave s tega gostovanja vrnile kot zmagovalke, lahko pa od njih zahtevamo, da se dostojno poslovijo od prvenstva, potem ko so v zadnjem srečanju pred domačimi gledalci proti videmskemu Cusu zapustile igrišče s sklonjeno glavo.

Čeprav je trener Kalc nekoliko zmanjšal obseg vadbe (večina igralk ima letos maturo), je njegova šesterka še v dobri formi, kar je v zadnjem mesecu tudi dokazala.

ŽENSKA D LIGA / PROTI PASIANU

Igralke Olympie Čerimpex bi lahko končale prvenstvo nepremagane

V zadnjem kolu ženske C2 lige čakajo naše ekipe precej težke preizkušnje. **Sokol Indules** bo branil svoje četrto mesto na lestvici v gosteh proti drugouvrščenemu B-Metersu. To je izredno mlada, visoka in perspektivna ekipa, ki je sokolovke precej gladko premagala že v Nabrežini, ko so imele gostiteljice še možnost, da se vključijo v boj za napredovanje. Takrat so sicer nastopile brez Košutove, ki bi tokrat morala biti prisotna, manjkala pa bo seveda podajačica Vidalijeva. B-Meters je v celem prvenstvu izgubil le štiri tekme (proti Farri pa je nastopal z ekipo deklic) in si je že pred časom zagotovil napredovanje. Sokolovke bodo torej težko pripravile presenečenje.

Kmečka banka in Breg pa se danes poslavljata od svoje publike in tudi od C2 lige, čeprav imajo Goričanke še nekaj upanj, da jih poleti znova vključijo v ligo. **Kmečka banka** igra proti Fiume Venetu, ki spada že nekaj let med boljše ekipe C2 lige. V Fiume Venetu je Jerončičeva ekipa odigrala eno slabših letošnjih tekem in je vsega skupaj osvojila le 16 točk, v enem setu pa je ostala kar brez točke. Tedaj so vse igralke odpovedale na vsej črti, danes pa bi moralo biti precej drugače. V zadnjih kolih igra goriška ekipa namreč vedno bolje, tako da bi morala končati prvenstvo z uspehom, čeprav bo precej odvisno tudi od motivacije nasprotnika. Med tednom sta bili sicer Tosorattijeva in Paviova zasedeni s treningi pokrajinske raprezentance, Mikluseva pa ima težave s hrbtom, toda danes bi morale biti prisotne vse igralke.

V Dolini pa se bosta danes srečali prva in zadnja ekipa prvenstva. **Breg** igra namreč s Cordenonsom, ki je trdno na vrhu lestvice brez izgubljene tekme. Jasno je torej, da so brežanke danes praktično brez možnosti, saj hočejo gostje končati prvenstvo neporažene in se zato ne bodo pustile presenetiti. Po dobri tekmi v prejšnjem kolu pa se brežanke ne mislijo predati še pred tekmo in bodo poskusile iztržiti čimveč. Med tednom sicer niso trenirale v popolni postavi, toda danes ne bi smela manjkati nobena igralka.

V ženski D ligi se bo tudi **Olympia Čerimpex** poslovila od svoje publike. Proti Pasianu bi morala Kristančičeva ekipa doseči svojo šestivdajseto zaporedno zmago in tako končati prvenstvo neporažena. Današnji nasprotnik ne bi smel delati Olympii večjih težav, saj se nahaja na polovici lestvice, Goričanke pa bodo nastopile v popolni postavi. (A.M.)

KOŠARKARSKA C1 LIGA / V TRETJI TEKMI POLFINALNA ZA PRESTOP V B LIGO

Jadranovci prepričani, da jim vstop v finale ne bo ušel

Vitez bo, kljub šivom na desni roki, igral, a s kakšnim učinkom?

Zaradi poraza v »začarani« Cittadelli so **jadranovci** nocoj prisiljeni odigrati tretjo in odločilno tekmo proti košarkarjem iz Padove. Ob logični napetosti zaradi pomembnosti tekme, ki bo odločala o finalistu končnice C1 lige, se je v Jadranovem taboru močno zagrenilo vzdušje zaradi poškodbe Borisa Viteza, čigar nastop je pod vprašajem, saj ima pet šivov na desni roki. Ob težavah z Vitezom pa ne moremo mimo dejstva, da so naši košarkarji odigrali zelo slabo v Cittadelli, kar je prav gotovo vlilo nasprotnikom mnogo samozavesti in prepričanja v lastne sposobnosti, tako da bodo nocoj igrali s še večjo zagnanostjo. Jadranovci so torej pred zelo težkim izpitom, saj napak ni več mogoče popraviti. Kljub težavam bo potrebno znova ponoviti tisto »super« igro, s katero so letos naši košarkarji odpravili že mnogo kvalitetnih in trdoživih nasprotnikov.

Kateri so glavni vzroki sredinega Jadranovega poraza, smo vprašali **Deana Oberdana**:

»Vzrokov je nedvomno več. V prvem polčasu smo odpovedali v obrambi, saj smo prejeli kar 47 točk. Oni so igrali na vse ali nič, mi pa nismo reagirali kot bi morali in smo jim dovolili, da uveljavijo svoj ritem igre. V napadu smo imeli slab dan, najbrž pa tudi nismo imeli pravega pristopa, saj smo bili »mehki« in nismo znali spremeniti poteka tekme.«

Napoved za današnjo tekmo pa nam je dal **Sandi Rauber**: »Veliko bo odvisno tudi od tega, ali bo lahko igral Boris in kakšen bo njegov doprinos. Prepričan sem vsekakor, da smo boljši od Cittadelle in da bomo zmagali, tako ali drugače. Oni so sicer res hudičevi in znajo biti tudi hudobni, tokrat pa bomo mi zaigrali še bolj odločno in jim vsilili svoj ritem igre. Podatki dokazujejo, da je domače igrišče zelo važno, tudi ker, hočeš - nočeš, se sodnika prilagodita igri domačega moštva. Doslej še nisem nikoli uganil napovedi, čutim pa, da bomo zmagali z 91:78.«

Tudi drugi polfinalni spopad med **Servolano** in **Don Boscom**, se je zavlekel do tretje tekme, saj je Don Bosco, s trojko Oliva dve sekundi pred koncem, izenačil stanje v zmagah. Tretja tekma je na sporedu jutri popoldne v telovadnici Alture, s pričetkom ob 18.30. O tem dvoboju smo, za komentar in napoved, vprašali **Christiana Areno**: »Ogledal sem si obe tekmi. Po doslej prikazani igri bi si zmago zaslužil Don Bosco, ki predvaja hitro in dinamično košarko, medtem ko sloni igra Servolane na posameznikovih podvigih. Ključ zmage bo dvoboj med Radovanijem in Olivom. Servolana mora igrati bolj skupinsko, Don Bosco pa bi moral nujno izboljšati odstotke meta.«

TAKO DOSLEJ V POLFINALNIH TEKMAH

Jadran Tkb - Cittadella 95:75 (Pregarc 20, Vitez 17, Oberdan 16, Arena 15, Hmeljak 11)

(Peruzzo 20, Berno 14, Favaro 13, Sam.Zonta 12)

Cittadella - Jadran Tkb 88:65

(Rauber 14, Vitez 12, Samec 10, Oberdan 9, Hmeljak 8, Arena 6, Pregarc 4)

(Berno 29, Favaro 16, Sam.Zonta 12, Peruzzo 11, Pierobon 9, Sau.Zonta 7)

Servolana - Don Bosco 81:69 (Ritossa 16, Ažman 14, Cerne 14; M.Vlacci 17, Olivo 14, Furlan 8)

Don Bosco - Servolana 68:67 (Olivo 19, Furlan 13, Fortunati 12; Ritossa 24, Cerne 12, Radovani 11)

Vanja Jogan

Jutri netekmovalni kolesarski maraton od Ljubljane do Lonjerja

Kolesarski klub Adria iz Trsta ter Kolesarsko društvo Rog iz Ljubljane prirejata jutri, s startom ob 9.30 na Viču pri Ljubljani, osmo izvedbo netekmovalnega kolesarskega maratona prijateljstva Ljubljana - Trst.

Proga bo potekala iz Ljubljane preko Vrhnike, Logatca, Planine, Postojne, Razdrtega do Senožeč, kjer bo okrepčevalna postaja, nato pa preko Sežane do mejnega prehoda Fernetiči, od tu pa preko Opčin, Trebč, Padrič, Bazovice do končnega cilja v Lonjerju pri Trstu, kjer bodo domači kolesarski delavci pripravili sprejem za vse udeležence tega skoraj sto kilometrov dolgega kolesarjenja.

V Spoletu še sedmi namiznoteniški državni turnir v absolutni kategoriji

Polisportiva La Fenice Spoleto je organizator zadnjega, sedmega državnega turnirja v absolutni kategoriji, ki se bo odvijal v specializiranem namiznoteniškem centru v Terniju. Doslej so se Krasovi predstavniki udeležili vseh tovrstnih turnirjev. V paru bosta nastopili Ana Bersan in Katja Milič. V nedeljo bosta v mešanem paru igrala Ana Bersan in Igor Milič. Vsi trije Krasovi drugokategorniki pa bodo nastopili tudi v igri posameznikov. Kras razpolaga še z drugokategornico Vanjo Milič, ki pa je zaposlena na Češkem v dresu mladinske italijanske reprezentance. (J.J.)

KOŠARKA / Z ILLYCAFFEJEM

Na prijateljskih tekmah tudi Cavazzon in Scarone

TRST - Poleg prijateljske tekme v dobrodelne namene proti reprezentanci Bosne in Hercegovine, ki bo v četrtek, 25. t.m. v športni palači v Trstu, bo tržaški prvoligaš Illycaffé dan prej ob 17.30 v športnem centru Benettona v Trevisu igral prijateljsko srečanje s selekcijo Turčije. V petek, 26. t.m. ob 20.30 pa bo tržaško moštvo igralo v Čedadu proti domači ekipi, ki bo tako proslavila obstanek v B2 ligi.

Od ponedeljka, 22. t.m. pa bosta z Illycaffejem začela trenirati tudi Graziano Cavazzon in German Scarone. Cavazzon, letnik 1970, visok 195 cm, bek, je po rodu Tržačan. Igral je pri Ginnastici Triestini, lani pa je branil barve prvoligaša Reggiane. German Scarone, letnik 1975, visok 193 cm, »play-maker«, je v minulem prvenstvu igral pri Menestrellu iz Modene, je pa last Benettona iz Trevisa.

Oba košarkarja bosta poleg treningov igrala tudi na vseh omenjenih prijateljskih tekmah. Očitno je za oba igralca tržaški prvoligaš tudi zainteresiran, saj je doslej »lastnik« le štirih košarkarjev in zato se mu kar mudi, da bi čimprej sestavil čimbolj kvalitetno moštvo.

Bo Principe že danes prvak?

Tržaški Principe bi že danes lahko sklenil finalni obračun z Meranom za državni naslov. Tržaški rokometaši so na prvi tekmi doma zanesljivo premagali današnje tekmece (27:24) in tudi danes so v prednosti, čeprav njihova naloga nikakor ne bo lahka. Igralci Merana bodo predvsem računali na svojo »vročo»publiko, ki je že večkrat odločala o zmagovalcu. V primeru zmage domačinov bo tretja in odločilna tekma v soboto v Trstu.

Obvestila

SZ JADRAN
obvešča, da bo predprodaja vstopnic za odločilno tekmo polfinale končnice košarkarske C1 lige med Jadranom in Cittadello (drevi ob 20.30) se daNes v naslednjih krajih: bar Prosvetnega doma na Opčinah, cvetličarna Nadja na Proseku in knjigarna Terčon v Nabrežini.

PRIMOTOR KLUB
obvešča, da je zbirališče za izlet po severni Primorski jutri, 21. maja ob 8.30 na trgu v Boljuncu.

SPDT - mladinski odsek
sporoča, da jutri, 21. t.m., odpade izlet za osnovnošolce na Višarje v Kanalski dolini zaradi stavke vlakov. Izlet bo v nedeljo, 28.t.m. Vpisovanje pri ZSSDI tel. 635627. Informacije na št. 65180. Vabljeni.

PRIMOTOR KLUB
organizira ob priliki VN Italije avtobusni izlet v Mugello dne 11. junija 1995. Vse informacije telefonsko na številkah 228292 (Jasna / 18.00-19.00) in 228641 (Andrej / 18.00-20.00).

SK BRDINA
prireja v četrtek, 26. t. m., ob 20. uri v Domu Brdina sestanek s starši in simpatizerji za pripravo naslednje sezone 95/96. Vabljeni vsi, ki so zainteresirani.

Olimpiada ŠŠT: včeraj še štiri šole

V telovadnici osnovne šole Otona Župančiča pri Sv. Ivanu je bil včeraj drugi del atletskega troboja za osnovnošolsko olimpiado Športne šole Trst. V metu medicinke, skoku v daljini in teku na 20 m so se pomerili učenci štirih osnovnih šol šentjakobskega ravnateljstva, to so šole Ribičič, Gregorič-Stepančič, Sirok in Grbec. Zaradi dežja je bil tokrat tek na sporedu v telovadnici. Kljub prostorski stiski je tekmovanje potekalo brez zastojev. Rezultate troboja bomo objavili brž, ko nam jih bo posredoval organizator.

Po troboju je bila na sporedu tekma med dvema ognjema med šolama Ribičič in Sirok, z 2:0 pa je zmagal Ribičič. Zaradi nepopolnih ekip (nastopajo učenci in učenke zadnjih dveh razredov) šoli Gregorič-Stepančič in Grbec nista nastopili. Škoda, da se nista dogovorili vsaj za sestavo skupne ekipe! Ribičič se bo v finalu za 1. mesto pomeril z zmagovalcem finalne tekme svetoivanskega področja med Župančičem in Milčinskim.

Finale za 1. mesto in nagrajevanje posameznikov bosta na sporedu jeseni.

KOŠARKA / NAŠE EKIPE V MLADINSKIH LIGAH

»Pomlad«: poraz domovcev

»Propaganda«: borovci dobili derbi proti okrnjenemu Sokolu

PRVENSTVO »POMLAD«
UG Goriziana - Dom 106:47 (54:23)

DOM: Štefančič 10 (2:6), Hrovatin 10 (4:6), Bogatec 2, Brundula, Fonda, Krisettig, Guštin 17 (0:4), Valente 6, Mura 2, trener Vremec.

3T: Guštin 3.

Domovci so začeli naporno prvenstvo »Pomlad« (tu lahko nastopajo tudi igralci rojeni leta 1979, vsi domovci pa so letnik 1980), z visokim porazom proti UG Goriziana. Naši košarkarji so bili predvsem pomanjkljivi v obrambi in pri skoku, kar se jim je seveda bridko maščevalo. Že danes bodo Vremčevi fantje igrali drugo tekmo, tokrat doma proti Barcolani. (M. Guštin)

DEČKI
Sokol - Bor Ediauto 54:103 (22:49)

SOKOL: Grilanc 6 (2:5), Sušteršič 4 (2:4), Rebula 9 (1:4), Frandoli 9 (1:2), Doglia 15 (5:10), Jaklič, Semec 11 (3:3), Bogatec, Bukavec, Hrovatin, trener Popovič.

PM: 14:28; PON: Sušteršič.

BOR: Kafol, Smilovič 8 (2:2), Gaburro 7 (1:5), Štokelj 5 (1:3), Košuta, Santi 23 (1:2), Bosari 17 (1:3), Tolentino, Krčalič 4, Lovriha 25 (3:5), Pussini 14 (0:3), trener Krečič.

PM 9:23; PON: Gaburro

Na zaostalem srečanju tega prvenstva so borovci v derbiju gladko premagali domače igralce nabrežinskega Sokola. Domačini so tokrat nastopili brez Pavletiča, ki je glavni nosilec igre Nabrežincev. Borovci so bili tako predvsem fizično dosti boljši nasprotnik in so tudi glede tehnike pokazali, da so boljši od Nabrežincev. Rezultat ni bil nikoli vprašljiv, za dobro igro pa bi pohvalili pri domačinih Denisa Doglio in Alena Semca, pri borovcih pa Emanuela Lovriha in Devana Santija. (Niko)

PROPAGANDA
Azzurra - Bor B Autocarrozzeria Krmec 77:32 (47:15)

BOR: Mirčeta 3 (1:2), Pison, Kodrič 9 (1:6), Milošević 2 (2:6), Premru 4 (2:6), Derganc 4 (2:6), Pitacco 5 (1:3), Križmančič 4 (2:10), Posar 1 (1:8)

Proti prvouvrščeni Azzurri so borovci po pričakovanju visoko izgubili. Domačini so bili tako fizično kot tehnično mnogo boljši od naših igralcev, ki pa so se borili za vsako žogo. Borovci so predvsem v napadu dosti zgrešili in bili netočni pri prostih metih. Vsekakor si zaslužijo vsi pohvalo za požrtvovalnost in borbenost. (Niko)

Bor prireja turnir za Trofejo Carrozzeria Žerjal

Danèes in jutri se bo v šolski telovadnici v ulici Caravaggio pri Sv. Ivanu odvijal turnir za kategorijo »Propaganda«. Turnir bo sponsorizirala Carrozzeria Žerjal. Na turnirju bodo nastopile štiri slovenske ekipe, in sicer dve ekipi Bora, postava Jadrana in Sokola. (Niko)

Turnir v Fari: drugi poraz Štandrežcev

Cormons - Juventina 2:0 (0:0)

JUVENTINA: Pavio, Screm, Pibiri, G. Trampus, Padovani, Romano, D. Trampus, Gallo, Gambino, Gergolet, Ferro (Milotti).

Po porazu v prvem kolu proti San Canzianu (0:1) je Juventina tudi v drugem proti Cormoneseju ostala praznih rok in tako na tem mladinskem turnirju v Fari nima več nikakršnih možnosti, da bi se uvrstila v polfinale.

Na tekmi s Cormonesejem so naši nogometaši imeli zvrhano mero smole, saj so stalno imeli pobudo v svojih rokah in tudi številne ugodne priložnosti za zadetek s Padovanijem in Gambinom, toda gola niso dosegli. V drugem polčasu je morala naša ekipa zaradi izključitve Romana in Milottija igrati v devetih, tako da je bil poraz neizbežen. Standreški mladinci bodo zadnjo tekmo igrali v četrtek proti Itali San Marco.

NOVICE

Kako dolgo bo Wendlinger še v Sauberju?

HINWIL - Dnevi Karla Wendlingerja voznika formule ena pri Sauber - Fordu so šteti. Po informacijah nemškega časopisa »auto, motor und sport« naj bi 26-letnega Avstrijca že na dirki za VN Monaka zamenjal Francoz Jean-Christophe Bouillon. Predstavnik moštva za tisk, Gustav Büsing ni potrdil namigovanj nemškega tednika. »Nič ni še določenega. Ko se bo kaj zgodilo, vam bom že povedal,« je bil skrivnosten Büsing, ki je še dejal, da s časi, ki jih je Karl dosegel v letošnji sezoni niso zadovoljni. Francoz je testni voznik pri Williamsu, kot možne menjave za Wendlingerja pa se najpogosteje omenjeni še Emmanuel Collard (testni voznik Benettona), Mark Blundell (testni voznik McLarna), Franck Lagorce in Pedro Lamy. (MAn)

Butrageño zapušča Real Madrid

MADRID - Emilio Butrageño po 12 letih zapušča španski klub Real Madrid. Dvaintridesetletni napadalec je v obrazložitvi svoje odločitve dejal, da v letošnji sezoni zanj ni bilo mesta v moštvu in da sé to verjetno ne bo spremenilo niti v prihodnji. Trener Jorge Valdano je v napadu v zadnjem času dajal prednost Zamoranu, Raulu in Amaviscu. Butrageño je v Real prišel leta 1983 iz sestrskega kluba FC Castille. Odigral je 65 tekem za špansko državno reprezentanco in imel v njenem dresu nekaj blestečih predstav. Zadnjo igro za Real bo odigral 15. junija, nadaljevanje njegove športne poti pa še ni jasno.

Smrt kolumbijskega boksarja

LAS VEGAS (STA/AP) - Kolumbijski boksar Jimmy Garcia je umrl v bolnišnici v Las Vegasu skoraj dva tedna potem, ko je v dvoboju za naslov prvaka svetovnega boksarskega sveta (WBC) proti Gabrielu Ruelasu dobil hude poškodbe možganov. Čeprav so bili po sprejemu v univerzitetno bolnišnico v Las Vegasu optimistični, pa se stanje Garcie v tem času ni izboljšalo. Garsio so po dvoboju 6. maja operirali in mu iz možganov odstranili krvni strdek. Od prekinitve dvoboja v enajsti rundi, ko je Garcia dobil dva močna udarca, je bil boksar v komi, življenje pa so mu vzdrževali le z aparaturami.

Pittsburgh izločil Washington

NEW YORK (STA/AP/Reuter) - Ekipa Pittsburgh Penguins je v severnoameriški poklicni hokejski ligi NHL v odločilni sedmi tekmi premagala Washington Capitals s 3:1 in slavila v zmagah s 4:3. Junak tekme je bil vratar domačih Ken Wregget, ki je ubranil 33 strelov. Prva dva zadetka sta bila bila dosežena že v prvi tretjini (Norm Maciver in Ron Francis), zadnjega pa je štiri sekunde pred koncem zabil Tory Murray. Pittsburgh se bo tako v polfinalu vzhodne konference pomeril s Hudiči iz New Jerseya, Philadelphia Flyers pa z branilci naslova New York Rangers, ki so s 4:2 v zmagah izločili Quebec Nordiques, sicer prvouvrščeno moštvo v konferenci v rednem delu. V zahodni konferenci bodo danes na sporedu tri odločilne tekme za uvrstitev v polfinale, saj so rezultati v tekmah izenačeni na 3:3. San Jose odhaja v Calgary, St. Louis bo gostil Vancouver, Chicago pa Toronto. V zahodni konferenci se je v polfinale že uvrstil Detroit z zmago nad Dallasom s 4:1 v tekmah.

Quqingovi in Caiyunovi nov svetovni rekord v skoku s palico

TAIYUAN (STA/AFP) - Kitajski atletinji Zhong Quqing in Sun Caiyun sta na kitajskem atletskem prvenstvu postavili nov svetovni rekord v skoku s palico na odprtem; preskočili sta 408 centimetrov. Prvo mesto je sicer osvojila šele osemnajstletna Zhong Quqing, saj je omenjeno višino preskočila v prvem poskusu. Prejšnji rekord, ki je bil le centimeter manj, je dosegla prav tako Kitajka, in sicer Cai Weiyan, postavila ga je 29. aprila letos v Heifi na Kitajskem.

Klinsmann najboljši v Angliji

LONDON (STA/dpa) - Nemcu Jörgenu Klinsmannu so na slovesnosti v hotelu Royal Lancaster v Londonu izročili nagrado za nogometaša leta v Angliji po izboru britanskih športnih novinarjev. Tridesetletni nogometaš, ki je pred kratkim podpisal pogobo z FC Bayern Münchnom, je nagrado dobil za uspešne igre v lanski sezoni in zadetke v dresu Tottenham Hotspura. Na podelitvi je bil tudi Bernd Trautmann, ki je pred 39 leti kot prvi Nemec dobil to priznanje. Klinsmann je šele tretji tujec, ki je prejel priznanje za najboljšega nogometaša leta v Angliji. Leta 1956 je pripadlo Trautmanu (Manchester City), leta 1981 pa Nizozemcu Fransu Thijssenu (Ispwich Town).

Kranjska Gora in Maribor tudi prihodnjo sezono

OBERSTDORF (STA) - Na koledarski konferenci Mednarodne smučarske zveze v Oberstdorfu so sprejeli program tekem za sezono 1995/96. Pripravili bodo 36 tekem in dve kombinaciji za moške ter 34 tekem in dve kombinaciji za ženske. V Kranjski Gori bosta 21. in 22. decembra slalom in veleslalom za smučarje, tekmovalke pa bodo v Sloveniji januarja, ko bo 6. in 7. na mariborskem Pohorju veleslalom in slalom za tradicionalno Zlato Lisico. Sezona se bo začela 11. novembra, ko bo v francoskem Tignesu velesalom za ženske, naslednji dan pa bo v istem kraju še veleslalom za moške. V Sestrieru bodo 26. in 27. januarja znova pripravili dve nočni tekmi v slalomu za smučarke in smučarje. Finale svetovnega pokala bo od 4. do 10. marca v Narviku in Lillehammerju na Norveškem. Svetovno prvenstvo v španski Sierra Nevadi bo od 11. do 25. februarja.

KOLESARSTVO / 7. ETAPA DIRKE PO ITALIJI

Fondriest v šprintu ugnal Romingerja

Italijan je doslej na giru osvojil le eno etapo na kronometer - Danes štiri gorske nagrade

TERME LUIGIANE - Maurizio Fondriest je prvič osvojil etapo na kolesarski dirki po Italiji. Doslej je bil na giru uspešen le na kronometer, leta 1991 na otoku Elba. Njegovo zadoščenje je bilo včeraj toliko večje, ker je v končnem šprintu v reber premagal vodilnega na skupnem vrstnem redu, Tonyja Romingerja. Nenasitni Švicar je na zaključni kratki, a naporni vzpetini poskusil še tretjič zmagati na letošnjem giru, a se je uštel in je pred današnjo zelo zahtevno etapo s štirimi gorskimi nagradami in ciljem na vrhu Monte Sirina (1550 m) po nepotrebnem potrosil precej energij. Ne le to: Fondriest je zaradi bonifikacij zmanjšal svoj zaostanek za štiri sekunde.

Kljub temu, da je včerajšnja sedma etapa merila kar 216 kilometrov, je bil ritem izredno visok. Prvi dve uri so kolesarji vozili s povprečno hitrostjo nad 48 km na uro. Zvrstilo se je nekaj poskusov pobega, prava dirka pa se je začela po 161. km, ko se je začela pot vzpenjati. Cez cilj gorske nagrade je prvi privozil Italijan Fanelli. Raztrgana karavana kolesarjev se je nato v divji vožnji spustila do končnega cilja. Tristo metrov pred ciljem je glavnina ujela Bertolionija in Ellija. Potegnil je Rominger, Fondriest pa ga je prehitel 250 metrov pred koncem.

Vrstni red 7. etape (Taranto - Terme Luigiane, 216 km): 1. Maurizio Fondriest (Ita) 5 ur 11 minut 50 sekund, s povprečno hitrostjo 41, 561 km na uro; 2. Toni Rominger (Švi); 3. Francesco Casagrande (Ita); 4. Pjotr Ugrumov (Let) +2 sek.; 5. Francois Simon (Fra) +5 sek.; 6. Claudio Chiappucci (Ita); 7. Massimiliano Lelli (Ita); 8. Davide Rebellin (Ita); 9. Jevgenij Berzin (Rus); 10) Jens Heppner (Nem); 11. Giorgio Furlan (Ita); 12) Georg Totschnig (Avt); 13. Laurent Madouas (Fra); 14. Heinz Imboden (Švi); 15. Michel Lafis (Šve); 16. Pascal Richard (Švi); 17. Paolo Lanfranchi (Ita); 18. Oliverio Rincon (Kol); 19. Mariano Piccoli (Ita); 20. Vladislav Bobrik (Rus); 24. Pavel Tonkov (Rus); 43. Dmitri Konijšev (Rus) +23 sek.; 53. Alberto Elli (Ita); 71. Mario Cipollini (Ita) +1:08 sek.; 117. Andrew Hampsten (Zda) +5:57; 121. Erik Breukink (Niz); 185. Roberto Pagnin (Ita) +14:52. Michele Coppolillo in Fabiano Fontanelli (oba Ita) sta odstopila.

Skupni vrstni red: 1. Toni Rominger 29 ur 13 minut 36 sekund, s povprečno hitrostjo 38, 997 kn na uro; 2. Maurizio Fondriest + 47 sek.; 3. Francesco Casagrande +1:11; 4. Jevgenij Berzin + 1:28; 5. Pjotr Ugrumov +1:38; 6. Davide Rebellin + 1:58; 7. Pavel Tonkov; 8) Massimiliano Lelli + 2:02; 9. Wladimir Belli + 2:20; 10. Enrico Zaina (Ita) + 2:23; 11. Claudio Chiappucci + 2:24; 12. Francois Simon (Fra) + 2:25; 13. Laurent Madouas (Fra) +2:30; 14. Heinz Imboden (Švi) +2:39; 15. Vladislav Bobrik + 2:44; 16. Alberto Elli (Ita) +2:47; 17. Patrick Jonker (Avs) +2:50; 18. Bruno Cenghialta (Ita) + 2:52; 19. Giorgio Furlan (Ita) +2:57; 20) Francesco Frattini (Ita) + 2:59.

Fondriest za štiri sekunde bližji Romingerju (AP)

TENIS / ČETRTFINALNI DVOBOJI MEDNARODNEGA PRVENSTVA ITALIJE

Ivanišević zdaj proti Brugueri

Hrvat je s Sergiom Tacchinijem podpisal bajno pogodbo

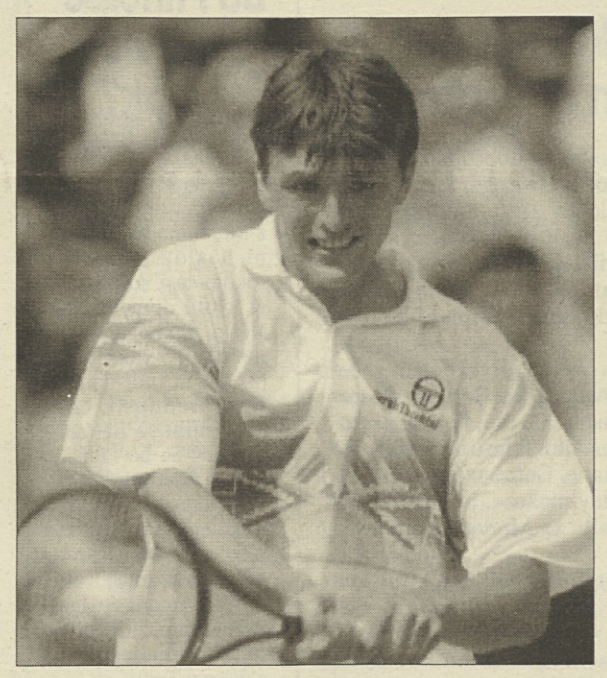

Bruguera danes v polfinalu proti Ivaniševiću (AP)

RIM - Hrvat Goran Ivanišević naj bi za promocijo športnih artiklov Sergia Tacchinija dobil v naslednjih štiri letih okrog sedem milijard lir, zato v domovini svojega radodarnega sponsorja res ni mogel odpovedati. Proti Američanu Jeffu Tarangu, 88. igralcu na svetu, je sicer v četrtfinalnem dvoboju mednarodnega prvenstva Italije začel brez prave volje in zbranosti, a ga je na koncu nadigral. V 12. igri prvega seta je imel Američan tri zaključne žoge, odltej pa je bila premoč Hrvata, ki je serviral 16 asov in s svojim prvim servisom dosegel 87 odstotkov točk, bolj očitna, čeprav je na koncu zbral kar 45 neforsiranih napak, Tarango pa le trideset.

V polfinalu se bo Ivanišević pšomeril s Špancem Sergijem Bruguero, ki je za zmago proti Švedu Bjorkmanu potreboval le 66 minut, prepustil pa mu je le pet iger. Ivanišević je v dosedanjih sedmih dvobojih s Špancem štirikrat zmagal, a na peščenih igriščih Bruguera vodi s 3:1. Edino zmago na tej površini je Ivanišević proti njemu dosegel pred dvema tednoma v Hamburgu.

Thomas Muster je proti Changu dosegel svojo 25. zaporedno zmago. Američan je zmagoviti dvoboj osmine finala proti Čehu Kučeri v četrtek zaradi dežja dokončal pozno zvečer in je bil vidno utrujen, Avstrijec pa neusmiljen. V polfinalu se bo pomeril z Južnoafričanom, ki je v večernem dvoboju nepričakovano nadigral Šveda Stefana Edberga.

Četrtfinalni izidi: Thomas Muster (Avt, 7) - Michael Chang (Zda, 2) 6:3, 6:2; Stefan Edberg (Šve, 12) - Wayne Ferreira (Jar, 4) 2:6, 0:6; Sergi Bruguera (Špa, 8) - Jonas Bjorkman (Šve, 16) 6:4, 6:1, Goran Ivanišević (Hrv, 3) - Jeff Tarango (Zda) 7:6 (7:2), 6:4. **Polfinalna para:** Ivanišević - Bruguera; Muster - Ferreira.

NBA / ZNANA PRVA POLFINALISTA

Orlando izločil Chicago San Antonio pa Lakerse

Houston premagal Phoenix in izsilil še sedmo tekmo

Bullsi in Lakersi so v šesti tekmi četrtfinala **NBA** s porazom pred svojim občinstvom končali letošnjo sezono. Znana sta torej prva dva polfinalista, in sicer **Orlando Magic**, ki čaka na razplet med New Yorkom in Indiano (ponoči so igrali šesto tekmo) ter **San Antonio**, ki se bo spoprijel z zmagovalcem sedme tekme med Phoenixom in Houstonom. Rocketsom je v šesti tekmi uspelo premagati Sunse, tako da se bo vse odločilo danes ponoči v Phoenixu.

Chicago (5) - Orlando (1) 102:108

(2:4 v zmagah, kval. Orlando. Pippen 26, Jordan 24 8:19 iz igre, Kukoč 15; O'Neal 27, Scott 21, A.Hardaway 21, N.Anderson 18)

Vse je kazalo, da bodo Bullsi izsilili sedmo tekmo, saj so tri minute pred koncem vodili z 8 točkami razlike (102:94), zatem pa so zablesteli Magicsi, ki so z delnim izidom 14:0 pokopali Chicago. Po tekmi je bilo ozračje v taboru rdečih bikov zelo žalostno, kot je komentiral trener Phil Jackson: »Vsak poraz pusti nekaj grenkobe, tokrat pa je veliko hujše, saj smo imeli tekmo v rokah.« Jordan, ki je imel povprečje 31, 5 točke na tekmo, je tako prvič od leta 1990 moral priznati premoč nasprotnikov v končnici: »Vrnil sem se z namenom, da ponovno osvojim naslov prvaka. To so bile moje sanje in želja našega moštva. Žal smo premalo časa igrali skupaj. Sedaj nestrpno pričakujem začetek naslednje sezone, ko bom odigral 82 tekem, da se na najboljši način pripravim za play off 95/96.« Izredno veseli pa so bili Magicsi: »Igrali smo zagrizeno, a s pravim taktičnim pristopom. Zadovoljen sem tudi, ker smo postali zelo učinkoviti tudi v gosteh, »je dejal O'Neal.

Lakers (5) - San Antonio (1) 88:100

(2:4 v zmagah, kval. San Antonio. Campbell 21, Ceballos 16, Van Exel 13; D.Robinson 31, Elliott 26, Rodman 12 točk in 16 skokov)

S povratkom »norega« Rodmana so Spursi le ukrotili Lakerse. Divac in ostali so bili enakovredni Spursom do 42. minute (82:84), na koncu pa jih je zmlel David Robinson.

Houston (6) - Phoenix (2) 116:103

(3:3 v zmagah. Olajuwon 30 točk, 10 asistenc, 8 skokov, 5 blokad, Drexler 20, Cassell 16, Horry 12; Barkley 34 - 11:17 iz igre in 14 skokov)

V zadnjih dveh sezonah so Rocketsi že sedmič v končnici dosegli izenačenje 3:3. Sunsi so upali vse, dokler je Barkley igral kot Superman (27 točk v prvem polčasu), ko pa mu je zmanjkalo moči (5 točk v ostalih dveh četrtinah) so Rocketsi »poleteli« do zanesljive zmage. (V. Jogan)

MOTOCIKLIZEM / VN NEMČIJE

Avstralec Michael Doohan si je na treningu zlomil levo roko, v razredu do 500 ccm najhitrejši Italijan Capirossi

NÜRBURGRING - Svetovni motociklistični prvak v razredu do 500 ccm, Avstralec Michael Doohan si je na včerajšnjem prvem treningu pred veliko nagrado Nemčije na prenovljem dirkališču na Nürburgringu poškodoval roko, zdravniki pa pravijo, da si je Avstralec zlomil levo roko. Toda Avstralec je še pred padcem dosegel drugi najhitrejši čas prvega treninga in se še ni odrekel nedeljskemu nastopu. »Doohan je padel v 15. krogu in ima morda zlomljeno levo roko. Mogoče poškodba ni prehuda in bo lahko že jutri dirkal. Toda zdaj je vsakršna napoved preuranjena,« je bil dokaj optimističen tiskovni predstavnik dirkališča Michael Sonnick.

Doohan je padel že na veliki nagradi Španije in tako prepustil vodilno mesto v skupnem seštevku rojaku Darylu Beattieju. Prav tako pa je Doohan spektakularno padel na zadnji dirki na »starem« Nürburgringu leta 1990.

Sicer pa je bil včeraj najhitrejši Italijan Loris Capirossi na hondi, Beattie pa je bil tretji. Rezultati - do 500 ccm: 1. Loris Capirossi (Ita, honda) 1:41.602 (povprečna hitrost 161.430 km/h), 2. Michael Doohan (Avs, honda) 1:41.638, 3. Daryl Beattie (Avs, suzuki) 1:42.166, 4. Šinici Itoh (Jap, honda) 1:42.354, 5. Luca Cadalora (Ita, yamaha) 1:42.419, 6. Alberto Puig (Spa, honda) 1:42.434, 7. Alex Criville (Spa, honda) 1:42.648, 8. Loris Reggiani (Ita, aprilia) 1:43.190, 9. Alexandre Barros (Bra, honda) 1:43.744, 10. Juan Borja (Spa, yamaha) 1:44.174. (MAn)

NE ZAMUDITE!

Primorski dnevnik

Ob 50-letnici izhajanja Primorskega dnevnika nudimo tudi tistim, ki še niso naročeni, izjemno priložnost, da postanejo stalni naročniki po ugodni ceni in da si ob tem zagotovijo posebno darilo, knjigo "Primorski dnevnik 1945-1995", ki smo ga ob tej priliki namenili samo našim naročnikom.

POGOJI:

6-mesečna naročnina (od 1.7. do 31.12.) stane 190.000 Lir.

V juniju pa boste Primorski dnevnik prejemali brezplačno.

Naročila sprejemamo samo na upravi Primorskega dnevnika v Trstu (tel. 7796600) in Gorici (tel. 533382).

Ponudba velja do konca meseca maja.

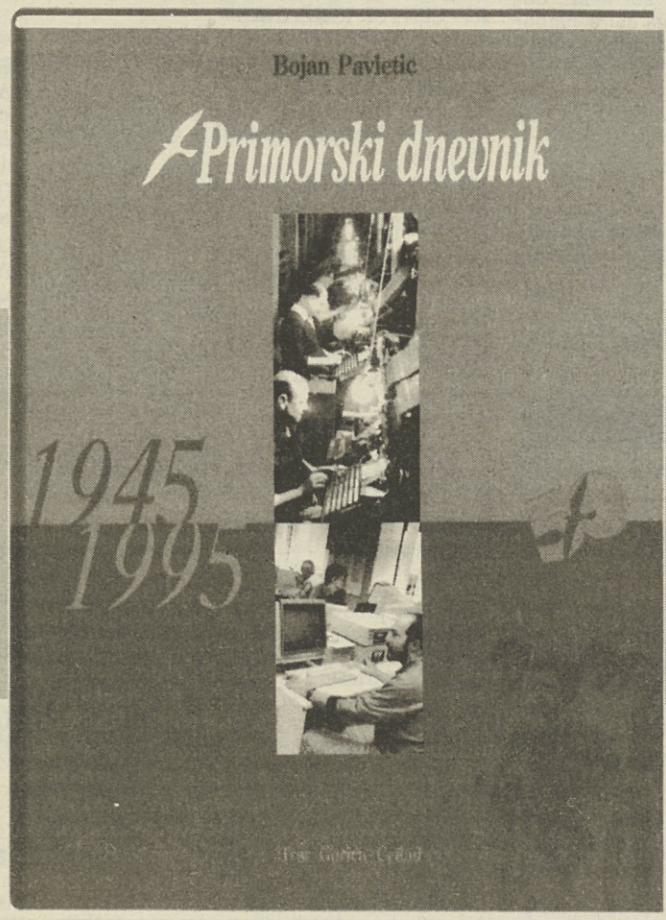

GRAFICENTER

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V sredo, 24. maja, ob 20. uri: B. Slade - OB LETU OSOREJ.

SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511
Danes, 20. maja, ob 19. uri: W. Shakespeare - HAMLET, za izven. V torek, 23. maja, ob 19.30: J. B. P. Moliére - DON JUAN ALI KAMNITA GOSTIJA, za abonma dijaški 8 večerni in izven.

LEVI ODER, tel.: 061/ 221-511
V ponedeljek, 22. maja, ob 22. uri: E. Ionesco - INSTRUKCIJA, za izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511
Danes, 20. maja, ob 20. uri: V. Möderndorfer - HAMLET IN OFELIJA, za izven. Predstava bo še v četrtek, 25. maja, ob isti uri, za izven.

LGL, tel.: 061/ 314-962
VELIKI ODER
Danes, 20. maja, ob 11. uri: Z. Krilić - JAJCE, za izven. V nedeljo, 21. maja, ob 20.30: VEČER POEZIJE LILI NOVY, za izven.

MGL, tel.: 061/ 210-852
Danes, 20. maja, ob 20. uri: T. Partljič - STAJERC V LJUBLJANI, za izven in konto. V ponedeljek, 22. maja, ob 20. uri: F. G. Lorca - YERMA, za abonma mladinski 4 in izven.

MALA SCENA MGL, tel.: 061/ 210-852
Danes, 20. maja, ob 22.30: L. Wilson - ZAŽGI! Predstava bo še v torek, 23. maja, ob isti uri.

SNG OPERA IN BALET, tel.: 061/ 331-950

V četrtek, 25. maja, ob 19. uri: Leoš Janaček - JENUFA, premiera.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE, tel.: 061/ 312-860
Danes, 20. maja, ob 19.30: L. Kraigher - ŠKOLJKA, za abonma red sobotni in izven. Predstava bo še v sredo, 24. maja, ob isti uri, za abonma red E in izven. V torek, 23. maja, ob 17. uri: Jean-Genet - LE BALCON, predpremiera.

KUD FRANCE PREŠEREN, tel.: 061/332-288
V torek, 23. maja, ob 21. uri: musical OZ - predstavitev produkcije drugega in tretjega letnika GIŠ.

KS VIŽMARJE-BROD, Na gaju 1
Danes, 20. maja, ob 20. uri: T. M. Plavt - DVOJČKA.

CELJE
SLG CELJE, tel.: 063/ 25-332
Danes, 20. maja, ob 10. uri: S. Makarovič - MEDENA PRAVLJICA, za abonma Mravljica in izven.

CERKNICA
V nedeljo, 21. maja, kinodvorana Cerknica ob 19. uri: F. Lipah - GLAVNI DOBITEK.

KOPER
GLEDALIŠČE KOPER
Danes, 20. maja, ob 10. uri: M. Logar - KRALJ V ČASOPISU.

MARIBOR
SNG DRAMA, tel.: 062/ 221-206
V torek, 23. maja, Minoritska cerkev, ob 20. uri: R. Serling - OBMOČJE SOMRAKA, za abonente in izven.

NOVA GORICA
PDG, tel.: 065/25-326
V torek, 23. maja, ob 20. uri: predstava ANATOMIJA ZVERI, za izven. Gostovanje Centre de PRODUCTION CHOREGRAPHIQUE. V sredo, 24. maja, ob 20. uri: H. Ionesco - PLEŠASTA PEVKA, DELIRIJ V DVOJE, za abonma sreda in izven.

OTROŠKI GLEDALIŠKI IN LUTKOVNI MARATON

Danes, 20. maja,
KULTURNI DOM SLOVENJ GRADEC
ob 10. uri: Otroška gledališka skupina Dvojka: Rašćan-Mesaric - DRUŽINA KUSTERC;
ob 11.30: Dramski studio 8: A. T. Linhart - ŽUPANOVA MICKA;
ob 12.30: Gledališka skupina CKD Kranj: James Kraüs P. - PEVSKO TEKMOVANJE Z...
ob 13.30: Gledališka skupina Jutro, M. Marinc - SREBRNI KONJ IN...: KRASEN CIRKUS;
ob 15. uri: Lutkovna skupina OŠ Mozirje, Feri Lainšček - KO SE PTIČKI ŽENIJO;
ob 16.30: Gledališka skupina Venera, Janez Žmavc - PAVLIHA IN MALO CEZ LES;
ob 18. uri: Lutkovna skupina L, M. Pungartnik - VODENI MOŽ IN LEPA POLONA.

KULTURNI DOM PODGORJE
ob 10. uri: Gledališka skupina OŠ Staneta Žagarja, Jana Kovač - MI, STARI IGRALCI.
ob 11.30: Lutkovna skupina Lutka-lutkica, M. C. Machado - MALA ČAROVNICA, KI NI MOGLA BITI ZLOBNA;
ob 12.30: Gledališka skupina CE-CE, J. Janhuba - V DEŽELI BEDAČKOV;
ob 13.30: Samostojna amaterska skupina Čarobna hišica, Andoljšek-Novak - ČAROBNA HIŠICA;
ob 15. uri: Gledališka skupina OŠ Podgorje, M. Logar - KRALJ V ČASOPISU;
ob 16. uri: Gledališka skupina Sonce, Josko Bohunsky - THE MARCIPANS;
ob 17. uri: Dramska skupina Sonček, J. Bračič - VSE, RAZEN HOTELA.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Gledališka šola Slovenskega stalnega gledališča, ki jo vodi Adrijan Rustja gostuje s pravljico »Palček« danes, 20. t. m., ob 16. uri pri Sv. Ivanu (pri šolskih sestrah).
Gledališče Rossetti
Danes, 20. t.m., ob 20.30 (red prva sobota) gostovanje Stalnega gledališča iz Veneta z Molierovo komedijo »Namišljeni bolnik«. Igrajo Giulio Bosetti, Marina Bonfigli in Antonio Salinas. Režija Jacques Lassalle. Predstava v abonmaju: odrezek št. 5. Predprodaja je v teku.
Ponovitve jutri, v nedeljo, 21. t. m., ob 16. uri (red prva nedelja), v torek, 23. t. m., ob 20.30 (red prost), v sredo, 24. t. m., ob 16. uri (red sreda popoldan) ter v četrtek, 25. t. m., ob 20.30 (red prost).
Urnik blagajne gledališča: 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasaži Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.
Gledališče La Contrada
Danes, 20. t.m., ob 10.00 predstava za šolsko mladino: »Il topo di città e il topo di campagna». Vstopnina 5.000 lir.

GORICA
Kulturni dom
V ponedeljek, 22., (red A) in v torek, 23. t.m., ob 20.30 - predstava v abonmaju SSG - gostovanje Slovenskega mladinskega gledališča iz Ljubljane s predstavo »Gospodična Julija». Režija E. Miler, nastopajo N.B. Gračner, P.Ravnohrib in M. Oblak.

TRŽIČ
Občinsko gledališče - Ecco mormorar l'onde
V torek, 23. t. m., ob 20.30 predvajanje filma »Manoscritto trovato a Saragozza«.
V četrtek, 25. t. m., ob 20.30 predstava »La buffa beffa del beffardo beffato« v izvedbi gledališke skupine La Piccionaia - I Carrara.

KOROŠKA

CELOVEC
Mestno gledališče: v ponedeljek, 22. t. m., ob 20. uri Waechter-Miller »Klovni«.

TINJE
Dom: Danes,, 20. t.m., ob 19.30 - Koncert slov. vokalne skupine Cantate Domino.

SELE
Farni dom: Jutri, 21. t.m.,ob 19.30 - Predavanje »Korenine slovenstva na Koroškem« predava dr. Joško Savli.

RADIŠE
Pri Culehnerjevi kapelici: v sredo, 24. t. m., ob 19.30 »Marijino petje«.

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CAFE TEATER, Miklošičeva 1
Danes, 20. maja, ob 22. uri:
LADO LESKOVAR

PREGNANSKI CENTER VIČ
Danes, 20. maja, od 10.30 do 21.30: PRIDI SE IGRAT Z NAMI IN... POVEJ SE DRUGIM. Nastopili bodo: pevska zbora OŠ Livada in VALI, Orffova orkestra Mašta mož svašta in Putujući zemljotres, trio Musica Aeterna, Bonbončici... ob 15.30 bo nogometna tekma in ob 19. uri: rock koncert.

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V ponedeljek, 22. maja, ob 19. uri: predavanje JANINA KLEMENČIČA - Z nahrbtnikom od Turčije do Indije in Vietnama

KUD FRANCE PREŠEREN, tel.: 061/ 332-288
V sredo, 24. maja, ob 20. uri: DARJA ZAVIRŠEK - Ženski prostori: od totalnih institucij do varnih hiš.

KD ŠPANSKIH BORCEV, Zaloška 61
V četrtek, 25. maja, ob 18. uri: javna tribuna - Socialdemokratskega gospodarskega foruma SLOVENIJA KAM?

GALERIJA KRKA, Dunajska 65
V torek, 23. maja, ob 19.30: gledališki klub Krka - gost bo BORIS CAVAZZA.

KAPELICA ŠOU, Kersnikova 4
V sredo, 24. maja, ob 18. uri: razgovor s KSENIJO HRIBAR o nastajanju Plesnega Teatra Ljubljana bosta vodila Simon Kardun in Mare Mlačnik.

CELJE
SLG
V nedeljo, 21. maja, ob 18. uri: 3. republisko tekmovanje mladih plesnih ustvarjalcev OPUS 1 - PLESNA MINIATURA.

KOPER
POKRAJINSKI MUZEJ, Kidričeva 19
V petek, 26. maja, od 9.30: MEDNARODNI SIMPOZIJ PRIMORSKA IN TRST OD RAPALLA DO LONDONSKEGA MEMORANDUMA (1920-1954).

PIRAN
V četrtek, 25. maja, od 15. in do 23. ure prireditev DAN MLADOSTI na Tartinijevem trgu.

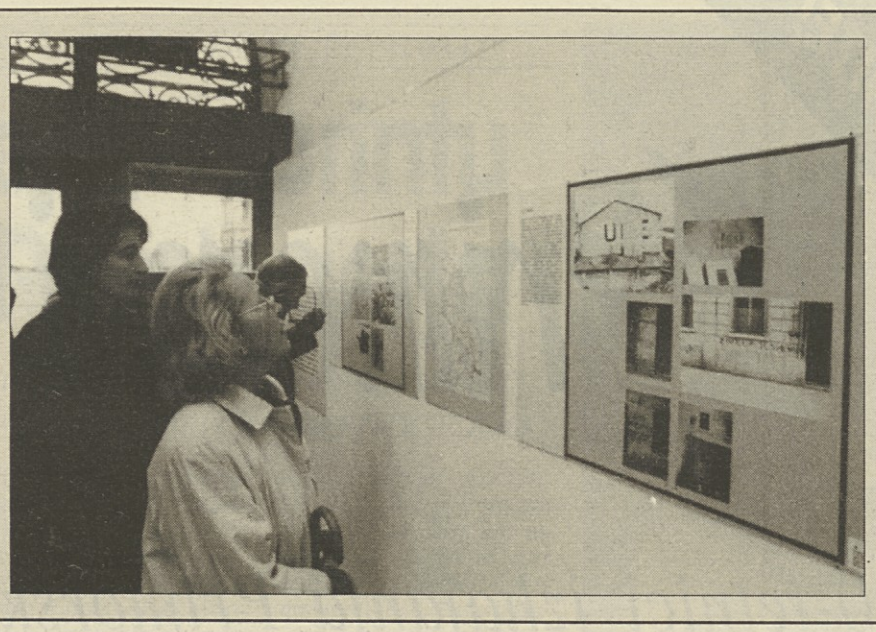

V tržaški Občinski galeriji in v Tergesteu je na ogled dokumentarna razstava »Od boja do osvoboditve - Trst 1943-45«

(foto KROMA)

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 22-815
V torek, 23. maja, ob 21. uri: MAYNARD FERGUSON BIG POP NOUVEAU BAND.
V četrtek, 25., in v petek, 26. maja, ob 19.30: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, za abonma modri Iin II.

SLOVENSKA FILHARMONIJA
V ponedeljek, 22. maja, Mala dvorana Slovenske filharmonije ob 17. uri: koncert TINE CASPERŠIČ (klavir) in DAMIJANA KOLARIČA (klarinet).

VODNIKOVA DOMAČIJA, Vodnikova 65
V torek, 23. maja, ob 19.30: recital PETRA NAPRETA (citre).

B-51, Gerbičeva 51 a
V torek, 23. maja, ob 23. uri: koncert GAS HUFFER (ZDA).
V četrtek, 24. maja, ob 22. uri: 24 UR ROCK'N'ROLL-a.

ACAPULCO
V sredo, 24. maja, ob 12. uri: promocija nove kasete ČUDEŽNA POLJA.

CERKNICA
Danes, 20. maja, telovadnica OŠ Nova vas ob 20. uri: koncert MLAJŠEGA MLADINSKEGA PEVSKEGA ZBORA OŠ NOVA VAS, DEKLIŠKEGA NONETA AEDAC CERKNICA in GODBE CERKNICA.

ILIRSKA BISTRICA
MKNŽ, Bazoviška 26
V nedeljo, 21. maja, ob 21. uri: koncert skupine GAS HUFFER.

KAMNIK
Danes, 20. maja, baročna cerkev sv. Ane v Tunnjicah ob 20. uri: festival MUSICA AETERNA - kamničan Jakob Frančišek Zupan in njegovi sodobniki.

RAZSTAVIŠČE VERONIKA
V sredo, 24. maja, ob 20. uri: koncert ANJE ŠKALAR (violina).

KRŠKO
Danes, 20. maja, Kulturni dom ob 19.30: MAŠA V F-DURU ZA PIHALNI ORKESTER, MEŠANI ZBOR IN SOLISTE.

PIRAN
CLUB MAONA, Arže 5
Danes, 20. maja, koncert SREDNJE GLASBENE ŠOLE LJUBLJANA.

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM
V Galeriji CD je do 10. junija na ogled razstava portretov in keramike (1947-1969) PICASSO & MADAME Z.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23
Razstava ob petdesetletnici konca druge svetovne vojne je na ogled do 25. maja.

MODERNA GALERIJA
Razstava izraelskega umetnika ZVIJA GOLDSTEINA je na ogled do 11. junija.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2
Razstava ilustracij MARJETE CVETKO je na ogled do 25. maja.

GALERIJA AVLA, Trg republike 2
Razstava MILJENKA in MAJE LICUL je na ogled do 6. junija.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31
Razstava slik KLEMENTINA GOLIJA je na ogled do 28. maja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6
Razstava pastelov in akvarelov MAJE PAIČ - KVEDER je na ogled do 2. junija.

GALERIJA ILIRIJA, Tržaška 40
Razstava skulpturnega lončarstva MAJE MIHELIČ je na ogled do 25. maja.

KONEX CLUB, Cesta na Brdo 109
Na ogled je razstava ilustracij FOJZA A. ZORMANA.

KI - CENTER KRIŽANKE
Razstava URA JE PRIŠLA! je na ogled do 20. maja.

GALERIJA PIC LEK
Razstava olj, akrila in slik na svili KATJE BOLČINA-NAGELSCHMIED je na ogled do 16. junija.

KD ŠPANSKI BORCI, Zaloška 61
Razstava JOŽETA BARACHINIJA je na ogled do 1. junija.

GALERIJA ŠOU KAPELICA
Razstava kiparja DARIJA KREUHA je na ogled do 31. maja.

BREŽICE
GALERIJA POSAVSKEGA MUZEJA
Razstava slik ALENKE GERLOVIČ je na ogled do 4. junija.

CELJE
GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI - MESTNI GRAD
Razstava GENERACIJA 82 je na ogled do 23. junija.

ILIRSKA BISTRICA
GALERIJA NA VIDMU
Razstava ALME DUJMOVIĆ je na ogled do 27. maja.

JESNICE
RAZSTAVNI SALON DOLIK
Razstava LIKOVNA USTVARJALNOST UČENCEV OSNOVNIH ŠOL OBČINE JESENICE IN KRANJSKA GORA je na ogled do 7. junija.

KOPER
GALERIJA LOŽA, Titov trg
Razstava ENZA CUCCHIJA je na ogled do 30. maja.

KRANJ
PREŠERNOVA HIŠA
Razstava treh mlajših avtorjev MOJCE OSOJNIK, BORUTA OMERZUJA in ANDREJA ŠTULARJA je na ogled do 21. maja.

GALERIJA V MESTNI HIŠI
Razstava MIR JE ZMAGA.

MURSKA SOBOTA
GALERIJA MURSKA SOBOTA
Razstava skupine MI (Irena Cuk, Darko Golija, Samuel Grajfoner, Zdravko Jerkovič, Samo Pajek in Oto Rimele) je na ogled do 1. junija.

VELENJE
RAZSTAVIŠČE GORENJE SERVIS, Partizanska 12
Razstava slik ALBINA POLAJNARJA je na ogled do 17. junija.

KC IVAN NAPOTNIK
Razstava fotografij LUCIANO KLEVA.

ŠTANJEL
GALERIJA STOLP
Razstava JANKA KASTELICA.

ŽALEC
SAVINOV LIKOVNI SALON
Razstava kiparja FERENCA KIRALYJA je na ogled do 30. maja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST: Občinska umetnostna galerija (Trg Unità): na ogled je razstava »Od boja do svobode - Trst 1943-1945«. V galeriji Tergesteo pa je na ogled prikaz aprilskih in majskih dogodkov pred 50 leti.
Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.
Galerija Cartesius: danes, 20. t.m., ob 18.30 odprtje razstave tržaškega slikarja Carmela Vranicha, ki bo trajala do 2. junija z naslednjim urnikom: vsak dan od 11.00-12.30 in od 16.30-19.30, ob nedeljah od 11.00-13.00.
Galerija Art Light Hall: na ogled je razstava skulptur Antonia Volpicellija.
Art Galery: na ogled je razstava Nadje Moncheri.
Gostilna »Stalletta« pri Sv. Jakobu
Na ogled je skupinska razstava tržaških umetnikov.

OPČINE - SKD Tabor: na ogled je razstava Patrizie Devidè.

REPEN - Kraška hiša
Do 28. t. m. bo ob nedeljah in praznikih na ogled razstava narodnih nos. Razstava je odprta ob nedeljah in praznikih: 11-12.30, 15-18.

GORICA: Kulturni dom: do 31. t.m. razstavlja svoja dela slikar Oskar Beccia.
Galerija Katoliške knjigarne: na ogled je razstava slikarja Demetrija Ceja.

ŠPETER - Beneška galerija: še danes, 20. t. m., je na ogled dokumentarna fotografska razstava »Benečija v miru in vojni«.

ŠTANJEL: V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled, poleg stalne zbirke, tudi novejša dela tržaškega umetnika.

KOROŠKA

CELOVEC: Deželna galerija: Do 18. junija je na ogled razstava del Aloisa Köchla in Bernharda Cella
Hiša umetnikov: na ogled je razstava del Brigitte Kordine in Huberta Matta.

TINJE: Galerija Tinje: Na ogled so dela Garya Bikovnika iz New Yorka.

BELJAK: Galerija Freihausgasse: razstava del Marjetice Potrč, risb Marca Pogačnika in skulptur Egona Rubina.

FJK

ŽALEC
Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich
Operna in baletna sezona 1994-95
Danes, 20. t. m. ob 20.30 (red L) opera U. Giordana »Fedora«. Režija Beppe De Tomasi.
Ponovitvi jutri, 21. t. m., ob 17. uri (red D) in v torek, 23. t. m., ob 20.30 (red E).
Prodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripcovich (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih).
Avditorij Muzeja Revoltella
Nedeljski koncerti: jutri, 21. t. m., ob 11. uri koncert »Ensemble Strumentale«. Vstopnice 10.000 lir.
V sredo, 24. t. m., ob 18. uri »Ura z...« recital sopranistke Laure Niculescu. Vstopnice 5.000 lir.
Gledališče Miela
V ponedeljek, 22. t.m., ob 21.00 - Koncert glasbene skupine Laibach.
Laboratorij P - bivša umobolnica Trst
vabi v nedeljo, 28. t.m., ob 22. uri na koncert skupine »2227» iz Ljubljane ob izidu zadnjega CD. Ob 20. uri bo otvoritev razstave grafitov, plakatov, stripov in fotografij ter predvajanje videospotov skupine Strip Core.

RIGMANJE - Promenadni koncerti
Jutri, 21. t. m., ob 17. uri bosta nastopili godbi Corpo bandistico Corno di Rosazzo (Videm) in Pihalni orkester SVEA (Zagorje ob Savi).
Zgonik - Športni center
Danes, 20. t. m., ob 20.30 slavnostni koncert Tržaškega partizanskega pevskega zbora Pinko Tomažič ob 50-letnici osvoboditve. Na koncertu bodo predstavili tudi nove kasete in CD plošco.

GORICA
Kulturni dom
V sredo, 24. t. m., ob 20.30 prireja Slovenski center za glasbeno vzgojo E. Komel koncert ruskega pianista Igorja Lazka. Na programu Beethovnove, Bartokove, Rachmaninove in De Fallove skladbe.

JEDILNIK

Za vsak dan

Ponedeljek: *porova juha z ocvrtimi kruhki, mesni narezek (doručak) po dunajsko, zeljnata solata*
Torek: *korenčkova juha z zdrobom, telečja rižota, zelena solata*
Sreda: *kostna juha z vlivanci, goveji golaž, polenta, berivka*
Četrtek: *cvetačna juha, pražena jetrca, kruh, paradižnikova solata*
Petek: *prežgana juha, oslič po tržaško, krompir v kosih, zelena solata*
Sobota: *paradižnikova juha z rižem, hrenovke na žaru, francoski krompir*

Nedeljsko kosilo: *goveja juha z domačimi rezanci, sesekljani telečji zrezki, ohrovtov narastek, sestavljena solata, nadevana pečena jabolka*

Sesekljani telečji zrezki *za 4 osebe:*
V pol kilograma drobno sesekljane teletine vmešamo dve v mleko namočeni in dobro ožeti žemlji, eno jajce, žlico sesekljanega peteršilja, listič sesekljanega žajblja, sol, poper in žlico belih drobtinic.
Oblikujemo podolgovate zrezke, jih povaljamo v drobtinicah, opečemo na obeh straneh. Ko so pečeni, na vsakega položimo tanko rezino svežega paradižnika, pokrijemo z rezino topljivega sira, pokrijemo s pokrovko ter še nekaj minut pečemo, da se sir stopi.

Ohrovtov narastek *za 4 osebe:*
Kilogram grobo zrezanega ohrovta prevremo v vodi, ki smo ji dodali dva stroka česna in ščep mlete kumine ter soli. Ohlajenemu in dobro odcejenemu ohrovtu primešamo bešamel in sneg dveh beljakov. V namaščen pekač zložimo zmes in pečemo 40 minut pri 200 stopinjah.
Če je pečica dovolj velika, lahko zraven spečemo tudi nadevana jabolka. Izdolbena jabolka na hitro prevremo v sladki, z limono okisani vodi, napolnimo z dobro marmelado, na vsakega damo za oreh masla in zapečemo. Postrežemo jih s stepeno sladko smetano.

REKLI SO

Slavni jedci

Tudi **Pascal** in **Schopenhauer** sta zagovarjala sladokusce

Pesnik **Franz Werfel** je nekoč izračunal, da kar poltretje leto svojega življenja posvetimo izključno jedi. Iz tega je sklepal, da je napačno, če o tem vzvišeno molčimo. Po njegovem mnenju bi jed upravičeno morali imeti za bistvo naših dni in dejanj.

Tudi nekateri slavni modreci so zagovarjali sladokusce, med njimi tudi Blaise Pascal in Artur Schopenhauer, ki sta se sicer odvračala od sveta in življenja. Pred vrati gostišča, kamor sta redno zahajala, se je končala odmaknjenost od sveta, in zelo verjetno je, da sta se po dobri jedi z veliko bolj veselim pogledom spet zazrla v svet - nekako po zgledu **Oscarja Wilda**, ki je nekoč zajedljivo zapisal: »Po dobri jedi lahko oprostimo vsem ljudem, celo sorodnikom.« In da modrega **Immanuela Kanta**, ki je sam do nadrobnosti poskrbel za jedilnik v svojem gospodinjstvu in imel natančno kartoteko, v katero je zapisoval jedi svojih najljubših prijateljev, ne omenjamo še enkrat ter da o **Alexandru Dumasu** starejšem, ki ni napisal samo Treh mušketirjev, temveč tudi kuharski leksikon v več knjigah, ne izgubljamo besed...

Pijače - takšne in drugačne

Frapé
Frapéji so bili prvotno pijače iz različnih likerjev, serverane v kozarčkih za likerje. Danes pa pod tem imenom vse bolj razumemo mešanice ledu, jajc, mleka, sadnih sokov in alkohola, sifona itn. Vse sestavine dobro ohlajene zmeljemo (kot je navedeno v receptih) z električnim mešalnikom in serviramo v velikih kozarcih.

Frapé z banano
1/4 l mleka, 1/2 dl sladke smetane, 2 banani, 4 kocke ledu, sladkor po okusu, 1 celo jajce. Vse sestavine dve minuti meljemo z mešalnikom, serviramo v visokih kozarcih, na rob kozarca za dekoracijo zataknemo rezino banane.

Koktajl
Koktajli so ledenomrzle mešane alkoholne in druge pijače, ki jim večkrat dodamo tudi sadje. Sodobni koktajli so tudi brez alkohola. Vsi so hlajeni z ledom. Koktajlom lahko na koncu dodamo nekaj kapljic limoninega olja iz lupin, seveda če limone niso škropljene in je lupina neuživna. Stisnemo košček lupinice s palcem in kazalcem in iztisnemo olje naravnost v kozarec. Serviramo jih s slamico - če smo pijači dodali sadje, pa z barsko žlico ali plastičnim zobotrebcem - v kozarcih v obliki keliha.

Kavni koktajl
Potrebujemo dve skodelici mleka, 2 žlički smetane, 2 žlički sladkorja, skodelico zelo močne prave kave, 1 rumenjak, 3 žlice dobrega konjaka. Vse sestavine dobro zmešamo z metlico ali električnim mešalnikom (sestavine morajo biti dobro ohlajene) in serviramo v večjih kozarcih.

DROBCI IZ ZGODOVINE ZAČIMBNIH RASTLIN

Nepogrešljiv ščepec vonja in okusa

Šetraj - srečno zelišče

Rastlina ima razvejana, močna stebla z ozkimi temnozelenimi listi in rožnate do lila cvetove. Ima močan dišeče poprast okus in je nepogrešljiv pri kuhanju strocjega fižola, pri pripravi različnih enolončnic ter pri jedeh iz krompirja. Uspeva od aprila v topli gredi, od maja pa na prostem, na sončni legi, najbolje ob robu fižolove gredice, saj varuje fižol pred ušmi. Dobro uspeva tudi v zabojčkih z drugimi zelišči na balkonu. Uporabljamo svežega ali posušenega.

»Veš, šetraj šteje k srečnim zeliščem,« je Mauriceu Mességué govoril oče, pa je šele kot odrasel mož doumel te očetove besede. Včasih menihi v samostanskih vrtovih niso smeli saditi šetraja, in Maurice je šele pozneje izvedel, da vsa tista zelišča, ki jih je oče sramežljivo imenoval »srečna zelišča«, pospešujejo ljubezen. Legenda bi rada besedo »sarriette« (fr. šatraj) izpeljala iz besede satir. Najbrž je ta modrost malce za lase privlečena, beremo pri Mességué. Toda če so dali tako imenitno ime, tega najbrž niso storili samo po naključju. Kakor satiri - veseljaki in piskači, ki so nekdaj zapeljevali nimfe - tudi danes ljudje, ki žvečijo šetraj, menijo, da se njihov ljubezenski žar podeseteri. Zakonski ženi, ki je zaskrbljena zaradi ravnodušnosti svojega moža, Mességué svetuje: vzemite vejico suhega šetraja, zdrobite jo med dlanmi, z njim izdatno potresite na žaru pečeno meso in ponudite možu. Tako bo šetraj tudi pojedel, ne pa potisnil na rob krožnika in ga zavrgel kot okras. Ne obljubim sicer večne spolne moči, če enkrat použijete vejico šetraja. Trdim pa, da ima par, ki vse življenje uživa spodbujajočo hrano (obilo česna, zelene, sladkega janeža in šetraja) več upanja, da doživi tisto pravo srečo, kot tisti, ki take hrane ne uživa.

Popravek - Žajbelj

Šetraj (Saturea hortensis)

DOBRO JE VEDETI

Ko kupujete meso

Ko kupujete meso, je dobro vedeti, kateri deli so najbolj primerni za pripravo različnih jedi

Deli govejega mesa in uporaba
1. bočnik, najtrši del mesa, primeren za golaž
2. stegno, primerno za zrezke in pečenko
3. šimbas ali ledja, primerna za pečenje na hitro
4. pljučna pečenka ali file, primerna za pečenje na žaru in po angleško
5. trebušavina ali flam, primerna za kuhanje
6. bržola, primerna za pečenje na žaru in kuhanje
7. rebra, primerna za kuhanje
8. robček, primeren za kuhanje
9. podplečna bržola, primerna za kuhanje in pečenje
10. pleče, primerno za pečenje in dušenje
11. prsi, primerne za kuhanje
12. vrat, primeren za pečenje in kuhanje
13. glava, primerna za kostno juho; smrček ali gobec, primeren za pripravo v solati ali enolončnici; rep, odličen za juhe; noge, za pripravo žolice in aspika

Rubriko je pripravila: Katarina Lavš

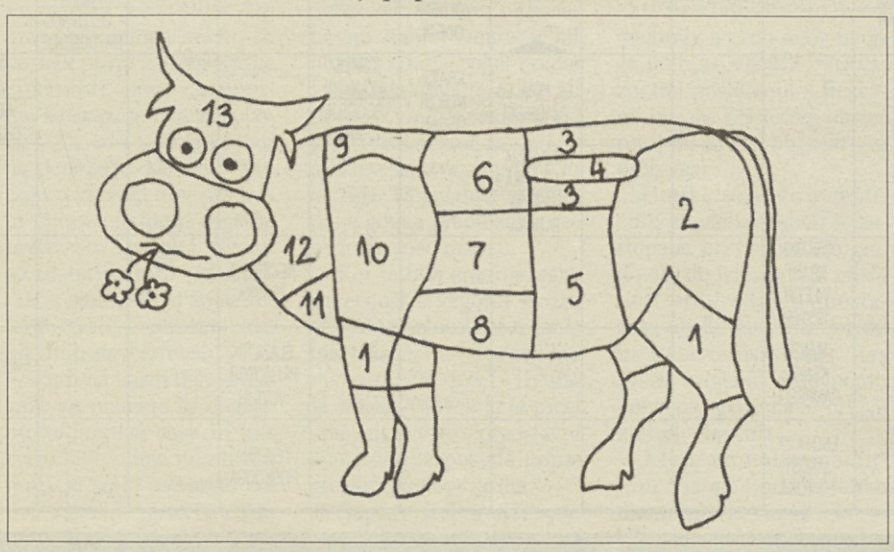

SOPHIA LOREN

V kuhinji z ljubeznijo (7)

Pred »poroko« testenin s paradižnikom

Nihče ni ohranil kronike o prvem srečanju med špageti ali rezanci in paradižnikovo omako; to pa se je zgodilo, ko je eksotični paradižnik konec 17. stoletja postal ena od poslastic neapeljske kuhinje. Pred »poroko« testenin s paradižnikom pa so bili priljubljeni recepti, ki imajo več različic; jaz jih imam rada še danes. Najprej vam bom zaupala svojo, potem bom pa nakazala še druge.

Špageti s česnom in oljem

Za 6 oseb vrzite skuhajte 600 g testenin. Medtem pripravite omako: v ponvi ali kozici (najboljša je črna železna ponev) segrejete 12 žlic olivnega olja, 6 ne preveč drobno sesekljanih strokov česna, 50 g sardelnega masla (tega dobite tako, da pretlačite v možnarju sardelne filete z nekaj kapljami olja), ščep soli, ščep črnega, pravkar zmletega popra in ščep sesekljanega peteršilja. Pražite nekaj minut. Omaka je pripravljena, ko dobi zlato, ne preveč temno barvo. Zdaj stresite v ponev špagete, ki so se pravkar skuhali »al dente«, kuhajte jih z omako še kakšno minuto, da se omaka enakomerno porazdeli. Na koncu jih stresite v jušnik in začinite s pikantnim ovčjim sirom.

Spremembe: 1. Delamo po istem receptu, toda opustimo ovčji sir in ponudimo špagete s solato. 2. Opusitmo sardele in namesto popra dodamo rdečo papriko, ki smo jo sesekljali ali narezali na koščke.

Špageti z omako iz artičok

Za šest oseb potrebujete 600 g špagetov. Omako pripravite iz 6 dobro očiščenih artičok, katerim ste odstranili zunanje liste in skrajni konec kocena, ki je bolj olesenel. Artičoke in preostali del kocena razrežete na krhlje. Vse skupaj dajte za 20 minut v vodo, ki ste jo okisali z limoninim sokom. Medtem vlijte v kozico 2 žlici olja na osebo, 2 ali 3 sesekljane stroke česna in dobro pest peteršilja, dodajte artičoke in kuhajte približno 40 minut, dokler ne nastane precej gosta omaka. Z omako začinite špagete, ki ste jih skuhali »al dente« in dobro odcedili. Ni jih treba potresti z nastrganim sirom, saj je okus artičok zelo zanimiv.

O še enem mojih priljubljenih receptov za pripravo špagetov pa kdaj drugič. To so špageti z lovorom, jedla pa sem jih pri prijatelju, ki je hotel proslaviti mojega oskarja za film Ciocara iz leta 1961. Namesto da bi mi dal lovorov venec - tako je rekel - mi je raje dal poskusiti aromo lovora v omaki...

Foto: Secchiarolli

KUHARSKI SLOVARČEK

V kuharskih receptih pogosto naletimo na izraze, katerih pomen nam je manj znan, se pa v mednarodni kuhinji večkrat uporabljajo. Nekaj smo jih zbrali in na kratko opisali.

GGGGG Garniranje
To je oblaganje glavne jedi z ustreznimi prilogami, ki jed dopolnjujejo v estetsko celoto in hkrati popolno jed.

GGGGG Garnitura
Garnitura je izraz, ki se v kuharskih knjigah pojavlja za oznako posameznih jedi ali samo živil, s katerimi obložimo glavno jed (na primer zelenjavna garnitura za oblogo pečenke). Garnitura pa se lahko imenuje tudi jušna zakuha ali vložek.

GGGGG Glaziranje
Slana in pikantna živila tanko premažemo z aspikom, sladka z želejem ali jih oblijemo z glazuro. Vsi ti oblivi se na zraku hitro strdijo in naredi se tanek film ali kožica, ki se sveti. Meso in zelenjavo pa glaziramo že med pečenjem ali dušenjem, ko ga oblivamo s sokom iz pekača ali dušimo z mašćobo. Površina postane lepo svetleča.

IZLET ZA KONEC TEDNA

Skrivnosti niso za devetimi vodami

Vitez je hčerko, grad in sebe zakartal s hudičem

Izrazita dvojnost izleta na Zbiljsko jezero je več kot privlačna: najprej se s čolnom zapeljemo po jezeru, potem se vzpnemo do Starega gradu, ki se vedno kraljuje nad Smlednikom. Čeprav stoji le na 515 metrov visoki vzpetini, je razgled z njega imeniten in tudi doživetje občutka minulih časov ob razvalinah ni nekaj vsakdanjega.

Odkar stoji hidroelektrarna v Medvodah, Zbiljsko jezero privlači ribiče in vodne romantike željne obiskovalce, v poletni vročini pa marsikdo skoči v spet dokaj čisto vodo. Če se želimo po jezeru zapeljati s čolnom, ga najamemo v Zbiljah tik ob jezeru. Ob nedeljah jih izposojajo od desete ure pa do mraka, med tednom pa popoldne od druge ure. Ker s čolnom po vodni gladini ne gre hitro, si med veslanjem lahko v miru ogledamo raznolike podobe narave ob vodnem svetu, sicer spremenjene zaradi jezu in hidroelektarne, vendar spet po svoje lepe. Široka mirna gladina jezera vabi kar naprej, s tega na oni breg, tako da je možnosti za razgibavanje med veslanjem več kot dovolj. Lahko odveslamo ob toku navzgor, kjer se jezero čedalje bolj zožuje v rečno obliko, ki jo spet preseka pregrada hidroelektrarne Mavčiče. Za njo se razširja Trbojsko jezero, ki je pred devetimi leti pod seboj pokopalo slikovito sotesko Zarico, ki jo je Sava izjedla v konglomeratu.

Ko imamo dovolj veslanja, se v nadaljevanju izleta lahko odločimo za prijeten sprehod na Stari grad. Iz Smlednika na drugem bregu Zbiljskega jezera drži na vrh makadamska cesta, vendar lahko izberemo kakšno od steza, ki se vijejo proti gradu. Ena od njih gre mimo Kalvarije, štirinajstih kapelic križevega pota, ki stojijo na zahodnem pobočju »grajske« vzpetine. Kalvarijo so obnovili pred tremi leti, 220 let po njenem nastanku.

Z malce domišljije lahko na vrhu vzpetine med razvalinami gradu vstopimo v preteklost. V čase, ko je vzpetina izstopala zaradi lege nad pomembno prometno potjo, ki je držala iz Savinjske doline skozi Tuhinjsko dolino v Kamnik, mimo Smlednika v Škofjo Loko, od tam proti Baški grapi in po njej na Tolminsko in v Furlanijo. Tako na vzpetini nad Savo nenadoma postanemo povezani s svetom - v drugem času in istem prostoru. Toda čas je nekdaj pomembno utrdbo, ki jo viri prvič omenjajo v 12. stoletju, že močno spremenil. Začel si jo je prilaščati v 17. stoletju, ko je takratni lastnik grof Verdenberg začel graditi grašćino na ravninskem svetu v Valburgi. V Stari grad so se naselile skrivnosti, med ljudmi so zaživele pripovedke. Ena od njih pravi, da razvaline skrivajo neizmerne zaklade. Pazi jih zakleta hčerka viteza, ki je vse - grad, hčerko in sebe - izgubil v kockanju s hudičem. Razen tega, da se okoli njih še vedno razpredajo skrivnosti, so razvaline danes pomembne zaradi ohranjene srednjeveške zasnove, ki se je pri gradovih takratnega časa zaradi prezidav in obnavljanj večinoma spremenila in izgubila.

Stari grad poleg poti v preteklost vabi še na obširni razgled v daljave. Onstran Sorškega polja mrgolijo grebeni Polhograjskega in Škofjeloškega hribovja, v ozadju rastejo v nebo vrhovi Julijskih Alp in Karavank, oko se ustavi na Krimu, na bližnji Šmarni gori... To je zaklad, ki ga ponujajo razvaline. V sončnem, vetrovnem dnevu se razširi do največjih daljav, v sivih pomladanskih dneh preseneča z dramatiko deževnih oblakov nad pokrajino.

Do Starega gradu drži tudi več označenih poti iz Zapog, Hraš in Skaručne. Slednja se vije skozi čudovite borove gozdove, na izbiro pa imamo pravzaprav dve poti z istim izhodiščem, po katerih pridemo na vrh v približno uri časa. Bolj privlačna je pot čez Zapoški hrib, ki na izletniški karti Ljubljana - okolica sploh ni vrisana. Od vseh omenjenih poti na njej najdemo le drugo pot iz Skaručne proti Smledniku oziroma Staremu gradu.

Tekst in foto: Dario Cortese

Odsev raznolikih podob narave

S te strani je tudi Šmarna gora drugačna

Daljave

Stari grad nad Smlednikom že več kot 300 let gloda zob časa

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

270	SLOV. ROKOMETAŠ (ROMAN)	PRERAČUNLJIV PRILAGODLJIVEC	PROTESTANTSKI PRIDIGAR	RIJEKA	OZEBLINA	TEKOČINA ZA VSAKDANJO RABO	FIN. VOZNIK RELIJA VATANEN	TISOČINA TISOČINE	ELIZABETH TAYLOR	VISOK MOŠKI GLAS	MENIČNO JAMSTVO	AVTOR MARKO BOKALIČ	RADIJEC KANONI	NAZADNJAK	SLADEK SOK RASTLIN	RUSKI PISATELJ (JURIJ)	GOSČA, GRMOVJE	NOVA ZELANDIJA	NAVPIČEN ČEVAST PREHOD	NAJSTAREJ-PREVOD SVETEGA PISMA	MERA ZA DEBELINE CEVI, INČ	PESNIŠKO IME ZA IRSKO
ZDRAVILNA RASTLINA OSTREGA VONJA												KRAJ MED ČRNOMLJEM IN DOL. TOPLICAMI										
POSTAVITEV DRAME NA ODER												URESNIČEVALEC / RIBIŠKA PRIPRAVA										
SEMOV, HAMOV, IN JAFETOV OČE				RIM. JAVNI NADZORNIK / PIVO ST. SLOVANOV					ZAČETEK BIVANJA / NEASVALT. CESTNA POVRS.									SL. PESNIK IN PREVAJALEC (SEVERIN)				
MALO-PRIDNEŽ							DIRKALIŠČE V ITALIJI / AMERIČAN V NEM. OKOLJU						MLEČNA JED / EST. ŠAHIST (LEMBIT)					POLET / NEKD. AM. TENISAČICA (CHRIS)				
HUNSKI KRALJ, SUROV OSVAJALEC						FR. PISEC (EMILE) / DENAR (ŠALJIVO)					SLABSA VOLNENA ODEJA				AZIJSKA PALMA / DELOVNO NAVDUŠENJE						PODPORNIK UMETNOSTI	VEČJI KOS POHIŠTVA
GONJENJE JELENOV				ANTIČNO BRENKALO	GLAS PRI POLJUBU / ELIPSAST KROŽNIK					FR. IGRALEC (MAURICE)	KRAVJI MLEČNI ORGAN	IGRALKA ULLMANN / POGORJE V ARABIJI				ALIDA VALLI / EGIPČ. DRŽ. BOG			SRBSKO MESTO NA HRVAŠKEM	MOLIBDEN / DVOKOLESNI ROČNI VOZIČEK		
Z ZEMLJO POMEŠANI LESNI ODPADKI										NAJVEČJA ALB. LUKA / NASILNA TATVINA							KOŽNO VNETJE / TROPSKA PAPIGA					
STARA ASIRSKA PRESTOLNICA							LIBIJSKI KRALJ V LETIH 1950-69						NESKRBNA ŽENSKA									
PREBIVALEC JADRAN. POLOTOKA							MANEKENKA CAMPBELL						BLAŽILNIK PRI MOTOR. VOZILIH									
KUTINA			NJORKA				ENOTA ZA JAKOST EL. TOKA						TELESNA POŠKODBA					PARIŠKA PROSTITUTKA IZ ZOLAJEVEGA ROMANA				

Katera pot je prava?

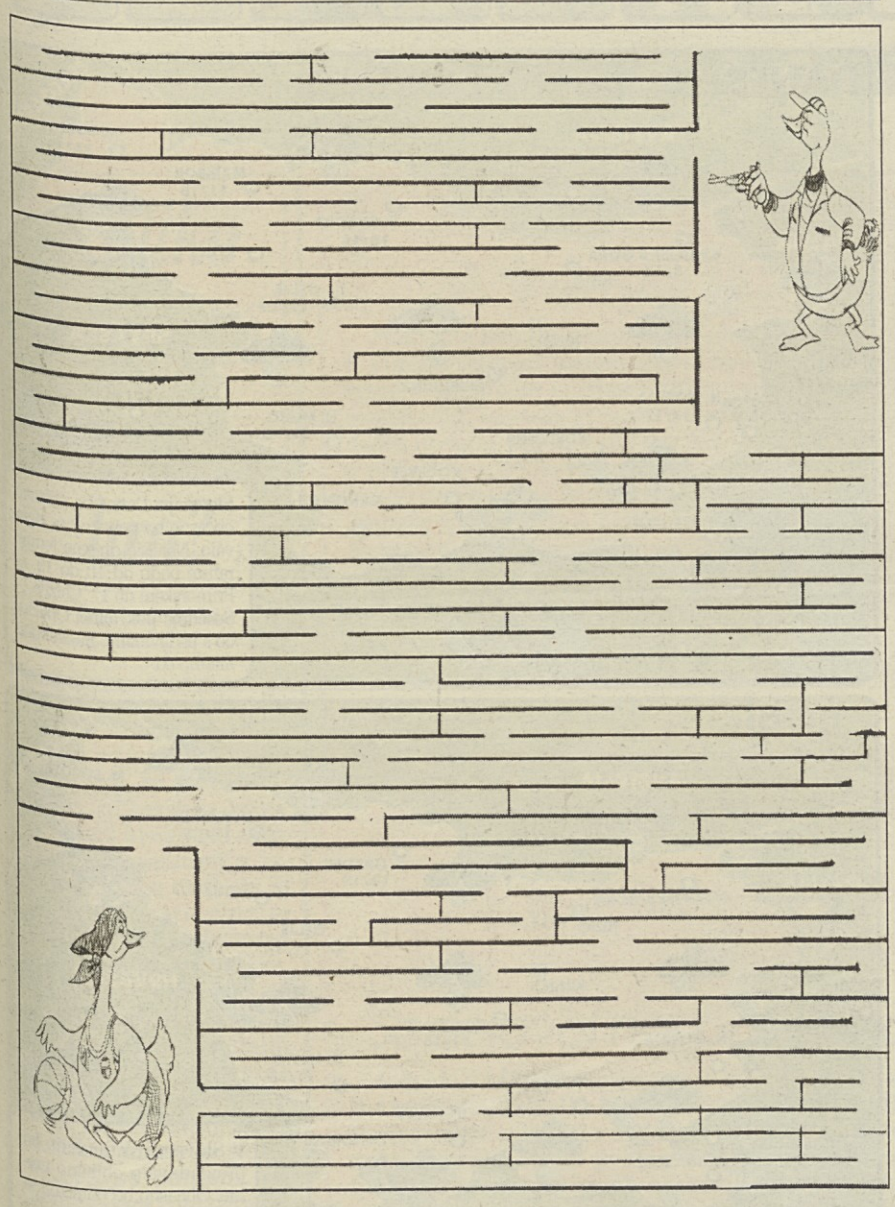

ŠAH

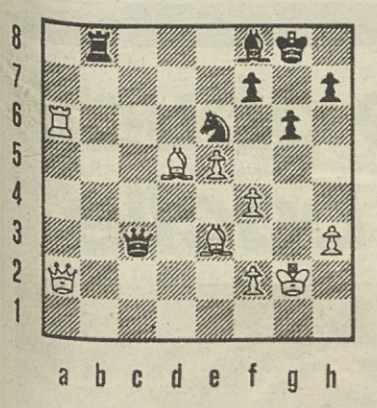

Korčnoj - A.Grosar / Ptuj 1995

Slovenski mednarodni mojster Grosar je spoznal, da ne more uspešno braniti polja e6, ki ga napadajo tri bele figure.Odločil se je za proti akcijo in vdor črne trdnjave na drugo vrsto. Toda železni Viktor, ki je na potezi, ni držal križem rok, temveč je učinkovito udaril v črni tabor. Poglejmo izredno lep zaključek partije!

Rešitev naloge

Velemojster Korčnoj najprej vzame črnega skakača 1.Le6: in po 1...Tb2 se kmeta 2.Lf7:+ Kg7 3.De6! V črni tabor je zdaj vstopila bela dama! Po 3...De3: 4.Df6+ Kh6 5.Dg5+ Kg7 6.Tg6:+! Za vsiljen napad belih figur se žrtvuje trdnjava! Črni le za nekaj potez podaljša konec partije in se po 6...Kf7 7.Df5+ Ke7 8.Te6+ pred matom tudi vda!

Silvo Kovač

KRIŽANKA

Vodoravno:
1. živahno in zanimivo dogajanje, 5. poljubna novejša filozofska ali literarna smer, 9. atol v otočju Tuamotu, 10. nekdanji španski smučarski letalec (Bernard), 11. francosko otočje v južnem delu Indijskega oceana, 13. gorski reševalni čoln, 14. velika potna kaplja, 15. evropsko gorstvo, 17. kraj na robu Ljubljanskega barja, 18. posoda za umetanje smetane, 20. del voza, 21. oznaka za ribonukleinsko kislino, 22. francoski gledališki igralec in režiser (Jean), 24. latinski veznik, 25. v indijski jogi izraz za kanale v astralnem telesu, skozi katere teče prana, 26. pisana evropska žolna, 28. mesto na Madžarskem, 31. podelitev doktorskega naslova, 33. napis na Kristusovem križu, 34. prvotna grška muza petja, 35. reka na zahodu Nemčije, 36. obramba.

Navpično:
1. reka, ki teče skozi Velenje, 2. kraj pod Kočevsko Malo goro, 3. tuja oblika ženskega imena Marjana, 4. jadranski otok, 5. reka, ki teče skozi Grenoble, 6. francoski pisatelj (Emile), 7. otožna pesem, 8. vodilni uslužbenec podjetja, 12. sredstvo za uspavanje, 16. avtomobilska oznaka Ljubljane, 18. regula, 19. oddelek za notranje bolezni, 20. angleški igralec in režiser (Laurence), 23. latinska okrajšava za idem, 25. nestanovitnost, 27. petero Mojzesovih knjig, 29. žitarica, 30. ameriški filmski igralec (James, film Misery), 32. ime nekdanjega ameriškega plesalca Callowayja.

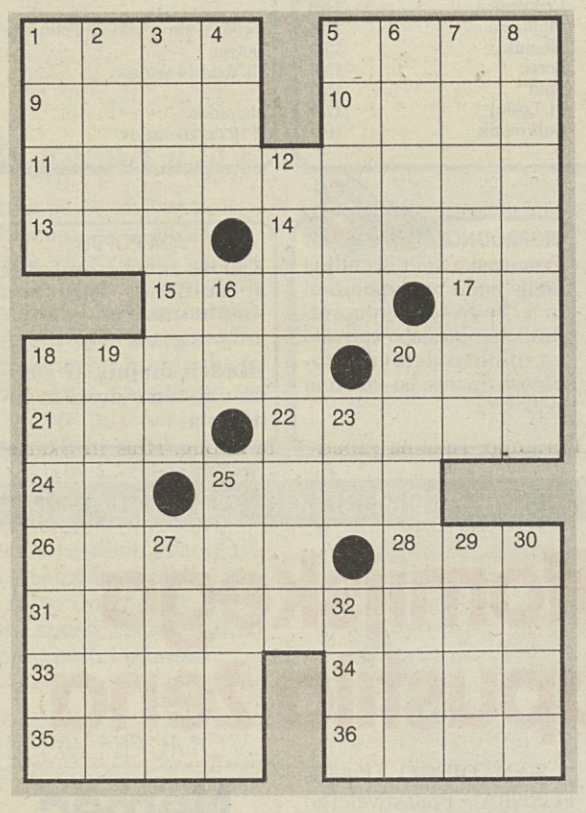

REŠITEV
Vodoravno: pomp, izem, Anna, Sola, Kerguelen, aki, sraga, Alpe, Ig, pinja, oje, RNA, Vilar, et, nadi, detel, Vac, promocija, INRI, Aeda, Saar, bran.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Podali se boste na izlet v deželo resnice in si priznali marsikatero napako. Vrnili se boste trdno odločeni, da si nikdar več ne boste zatiskali oči pred seboj.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Spet boste godrnjali zaradi posledic nepremišljene odločitve. V zaupanju drugim ste včasih resda malce naivni, vendar to ni slabost. Zaupanje prisiljuje k poštenju.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: S svojimi dvomi boste obremenili tudi drago osebo, vendar vas bo razumela, vas podprla v prizadevanju in vas prepustila učenju na lastnih napakah.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Vztrajali boste pri trditvi, čeprav vas bo vseskozi žgečkal črviček dvoma. Ne preganjajte ga s silo, sicer se bo razvil v kačo, ki vas bo pičila naravnost v možgane.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Popustili boste in delali toliko, kolikor od vas zahteva dogovor. Ne pozabite na dogovor z zdravjem; ta zahteva, da danes ne grešite niti pri delu niti pri jedi.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Uspelo vam bo pomiriti duhove med domačimi stenami. S kompromisom ne bo nihče zadovoljen, vendar bo v hiši mir. Medtem pripravite boljšo rešitev.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Pritegnili vas bodo k dejavnosti, ki ste se ji doslej upirali z vsemi štirimi. Ko boste začutili čar sodelovanja, boste prevzeli vlogo glavnega organizatorja.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Kriza bo kmalu za vami. V vaše življenje bo stopil nekdo, ki vas bo spoštoval in ljubil take, kot ste. Tedaj boste začeli razmišljati o samospremembi.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Nekdo bo nadvse nežen in pozoren. Uživali boste, vendar se boste zbali odvisnosti - pa ne od njega, temveč od svoje nebogljene otročje narave.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Marsikaj, kar ste doslej povzdigovali nad oblake, boste začeli prezirati kot nevredno pozornosti. Začeli boste graditi novo strategijo svojega življenja.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Pri razmišljanju o grehih človeštva vas bo spreletela misel, da je z vami nekaj narobe. Motite se; narobe je svet, ki noče plesati po melodijah vaših želja.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Drugim boste razdelili ukaze, se umaknili v samoto in se posvetili vzvišenim ciljem. Prišli bodo za vami, napovedali stavko in vas posnemali. Ne ovirajte jih.

GOTIKA V LJUBLJANI

Umetnost je ogledalo časa, v katerem nastaja (1)

Tudi za gotiko lahko rečemo, da je odraz družbenih razmer in sprememb od 12. do 16. stoletja v Evropi in od 13. ter s posameznimi odmevi še v 18. stoletje segajočimi vplivi pri nas.

Prvenstvo v gotski umetnosti ima Francija, ki je bila v začetku 12. stoletja najmočnejša in najbogatejša evropska država. Njena naklonjenost do višine izhaja iz francoske romanike, šilasti lok in šilasti obok pa naj bi izšla iz arabske kulture, ki so jo v Evropo prinesli križarji. Gotika je v svojem umetniškem izrazu presegla romaniko in se razvnela v svetu fevdalizma, ki je doživljal temeljito prenovo.

Bogati fevdalci, ki so živeli v mogočnih, a hladnih gradovih, se niso več zadovoljevali le s stremenjem po bogastvu in vojaških uspehih, ampak so želeli živeti prefinjeno življenje, polno razkošja, dragocenih predmetov, bogato z duhovnim dogajanjem. Novosti so večinoma prihajale iz mest, zato so si fevdalci začeli v mestih graditi hiše, da bi bili tako bližje trendom, ki so preplavljali deželo.

Iz Francije se je gotika začela širiti na vse strani in tako lahko sredi 13. stoletja njene prve odmeve zasledimo tudi pri nas.

Gotska umetnost in Slovenci

Gotiko so na naša tla prinesli cistercijanci in beraški redovi sredi 13. stoletja. Tem podeželski samostani niso dišali, nove so si raje postavili v mestih, saj so bili le tako lahko v stiku z vsemi plastmi prebivalcev. Takrat nastajajoča mesta so postala prava žarišča gotske umetnosti. Nova umetnostna smer pa je bila zastopana v 13. in 14. stoletju tudi na podeželju, kjer so v tem času naročniki novogradenj in njihove notranje opreme predvsem fevdalci. Kazati so se začele tudi pokrajinske značilnosti, ki so se diferencirale v posameznih lokalnih stavbarnicah.

Tudi na naših tleh gotika kaže na razmere in dogajanje tedanjega časa in je s svojo bitjo odraz miselnosti ljudi, ki so jo ustvarjali neposredno kot njeni tvorci in posredno kot njeni naročniki ali uživalci njenih lepot in duhovnih danosti.

Ljudstvo je umetnino doživljalo kot celoto, si ob njej oblikovalo okus in tudi duhovno zorelo. Čeprav je bil naročnik dela bogat fevdalec, je bila umetnina tako ali drugače vsem dostopna, saj je šlo največkrat za cerkev ali kose cerkvene opreme in okrasja. Tako lahko rečemo, da je gotika premoščala vse razločke med razredi.

Ker je bila srednjeveška umetnost v vzgojni službi verske miselnosti, je morala biti takšna, da so jo vsi ljudje razumeli, sicer bi izgubila smisel. Človek jo je začel sprejemati v svoj predstavni svet, zanj je postala nepogrešljiva kot kos kruha.

Čeprav se le redki spomeniki pri nas povzpnejo do evropske ravni, kaže gotika v našem prostoru svojevrsten »prostorski slog«, saj si podobe naše pokrajine težko predstavljamo brez majhnih, a proti nebu vzdigajočih se vaških cerkva, znotraj poslikanih s freskami in s sv. Kristofom na zunanjem zidu, obrnjenem proti vasi.

Gotika se kaže v različnih zvrsteh. Najbolj je zastopana pri cerkvah in gradovih, do izraza pa je prišla tudi pri gradnji samostanov, utrdb, mestnih obzidij in stanovanjskih hiš. Res zvesta svojemu osnovnemu konceptu je ostala le pri sakralnih objektih.

Kljub vmesnim nemirnim časom - od nastanka umetnine do danes - ko so bile slovenske cerkve žrtve roparskih napadov Turkov, ko so jim nova obdobja nadela svoje preobleke ali pa so trgovci in preprodajalci pobirali dragocene ostanke neke dobe in jih odnašali na tuje, se je do danes ohranilo kar nekaj umetnin, ki predstavljajo gotsko umetnost.

Se nadaljuje

Vera Senica

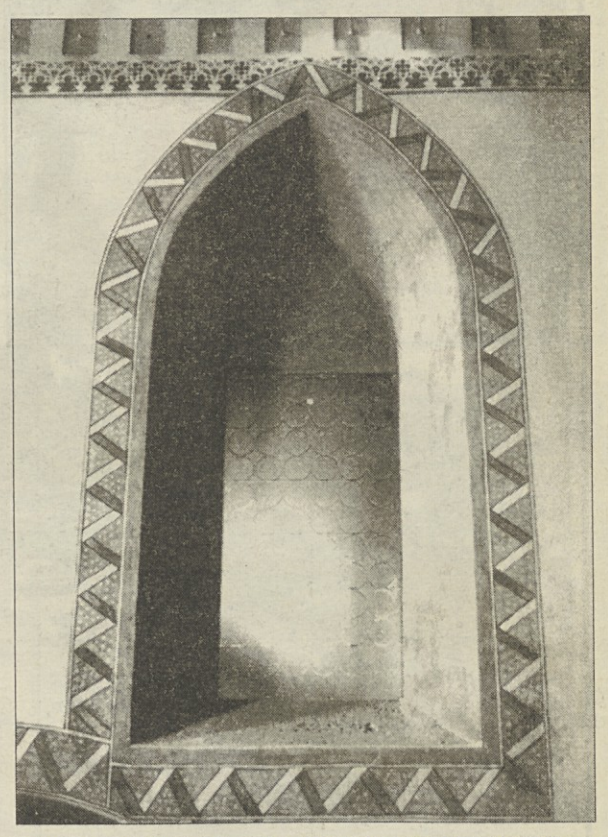

Okno v grajski kapeli s cik-cak borduro (Foto: I. Novelli)

VREME IN ZANIMIVOSTI

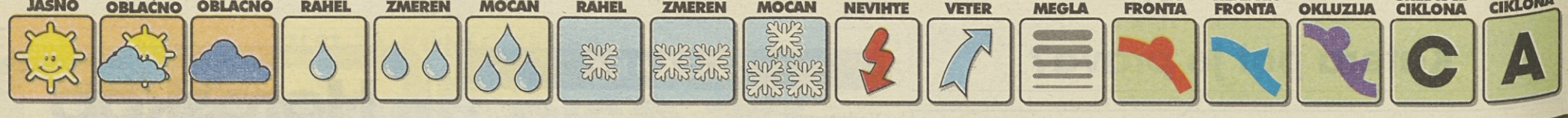

VREMENSKA SLIKA

Nad zahodno Evropo in Balkanom je območje nizkega zračnega pritiska. V visinah se nad našimi kraji zadržuje hladen in vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DANES

Slovenija: Danes bo oblačno, občasno bo ponekod se deževalo. Najvisje dnevne temperature bodo od 10 do 15, na Primorskem do 17° Celzija.
Sosednje pokrajine: Oblacno bo s padavinami. Razmeroma hladno bo.

JUTRI

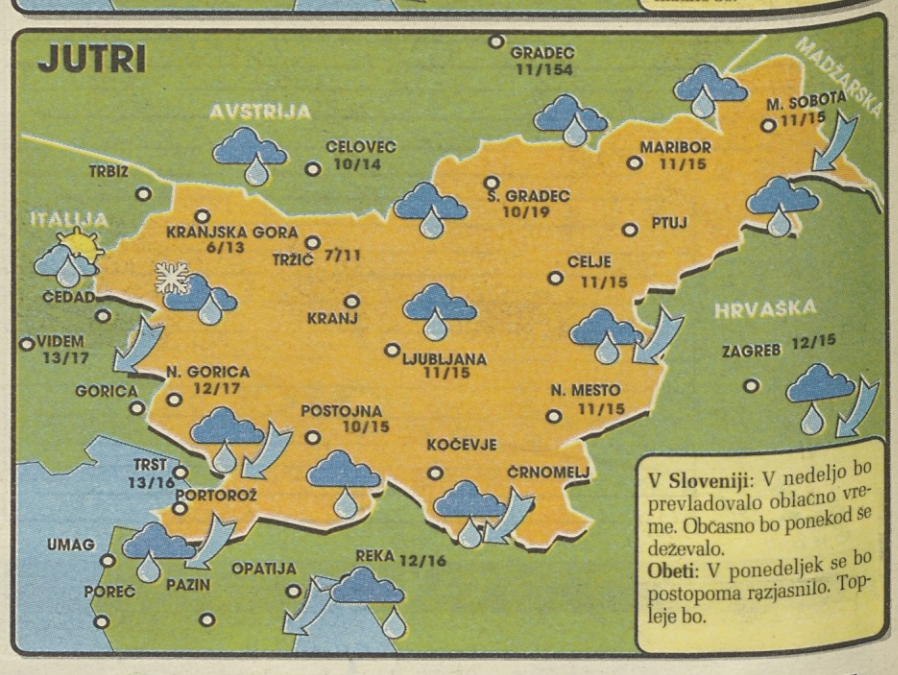

V Sloveniji: V nedeljo bo prevladovalo oblačno vreme. Občasno bo ponekod se deževalo.
Obeti: V ponedeljek se bo postopoma razjasnilo. Topleje bo.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.25 in zašlo ob 20.33. Dan bo dolg 15 ur in 8 minut. Luna bo vzšla ob 0.49 in zašla ob 11.26.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Mura	11,8	Crikvenica	14,0
Sava (Radovljica)	8,0	Malinska	16,0
Sora	10,2	Šibenik	15,0
Ljubljanica	11,6	Poreč	15,0
Savinja	-	Split	15,0
Vipava	10,1	M. Lošinj	17,0
Jadransko morje (Koper)	16,2	Dubrovnik	16,0

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju:
zjutraj:
NE 8 do 14 vozlov

popoldne:
N 10 do 16 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 8.05 najnižje -40 cm, ob 15.36 najvisje 27 cm, ob 21.41 najnižje 0 cm.
Jutri: ob 2.03 najvisje 10 cm, ob 9.11 najnižje -32 cm, ob 16.59 najvisje 29 cm, ob 23.57 najnižje -7 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	12
1000 m	8
1500 m	3
2000 m	0
2500 m	-3
2864 m	-5

BIOPROGNOZA

Vremensko zelo občutljivi ljudje bodo nerazpoloženi in se bodo težje koncentrirali, kar bo slabo vplivalo na njihovo delovno storilnost. Spanec bo miren in globok.

VOX POPULI

Kjer se ženska omozi le v kuhinjo, ljubezen kmalu umre od lakote.

Hladen majnik ti gotovo da slame dosti in tudi sena.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Norega kalifornijskega tankista je zapustila žena

SAN DIEGO (KALIFORNIJA) - Preiskovalci so končno ugotovili identiteto neznanca, ki je v sredo v kalifornijskem San Diegu ukradel tank in katerega so policisti ubili po nori vožnji in divjem zasledovanju. Nori tankist je 35-letni Shawn Timothy Nelson, ki je služil vojaški rok v oklopnih enotah. Kot so povedali njegovi sosedje, je Nelsona zapustila žena, tako da je treba v tem zapletu iskati vzroke za njegovo blazno dejanje. S tankom M-60, ki ga je ukradel narodni gardi, je Nelson povzročil ogromno gmotno škodo, tako da bo nanj ostal svojevrsten trajni spomin.

Shawn Timothy Nelson (zgoraj) in divje zasledovanje policije (spodaj, Telefoto: AP)

Nemec je imel več sreče

BONN - Nekemu nemškemu naborniku, ki je brzkone hotel ponoviti podvig Shawna Timothyja Nelsona iz San Diega, je v četrtek uspelo s svojim tankom leopard prevoziti kar 25 kilometrov, preden ga je policija aretirala. Kot kaže, 20-letni nabornik, ki je služboval v türinškem Bad Salzungenu, ni povzročil večje škode. Hotel se je le iz vojašnice odpeljati v mestece Meiningen. Po vseh cestnih predpisih je brezhibno zapeljal na državno cesto št. 19, kasneje pa se je ustavil in se predal, ko je naletel na policijsko cestno zaporo.

Slednja primera norih tankistov pa nista osamljena. Leta 1981 je v italijanski Aquili neki 18-letnik v vojašnici ukradel goseničarja M113, z njim zrušil zid vojašnice in se zaletel v neko hišo. Leta 1982 je v nemškem Mannheimu ameriški vojak ukradel tank, povzročil ogromno gmotne škode in ranil tri ženske, kasneje pa je s tankom kočal v Neckarju, kjer je utonil. Leta 1987 je v nemškem Osnabrücku britanski vojak ukradel tank in z njim poskušal porušiti hišo dekleta, ki ga je zapustila.

V življenje obudil prastare bacile

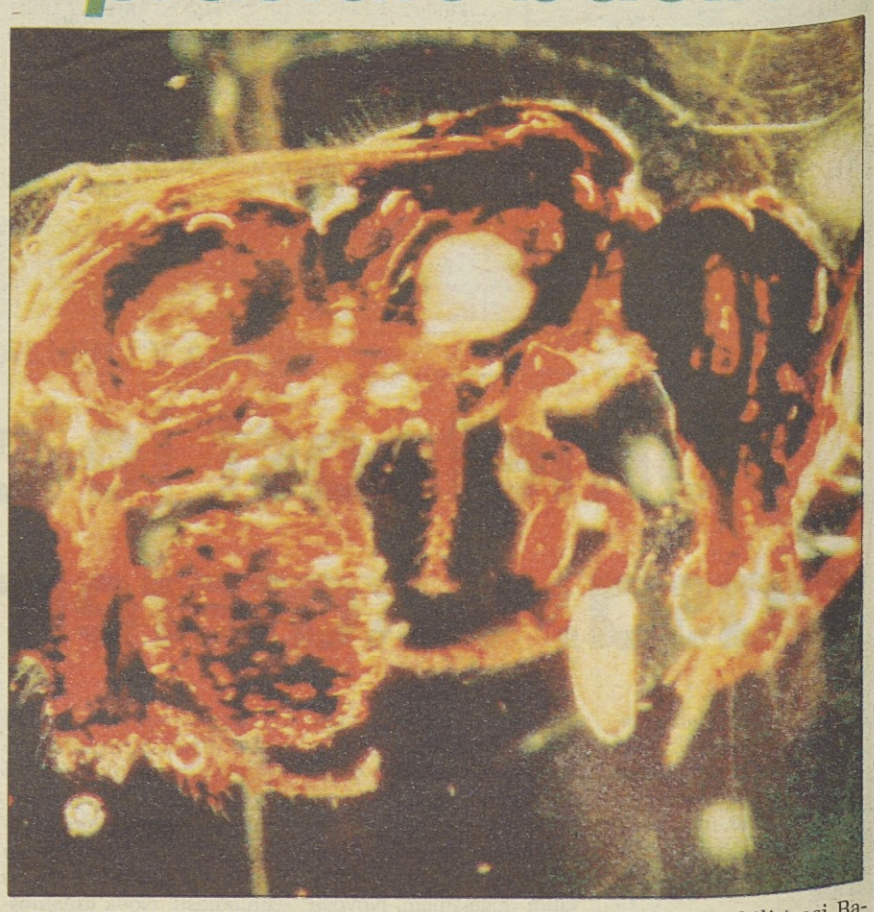

WASHINGTON - V znanstvenem inštitutu Ambergene kalifornijskega San Carlosa je Jurski park postal stvarnost. Seveda niso obudili pretpotopnih dinozavrov, temveč le 25 milijonov let stare bakterije ali bolje rečeno bacile. Našli so jih v obliki trosov v prebavnem traku neke čebele, ki je bila vkleščena v jantarju **(na sliki Telefoto: AP)**. Podvig je uspel profesorju na državni politehnični šoli San Luis Obispo Raulu Canu, ki je po rodu s Kube, ob pomoči svoje asistentke Monice Borucki.

V članku, ki ga je profesor Raul Cano objavil v znanstveni reviji Science, je zapisano, da so v jantarju vkleščeno čebelo našli v Santu Domingu. V njenem prebavnem traku so bili trosi Bacillusa Sphaericusa, ki so bili zelo podobni sedanjim. Trosi so se v hranilni razstopini odprli in bacili so zaživeli. Do sedaj so bili vsi prepričani, da lahko trosi vzdržijo desetletja a ne milijone let. Cano pa se s svojo asistentko ni omejil samo na ta poizkus, saj sta s pomočjo teh predpotopnih bacilov uresničila tudi antibiotik, ki ga sedaj skrbno proučujejo. Strokovnjaki namreč upajo, da bo ta antibiotik uspešen proti nekaterim okužbam, ki so odporne na klasične antibiotike. Novinarjem pa je Raul Cano povedal, da je v svojem laboratoriju obudil tudi 135 milijov let stare mikroorganizme.